په ادارو کی څه تیریږي؟

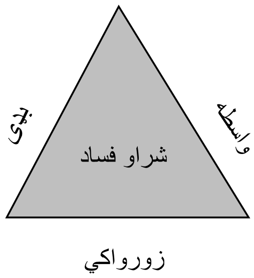

لیکوال: روبرت توماس (یوناما)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فساد تر طالب خطرناکه دی.
(دناټو عمومي قوماندان السن)

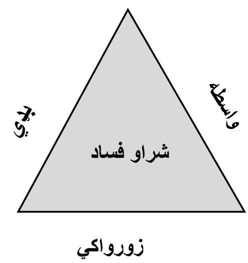

دکتاب نوم	:	په ادارو کي څه تیریږي
لیکوال	:	روبرت توماس (یوناما)
ژباړونکي	:	منصورعلي سیل بین
دیزاین	:	خادم حسین
کتاب خانه	:	حضرت علي کتاب چاپولو موسسه
تیراژ	:	۱۰۰۰ ټوک
کمپیوتر کار	:	احمد علي
کال او محل	:	۱۳۹۳ – پیشاور- پښتونخوا
حق محفوظه	:	ازاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ

ښاغلی سیل بین ته تبریکي وایم ، چي په ډیر دقت او پوره سنجیش یي مستند ناخوالي پيښي راټولي او تاریخ ته سپارلي دي او ډیر زحمت یي ایستلي او په پوره بي پري یي پيښي تعقیب کړیدي.

شر او فساد یو ټولنیز رنځ دي او هر رنځ په لومړی سر کي تشخیص شي او علت یي څرګندشي ، دوهمه مرحله یي اسانیږي، چي باید اصلاحات پکي راشي او درملنه یي وشي.

دلته ښاغلي منصور علي سیل بین زیار ایستلي، چي پيښي راټولي کړي او دراتلونکی نسلونو د پاره څرنګه چي ده محترم لیکلي دي، دعبرت او پند سبب شي. او دایي په ګوته کړي ، چي دهیواد دبدبختي لامل په څه کي دي او مقدس جهاد څنګه خراب او دمجاهد ارمان څه ډول تر خاورو لاندي شو ؟

په ډیر افسوس زموږ ولس د قاچاق، رشوت، اختلاس، غصب، اختطاف، لاري نیول، تجاوز، فریب، جاسوسي، زورګویي، تبعیض، جعل،تزویز، خیانت او بل هر ډول لوی او وړه قانون شکنی نه رنج وړي او د نجیب ولس د بدنامي لامل دي، د پرمختګ او د ولس د رفا لار یي ډب کړیده.

دسیل بین صیب دا یو پر ځای کاردي. کور یي ودان او زوی یي لوی.

په درناوي

ګل مرجان ودان

پښتونخوا ــ پیشاور

۲۰/ ۸/ ۱۳۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلامه

بسم الله الرحمن الرحیم

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ

وايي سيبل بين د پنځو وزيرانو عقل لري. ما دوطن ناخوالي په خپلو سترګو ليدل او يا اوريدل، تحليل به مي كاوه، رنج به مي وړي، مګر د اصلاح توان راسره نه ؤ او نه د مداخلي حق. ترڅو دامي قصد وكړ، چي دا ناخوالي د كال ۲۰۰۱ نه پيل او تر ۲۰۱۴ پوري ثبت كړم، چي دا جينائي پيښي د استاد برهان الدين رباني او مجاهدينو د دور دسكي كټ مټ بل مخ دي اويا دهغه عصر دوام دي، چي كارګردګان او هيروګان يي هم هغه كسان دي. تاريخ ته وسپارم ، چي څيري بربنډي دي او دجهاد د بدنامولو علتونو سره پيوند لري او قضاوت و ګرانو لوستونكو ته پريږدم.

كله چي دا څو پاڼي ليكل بشپړ شوي او دكتاب ډول يي غوره كړ، حيران وم چی څه نوم وركړم، په لومړی سر كي هم د نوم په فكر كي نه وم، ولي چي لومړی بايد زوی پيداكړي او بيا يي نو د نوم په فكر كي شي.

كله به مي ويل چي (افغاني ويكي لكس) و نوموم، ولي چي افشاكيري پكښي وي. كله به مي دا ويل ، چي (جينايي كيسي) نوم وركړم. كله به هغه د طالب اصلاح چي (شر او فساد) به يي باله غوره كړم.

او يا (دهيواد په ادارو كي څه تيريږي) تاسي ارجمندان چي هر نوم وركوي. ما وكولای شوای، څو مستند د شر او فساد پيښي نمونه راټولي كړم او د پند او عبرت د پاره ستاسي حضور ته وړاندي كړم، چي دا څيري او دشر او فساد مرحلي و پيژندل شي او زموږ د هيواد دبدبختي علتونه په همدي مرحلو كي نغښتي دي، آن كورنی او اولادونه به يي پدي كړو وشرميږي.

همدا كړني چي په ادارو كي تيريږي ، چي د شر او فساد لامل ګرځيدلي دي.

سياسي بحث نلرم، مګر ولس بايد دا هم ومني او ورسره عادت ومومي چي دا ديوي وړي سيمي (ولسوالی) په دولت كي يوه لويه برخه ورسيږي، كه نه د لجاجت نه كار اخلي. او اورمره ددولت په سر كي به ځای لري، به غير ددي نه د مارشال فهيم خبره، د عدم قناعت په صورت كي به بيا غرو ته پورته شي. مثلاً :

د كرزي صاحب د لنډ مهالي او انتقالي دوره كي مارشال فهيم لوی مرستيال ؤ، د لومړي انتخابي دوري په وخت كي ضياَ مسعود، په دوهمه انتخابي دوره كي بيا مارشال فهيم ، د مارشال فهيم د وفات نه وروسته فوري دده ځای محمد يونس قانوني ته وركړه شوو، اوس د احمدزی وخت كي ضيأ مسعود واجب الاحترام غير مسؤل او هر كاره، هغه بلي خواته ډاكټر عبدالله او ملګري يي ځای لری.

دا خپل حق بولي ، نه قانون مني او نه ديموكراسي. كومه قضيه چی ما اوريدلي ده، يا يي منبع باوري وه او يا يي مستند سازي كړيده. څه چی راغلي دي پر واقيعت او حقيقت ولاړ دي.

په درناوي

منصور علي سيل بين

۱۳۹۰ /۸ /۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان فهرست صفحه

مرام..1
له کانونو څخه غیر قانوني ایستني 20
جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي 21
ددرغلی یوه بیلګه...22
ستا نه یو زوی غواړم..23
دیوه پولیس دزړه حال...25
شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي 27
د داینمنتو غلا..28
داداري فساد د پاره عدم سیاسي اراده...29
چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي 31
دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت..32
په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد 34
د اختلاس یوه نمونه 36
حاجي جمال قدیر 38
پرمنصور احمدزي تور 41
د وسله وال بغاوت یوه بیلګه...42
ددرغلی یوه نوی بیلګه..43
د زورواکی د چلولو یوه بیلګه...44
په پښتني بانک کي خیانت 46
سپیشل فورس 47
د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي 48
بي پوښتني او بي حسابه لګښتونه 50
دمور په مخ کي د زوی وژل..51
پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین..52
جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي..53
خوش ګذران سفیران 54
دخمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه..55
جنرال محمد کبیر اندرابي 56

(c) ketabton.com: The Digital Library

غيرمسلکي ديپلومات 57
روسيي اوره 58
ددوو مرموزو کمپنيو جګړه 60
عاطله او باطله وزارت خونه 62
دچاروکو غير ضروري لګښت 64
مشاور وزير 66
غصب او زورواکی 67
د شهر نا پرسان يوه قضيه 68
کابل بانک 69
په لوګر کي اختلاس 70
د زور واکي يوه بيلګه چي ځوک يي د پوښتني توان نه لري 71
د نکاح په جرم په شهادت رسيدل 72
اريانا افغان هوايي شرکت 73
د حاجيانو انتقال 75
کاستر او که پلانکوچ ؟ 76
د پوهني وزيراو د وکيلانو امر 77
قاچاقبران او قاضيان 78
د قضا استقلاليت 79
د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟ 80
د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانيو اختلاس 81
د حاجيانو خرڅول 82
په پښتني بانک کي د اختلاس د يوي بلي قضيي بيلګه 84
د يو ترافيک بدي 85
ملي مشارکت 86
د ګلبهار تاور قضيه 90
دلورپوړو چارواکو جعلي اسناد 93
شرين اقا قاتل او دده رواني تکليف 95
دننګرهار په ګمرک کي دلرګيو چور 96
د عامي روغيتا په وزارت کي يوه درغلی 97
دحکم نه تنفيذ 98
ديو ي ښځي دسنګسار 99

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهرات ښاروال 100
دبلخ مستوفيت 101
د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزير 102
زوريا زر 103
دماليي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضيه 104
دديزل جنراتورونو ترون 105
د بهرينو هيوادونو د خواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلگه 106
روابط مهم دي که ضوابط ؟ 107
د ملي دفاع وزارت او اختلاس 108
مسخه شوي قاضيان 109
چارواکي هم په ميخ وهي او هم په نال ؟! 110
د محصل تبادله 111
د اختلاس يوه قضيه 112
دگلاب الدين شيرزايي پور 113
دتيمورشاه اعدام 114
دالبيروني پوهنتون رئيس 116
عصمت الله دولت زی 117
د ۹۲۱ لاريو داوسپني قاچاق 118
بيدل شرکت 119
په بهرنيو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس 120
(I.S.S) شرکت 121
ليست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنيد 122
مصؤنيت که معافيت ؟ 125
جنرال عبدالرشيد دوستم 127
د صدر مارکيت 128
تورنجنرال اندرابي صاحب 129
دايي قباله په چا يي مني ؟ 130
د نوي ښار پروژه 132
ظاهرشاهي سراي 134
شيطان بايد ورته گوته په غاښ ونيسي 135
په بهرنيو استخباراتو پوري تړلي رسني 136

(c) ketabton.com: The Digital Library

میر عبدالاحد صاحبي...138
یو شمیر چاراواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي..139
وادي گرگان...140
په ولسي جر گه کي څه تیریږي؟ 142
په سفارتونو کي چور...144
د لاجوردو په کان برید 145
کانونه او زورواکان..147
دکابل بانک فاجعه 148
د ولسي جرگي ۶۲ غړو درغلي..150
د ولسمشر پرخاي ، خوناوخته څرگندوني 155
دتښتوني یوه قضیه 156
د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ 157
په گمرکونو کي ددرغلی یوه بیلگه..158
دحاجي اکبر دتښتوني قضیه 160
ایراني جاسوسان...161
دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد..162
وزیر صاحبان...163
دارزگان والي 165
دکابل دهوایي ډگر اختلاس 167
زاخیل وال تسلیم شو..168
که زما خان غواړي تر تا به یي قربان کړم 169
پلنگ در لباس ملنگ 171
پردی لاربنود 173
دکانونو درایستلو مخنیوی 175
دقروغ دغونډیو غصب 177
دافغانستان په جگړه کي دامریکا لویي تیروتني...178
لیوني سپي..180
لمرپه دوو گوتو 181
زورواکان او په ملیاردونو دالر زیان 182
ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یي په برائت سره تمامه شوه 183
دکور غل..184

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور حق دئ 185
وسیله او واسطه 186
د ۳ میلونه دالرو ورکیدل 187
نورستان او د غنمو ویش............ 188
دسردار محمد داؤد خان روغتون 190
لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي 192
دبریښنا په ریاست کي ناوړه ګټه............ 193
د یویشتمي پیړی په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلګه 194
دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب 195
دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي............ 196
دکرومایت د ډبرو استخراج 197
دتوطیي نمونه 198
دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري 199
عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب............ 201
ناوړه ګټه اخیستنه 202
دستري محکمي تجارت............ 203
د پنجشیریانو په نامه یو لیک 204
د ایران فرهنګي یرغل............ 206
انوړدنګر : 209
د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه 210
ګندم نما جو فروش 211
دجهاد اعلان 212
ابتکار په خیانت کي............ 213
غصب په ۱۱ راکت لواکي 214
په بریښنا ریاست کي فساد............ 215
دولتي بي عدالتي............ 216
په نفتو کی درغلي 217
په فساد کي تخصص............ 220
د Anham کمپنی............ 222
د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه............ 223
دفواید عامي د وزارت بي کفایتي 224

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد او فساد 225
قدم په قدم مفسد اجرات 226
شیر پور چورشو 227
چور لمان 240
د فساد مخنیوي 243

(c) ketabton.com: The Digital Library

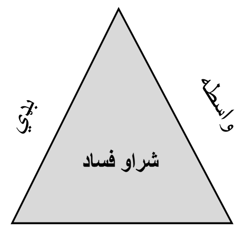

زورواکي

دپاک ځښتن تعلی په نامه

مرام

دا باید ووایم چي زه ولي دي ته اړ شوم، چي هلي ځلي وکړم ، چي د فساد په هکله د نموني په ډول څه مواد مسند را ټول کړم. ممکن د ټولني د ستونزو په تاریخ کي داهم د نسلو د پاره یو دعبرت درس وي او یا هغو کسانو چي دي ولس يي يي زړه سوی نه درلود، تاریخ ثبت کړی وي او یا زوی، لمسی او کورني يي پدي پوه شي، چي د راوړی شتمني باد نه ده راوړي، بلکي دناوړي ګټو د لاري په لاس راغلي ده او د نورو حق پايماله سويدي، لکه چي منتسکيو وايي:

« هر ځای چي لوړپوړي قصرونه ويني، بل ځای په هغه اندازه ځای کنده او چغور شويدي ».

په تاثر افغان هيواد کي په ډيره پراخه ډول فساد دود شو. کوم کسان چي د اخلاقو پر بنا او يا د خدای د بيري نه د فساد نه ډډه کول، يوازي دګوتو په شمار ؤ.

زه به چي ددي مزمن رنځ په هکله چي سيل بين ؤم د عواملو په برخه کي هم تماس ونيسم او روښنايي پر واچوم، پر علتونو بحث وکړم، ميتود او دمجرمينو او مفسيدينو په تکتيک هم خبري وليکم او پر ډولونو هم ليکنه وکړم، هيله ده ، چي ګټه ورسوي او په ويلو وارزي.

هڅه به مي همدا وي، رنځ تشخيص کړم ، نو بيا به يي درملنه او دارو لږ څه اسانه شي.

فساد دومره رسوايي ته ورسيد، چي په داخليانو يي چاره ونشول، بلکي بهرنيان د مرستي د پاره راغلل. کميته شفافيت، سيګار او MEC نه مي مطلب دي، چي په مخ نيوي کي مرسته وکړي.

فساد د څو کلو راهيسی داد او بيداد کوي او هر ډول فساد دود موندلي ؤ، بالاخره د هغه په نتايجو هم وړغيږو.

طالبانو خپل راتګ د فساد د منځ وړولو هدف وباله. هغو به فساد په ډير ساده ډول (شر او فساد) باله. واقعآ چي د طالبانو رژيم د وړاندي شر او فساد په لوړه کچه ؤ. هر ډول فساد لکه ، غصب، اختطاف، رشوت، قاچاق، تبعيض، جاسوسي، اختلاس، خويش خوري، غلا، تجاوز، لاري نيول په عام ډول دود شوی ؤ، چي پورتني ډول يو خبيڅه مثلث تري جوړ ؤ. د شر او فساد تر ټولو مهم لاملونه فقط او فقط رشوت او بډي، واسطه، او زورواکی ؤ. جهاد د خاورو سره برابر شو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهیدانو ارمان تر خاورو لاندي شو، د دوه نیم میلونو شهادت عبث ، یتیم او بوره مور او کونډی بي عزته او خواره پاته شول. دجهاد ګټلي نوم بي عزته او سپک شو. ددي ټولو لامل شر او فساد ؤ او ټوله ولس د غواي اوم او د غواي اتم یو شاني بولي.

انسان یو عاصي مخلوق دي او پدي کي شک نشته. فساد او قانون شکني په هره ټولنه کي وجود لري، مګر هلته بازخواست شته، دلته بازخواست او تپوس نشته. تربل هر وخت شر او فساد د استاد برهان الدین رباني په وخت کي اوچت تللي ؤ او دود شو.

طالبانو هم د شر او فساد د ورکیدو تر شعار لاندي راپورته شول او هر یو یي پر ځای کیناوه. امنیت راغلی، فساد کم شو، د فساد عاملین تیښتي ته اړ شول. حاجي قدیر ، حضرت علي او دننګرهار د جهادي شورا غړي مخ پر پیښور کړ. ګل اغا شیرزی کویټي کي میشته شو، قوماندان خان محمد د کندهار نه زهدان ته ور واوښت، ملا نقیب اخند تسلیم شو، جنرال محمد اسمعیل د هرات نه مشهد ته ورسید، جنرال عبدالرشید دوستم د خپلو بکسونو او میرمن سره د ترکیي استانبول کي واړول، عطا نور او شمالي ټالوال او احمد شاه مسعود تاجکستان کولاک ته ورسیدل، ګلبدین حکمیتار او حاجي عطا محمد سرکاتب زاهدان ته ورسیدل، د ملا نسیم او ملا غفار او ملا رسول د هلمند د قوماندانانو کورني هم ایران کي ځای پر ځای شول، استاد رباني خپل تخت په ځان پوري نیولي بدخشان ، کله یو ځای ، کله بل ځای اوسیده، پیر ګیلاني او حضرت مجددي په اروپا کي اوسیدل ، سیاف او مزاري هم تري تم شول. د هر چا ناموس او مال خوندي شو، غوڅ حکم او لنډه محاکمه دود شول، د ظالم لاس لنډ او پښه یي ور ټوله شول، شریعت جاري شو، (اګر او مګر) له منځه ولاړل، پلمي او بهاني ورکي شوي، مشکلتراشي او میرزا قلمي له منځ ولاړي. د طالب لخوا هرڅه په سپین استدلال د شریعت په رڼا کي ترسره کیدل.

ایراني جاسوسان د ډیپلومات تر نامه د خپل اعمالو په سزا ورسیدل، کوم چي نن یي استاد عطا په نامه کوڅه نوموي.

پدي کي شک نشته چی طالبانو هم ستونزی درلودي ، مګر د امریکا غوښتنی ته تسلیم نشول، افغاني میلمه پالني دود یي رعایت کړ، اسامه بن لادن یي په لاس ورنکړ او خپل تاج او تخت یي په قمار کیښود، زه یي په نورو اړخونو تبصیره نه کوم، خو طالباني نظام تباهي ومنل.

تر طالبانو د وړاندي استاد برهان الدین رباني د رژیم په وخت کي نه یي خپله لیاقت درلود او نه یي بل ته وار ورکاوه. په تخت پوري سریښ شوي. کله ، کله یوه پلمه او کله بله پلمه مخ ته کول، کله به یي حل او عقد جرګه د خپلي ګټي پر بنا جوړه کړه، کله به یي د خپل دوام د پاره د ستري محکمي د رئیس فضل الهادي شینواري فیصله تر لاسه کړه، هغه ستره محکمه چي غړي یي ده ټاکلي وه. کله به یي د جنرال محمد اسمعیل خان پواسطه په هرات کي جرګه د خپل بقا دپاره جوړه کړه او کومه فیصله چي لاهورپنډي د قایده رهبرانو لخوا د حضرت مجددي د پاره دوه میاشتی او دده دپاره څلور میاشتي وي. رعایت یي ونکړ، ګلبدین ورته ټینګ شو ، راکتونه یي ورته کش کړه. کابل په ناحیو وویشل شو. ده لومړی خپل تخت کاریز میر ته انتقال کړ، ارګ یي پوري اور کړ، کله چي نور هم فشار پر ډیر شو، بدخشان ته وتښتید ، اما تخت یي ټینګ په ځان پوري سریښ کړي ؤ. تفاهم ته حاضر نه ؤ. د کابل اوسیدونکو کوم چي د مهاجرت توان ورسره نه ؤ، ډیر زجرونه او ظلمونه ولیدل، ډیرو انجینو د تجاوز نه د ځان بچ کولو په خاطر تر بامو ځانونه وغورځول، د مړو ښځي په نکاح شوی، مګر استاد دا ټولي جدي نه نیول. یو دوست مي راته یوه تراجیدي کیسه کول، چي د زاړه میکرویان په استادګاه کي مي څنګ ته یوه چادري داره میرمن د یو لس کلن هلک سره ولاړه وه ، چی د مرجان د غونډي دوه ګلم جم راکوز او میرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي په زور کش او بو تله ، هلک چيغې کړي چي (خاله ام است) ، فايده يي ونکړه، نيم ساعت وروسته هغه ښځه بيرته را ورسيدل او هغه گلم جم ورسره ؤ او وي ويل (اينه چه شد ؟ پس برايت اوردم) .

د هلکانو تجاوز، اختطاف او نځا په شمالي خوا کي ډير دود شوي ؤ. داحمد شاه مسعود هم نور د وضعي نه خلق تنګ ؤ، د استاد عبدالرسول سياف له خولي چي يي ويلي ؤ ، کولای سم د طالبانو سره مقابله وکړم ، اما د چا دپاره ؟؟ ايا د استاد رباني د پاره ؟؟ تر چنګيز، روس، او انګريز نه د رباني حکومت د ظلم او ناروا ډک ؤ.

استاد رباني ډير محيل ؤ، کله دا بهانه ، کله دا پلمه ، هيڅ لار يي نه نيول، په عين زمان کي مادي ګټي ته سم چمتو ؤ.

طالب دده د وضعي نه را وزيږيدي، په لومړی سر کي ده خپله هم دا (يو خود جوشه حرکت) باله او څو لاري جعلي لوټونه يي کندهار ته ور وليږل. که طالب نه وای ، حالت به تر اوسه دوام درلودای. داستادانو ګټي ګرنتي ويي. دواړو استادانو ډيره په داخل او خارج کي سرمايه ګزاري وکړل.

استاف سياف څه زرنګ ؤ، دخپل حزب (اتحاد) په نامه سرمايه گزاري کول، چي دا يوازي يو نوم دي، ګرچه د استاد سياف پر ويش د احمد شاه احمدزي سره چي دده مرستيال ؤ، څه لانجه راغلل.ښاغلی ارسلا د مولوی خالص د تنظيم غړی دافغاني سفارت غړی په مسکو کي په يو مجلس کي ووېل شول ، چی احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کوره په کابل کي لري، هغه ورته وويل، کله چي موږ کابل ته راغلو او دارايي مو ثبتول نو د احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کورونه حقيقت نلري، يوازي ۸۰ کوره لري. بل چا کيسه کول ، چي ما غوښتل د پخواني د دفاع وزير خان محمد خان کور په نوي ښار کي پر احمدشاه خرڅ کړم، ډګروال نافع وايي: سلا مو دا سوه ، چي اول به قيمت لوړ ووايو ، وروسته به سوکه ، سوکه ورته راکښته شو، قيمت چي موږ ۲ لکه ۴۰ زره دالره ووايه ، په هغه لومړی ډز نوموړي چمتو شو. دوی خپلي باد راوړي پيسي محضي يو ځای بندولي. استاد رباني هم د ډيرو کورونو څښتن شو. په کابل او بدخشان کي پوره سرمايه ګذاري وکړه.

د جهاد پيسي نورو هم لکه حاجي قدير، استاد عطا نور، جنرال محمد اسمعيل خان ..... ټولو درلودي. که کوم چا ددي قوماندانانو نه درلودي، هغو چور، پاتک او غصب ته ژر لاس ورواچاوه.

عطامحمد نور ميلونر نه بلکي ميليارډر دي، چی د همدي شتمنيو په زور په سياست کي مطرح دي. ښارګوټی، مارکيټونه ، ترانسپورټونه، دوکانونه، دتيلو پمپونه، کورونه، شرکتونه، روغتونونه په لړ وخت کي خاوند شو. اما سوال به پاته وي چي پدي لږ وخت کي دا د قارون دنيا دکومي خوا شوه. ؟ په يو راپور کي راغلی دي چي:

بر اساس معلومات از املاک مزار شريف و بعد از بررسی ها بدست امده و الی بلخ تنها در شهر مزار شريف با قباله ی شرعی بيش از 500 جايداد دارد که يا به نام خانمش پسرانش و دخترش ثبت شده است.

1- شهرک خالد بن وليد اين شهرک که از جانب والی بلخ عرضه گرديده و هم اکنون 6000 نمره اش به فروش رسيده او هر يک نمره اين شهرک از 8000 دالر است در اين شهرک 200 نمره در موقعيت های اعلی وجود دارد که برای خود تخصيص داده است.

2- باختر مارکيت زير زمينی که 200 دوکان دارد.

3- نزديک سينا استديوم، مارکيت بادام که ملکيت خودش است.

4- به نام عجب خان يک مارکيت اسبق که هم اکنون کارش جريان دارد و گفته می شود که بيش از 500 دوکان در ان اعمار خواهد شد که ملکيت شخصی خانواده ی والی دانسته شده.

5- نور بزنس سنتر که هشت طبقه و 100 دوکان دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6- مارکیت ادویه فروشی که مقابل شفاخانه موقعیت دارد.

7- کلینیک لایزری نور.

8- در منطقه دروازه بلخ شرکت تیل نور.

9- شهرک میترا نور که بیش ا ز 400 خانه دارد.

10- مقابل شاروالی مزار شریف یک مارکیت 10 منزله که کارش جریان دارد.

11- شرکت ترانسپورت میترا نور که بیش از 300 موتر باربری کاماز دارد.

12- در منطقه سینمای اسبق مزار مارکیت آریا که بیش از 1000 دوکان دارد.

13- در شاهراه مزار کابل سرای میترا نور.

14- در مناطق مختلف مزار شریف پمپ استیشن های خالد نور.

15- یک خانه به نام مولانا درجوار قوماندانی امنیه.

16- خانه ی چهار طبقه ی که همین حالا زیست مینماید به ارزش دو میلیون دالر ساخته شده.

17- منزل دو طبقه بنام دفتر سیاسی که در دروازه ی بلخ موقعیت دارد.

18- سرای که عقب منزل اختر ابراهیم خیل که استگاه شولگره در انجا موقعیت دارد.

19- یک بلند منزل در عقب ولایت در کوچه قاضیان شهر مزار شریف.

20-یک بلند منزل که عقب لیسه ی سلطان راضیه قرار دارد و به یک کلینیک به کرایه داده شده بنام خانمش ثبت است.

21- موسسه خصوصی آریا – مزارشریف که احمد ضیا مسعود نیز در ان شریک می باشد دارای منزل 5 طبقه ای است.

22- شرکت سرک سازی خاله نور که در سرای مهمان مزار شریف موقعیت دارد مارکیت خود والی است.

23- دو شفاخانه ها به نام های مولانا جلال الدین و الفلاح.

24- مارکیت سینا فر که بیش از 400 دوکان دارد.

25- ذخیره های تیل در شهرک بندری حیرتان شرکت وارداتی تیل بنام انترنشنل شراکت با کمال نبی زاده – تلویزیون به نام ارزو یک پرودکشن بنام شمال تلویزیون میترا شرکت بیل بورد ها بنام بلهیکا که تمام قرار داد های شاروالی را منحصر بخود ساخته است.

په همدي ډول د ننګ او وياړ جهاد په بي ننګي واوښت . که دعلل او معلول فرمول درست وي، رهبران ددي عمل ملزم دی ، چی باید محاکمه شی. کله چي به د جهاد په وخت کي کوم هیوادوال دوي تیګداران بلل، زما به ورسره خوله شوه. په ډیر تأثر منم ، چی هغه حق په جانب ؤ، چي دوی پر وینو تجارت کاوه .

د رهبرانو خودخواهي منجر په خپل منځي جګړو سول، وطن تباه او د جهاد وياړ په ډير بي شرمانه ډول په خاورو ګډ کړه، ددي قرباني له برکته اتحاد جماهیری شوري مات او ډير هیوادونه ازاد شول، اما د افغان ولس بدبختي پای ونه موند.

پورتني مطلب تائید دي، تر ټولو توره تیاره همدا ډول د استاد رباني دوران ؤ. دلته هیڅ سیاسي اړخ نه شنل کیږي، یوازي جنایي برخي ته پام را اړوم. عبدالعلی مزاري (رقص مرګ) رواج کړ، د پښتنو په سرونو کي یي میخونه ووهل، د ښځو سیني یي پري کړي. عبدالعلي مزاري هغه څوک دي ، چي نن یي حاجي محمد محقق د وژلو تجليل کوي. عبدالعلي مزاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالبانو ګیر ته ورغي او وي وژي. د جناب مجددي هم شهادت په برخه نه ؤ، ولي چی د احمد شاه مسعؤد راکت د هغي الوتکی نه چی مجددي یي د اسلام اباد نه کابل ته راوستی بچ شو. مجددي هم د خپل بقا په هیله د ګلم جم مشر دوستم ته د خالد بن ولید لقب ورکړ.

په همدي دوره کي د قلم ، چمن او زرداد جنایات به د وطن په جینایي تاریخ کي تل پاتي وي. ګرچه زرداد د حقوق بشر دنقفي په جرم ونیول شو او په لندن کی په ۱۲ کاله بند محکوم شو .

زرداد یو انسان سپی کړی، چي د سروبي په لاري کي به یي انسانان په ډارل، د حزب اسلامي قوماندانان وه، د شمال پهلوانانو هم هر جنایت وکړ، پهلوان رسول او پهلوان ملک به هم څوک هیر نکړي. د عبدالحکیم شجاعي په ارزګان کي په سلو کسان ووژل ، مګر د محمد کریم خلیلي له برکته هیڅ چا محکمي ته راکش نکړای شوای.

په مزارشریف کي د مزارشریف او د کندز ولایت د طالبانو جنګي اسیران، د فاریاب د لیلي په دښت کي تر دري زره ډیر کسان په ډیر وحشت او فجیع ډول د جنرال دوستم لخوا قتل عام شول. د حقوق بشر او جنګي جنایاتو د قانون خلاف عمل دي. طالبانو هم خپل مخالفین په مزارشریف او بامیان کي هیڅ زره سوی ونکړ. زه یوازي دانه وایم چي افغان، افغان وژني، بلکي دا وایم چي انسانانو، انسانان وژل. د هغه کسانو وژنه زه یادوم، چي د جګړي د میدان نه دباندي وژل شویدي. دجګړي پر مهال وژنه چندان څوک کیسه نکوي. داچي د جهاد د وخت نه وروسته جګړي ته ورلیږل، د زور څخه کار اخیستل کیدو، په رضا هیڅوک مرګ ته نه ځي ، جنګ د مرګ لوبه ده، پداسي حال کي ، چي جهاد ته خلک د وطن د ناموس او دخدای د رضا د پاره په شوق داخلیدل، مګر داجګړه په زور سره عملی کیدل. د طالبانو په بریدونو کي د پنچشیر د فتح د پاره هم ددواړو خوا تلفات او وژنی ډیرؤ.

د طالبانو جلب او جذب ټوله په زور ؤ. اکثره ځوانان چي جنګ ته به په هیڅ ډول تیار نه ؤ، تعلیم او تربیه به یي کمه وه، ترینینګ به یي نه وکړي، نو پدي خاطر تلفات به یي درانده وه .

په همدي تاریکه فضا کي ټوله بشري ، افغاني او اسلامي ارزښتونه تر پښو لاندی شول، هر چا د خپل ژوند د بقا د پاره په هرڅه لاس پوري کاوه. ټولنه پر دوو طبقو ظالم او مظلوم وویشل شوله. څوک چي د ظالمانو په کتار کي ودریدل، د ځان د شومو اهدافو د پاره یي ظروف هم برابر کړه، کسان یي پر ځان راټول کړ او تنظیم یي کړه، دا ډله اکثره هغه د جهاد پخواني قوماندانان وه . د جهاد تر عنوان لاندي هر روا او ناروا مرتکب شول، په سیاسي ډګر کي هم دوي د جهاد د امتیاز تر نامه لاندي هر جنایت لاس پوري کړ. تهدید ، اختطاف، تجاوز، غصب،وژني او تبعیض نه کار واخیست.

دوي د خپل ناکامي دلیل دا وایي چي امریکا او غرب موږ تنها پریښودلو، دا یوه پلمه ده ، خپل کور په خپله څوک ودانوي، دبله ګیله پکار نده. تا ولي خپل کور پخپله خرابوه او ولي دی ورور وژنه کوله . او وایي چي امریکا د اسلامي نظام زغم نه درلود او خپله پیره پر بل ور اچوي.

استاد سیاف د ا خپلي ناخوالي چي د کابل ښار دده او د وحدت د خودخواهي په خاطر ډیري خرابي په برخه شوي. دلیل دادي، چي کفارو د سوچه اسلام د مخنیوي په خاطرزموږ وطن داسي خراب کړ. البته د پردو د لاس رول هم د هیریدو ندي.

استاده ! وایم چي تاریخ قضاوت کوي، کفارو زما وطن ندي خراب کړي، زما وطن تا او تا غوندي جهادي رهبرانو خراب کړ. انصاف پکار دي، توبه وباسه، ستا د خبره غوندي الحادي رژیم بقایا لکه ، کشتمند، سلیمان لایق، دستګیر پنچشیری، شهنواز تنی، محمد یونس فکر، نورمحمد نور،حسن سرق وغیره، غیره جنایت کارانو دا ټوله خپل خیانت او جنایت د ساړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ محصول بولي. داچي د سيوسيالزم د پلي کولو دپاره يي د حفيظ الله امين له خولي يوازي يو ميلون کمونستان پکار ؤ، نور يا دپردو په صحراوکي اواره کړل ، يا قتل عام پروانه کول.

د جهاديانو او کمونستانو شعارونو تر منځ ډير ورته والی ليدل کيږي او دواړو د ايدلوژي فکر درلود او ديو ديکتاتور نظام پلوي درلوده. مثلأ کمونستانو به دالحادي نظام وخت کي شعار ورکاوه ، چي (ګاريګران جهاد سره يوشي). مګر اخوانانو به ويل چي (اسلام مرزنه پيژني)، چی يو بل ته د مانا په لحاظ نژدي دي او يوه جهان بيني لري او د بل فکر زغم نلري.

زموږ هيواد هم دغو دوو مفکورو خراب کړ. استاد سياف ؤ، چی اسامه بن لادن يي په جلال اباد کی پذيرايي کړ، مګر اوس يي پر امتيانو بد وايي او طالب غندي. خاطرات امرالله صالح په ماندګار کي کال ۱۳۹۲.

که نوره عادلانه محکمه يي په داد ونه رسيدل، تاريخی محکمه خوبه دوي محاکمه کړي او زوی او لمسي يي پري خجالت وباسي. يعنی دا هر جنايت کاره او خائين د ځان د پاره اوس هم د برائت لاري پلټي.

نو همدا جنګی جنايت کار ؤ، چي هيواد خپله شيرازه د لاسه ورکړه، د ظلم دسکي بل مخ را واوښت، اخلاق کمزوري شول، ظلم او تادا بل رنګ وموند. پر ولس ظلم وشو، چي دکيڼ خوانه ؤ او که د ښی خوا نه ، دظلم د پاره زمينه برابره شوه.

رشوت، واسطه او زورواکي ، شر او فساد اوج ته ورسيد، شر او فساد ديو دري ضلعی هندسي شکل جوړ کړ، چي بايد ورته د شراو فساد مثلث ووايو او هره ضلعه يي د يو خبيثه جرمی عنصر نه جوړوي، کوم چي پورته ذکر شو.

البته طالبانو هم ستونزي لري او عام ولس تري په عذاب کي ؤ.

که يو سړی رنځور وي روغ به شي، که غريب وی خان به شي، اما که يو څوک او يا يوه کورنی او يا يوه ټولنه اخلاق خراب شول، اصلاح يي اسانه نده.

شر او فساد دومره عام شويدي ، چی د ټولني په ټولو ابعادو کی ريښي ځغلولي دي. اصلاح يي غوځ حرکت غواړي. ښه او بد سره ورک دي، په خيانت او قانون شکني برعلاوه چي نه شرميږي، بلکي په مغروره کيږي.

د طالب نه د هر چا ډار کيده، مګر طالب امن راوست ، ناموس خوندی شو، شرعيت قايم شوو او زورګويي ختمه شوه ، دتجزيي مخه ونيول شوه او د فدراليزم کيسه هيره شول، د کابل ښار چی د جهادي قومانداانانو تر منځ ويشل شوی ؤ خلاص شو.

زه سيل بين ترخپل توان پوري د خبيثه مثلث هره ضلع بيان او تشريح کړم.

شر او فساد مختلف ابعاد،انګيري او علتونه لری ، لکه اقتصادي ، اجتماعي ،تربيتي او داسي نور. زه يي د جرم پر علتونو بحث نکوم ، دلته دجرم تشخيص او د مجرم د نيولو او د جرمونو د مخ نيوي په هکله بحث کوم، چي زموږ ټولنه کی و دی خبيثه مثلث ته پام وشی .

۱ ــــ واسطه: **(إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا)**

د شر او فساد د مثلث يوه خبيثه ضلع واسطه ده. واسطه او وسيله زموږ هيواد يوه عام ډول لري او چندان عيب او شرم نه دي. ګرچه اغيزه يي تر دوو نورو ضلعو لږ نده. زموږ د ټولني تشکيل او ساختار واسطي ته ډير جوړ او مساعد دی. هيڅ کار بيله رشوته مخ ته نه ځي. که رشوته نه ؤ، نو واسطه ارومرو ضرور ده. هرچاته چي څوک وغواړي ، لار ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موندلای شی. کوم کس ته چي چا ورته کاربند دي، هغه ګاونډی ، همنصنفي، ملګری او وطن دار لري او ګوندی او کورنۍ سره اړيکي پيداکولای شي، که نورنه ؤ ، نو پردو هم لاس ارومرو لار ورته پيداکيدای . ټاکنی هم پواسطه دي ميعار مد نطر ندی، همدا سبب دی چي د مامورينو بي تفاوتي او بي پروايي سهل انګاري . بی مسؤوليتي لوی رول لري. دنا لايق مامور نه هم پوښتنه نشی کيدای، شاته پشتوانه لري. دشر او فساد لوی لامل همدا واسطه او وسيله ده. کار و اهل کار ته نه سپارل کيږي.

واسطه هم څوډوله ده ، مثلاً يو ساده سپارش وي او دکار د اجرا هيله تري کيږي، البته دا هيله سبا يو مجرايي هم لري. کار په کار دي او سپارش په سپارش، اسانه سپارش خو هغه دي، چی يو قانوني لار هم ولري. ځيني يو ستونزمن سپارش وي، يو څه مسؤليت هم بايد ومنل شی، چی مقابل لوري پدی ارزي او که نه .؟

هغه د سپاس او شکران د اداکولو وخت کي په ډير وياړ او ممنونيت سره دا وايي (چي والله يو غټ کار او غير قانوني زما سپارش يي اجرا کړ). دا نو کوم عوض او مجرايي هم لري، کار په کار دی ته وايي. بل هغه سپارش دي ، چی يا ستونزمن وي يا مامور صاحب نه غواړي، که څه هم لار لري ، داجرا نه يي ډډه کوي او خپه پدی وي، چی سپارښت او واسطي ته څه ضرورت ؤ، تر څو افغانيوي به تيرشوی وای. دي سرګرداني ته څه ضرورت ؤ، زما دي هم په خوله خاوری کړي. آن کله، کله نو بيا ورسره مشکلتراشي کوي؟

که واسطی ته ووايي او عذر کړی، چی دا غير قانوني عمل دي، په ډيره درايت وايي ، چي که قانوني وايم، نو زه نه راتلم، پدي خاطر راغلم چی غير قانوني کار راته وکړه. ناروايي هغه حالت دي، چی په هر ملحوظه چي ؤ، ونه غواړي، يا ونه کولای شي، چي سپارښت مثبت ځواب وايي. دی نو دتهديد سره مخامخ کيږي، توطيه ورته جوړوي او په غير مستقيم که کوم وخت دده کوم قانونی کار يا قانوني حق وي، هم نه اجراکيږی او پدي ډول مجازات کيږي، آن پروپاګند او تبليغ پسي کيږي.(در اين راه کشته ګان زياد است). څوک يي بازخواست هم نشي کولای، چي پدي لار کي قرباني شويدی. کيدای شي ، چي څوک رشوت رد او تري پرهيز وکړي، مګر د واسطي نه هيڅ چاره نشته، داسي يو محترم يا دوست به درته راولي، چي ته هيڅ ورته ويلای نشي، هغه تا ته ډير ګران وي. مراجعين يا عارض په هيڅ صورت طاقت نه راځي، چي کار په خپل نورمال او طبعي مسير ولاړشي،ارومرو په واسطه پسي ګرځي. دا کلتور اودا فرهنګ تر رشوت بدتر دی، مراجعه او سپارښت هيڅ عيب ندي. که څه هم يو انحرافي عمل دي او دا عمل په قانون کي منعه شويدي، مګر عملي ندي، پدی کار کي د شورا وکيل ډير ماهر او بي پروا اداره په اداره مؤکل ګفته وزی او ننوزي. دا به يي پلمه وي، کميشن خوبه اخلي. کار ديده، کار کوي او په ډله ګرځي.

مقرري او تبديلي پسله رشوته، اکثراً په سپارش وي، سپارش هم درجي لري، دلوړ پوړو سپارش اغيزه ډيره وي.

پخپله د قومی د ترکيب لاندي دا پخپله د واسطي لار هواره وي او اهليت به مد نظر نه نيول کيږی. هر مامور او يا وزير خپل ولي نعمت ته تسليم دی، نه حکومت ته.

مارشال فهيم په واسطه او سپارښت کي تر هرچا دمخه ؤ.

لږ ليدل کيږي، دغريب بچی د ښه موقيعت او موقف خاوند شی، که څه هم دلوړ لياقت او اهليت خاوند او پر معيارو برابر وي. پدي معيارو کي تقوا تر ټولو بي ارزښته صفت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپاربښ تل زموږ په ټولنه کي يو دود ؤ. دا دطبقاني ټولنه کي ډير وي. زموږ هيواد کي اکثراً طبقه موجود ؤ، نو له همدي سببه قانون يکسان د تطبيق ستونزو سره مخامخ ؤ. په پاچاهی نظام کي مو سرداران او شتمن درلودل. په کمونستی رژيم کي بله طبقه رامنځ ته شول، کميټي مرکز او يوليت بيرو ؤ. د مجاهدينو په دوران کي د رهبرانو او لوړ پوړو قوماندانانو کورني د پخوا سردارانو ځای اشغال کړ.

سپارش دومره عمومي دی، چی تری يو ځای فارغه ندی، محکمه، ښونځی، د کانکور د ازموينې هيآت، روغتون، قراردادونه، د کورنيو او بهرنيو چارو وزارتونه او نور، نور.

تر اندازی دا موضوع يو بل سره تړاو هم لري، دولتي کارکونکی هم په نورماله ډول کار مخ ته نه وړی او مراجعين هم تلوار لري، حوصله نلري، چي بايد کار يي ژر او سم وشي، نو واسطي ته مراجعه کوي.

د هر جرم د بازخواست او تعقيب عدلي مخ همدا خبيثه مثلث دي، چي مخ يي نيسي، يعني يا به رشوت وي، يا واسطه او يا زور کويي. څرنګه چي مي وويل چي واسطه يو عمومی دود دی، مګر پدي برخه کی د ملی شورا غړي ډير مخ کي په ډير جسارت او حق په جانب څيره ، اداره په اداره وزي او ننوزي، يو څه کميشن کاری په ګډه وي. ددوي په هکله ډير نيوکی ،پيغورونه ويل کيږي، مګر دوي يي جدي نه نيسي.

د وکيلانو نوم چی (چورلامان)هم بلل کيږي. لکه (اسپرين باير) د هر رنځ دوا ده. د زنا او لواطت نه نيولي تر قاچاق، رشوت،تروريزم او قتل پسي بيله شرمه روان وي. مؤکل ګفته دروازي ته ولاړ وي، دا ددوي په کرکتر کي نسته ، چی وواييي چی دا کوم او دا نه ، څپلی يي و شکيدي، وکيل صاحب بايد خپه نشي. په هيواد کي د تروريزم مخدر مواد، رشوت په څنګ کي د بدبختي لوی لامل پارلمان دي، چی ځان ته د ملت استازي وايي او پارلمان د ملت کور بولي، چی هيڅ ندي، هغه د ګوتو په شمير کوم کسان دي ، لکه محترم داکتر رمضان بشر دوست ، چی بايد د چورلمان نه نور ووزي. دملت دا استازی دوه سره خنجر غوندي کار کوي، هم واسطه کيږي او سپاربښت کوي، رشوت هم اخلي او زور هم چلوي.

دا بايد ووايو چي ښا غواړو په خدای سره.

څرګنده ده چي هر افغان يو وکيل لري، ځيني وکيلان ددي د پاره چی موثريت ثابت شي، په ډله ګرځي يو دبل د ناروا حمايي تعهد لري. وکيلان خپل منځ کي داد او ګرفت لري ، دجرګي رئيس او مرستيالان او دکميټنو رئيس هم بايد په جيب لاس ووهي . وايي ډم د ډم نه ، داکتر د داکتر نه پيسی نه اخلی ، مګر وکيل د وکيل نه پيسی او رشوت غواړي.

۲ــــ رشوت(بډي): « عَنْ امام الصادق قَالَ قَالَ رَسُولُ الله لَعَنَ اللَّه الرَّاشِي وَ الْمُرْتَشِي وَ الْمَاشِي بَيْنَهُمَا »

د خبيثه مثلث بله ضلعه رشوت دي. رشوت ډيره عامه معنی لري. د جزا قانون کی نقدي پيسی يا مال ، امتياز او يا ګټه په لاس راوړل رشوت دي. شرعي هم ناروا دی.

اخلاق او اسلاميت کمزوره کوی. په موږ کي عمومی شويدی. دکارونو اجرا د تور بازار ډول غوره کړی، تر څو مراجعه ورته وشی. هر مامور د خپل رسمي او دولتي موقيعت پر مبني د خپلي خولي په اندازه د رشوت ګوله پورته کوي، البته چي د مامور، مدير او رئيس اندازه توپير لري، د والي او وزير لقمه لويه وي.

رشوت په ترافيک ، ښونځي، ښاروالی، مستوفيت ، روغتون، پوليس، څارنوالی، قضا، ګمرک، په هر محل او ځای کی ليدل کيږی. په ادارو، سرکانو، کورونو، او هوټلونو کي اخيستل کيږي. اوس رشوت هم مدرن شويدي او يا د خطر دکميدو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر په دوبی کي اخیستل کیږي. دقاچاق ، ګمرګ، تروریزم په څنګ کي رشوت د هري ملي پروژي که ساختمانی ، زراعتی او یا امنیتی وی ، چی رشوت او ناوړي ګټي پر ننوتی ، پروژه به ناکامه او ناقصه او په درد بخوره به نه وي.

رشوت (بډي) په دري ډوله دي:

۱ـ مراجعين او عارضين هم سړی تشویقوي، کله، کله يي نوم سوغات او تحفه پر کښيږدي، مګر مانا يي هغه یوه ده. رشوت د کار د اجرا او يا د نه اجرا په مقابل کي وي. یو هغه رشوت دي چي د قانونی کار د اجرا په مقابل کي وي، پدي مقابل کي شيريني ګفته یو څو روپی ورکړي، البته عارض، د کار اجرا ژر غواړي او خپله يي مراجعه کړي وي، د همدی کار اجرا مامور ته بي خاره او بي مسؤليته دي، خپله غوښتنه کوي.

۲ـ بل ډول يي دعارض د ناپوهی نه ګټه پورته کوي او قانوني کار ورته سخت کړي او د مارانو سرونه ورښکاره کړي، چي عارض خپله لار ورکه کړی او يا يي په بيروکراسی را وپيچي او نخود سيا پس روان کړی، دا کسان بيا هم د زغم نه کار اخلي او هيڅ مربوطه ادارو ته شکایت نکوي، ګرچه اعلانونه کيږي، مګر مراجعه نشته ، تر څو هغه و رشوت ته حاضر شي. او کله ، کله عارض د بزرګواري نه کار اخلي، د مامور د غوښتنی په غیر يو څو افغانی د (چای پولي) په نامه ورکوي. که څه هم کار يي قانوني شکل نلري.

دغه دواړه ډولونه دود دي.

۳ـ بل ډول د دریا دلانو رشوت دي، چي د هيڅ نه ، نه ډاريږي، تور سپين کړي او سپين تور. ددي ډول اجرااتو په مقابل کي رشوت هم ډير درونډ وي او جعل او تزوير هم په کار اچوي. برملاکيدو په صورت زندان او يا فرار هم مني او يا پخپله درونډ تاوان ته چي هغه به د رشوت تاديه وي، چمتو کيږي. او يا په زور او تهديد رشوت غواړي ، لکه چی په ۱۳۸۶ کی عبدالجبار ثابت لوی څارنوال د خپل جهاد د اعلان په ترڅ کی و ولاياتو ته لشکر کشي پيل کړه، چي دلته زه يوازی د ننګرهار د خوا اجراات ليکم: ثابت صاحب خپل نظامي مرستيال چي په نادر چور مشهور ؤ د عملياتو امر وټاکی او پخپله په جلال اباد کی د حاجی ظاهر قدير پر ځای مرکز ونيوي، ميله چالانه شوه ، پسونه دی او کبابونه، پټي داني دی چی تااو بالا کيږي. چور نادر د سروبي نه تورخم پوري د تيلو ټوله پمپونه پدي نامه چي اوبه ورسره ګډي دي ، مهرولاک کړل، داچی اوبه لري او که نه په چا به يي ثبوت کړي ؟. موټرونه توقف وکړ او لاري دي چي ودريدلي . په ښار کي غوغا شول ، ثابت صاحب نه څوک ګوري او نه عرض اوري او نه د بل بازخواست مرجع شته. پداسي حال کي چي موضوع حقيقت نه درلود.

لنډه داچي جلسی او غونډي شوي ، هدف معلوم شو، چندي ټولي شوی او پيسي را غونډي شوي. هر يوه خپل حق ادا کړ. حاجي ظاهر څه وساطت وکړ، هرڅه سم شول. ثابت کابل خواته حرکت وکړ، مګر د نادر چور سره پر فيصدي لانجه راغلل. نادر چور پنځوس فيصدي غوښتل، ثابت و دی ته حاضر نه ؤ. بالاخره په ۲۵ فيصده فيصله وشوه ، مګر بيا هم د نادر پر برطرفي لانجه ختمه شول، مګر بازخواست چا ونکړ، نه مډيا څه وويل، نه پارلمان او نه امنيت ملي.

بل هغه ډول رشوت دي، چی ددواړو خواوو ګټي پکي تضمين شوی وي، لکه ګمرکات محصول کم کړی، د ګمرک مامور هم په حق ورسيږي او تجار هم . يا قراردادونو کی ، د دواړو خوا تر منځ تفاهم او باور راشي، ددواړو ګټی تضمين شي. ددوو تر منځ معامله ده ، دريم نه په خبريږي، دواړي خوا راضي ښکاری. دداسي معاملو کشف هم مشکل يا نا ممکن وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه مخکني دولونو کي د شکايت او اطلاع امکان شته، مګر پدي دول معامله کی شکايت او اطلاع موجود نه وي، يوازی دولت متضرر کيږي. دولت بيچاره وارث نلري. خريداري هم دهمدي دول د دواړو لخوا موافقه وي.

په اوسني حالت کی ډير او ستر رشوت په مقرريو کي دي. کوم مامور نه غواړي، د واسطی له لاری مخ ته ولاړ شي، بي حقه به پاته وي. رشوت اسانه او بي خطر او بی زحمته لار ده. هر ولايت او هر پوست جلا قيمت لري. ښاروالي، د پوليسو قومندانی، ولسوالي، سرحدونه، محکمه او قضا، د ترانسپورت مامورين، د ګمرک مامورين، بندروالی، مستوفيان، و غيره و غيره. هر ولايات هم په جلا قيمت دي. هره څوکی سرقلفی لري، کله دا معامله او تاديه مخ کي تر مقرري کيږي، کله په فرصت ورروسته تر مقرري. د خدای دپاره ، د ضرورت او لياقت پر بنا مقرري ډيره کمه ده، يا به واسطه وي او يا رشوت.

د اطرافو رشوتونه اکثره د ارباب او ملک او قريدار لخوا په ولسواليو کی اجرا کيږي، چي د مامورينو د اعتبار وړ کسان دي او بي خطره دي . د شورا وکيلان هم پدي کارو کی تر نورو وړاندي دروازه د مراجعينو په مخ خلاصه وي، چی ژر څوک يوه درنده او د برکت ډکه موضوع ورته حواله کړي. کميشن کاران يوه بله بلا ده چي را دود شويده.

رشوت دومره زموږ په ټولنه کي ريښي کړيدي، چي يوه کړی تري جوړه ده. څرنګه مي د ځينو وکيلانو نه اوريدلي دي، چي موږ هم مفت او مجاني دول رايه نه ده راوړي، دا مصرف بايد را وګرځوي او دبلي دوري د پاره هم بايد پس انداز ولري، د کميشن کاري په څنګ کي د وزيرانو نه د رايو او استحضاح په وخت کی خپل مصرف بايد پيداکړي. ډير وزيران همدا کار کوي. وامی وريدل چي د انجنير ضرار احمد مقبل د کورنيو چارو د وزات په وخت کي د استحضاح په مقابل په هغه يوه شپه څلور لکه دالره و شيندل. دضرار احمل مقبل په وخت کی ، کله چی وزير ؤ، د کورنی چارو وزارت هر څوکی ، لکه سرقلفي خپل معين قيمت او اجاره درلوده. وزارت د راهنماي معاملات نوم ګټلی ؤ.

وزيران ددي مصرف د پوره کيدو د پاره د مامورينو د مقرري پر مهال دا مصرف بايد راوګرځی. او مامورين د ولس نه . دا يوه لړی ده. ممکن که پام وشی ، تر ټولو ولس زيان ګوري.

زما يو دوست په اداره کي يوه لوړه څوکی درلوده، زوی يي د پوهنتون نه فارغ شو او په يو مناسب ځای کي مقرر شو، دي زوی دومره ژر په رشوت او بډو پيل وکړي ، چي آن منوګراف يي لا نه و تمام کړی، د پلار خط تعقيب کړي.

لکه چي وړاندي اشاره وشول، هر يو دخپل موقعيت پر مبني کار کوي. ښوونکي د شاګرد په نمرو کي خپل کار کوي، قاضی په فيصلو کي ، د پوليسو مامور د قيمارخانو او شراب خانو او فاحشه خانو سره شريک وي، همدغه د فاحشو بيچاره ګانو پيسي د کورنيو چارو لوړپوړو ته رسيږي، چي هغو د ځان په خرڅلاو پيداکړي دي.

د وطن د پاره د رشوت هر عمل جلا، جلا خطر لري. همدا سبب دي، چي د پوهنتون نا لايقه کسان فارغ او دواسطي يا رشوت پواسطه مهم ځای ونيسي. د نالايق او بد اخلاقه مامور چی پيل يي په رشوت کړيدي، نظام به څه هيله تري ولري .؟ بدي اخيستونکی دغله ، قاتل ، قاچاقبر او تروريست ملګری او شريک دي.

د پوهنتون استادان په خپل وار او امکاناتو او يا ادارو کي د ښځو او انجونو نه هم د بد اخلاقي او نامشروع غوښتني اوريدل کيږي. ولي چی رشوت يوه پراخه مانا لري.

د نظام يو مهم رکن مقننه په درغليو راغلل دي. چي تر بودن يي نبودن د ملت په ګټه دي. د څراغ ورځپانه د چنګاښ پر څلورمه او کال ۱۳۹۰ داسي ليکي : « اين شورا توام با تقلب و دستکاري، جلوسی زده، و تلاش دارند که به خود مشروعيت کسب نمايد .... ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهان داسي وايي « فساد زماني اوج میگرد، که روحیه خدمت گزاري تضعیف گردد و بالاخره جامعه به انارشي سوق میگردد .... »، چي زموږ په ټولنه کي صدق کوي. بل ځای وايي « چي فساد د قانون حاکمیت او عدالت مختلوي .. ».

د ناټو د قوماندان جنرال السن دا خبر د ویسا د ورځپاڼي په کال ۱۳۹۳ او غواي پر ۱۳ چي « فساد تر طالب خطرناکه دي » خپره کړي ده .

فساد هر وخت ؤ او په هره ټولنه کي لږ او ډیر شته. نورو هیوادونو کی بازخواست شته ، مگر زموږ هیواد کی ډیرو مسایلو ته سرسری نظر کتل کیږي، بي تفاوتي سخته مسلط ده. که دي موضوع ته په دقت وکتل شي، چی د بابای ملت او سردار داؤد خان په وخت کي رشوت ډیر کم ؤ او هغه هم د مامورینو په ټیټه طبقو کي. د هغه راوروسته د کمونستانو په رژیم کي هیڅ رشوت نه ؤ. که کوم چا به ناوړه ګټه واخیستل ، البته دمکرویانو یو پارتمان به ورسیدي. طالب د رشوت مخالف ؤ او په جدي مبارزه کی ورته ولاړ ؤ. د شرعیت او قانون په پلی کیدو ډیر جدي ؤ، مگر دربانی په دور کی هر ډول جنایت رواج ؤ . او دکرزي دورکی چي دربانی د وخت چاراواکي رویکار ؤ، البته په ډیر لږ تفاوت هره ناروا لیدل کیدل. ممکن عمده دلیل به هم د بهرنیانو موسسي او NGO ګاني وی، چی بهرنیان هم پدي اختلاس او ناروا کی شریک ؤ. البته چي د ژوند سویه بدله شوه لوکس ژوند رواج وموند. دشیرپور کورونه، کروزین موتران او د دوبی چکرونه.

مگر طالبانو یوازي نکاحوي ډیري کولی ، مثلاً پخبله ملا محمد عمر څلور نکاحوي کړي وي او د رشوت په ضد ؤ.

د کرزی وخت رشوت او بي بازخواستي پدي کچه وي چی په اکثره ځایونو کي خلک دخپل بازخواست د پاره د خپلي سیمی طالب ته ورتلل او مشکل او دعوا به یي په حل کول. د طالبانو د اسلامی تحریک د ختم سره د استاد رباني د وخت مسلط قوماندانان په لومړیو کی ډار درلود، مگر د وخت په تیریدو بیرته ځان ونیوي. هغه آش هغه کاسه شوه.

البته د فساد د ډیروالی یو لامل د دفتر او دیوان نه درلودل او پر معیار برابر کارکونکی نه درلودل ؤ، چی دا دواړه په جنګونو کی له منځه تللي ؤ.

هرځای چي فساد وي، د وکیل صاحب نوم ورسره یو ځای اخیستل کیږي، مثلأ د لته د وکیلانو بي پروایي ددوي د غیرحاضري یو ښه ثبوت دي، لکه چي د ۸ صبح ورځپاڼه کال ۱۳۹۰ او د غبرګولي ۱۷ نیټه د هغو و کیلانو نومونه چي غیر حاضر ؤ، خپاره کړه، وکیل ددي شیانو پروانکوي. وکیلان بي کبره دی هیڅ کله د حق او نا حق، مظلوم او ظالم توپیر نکوي.

د هیواد یو لوی د عاید مدرک گمرکات دي، مگر د مربوطه رئیسانو سره والیان په ډیر جسارت شریکان او دولت ته یو لوی زیان دي، لکه د اسلام کلاه او تورغوندي، د وخت د والي محمد اسمعیل خان، حیرتان د استاد عطامحمد نور، تورخم د حاجی قدیر، بیا د حاجی دین محمد، سپین بولدک د گل اغا شیرزی او بیا د والي اسدالله خالد او نیمروز د عبدالکریم براوي په لاس او کنترول کي ؤ.

کوم کسان چی د استاد ربانی په وخت کی رویکار وه او یا کومه وضعه چی د استاد رباني په وخت کي وه، عیني وضعه او د هغو کسانو لخوا بیرته البته په یو لږ څه تفاوت مسلط شول، هغه اسمعیل خان ؤ، هغه استادان ، هغه مارشال او هغه حاجي قدیر، چي حامد کرزي ورسره مشت و گریبان ؤ، اما په هغه کچه چي د رباني په وخت کي ؤ، اوس هم دي.

گرچه د کرزی به تل دا وینا ؤ، چي د حکومت ستونزه پخپله د حکومت نه ده ، مطلب یي همدا کسان ؤ.

فساد او رشوت چي کوم د حامد کرزی وخت کي ؤ. او د رباني وخت کي ؤ، د پاچا او او داؤد خان او طالبانو آن د کمونستانو وخت کي نه ؤ. جهادي رهبران هغه نه ؤ، کوم څه چی به یي ویل، مگر کارمل او تره کي هغه ؤ کوم څه چي یي ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارمان ملي جريدي يو مضمون د ښاغلی مبشر په قلم تر (عجب است که بحران افرنيان، بحران زدايي مي کند) عنوان لاندي يو مضمون خپور کړي ، چي څو ټکي يي را اخلم : « فساد بحرانزا در کشور به زماني بر مي گرد که نجيب سقوط کرد ، ولي مجاهدين راستين از صحنه سياسي و نظامی کشور رانده گرديدند، و قدرت را زورگويان و شماری تفنگ سالاران قبضه نمودند، که امر ان گونه را تا امروز مردم بيچاره افغانستان به گوشت و پوست لمس ميکنند. »

فساد عمومی شو، هر ډول جنايت او قانون شکنی د يو څو بدماشانو لخوا مسلط شو، ولس به دا ويل چی د الحادي رژيم د (کور، کيږه، ډوډی) نه غواړو، اما ظلم ولي راسره کيږي ؟ بي عدالتی ولي عمومی شول.؟

په همدي مضمون کي بل ځای ليکي : « بد نه بزرگي از فساد را گروه های جهاد سابق تشکيل ميدهد، که اعضای جمعيت اسلامي با حضور پررنگ ان، خورد تا راس هرم، در تشکيل دهی آن دست مجال تري دارد .»

په جمعيت کي لوی لاس د نظار شوراؤ او شورای نظار د پنچشير نه عبارت دي.

بل ځای ليکي :

« جمعيت اسلامي که خودرا فاتح کابل حساب ميکردند، چنان برزمين دولتی، ساحات سبز و حتی خانه های شخصي مردم شکم افگندند. که شايد اين چنين واين گونه غارت ها در تاريخ کشور کم سابقه باشند.

که شايد از ياد استاد رباني رفته باشد، که چگونه خانه های مردم بدستان تفنگدارانش ويران شدند وتوسط ارجمندان و نزديکانش بتواند، در فساد را در دولت کابل گشود. و ازقانون شکني های و غصب و تاراج انان مردم اگاهي کامل دارند. تفنگداران غارتگر وحق ناشناس بلکه در (دراکولای) که از نوشيدن خون انسانهای و ازيت و ازار حظ می بردند و بدست اوردن هدف سوم خود که همانا غصب و تاراج دارايی مردم بود، چنانچه فاجعه و بحران در کشور دامن زد که بالاخره نظام استاد ربانی از اوج طوفان به پرتگا سقوط مواجع گرديد. خاطره های درد ناک رقص مرده ،ميخ کوبی ها ، سينه بری های ، گوش بريها، هنوز زنده استند ....

بخش عظيمی از فساد در کشور اعضای جميعت اسلامی دست دارند...

محترم مبشير په اخيرکي زياته وی:(در نظام کنونی گيريم ، اگر پنج چارک مسوليت به دوش کرزی باشد دست کم يک سير ان بدوش معاونان ان است ......»

څرنگه چی محترم مبشير پخپل پورتنی مطلب د ده مرستيالان مسؤل بولی. مرستيالان آن په ډيرو جناياتوکی لاس درلود. دده مرستيالانو د قانون د حاکميت مانع گرځيدل،په ارزگان کی د ډيرو کسانو په وژنو تورن، جنرال عبدالحکيم شجاعی د زندانی کيدو مخ محمد کريم خليلی ونيوی او هغه يی په يو ډول ، دډولونونه مانع شو. مارشال فهيم د هر جانی شاته ولاړؤ، اميرگل اوکمين د بغلان قاتلان ده خوشی کړل. د دوی دواړو ورونه حاجی نبی د کابل د جنوب د مځکو غصب د ده په حمايه دوام ورکړ. او حاجی حسين د مارشال ورور په هره سواستفاده کی ولاړ ؤ چی کابل بانک يي يو مثال دی.

په رښتيا ټولي ناخوالي، چي تاريخ يي يادونه کوی، لکه چی د ربانی په وخت کی پردی هيواد راغلل، اوس يی هم د کابل د زړه غونډي په مرگ هم ونيول. د ده وخت کي ان تجزی خطر موجود ؤ. ورسره پدي نا خوالوکي، جنرال عبدالرشيد دوستم، استاد سياف، عبدالعلی مزاری څنگ ته ولاړؤ. ترڅو د (شر او فساد) چيغه پورته شوه.

کله چي ملا محمد عمر را ورسيد. دوی ټوله اواره. او وطن د لنډ مهاله دپاره د دوی د شر او فساد نه وژغورل شو. گر چه گلبدين حکمتيار د رباني د خود سری جلوگيری کوله. کله کله به يی راکت ورته حواله کوله، مگر غوځ حرکت د ملا عمر ؤ، چی دوی د وطنه وتښتی ته اړشول.

رباني تر دي اندازه محيل ؤ ، چي هڅه يي وه چي د بن کنفرانس هم خراب و مختل کړي او د حامد کرزی درا تگ مخه ونيسی. کله دا پلمه او کله دا پلمه رامنځ ته کړي، البته پدي کی د محمد يونس قانونی، چی اوضاع او د امريکا او غربيانو په وضعه پوه شو تصميم اغيزه من واقع شو. د ده قصد همدا ؤ، چی وطن بيا په بحران کی ډوب کړي، مگر نور چا مجال ورنکړي. ضرورت ؤ، چی طالب نور ختم شی. طالب و وهل شو، البته پلمه يي هغه د (11سپتمبر) ؤ. داخلی بيا امتياز هغه يوه ډلی ته ورسيد، چي د رباني په وخت کي په لاس کي ؤ، مگر د بن کنفرانس عملي سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخلي د جهاد په نامه نه، ولی چی جهاد یوه عمومی پروسه وه. دا ځلی د مقاومت نغاره رامنځ ته سوله او امتیازونه، څوکی گانی، غصبونه، قدرت او ثروت، ویاړونه ټوله ورسره مل ؤ، کومه مرحله چی پنجشیر د طالب سره مقابله کړیوه.
په حقیقت د افغانستان فاتح او د طالبانو نسکوریدل b16 او b52 ؤ، نه شمال تالوالی، مګر امتیاز تلوالو واخیست.
د حامد کرزی دور پیل شو. هغه کسان ، هغه څیری او هغه سالنگی ، امان الله گذر، حاجی الماس، حاجی قدیر، جنرال اسمعیل خان، بسم الله خان، امرالله صالح ،عارف سروری ، مارشال، یونس قانوني او داکتر عبدالله چی تر پخوا نور هم تیز او تیزترشوی و. د هیواد شارگونه یی په منگولوکی ونیول. ټوله مادی او معنوی امتیازونه او ویاړونه په دوی پوری ورتپ شول.
گر چی د نړیوالی ټولنی طرحه د اوه، چی هیوادُ، سوکه ،سوکه د مدنیت ، قانون او عدالت خواته سوق شی. د یوناما دفتر جوړ شو. د وسلو ټولول، DDR او دایاک پروسه پیل شو.مګر په شمال کی دا پروژه ناکامه ؤ، غصب، زورگوی دوام و موند.
په شمال کي د پښتنو مځکی ونیول شویُ وسله تسلیم نه شول. دیو شمیر وطني خاینانو په مرسته د گاونډیانو لاسونه او فرهنگی یرغل نور هم شدت وموند.
د دي کتاب لیکنه مطلب ددی دور د فساد او شر لیکنه او تاریخ ته سپارل دی. او یا د دولت داری او فساد سره د مبارزي اجراات او کړنی لیکل دی، چی څنګه په هر اړخ کی د فساد شتون دی او څنګه هیڅ یوه پروسه بیله درغلی مخ ته نه ولاړه. دیموکراسی د ناکامی سره مخ شول، ان ټاکنوکی د شومه پدیدی په څرګند ډول شتون درلود. د ۱۶ دوری د ولسی جرگی انتخابات د درغلیوډک ټاکنی وی، د ولسمشری دواړي دوری داعتراضو په څپوکی لاهو شول.
استاد عطا محمد نور به کله د موازی حکومت چیغی پورته کړي او امرالله صالح به د ارگ ننوتل او تردیوالونو د اوښتولو د خپلی شبکی پواسطه اخطارونه صادرول. د 13 کالو دیموکراسی، شورای ملی تفاهم، د مدنی ټولنی ټوله نادیده نیول، چی دا ټوله د شر او فساد منحوسه څیره ده.
د خدمتگار ورځپانه د امرالله صالح په هکله لیکلی: (چی ته د خودمختاره اداری یو ناکامه مشروی اوپه جعل او تذویر کی سابقه لری، ان د 12 شهات نامه یي جعلی ده، د CIA سره ستا د خاصو اړیکو نه هر څوک خبر دی.)
کله چی کوم کس دا وایی، چي اوبه د سره خړی دی، مطلب یوازی حامد کرزی نه دی، بلکه دده چهار اطرافیانو نه مطلب دی، مثلا د ارمان ملی ورځپانه په 1388/9/30 نیته کی ښاغلی رومان لیکی « اقای ریس جمهور خانه از پای بست ویران است» مطلب د نورو نه هم دی، نه یوازی حامد کرزی نه.
داچی کرزی به اکثره وخت ویل، چی دولت مشکل پخپله دولت دی. دا رښتیا خبره ده، مګر واکداران یی دا مطلب ځان ته نه نیسی. د مارشال ورور حاجی عقیم په خیرخانه کی سپینه ورځ خپل دتجارت شریک پر یوه وړه خبره ووژی. وژنه په خود کشی بدله شوه، کوم مرد میدان دی، چی دده څخه تحقیق او یا د طب عدلی نظر واخلی. حق العبدی یی حل شوه، کیسه ختم شول، خلک به اعتراض کوی، چی ولی کرزی دداسی واقعاتو تعقیب نکوی. دا هم باید وویل شی، چی وطن یوازی د کرزی نه دی، هر لوی او واړه په وطن باید د حق او عدالت پلوی وکړی، ایا که دا پیښي تعقیب شی، نو مارشال به ارام کښنی، که به تردی نور خطر هم رامنځ ته کړی؟
یو بل مثال: یو ډاډمنی سرچینی بیان کاوه، چی جنرال عبدالمنان د کورنیو چارو د تروریزم ریس ته د شهزاده سرای صراف شکایت اوعرض وکړ، چی یو څوک یي تهدیدوی او تری جزیه غواړی. پلان جوړشو، صراف ته هدایت ورکړه شو، چی پیسي ورکړی، دوی به یی باالفعل ونیسی، سړی یا ډاکو یو لک دالر واخیستل، پولیسو په ملکی لباس کی تعقیب کړ، چی نور څوک ورسره دی او چیرته یی وړی، ترڅو ټوله شبکه کشف کړی، نفر شیرپورکی د بسم الله خان کورته ننوتی او یه ډیر جرائت او خندا یی د خدای په امانی لاس وښوراوه. کومه قدرت او کوم مقام به د بسم الله خان محمدی کورته چی هغه وخت لوی درستیزؤ، ورننوزی. یا د ضیاء مسعود ۷۰ میلونه دالر په غیر قانوني ډول په دوبی کي گیر شول ، اسناد یي نه درلوده ، ځان یي قرار ونیوي او خوله یي پټه کړه، پیسي هلته د ضبطیدو په حال کي دي.
پدی هکله څو پانی وړاندی ښاغلی مبشر مضمون له لوستونکی پام بیا راګرځوم.
پدی باید پوه شو، چی دهیواد رفاء او پرمختگ، نه دمیس عینک اونه دشبرغان گاز پواسطه ممکن دي، بلکي شخصیتونه دی چی وطن به اباد کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر کله چی چارواکی په فساد لړلی وی، دنور به څه هیله ولرو .
چی اسدالله خالد چی اصلی نوم یي عنایت الله دغزنی اوسیدونکی، د حاجي هاشم زوی او نری ملا یي درلوده، داتم ټولګی فارغ التحصیل. د داکتر نجیب خاد جذب او د مجاهدینو صفوفو ته ولیږی. شیرعلم د استاد سیاف قوماندان خوش کړ. و سید علم دشیرعلم وورورته یی خور ورکړه. د مجاهد ینو پوستوکی شپی سبا کولی، چی وروسته په مامور اسد مشهور شو،تیز او چالاکه انسان دی. خلیلزاد سره یی اړیکی پیدا کړی، د امریکایانوپام یی ځان ته راوګرځول، دغزنی والی شو. قاچاق چی تر ټولوشتمنی دپاره لنډه لار ده، لاس پوری کړ، نیول سوی تریاق یي دغزنی پر حاجی محمد علی خرڅ کړه، بیا دکندهار والی سو. د طالبانووخت کی تاجکستان ته و تښتیدی، هلته دقاچاق په تور بندی شو. دوزیر دپاره لوړ تحصیلات په اساسی قانون کي اړین بلل شوی دی. نوموړی دزندان شپی په تحصیل کی ادعا وکړه، چی دولسي جرګی دخوست وکیل همایون خلقی، چي په اتحاد جماهری شوروی کي تحصیل کړی ؤ،په پارلمان کی تری وپوښتل، چی درس در نه تپوس نه کومه، یوازی دخپل یو استاد نوم ووایه. داسی یي نه ؤ زده ، مګربیا یي هم رایه یو وړي. لومړی دسرحداتواوبیاد امنیت ملی رئیس شو. بیکاره او بی کفایته دی، خرابه ځوانی یی تیره کړی ده. بي ناموسي یي په برملا ډول و. پدی لارکی چندان د چا پروا نکول. د پیسو په مقابل کی یي رایي واخیستي.
محمد حنیف اتمر : دخاد غړیتوب درلود. تحصیلات نلری پښه یي د جلال اباد په جنګ کی د مجاهدینو په جنګ کی د (الله اکبر) په ګولی ولګیده .تیز او رند دی ، په مهم وزارتونوکی یي دنده اجراکړه. څرنګه چی دخاد ترینګ او اصولی یي لیدلی، ډیرژر M6 سره اړیکی تینګی کړی. مادی او مالی حمایه یی څرکنده ده، دحق او عدالت ګوند یي تاسیس کړ. عبدالجبار ثابت دده د سرچینه پیسو تپوس وکړ، ترڅو هغه یي دګوند نه وشاړه او ثابت صاحب هم د داکتر عبدالله و خواته ولغړیدي.
شراو فساد بله د پارلمان د مدام العمر بیمه او امتیاز دی چي د خپل راتلونکی د پاره د مصؤنیت یو قانون پاس کړ، چي ددوي راتلونکی یي ګرنتی کوله او دایمی معاش ، بادیګارد، وسله او موتر به ورته حواله وای، مګر دا وړاندیز لومړی د مشرانو جرګي لخوا شوی ؤ. ولسي جرګي هم په غوڅ اکثریت تصویب کړ، مګر پدي هکله ددوي اخلاقو او ناوړو ګټو په هکله لیکني راغلي، لکه د عدالت او رفا ورځپاني د چنګاښ پر ۲۸ کال ۱۳۹۳ داسي لیکي: « این بار بالاخره تمام و فداکاري تام سر به استاذان مقدس اختلاس ، چپاول و غارت بیت االمللي فرود اورد، و قلا ده ریا سرمایه اندوزی به ګردن می اویزند..... ثابت شد که پارلمان خانه ملت نه بلکي مرکز امن سود ګرايي است . »
او دا امتیازات د شریف الله کاموي لخوا جرګی ته وړاندي ، چی په اکثریت په نیته ۹۳/ ۴/ ۲۲ تصویب شو، مګر په انفرادي ډول چي به دي هر وکیل نه تپوس وکړ، جواب یي داؤ، چي زه نه وم .
د وکیلانو غیر حاضری نور دوي ته کوم د شرم کار نه ؤ. داچي دوی په کال کي یوازي (۱۰۲) ورځي کار کاوه ، بیا یي هم غیر حاضري کول او معاش یي پوره اخیست. کومه پټه خبره نه وه . په رشوت راغلي او په رشوت اخته، چي ولس ورته چورلمان نوم ورکړیدي اوچورلمان هغه دریمه قوه ده ، چي خبرو پر ځای، بوټونه او بوتلونه ویشتل پکي دود دي.
د ګاوندیانو بریدونه او د امریکایانو مخالفت ، حامد کرزی ملاحظاتو ته اړ ایست او د مشارکت ملی تر عنوان لاندي یو کمزوری حکومت په سرکي قرار درلود، چي خپل وزیرانو ورسره مخالفت او فریب کاوه .
دبلي خوا د پارلمان بي بندوباري او بدي اخیستل او د حکومت سره مخالفت ددولت د پاره یوه لویه ستونزه وه ، چی د ۸ صبح ورځپانه لیکي « نمایندګان برای ازد یاد درامد شان کمیشن کار ودلالي مینمایند..... »
آن ماندګار د چنګاښ پر ۲۳ کال ۹۳ د نمایندهګانو پر ځای رباینداګان بللي دي.
مقصد فساد په هره برخه کي لیدل کیږي ، لکه چي ویسا د غواي پر ۱۲ کال ۹۳ د کرومیات د تیرو د ورځي ۲۰۰ ټنو قاچاق خبر لیکلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا ډول د ارمان ملي ورځپاڼي کی په نیټه د لندی ۳۰ کال ۱۳۸۸ کي ښاغلي خلیل رومان د (نامه سرگشاه عنواني رئيس جمهور) داسي لیکي: « پرسیده شود که ۱۰. ۱۵. ۲۰ سال این مامورین چه داشتند، که گردن ملت از ستم و ظلم ، بی امني، ارتشا و اختلاس ، فساد سیاسي، مالي ، اداري، بي عدالتی به کلی شکسته است ... ».

دیورتنی مطلب داهم باید علاوه شی، چي د سیگار (اداره باز رئیس عمومي امریکا برای افغانستان) یو راپور د اقتصاد هفته په ورځ پاڼه کي نیټه ۲۲ تله، کال ۱۳۹۳ د (رازهای که فاش میشود) لیکي : چي ۱۰۴ میلیار دالره حیف ومیل شویدي او ۲۰۳ زرو ۸۲۴ قبضه اسلحه ورکه شویده .

د سرنوشت ورځپانه په نیټه ۹۳/ ۲/ ۱۳ داسي لیکي:

« د اداري فساد په پراختیا کي امریکایانو هم مرسته کوله ، چي پدی برخه کی د (بلومبرگ) ورځپاني راپور ډېر مستند لیکل شویدي. او زیاتوي، چي همدا قراردادونه، جنگسالارانو د پیاوړتیا سبب شو او یوازي امنیتي کمپنیو ته امریکا دوه میلیارده دالر ورکړیدي. »

حمید د عبدالرحیم وردگ زوی د همدي امنیتي قراردادیانو نه دي، چي اوس د همدی درکه میلیاردر شویدي. نوموړي کمپنی چي به د ناتو یا ایساف مالونه لیږدول، دخپل پلار په مرسته به د اردو افرادو د هغو ساتنه او انتقال کاوه، مګر پیسي به حمیدالله اخیستل.

کله چی په ارمان ملي په ۹۳/ ۲/ ۱۶ نیټه او ځراغ هم پدي نیته لیکي: « او کله چي د کابل ښاروال محمد یونس نواندیش او قیس حسن د ولسي جرگي استازي یو پر بل باندي د فساد تورونه ولگول، دلته دولسي جرگي رئیس عبدالرؤوف ابراهیمي خبره هم راپورته شول ، چي د نواندیش په خبره ابراهیمي هم ځو نمري مځکه غوښتل .»

دلته ډیر شکایت پارلمان له غړو نه دی، چي پدي هکله ویسا ورځپاڼه په ۹۳/ ۴/ ۱۱ کي لیکي : « چي لوی قراردادونه ټوله د وکیلانو په لاس کي وي او یا ددوي د خپلوانو لخوا ... » . رشوت دود دي، هیڅ کار بیله رشوت نه اجراکیږي، چي د ولس ملا يي خم کړه. د سبا تشویش او د راتلونکي عدم تضمین یو لوی لآمل دي، چی دولت پدي برخه کي هیڅ پام ندي نیولي .

۳ــــ زورواکي:

زورواکي د قانون د حاکمیت د مخ نیوی لوی عامل دي. حکومت ددوي د اعمالو په مقابل کمزوري دي.

دا هغه کسان دي، چي د زور په څنگ د یو قوي نفوذ خاوندان دي. دا هغه کسان دي، چي هر یو یي لوی نهنگ غوندي دي، دحکومت د اجرااتو مخه نیسي، لکه احمد ولي کرزی، استاد رباني، استاد سیاف، مارشال فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان ، استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، محمد کریم خلیلي، استاد حاجي محمد محقق او څو تنه نور زورواکان او ددوي خپلوان او کورني.

د قدرت متعدد مرکزونه دي، چی د خپلو گټو د پاره ملي گټي په اسانه قربانوي، د ملي پروژو مخ نیسي، امتیاز غواړي او یا باید ورسره شریک شي. مثلاً د بریښنا په عاید کي شریکان دي، که نه د برق لین پري کوي. د مبایل د شرکتو نه خبل حق غواړي، د امنیت په خرابولو کی لاس لري. په ډیرو ځایونو کي د طالبانو سره شریک دي. همدا زورواکان ډاډ لري، د طالبانو تر نامه لاندي هر جنایت ته لاس اچوي او پدي ډول خپل حریفان هم ټکوي. حریفانو ته توطیي جوړوي، د نفوذ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخلي. په عمومي ډول زورواکان د زور منبع څلور ډوله ده : ا- تفکسالار، ۲- وکیل، ۳- لوړپوړي دولتي چارواکي ، ۴ منفذین.

ددي ډلي نه منفیذین لکه پرازیت دنورو د خوا نه تغذیه کیږي. غلا او جزګیري کوي. پدي درو نورو ډلو پوري چسپیدلي دي. دهغو تر لاسه ورته راوزي، لوی عمده کمال یي د خولی صفایي ده. په کمیشن کاری ژوند کوي. په جاسوسي هم نه شرمیږي، پر دي زورواکانو باندي هیڅ قانوني امر پر اجرا کیدای نشي. د دوي د موافقي نه په غیر یوه عمراني او بازسازي پروژه عملي نده. او یا ددوي امتیاز باید پکي پروت وي. البته دا لیوان لکه حاجي ظاهر قدیر، الله ګل مجاهد، ملا تره خیل، ملا شیرمحمد اخند، کریم براوي، امان الله ګذر، ملا عزت، حاجي الماس، حاجي احمد خان سمنګاني او نور، په هر ولایت کي داسي لیوان شته، چي د نورو غوښی خوري ، دانسانانو مرګ ورته عادي کار بریښي. دغه لاملونه یو بل ته لاس ورکړي، چي د شر او فساد د یو بوي ناکه چټل ډنډ جوړ وي، چي د خپلو ګټو په خاطر د هر ډول پرمختګ او د ولس د سوکالي مخه نیسي او آن د دولت مشربه ویل چي ماته کاسه مي په لاس کي نیولي وه، چي تر دي ځایه مي را ورسول. چي همدا ډول هم وه.

هر دم د خطر سره مخامخ ؤ، ددي کسانو سره هیڅ ډول ملي او اخلاقي حساس نشته، هر ډول جنایت او ملي خیانت ته د خپلو ګټو د پاره چمتو دي. زامن او وړونه یي د هر امتیاز خاوندان دي.

(ماته کاسه هغه کاسه ده، چي د ۲۰۰۹ کال د ریاست جمهوري د کمپاین په وخت کي د یوي مناظري په ترڅ کي ښاغلي حامد کرزي د ملاحظاتو د ساتلو په هکله وویل).

لکه چي وایي : دولت عبارت د نفوس(ولس) ، جغرافیا(مځکه)، زور او وقت ولري، چي خپل مقررات او غوښتني تطبیق کړای شي، مګر زموږ هیواد کي دا دریم عنصر کم او ناقص دي. دولت خپل قوانین او مقررات نشي عملي کولای. ډیري سیمي نا امن دي او په ډیرو سیمو کي زورواکي او متنفذین د مقرراتو مانع کیږي. نوی دولت لا تراوسه ندي جوړ شوی.

دا هریوه د مافیا او دغلو ټولګي پر ځان راټوله کړی، چي دیوي خوا ځان په ساتي او دبلي خوا د نورو د تهدید وژنو او غیر قانوني اعمالو داجرا قومندي ته چمتو ولاړ دي. وسله وال کسان لري، لاري بند وي.

دا جنایي ټولګي د خان او یا رهبر، ریښي جوړه وي. خان پر دوي تکیه دي، هغه دده دپاره جنایات تر سره کوي، مګر رهبر مادي او ددوي سیاسي حمایه کوي. دا مافیایي تشکیل دي، چي د یو دبل لازم او ملزم دي.

دغه هر یوه رهبر او یا مشر په لسګونو وژنو او د بشر د حقوقو ناقضان دي، چي حامد کرزی د مدارا نه کار واخیست او ملاحظات یي ساتل، د حکومت زور نه په رسیدی،غوڅ اجراات نه لیدل کیدل او سازمان یافته ډول لري.

حامد کرزي هڅه دا ؤ، چي د مافیا یي کړی، دنامشروع قدرت د لاس راوړلو نه یي مخنیوي وکړی او سیاسي استقامت ته سوق کړي، چي ولسی او مشرانو جرګي ته ورمات شول، ځینو ته یي د مشاور وزیر مقام ورکړ، مګر دوی بالاخره لاري ته نه راغلل ، بلکي دواړي لاري خپلي کړی لکه ، امان الله ګذر، ملا عزت ، احمدخان سمنګاني، یونس قانوني، استاد محقق، استاد رباني، استاد سیاف، ملا تاج محمد، حاجي ظاهر قدیر، ملا تره خیل، الله ګل مجاهد، او نور شورا ته راغلل، مګر اصلاح نشول، اوس دواړي غاړي خپلي کړي او په دولت کي متعدد قدرتونه او یا واړه، واړه قدرتونو مرکزونه جوړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ هیواد هیڅ ډول په داخل کي سیاسي ناقراري نشته، کمونستان مات شول، بهرني پښتوانه او مربي یي پخپله له منځه ولاړل. بهرني عوامل لکه ګاونډیان دي چي د نا ارامیو لامل ګرځیدلي دي او وسیله یي همدا سرزوران دي.

نو زورواکي د همدي حالت نه ګټه پورته کوي. د قانون حاکمیت یي خدشه داره کړی او د پرمختګ مخه نیولي ده او دجرمونو د ارتکاب عاملین دي. مافیایي کړی جوړه کړیده او د عدالت مخه نیسي، ظلم رواج کړیدی او دولت یي تر اخیري کچی بی اعتباره کړیدي.

ولس قانع او صابره قوم دی، کور، کیږه، ډوډی نه غواړي، اما دا وایي چي ظلم باید ورسره ونه شي. همدا د قدرت متعدد مرکزونه چي بدماشان پر راټول ، تهدید د نورو د ازار سبب ګرځي، چي ولس ورته (کله خوران) وایی، کوم چي هند او پاکستان کي (ډاکو) ورته وایي.

دا کسان دومره امکانات لري، چي آن مدیا ته یي هم لاس ور واچاوه، هر یو یي تلویزون لري، لکه نورین، میترا، دعوت، او فردا داسي نور دي .

ددي مافیایي کړی، چي د جهاد نه،تغیر شکل ور کړ، ځیني یي په دولتي قدرت کي ورګډ کړل، چی د دولتي حیثیت په چوکات کي به دا صلاح لار ونیسي، مګر ګټه یي ونه رسول. استاد محمد کریم خلیلي، محمد قسیم فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان، استاد عطا محمد نور، حاجي قدیر، دوی هغه زورواکي او مافیایي خویونو ته دوام ورکړ. کوم کسان چی په علم او اخلاقو اراسته ؤ، عملاً یي په جهاد کي برخه وانخیستل او کلاشینکوف یي په لاس کي نه ؤ نیولي، د خدمت چانس یي نه ورکاوه او دهغو د پاره په اتلامي دولت کي ځای نه ؤ. دا دولت یوازي د مجاهدینو حق ؤ، یوازي توپکسالارانو د پاره ځای دي.

د زورواکانو بل خصوصیت داؤ، چي په دولت کي دهر تنظیم او یا هر قوم سهم او برخه معلومه وه، چي د هغه مربوطه قوم و مشر ته په اطاعت مکلف ؤ، نه ولس مشر او یا مرکزي حکومت ته. او په ښکاره به یي ویل، چي دا وزارت د فلاني قوم دی او ځان به یي مرکزي حکومت ته مسؤل نه باله .

دا د قدرت متعدد مرکزونه د مرکزي دولت د کمزوري لامل ګرځیدلي. دبلي خوا څلور سرحدونه خلاص او کنترول نشته. چي د قانون تطبیق نه تښتي. دطالب جنګ هم امنیتي ځواکو نه مصروف ساتلي او د طالب سره په جنګ کي بوخت دي، اصلي دنده تري پاته ده. د حکومت غوڅ اجراات نه کول هم دا د زورواکانو مداخله وه. زورواکان عبارت دي د لوړپوړو چارواکو، توپکسالارانو، وکیل او سناتور او متنفذین دي. توپک سالار د جهاد پخواني قومندانان دي، متنفذین یا قومي مشران دي او یا سرمایداران. یو دبل ګټي ساتي او لاس د ولس پر ضد یوکړیدي.همدا لړ کسانو ولس ګروګان نیولي دي. د وکیل او یا توپکسالار، قومي مشران او سرمایدار ددوي تر سیوري لاندي نیولي دي او دا ددوي مالي اړتیاوي رفع کوي او تقریباً جزیه ورکوي، ترڅو ځان او سرمایه وساتي، البته دا دري ډلي د سرمایدارانو د بلا او د قوانینو مخ ته ولاړ دي. همدا سبب دي چي فساد عمومي دي او عدالت نه تطبیق کیږي. کله چي موږ متنفیذ وایو ، یوه پرازیت ډوله طبقه ده، چي د نورو د ګټو نه ژوند کوي.

بدماشان او زورواکان دي چي زور، واسطه، او وسیله چلوي او د تهدید ، تطمیع نه کار اخلي، سپین سترګي او بدماشي کوي، د خرابي لامل دي، مافیا یي سازمان دي.

متنفذین پخوا هم وه، چي د کمونستي رژیم سره څه ضعیفه شول، اما بیخي له منځه نه ولاړل. د طالبانو په وخت کي یي په داخل کي سر نشوای پورته کولای، پوره پټ شول. همدا طبقي او ډلي دي، چي قانون پري یو ډول نه تطبیق کیږي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي لامل دي. په ټولنه کي برابري نشته. زورواکي کله، کله خپل موقیت تبدیلي وي. توپکسالار دي، کله چارواکي شي او یا چارواکي دي، کله وکیل شي او یا په وکیل پوري و تړل شي.

دا لړی داسي دوام لري، خان او متنفیذ ، وکیل جوړوي او وکیل وزیر جوړوي، نو ارومره به دا کړی دیو بل ګټي ساتي. همدا وجهه ده چي زموږ دیموکراسي بي خونده شوه.

چوکي پر قومي اصولو او خواستو باندي ویش ؤ، نه پر معیارونو باندي. که به یو وزارت د پښتنو ؤ، بل باید د تاجک قوم استحقاق رسیدي، یا د ازبک او هزاره، دي ته به یي قومي مشارکت او ترکیب باله، اما ضرر یي په اداري لحاظ ډیر ؤ.

ګرچه په لنډ مهاله او بیا انتقالي دوره کی کلیدي وزارتونه ټوله په شمالي ټلوالو تاجک (پنچشیریانو) پوري اړه درلوده، لکه وزیر دفاع مارشال فهیم، کورنیو چارو وزارت محمد یونس قانوني، بهرنیو چارو وزارت داکتر عبدالله، لوی څارنوال محمود دقیق، امنیت ملي لومړی انجنیر محمد عارف سروري او بیا وروسته امر الله صالح ؤ.

دټاکنو وروسته خو کله چي کرزی ولسمشر شو، نو بیا یي څه اصلاحات راوستل. زورواکی ډیر کچه جدي ؤ ، چي د ۲۰۱۴ کال ټاکنو کي داکتر محمد اشرف غني شعار ؤ ، چي سهامي غوندي حکومت به جوړ نکړي، کله چي بریالی شو. د ټول ټاکنو د کمیسیون د اعلان له مخي یي ۵۷ په سلو کي راي وګټلي، مګر اړشو، چی داکتر عبدالله ته سهم ورکړي. دلته بله نړی ده او بل نظام چلیږي. زورواکي حق ده ، نو د استاد عطا نور اخطارونو ځای ونیوي، چي کله به یي عدم اطاعت اعلان کړ ، کله موازي حکومت. د حامد کرزی پر هر چا نظر ؤ او پر هر چا یي لاس راتیراوه. ۷۵ نفر چي قومي مشران او یا جهادي شخصیتونه وه، د مشاور وزیر په حیث په دربار کي ځای ورکړی، چي ځیني یي د دیني علما په نامه هم د علما سراسري شورا په نامه راټول کړي وه.

د هیواد په اساسي قانون کي د وزیر، د بهرنیو چارو د وزارت کارکوونکو او افسرانو نه دخارجی ښځو واده منع شویو. دا دهیواد د لومړی کس دپاره ، چا دا لغوه نسوای کولای . دا یو احتیاطي تدبیر ؤ. ملي احساس همدا وي، چي د وطن انسانان لا څه، بلکي کانی او بوټي یي هم پر ګران وي. هیواد کي هم ښکلي او اخلاقي پر معیارو برابر انسانان موندل کیدای شي. په هر صورت دا د داکتر صاحب نصیب او قسمت ؤ او یا خپل کار، مګر دځینو سره دا تشویش شته، چی محترمه بي بي ګل (رولا) د یو داسي سیمي راغلي ده، چي هلته د موساد نفوذ ډیر دی. موږ په دي متل (زړه چي مین شي ښایست نه غواړي ، خوب چي راشي بالښت نه غواړي) بسنه کوو.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي چي د احمدزی پسوند لیري کیدل غواړي، غوڅ اقدام، سخت دریځ، دقانون او عدالت په تطبیق کي قاطع دي، البته قانون د خیر په مانا دی او عدالت راوړي، مګر دده مخ ته غرونه ، دریابونه او رودونه دي او د تطبیق طریقه بي تدبیره ښکاري. داسي معلومیږي چي د افغانستان په جغرافیه کي نمره کمه ده. دریځ یي د تائید وړ دي، که وشي. دي ته چي دی پخپله پام وکړي، چي د چا پر اوږو راغلي. زموږ یو بل ښه پیژنو ، که څه هم بي وسه یوو. جنرال عبدالرشید دوستم ، محمد حنیف اتمر، حاجي دین محمد او داکتر حضرت عمر زاخیلوال په ټولنه کي پیژندل شوي څیري دي. هر یو یي جلا سابقه لري.

داکتر احمدزی په کمپاین کي ویل، چي سهمي شرکت نه جوړي. ایا (وحدت ملي) د سهمي شرکت په مانا ندي ؟ زور ته تسلیم شوو؟ ولي یي نشوای کولای چي استاد عطا محمد نور لاري ته راولي. دا وایم ، نشي چي تر بد، بدتره خواته ټیل وهل شوو. دا نیم بند نظام چي باید تدریجي رشد وکړي. د پخوا په شان نور هم خراب شي، ولي چی د افراط خوا ته یي لنګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. خلک وايي چي داکتر د معدي تکليف لري او نيمه معده يي نشته، يوازيني داخلي ارګان دي، چي نيغه په نيغه د عصاب سره ، سر او کار او رابطه لري، عصاب پر روح او روان تاثير لري، نو داسي ښکاري، چي داکتر صيب رواني تکليف لري. همدا ده چي وايي : (سليم عقل په سالم بدن کي دي).

زه دلته د ډيرو موضوعاتو له جملي نه چي ماته په لاس راغلي ګرانو لوستونکو ته د مثال په توګه يو شمير وړاندي کوم.

هر مامور چي د متنفيذيو د سپارش پر بنا که حساب په نقده کي نه وي خلاص شوي يعني د قومي ، تنظيمي او يا نورو اړيکو پر بنا مقرر شوی وي، خپل حق په مياشتني او د ضرورت په وخت کي او يا په کلني معياد کي ادا کوي. مثلاً : زري کروزين ورکوي ، کور ورته جوړه وي او نقدي په نقدو ور مجرا کوي. همدا سبب دي چي نور د اداري زور نه په رسيږي. مامور په خطر جمعي سره خپل ژوند مخ ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱)

له کانونو څخه غیر قانوني ایستنې

دالمان غږ راډیو د ۱۳۹۲ کال دمرغومي په دریمه نیټه یو رپورټ خپور کړ، چې په کې ویل شویدي:

" نن ورځ په ډیره غټه پیمانه دافغانستان کانونه، د لاریو موټرو په ذریعه له هیواد څخه ایستل کیږي، ځکه خو دافغانستان په طبعي زیرمو د څارني شبکه دهغو افرادو او شرکتونو په وړاندي د جدي کړنو غوښتنه کوي، چې په خپل سر او په غیرقانوني توګه کانونه راباسي."

حسین سیرت په دې اړه یو رپورټ لیکلي چې ستاسو پام ورته را اړوو.

دهیواد په کانونو دڅارني شبکه وایي، چې هره ورځ په زرګونو ټنه کاني توکي، دډبرو سکاره، کرومایت قیمتیي ډبري، دمرمرو ډبري، او نور کاني توکي په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستل کیږي.

دهیواد په کاني توکو دڅارني دشبکي غړي جاوید نوراني په کابل کي په یوه خبري غونډه کي وویل: "دفساد پدیده په افغانستان کي دنه کنترولیدو په ډول د ټولني په ټولو برخو کي ریښه لري او په هرځاي کي چې د اقتصادي عاید خبره کیږي، په هغه ځای کي خامخا دفساد نښي ویني او دکانونوزیاتره ایستني دلوړپوړو چارواکو له ملاتړ څخه پرته له امکان څخه لیري بریښي."

پرطبعي زیرمو دڅارني مسوولین وایي چې د افغانستان په یوزرو څلورسوو سیمو کي، شرکتونه او افراد دکانونو څخه په را ایستونکو توکو لګیا دي، چې د هغوي له دغه غیر قانوني کارڅخه مخنیوي نه کیږي.

دغه شبکه وایي، چې د کابل په شاوخوا کي له دري اویا کانونو څخه دغیر قانوني ایستنو کار جریان لري او دغه راز دسمنګانو په دري سوه شپږ اویا برخو کي دا ګړی په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستني دوام لري.

دنوموړي شبکي غړي په ډاګه کوي، چې دوي د یوشمیر اشخاصو نوم لړ په لاس کي لري چې په هغي کي دغیرقانوني معدن کارانو نومونه شته، چې دغه لیست هیڅکله هم د افغانستان د حکومت له خوا په ډاګه نه شو.

دغه راز په طبعي زیرمو د څارني دشبکي مسؤل محمد تواب ستانکزي، په دغه غونډه کي وویل: هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح نه دي، دهغوي نومونه په ډاګه شوي خو هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح دي موږ کولاي شو، چې د هغوي نومونه وانه خلو ولي یي نه شواخیستلاي ځکه چې د هغوي نوم لړ په دولت کي پټ پاتي شویدي. دغه نوم لړ یوکال دمخه جوړ شوي او دکانونو وزارت لخوا دچارو اداري ته استول شویدي، چې ښایي دهغوي نومونه په ډاګه شوي واي.

دغه شبکه وایي چې ددغو کانونو غیرقانوني را ایستلو څخه د میاشتي له شپږو څخه تر اوو ملیونو ډالرو پوري رسیږي چې دافغانستان دولت په زیان دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲)

جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي

ویسا ورځپاڼي دخپلي ۱۳۹۲ کال دغوایي دمیاشتي دیویشتمي ګڼه کي د رسنیو په حواله لیکلي دي، چي د افغانستان دبیا رغاونو په چاروکي د امریکا عمومي سر مفتش وایي چي د امریکا د متحده ایالتونو د مرستیي له پیسو څخه د افغانستان له یوه بانکي حساب څخه ورکي شویدي.

دافغانستان د بیارغاونو په چارو کي دامریکا د پلټني عمومي اداره یا ستیګار وایي: (چي د امریکا د مرستو څخه پنځوس ملیونه ډالر چي په یوه بانکي حساب کي یي تیرکال پیداکړي وو دفعتاً ورک شویدي)، په داسي حال کي چي دغه بانکي حساب دافغانستان دحکومت ترڅارني لاندي وو. دامریکا ځانګړي سر مفتش په یوه وینا کي له دي مطلب څخه پرده پورته کړه او دافغانستان حکومت یي په دي تورن کړي چي له ټیټ پوړي څخه ترلوړ پوړو کارمندانو یي په فسادکي لاس لري.

دازادي راډیو له رپورت سره سم د امریکایي مالیه ورکوونکو د پیسو حیف او میل په اړوند اخطار ورکړ او ادعا یي وکړه، وروسته له هغه چي دافغانستان حکومت دنوموړو پیسو بانکي حساب په کنګل کیدو موظف شو، ملیونونه ډالره ورک شول.

دامریکا دځانګړي سر پلټونکي د امریکن فونډیشن په نامه یوي موسیسي ته وینا کوله وویل: په لنډه توګه وایم چي پنځوسو میلونو ډالرو په حدودو کي غلا شوي پیسي دافغانستان په یوه بانکي حساب کي ساتل شوي وي، پیژندلي دي.

دنوموړي په وینا موږ دامریکا د متحده ایالتونو د محکمي حکم په لاس کي درلود چي له هغه سره سم د افغانستان حکومت دنوموړو پیسو د لاسته راوړلو او ضبطولو موظف شوي وو.

اما متاءسفانه څواووني وړاندي معلومه شوه چي دغه بانکي حساب د یو شمیر زورورو بیروکراتانو په واسطه دوباره پرانستل شوي او اواوس دنوموړو پیسو زیاته برخه ایستل شویده.

د سیګار مشرجان سپکو دغه راز وویل: دغه قضیه دیو زیات شمیر دغسي قضایاوو بیلګه ده چي دهغو له امله د امریکا حیاتي مرستي په تعلیق کي واچوي ، ترڅو پر کابل زور واچول شي چي دامریکا دمرستو په ساتنه کي لازم تدبیرونه تر لاس لاندي ونیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳)

ددرغلۍ یوه بیلګه

دیوي باخبري سرچيني په حواله ويل شويدي چي په ۱۳۸۴ کال کي غلام دستګیر د نظام الدين زوي، چي عبدالرحيم دحاجي عبدالواحد د زوي دريوري يي پرغاړه درلوده ، دغلطو معلوماتو او درغلۍ په پایله کي چي ګواکي ستاسو موټرونه د هرات د قول اردو قوماندانۍ ته په کرایه ورکوي، ددغي درغلۍ پایله داشوه چي دحاجي عبدالرحیم نه لس موټرونه اخلي.

نوموړي له يو څه مودي وروسته په دغه درغلۍ بسنه نه کوي او په دي بهانه چي د هرات دقول اردو قوماندانی خپل داغمه وسایط پلوري او له حاجي عبدالرحيم څخه ۷۲۲۵۰ ډالر ترلاسه کوي.

ددرغلۍ په دغه لړي کي دهرات د قول اردو دمعاونيت ددفتر آمر خالق نور دپادشا ميرزوي هم له حاجي عبدالرحيم څخه سل زره ډالره واخلي.

کله چي حاجي عبدالرحيم پوهيږي چي ده ته غلام دستګیر او خالق نور دوکه ورکړي، نوموضوع دڅو عرض پاڼو په ترڅ کي دهرات ولایت مقام ته وړاندي کوي او د نوموړو د در غلۍ ادعا کوي ، چي دهمدي دعوا له کبله موضوع ترڅیړني لاندي نيول کيږي اوتورن کسان په خپل جرم اعتراف کوي ، چي صرافان هم ددغو پيسو ورکړه غلام دستګیر او خالق نورته تصدیق کوي.

دتحقيق پلاوي د غلام دستګیر او خالق نور دمسووليت په اړوند نظر ورکوي او د قضيي د څیړني پاڼي د هرات ولايت د محکمي دعامه امنيت ديوان ته سپاري.

نوموړي ديوان په خپلي ۱۳۸۶ کال د زمري د مياشتي په يو ديرشمي نيټي په ۱۶۰ مه فيصله کي تورن غلام دستګیر او خالق نور په غيابي ډول په يو کال تنفيذي حبس محکوم اودغه راز غلام دستګیر په ۷۲۲۵۰ ډالر او خالق نور د سلو زرو ډالرو په ورکړي حکم کوي.

د کابل دمرکزي محبس د معلوماتو په ترڅ کي څرګنديږي ، چي غلام دستګیر نوم د تبنتوني ، له دبنمنانو سره دمرستي او دجعلي پيسو حيازت له امله په شلو کلونو بند محکوم او په محبس کي شپي او ورځي تيروي.

په همد ي بهير کي دهرات ولايت د استنياف ديوان خالق نور د پادشاه ميرزوي په پنځو مياشتو حبس تعديلوي او دغه راز دسلو زرو دالرو په ورکړي حاجي عبدالرحيم ته حکم کوي، چي سزا کمه معلوميږي او محکمي د جرم نه غلط تعريف وکړ.

دپام وړ موضوع دلته داده چي رسمي او دولتي چاراواکی هم په هرجنايت او جرم کي ګډيدلو نه ډډه نه کوي .

او بل د موټرانو د کرايي په پلمه ډير کسان همدا ډول دوپه شول ، دکرايي په پلمه موټر د جوازسير سره په لاس راوړي او بيا خرڅوي، چي دپوليسو د وخت ضايع کول او دخلکو دسرګرداني سبب ګرځي او يو نوی جرم منځ ته راغلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴)

ستا نه یو زوی غوارم

دیوي باوري با خبري سرچيني په رپورټ کي راغلي دي: پرسپوږمی جنسي تيري وشو، چي تر اوسه ځوريږی . ددي درکه چي خدای زوی ورکړ، نوم يی عبدالکريم شو.

د ۱۳۸۹ کال د لږم دمياشتي په اتلسمه نيټه ، يو تن چي ماهر اود تراب زوي دي اړوند مقاماتو ته خپل غوښتنليک وړاندي کوي، چي لور يي د سپوږمي په نامه دعبدالکبير رنجبر، دولسي جرګي پخواني استازي، رفيع، اوګی او رحمن الله په مرسته د يوه مخکني پلان له مخي ، دخشونت د کيسي تر نامه لاندي دکابل د ده سبز څخه ، د رحمن الله او ديوي ښځي په مرسته چي هوګی نوميږي ، د اوګی کورته بيول کيږي. او ديوي شپي له تيريدلو څخه وروسته کله چي عبدالکبير رنجبر ددي له پاره چي په راتلونکي کي له ستونزو سره مخامخ نه شي ، له خپل شخصي شناخت سره په ګټي اخيستني نوموړي د بشري حقونو کميسون ته د اوګي په سلسله او دنوم د بدلولو (ډيوه) معرفي کوي.

چي وروسته له يو څه مودي نوموړي د اوګي له خوا تسليميږي او دعبدالکبير رنجبر کورته راوړل کيږي، د سپوږمی د مالوماتو له مخي په کوکا کولا کي ورته شراب ورکول کيږي او وروسته د کبير رنجبر له خوا ورباندي جنسي تيري کيږي او اوګي له دغي قيصي خبره ده.

په رپوټ کي زياته شويده چي سپوږمی له تښتولو وروسته چي د عبدالکبير رنجبر په لاس کي لويږي هيڅ يوه امنيتي ارګان ته خبرنه ورکول کيږي او کورني ته يي هم نه سپارل کيږي.

سپوږمی په دغو مره وخت کي حامله او د رابعه بلخي په کلينيک کي ولادت کوي او وړکی دي.

اوپه مکرويان کي داوګی په کور کي دبندي په ډول ساتي، کومه شپه چي دعياشي محفل جوړ اوشراب نوشي په عمومي ډول رامنځ ته کيږي، سپوږمي وايي چي داکترصاحب عبدالکبير رنجبر او خور يي راضيه نومي او نور هم موجود وه، سپوږمی کيسه کوي چي زه يي نشه کړم، سهار چي راپورته شوم هرڅه بل ډول شويدي، تر څو پر رنجبرمي حمله وکړه چي په خوله کي مي ووهه، ترڅو ده دوه حلقي چلي (انګشتر) راوړاندي کړي، تر څو زما سره يي نکاح وکړه.

داکتر عبدالکبير رنجبر دولسي جرګي پخواني وکيل بل ډول کيسه کوي:

دحقوقو داکتر رنجبر پر سپوږمی په اجباري زنا اقدام وکړ، که عدالت وي بايد رجم شي، مګر دده جعلي نکاح خط محکمي په غير عادلانه ډول ومنی. دده داعمل دپغمان دعمل سره يوازی دا تفاوت لري، چي هغه دسته جمعي ؤ،مګردا ده په انفرادي ډول اقدام وکړ.

داکتر صاحب وايي ،چي سپوږمی زما نه زوی غوښت، چي همدا سي يو ګل مورګک پيداشو.

داکتر صاحب هغه کمونست دی، چي اسلامي او افغاني اصولي نه مني، نوموړی يوه روسی ميرمن هم لري.

(چي سپوږمي مي داوګی په کور کي وپيژندله، او زما نه يي يوه خاصه هيله وکړه ، چي زما نه يو زوي ولري..........).

چي داسي معلوميږي کله چي موضوع رسوايي ته راوځي داکتر صاحب رنجبر نکاح رامخ ته کوي، او بيا طلاق ورکوي.

او نکاح چي نه يي ملا معلوم دی او نه يی شاهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحکمي په ۲۸۳۱ ـــ ۹۰/ ۷/ ۲۵ لمبر فیصله کي اجباري زنا، تهدید او اختطاف د برآئت حکم کیږي، استیناف او تمیزیې هم تائید وي.

عبدالکبیر رنجبر کله چي دکمونستي رژیم په پوهنتون کي استادؤ ، هغه وخت کي یي پریوي بلي یتیمي شاګرد دکورنۍ کار ددرس په پلمه کورته غوښتي او بندي کړي یي وه، چي د میراکبر خیبر لخوا دحزب نه وایستل شو. دهغه وخت محصله فخریه نومیدل، جنسي تیری وکړ.

ددي دپاره چي سپوږمۍ ارامه شي، په میکرویان کي دیو پارتمان وعده هم ورکړه، طبعآ چي عملي نشول.

میر اکبر خدای دي یی وبخښی، تر فضیلتاب قاضی ښه ؤ، چي اقلاً دګوند نه داکتر رنجبر وایستی. او حق دعدالت په ګوند کي دمحمد حنیف اتمر څنګ ته تر اوسه په جګه غاړه ناست وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵)

دیوه پولیس دزره حال

بي بي سي راډیو ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي ددیارلسمي نیټي په خپله ماښامنۍ خپرونه کي یو رپورټ او یوه مرکه خپره کړه چي په کي راغلي دي:

د روغتیا نړیوال سازمان په رپوټ کي لیکل شوي ، چي په جنوبي آسیا کي افغانستان فاسد ترین هیواد دي. ددغه رپوټ په حواله د آسیا په جنوبي، منځني آسیا هیوادونو کي افغانستان فاسد ترین هیواد په ګوته شوي ، یاني ایران، پاکستان، هند، تاجکستان او ازبکستان د افغانستان په پرتله په ښه وضعیت کي قرار لري.

په هغو یو سلو اوه اویا هیوادونو کي ، چي فساد په کي څېړل شوي، افغانستان یو سلو پنځه او یایم او سومالیا د نوموړي لړ لیک په آخر او شمالي کوریا دریم ځاي لري.

په نوموړي رپوټ کي راغلی ، چي د تاجکستان وضعیت یوه څه ښه شوي او په دغه برخه کی بدترین هیوادونه سودان، جنوبي سودان، لیبیا، ازبکستان، ترکمنستان او سوریي هیوادونه دي ، چي په وروستي مقام کی ځاي لري.

خو دافغانستان فساد سره د مبارزي مالي او اداري مرستیال ښاغلی خرمجي دغه ارزونه نه مني او وایي چي دغه ارزونه په واقعیتونو ولاړه نه ده، دروغ هم اندازه لري، دا اداره هم لړلي ده، چي د فساد دفاع کوي.

دیوه پولیس مرکه وړاندي کوم:

د پولیسو یوه افسر چي ویي نه غوښتل خپل نوم واخلي وایي : چي یو ویشت کاله کیږي چي د پولیسي دنده اجرا کوي او څه موده وړاندي یي و غوښتل چي د ننګرهار په یوي ولسوالي کي د پولیسو قوماندان ځان مقرر کړي. او دغه مقام ته درسیدلو په موخه یي غوښتل چي اته لس زره ډالره بډي ورکړي.

هغه په داسي حال کي چي دغه پیسي یي هم ورکړي پرځاي یي بل څوک مقرر شو، ځکه هغه له ما نه زیاتي پیسي دکورنیو چارو وزارت چارواکو ته ورکړیدي.

له هغه نه مي وپو ښتل، بډي یي ورکړي؟ ځواب یي راکړ چي بلي، زه مجبور شوم چي دري ځله دولسوالیو د قومندان په توګه کاروکړم. او دري واره زه دپیسو ورکړي ته اماده وم، چي زه باید پیسي ورکړم، پرته له هغه نه ماته اونه زما مسلک ته ، چي د پولیسو لیسانس یم اونه زما یوویشت کلني کاري تجربي ته پام نه کیږي.

پوښتنه: څومره پیسي دي ورکړي چي امنیه قوماندان شي؟

ځواب: هر ځل مي له پنځلس زرو تر شلو زرو دالره ورکړي.

پوښتنه: دغه پیسي تا له کومه ځایه په لاس راوړي؟

ځواب: څرنګه چي ما یو ساختماني شرکت درلود، زه باید خپل مسلک ته د خپلو دغو امکاناتو څخه ګټه واخلم که څه هم زه یو پخواني او با تجربه افسر یم.

پوښتنه: تاسو چي پیسي ورکړي تر څو د ننګرهار ولایت په یوه ولسوالي کي امنیه قوماندان مقرر شي څرنګه نو تاسو پرځاي بل څوک مقرر شو؟

ځواب: له ما څخه یي زیاتي پیسي ورکړي. وزارت لکه د راهنمایي معاملات غوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: چاته او د وزارت کوم ځای ته باید پیسي ورکړل شي؟

ځواب: په کورنیو چارو وزارت کی، د پیژنتون عمومي ریاست هري شعبي ته باید پیسي ورکړل شي.

پوښتنه: که تاسي وغواړي چي رتبه مو پورته ولاړه شي او امنیه قوماندان مقرر شي، څومره پیسي باید ورکړي؟

ځواب: هرولایت ځانته بیه لري، آن داچي ماته ویل شوي که اگر خواهش قومانداني امنیه داشته باشید مثلاً فلاني ولایت ته دوه لکه ډالره، ننگرهار ته دري لکه ډالره، بدخشان یو لک ډالره.

پوښتنه: تاسو ته یوه ډاډمن شخصي ویلي دي؟ یا په کوڅه او بازار کي مواوریدلي دي ، چي امنیه قومانداني دري لکه او دوه لکه ډالره بیه لري؟

ځواب: به شخص خودم گفته شده دولک دالر بدهید ، به فلاني ولایت و سه لک دالر بدهید براي فلاني ولایت.

پوښتنه: دغه پیسي پیژنتون اخلي یا تر هغه لوړ پوړي لکه وزیر، معین هغوته هم دغه پیسي رسیږي؟

هغوي له یو بل سره پوره اړیکي لري، طبعاً باید شل پنځلس زره خپله کمیشن کارهم واخلي.

پوښتنه: یو څوک چي قوماندان د یوه ولایت مقرریږي ولي باید پیسي ورکړي، حاصل یي څه شي دي او له دغه کار څخه څه گټه ترلاسه کوي؟

ځواب: طبعي ده چي شخصي موضوعات او ښه درآمد لري، هر مسلک خپلي لاري لري.

داوضعه په قضا کي هم شته اوپه ترانسپورت، مالیي وزارت او تقریباً په ټولو ادارو کي دود دي.

دپولیسو پیژنتون باندي خپلو پولیسانو دانجنیر ضرار احمد مقبل وخت کي د (رهنمایي معاملات) نوم ورکړي ؤ. پورتنی مرکه واقعیت لري، هر وزیر همدا ډول ؤ. وزیر هم اړ دی، چي د رایو په وخت کي او یا استیحضاح کي د وکیلانو ناف ورغوړ کړي.

او پیسي په همدي ډول دخپلو زیرداستانو واخلي، زیرداستان هم باید پیسي په همدي ډول پیداکړي.

رنځ او عذاب باید مظلوم ولس وکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶)

شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي! ؟

په هیواد کي کله چي د باد راوړو ګټو هنګامه خپرېږي، نو د نورو ډول دوکه بازیو او درغلیو ترڅنګ ځیني ساختماني شرکتونه هم دګټوله پاره متي رانغاړي او پرته له دي چي فکر وکړي له هغه چا سره چي قرار داد کوي د قرارداد صلاحیت لري او که نه ؟ خو په پټو سترګو په ساختماني کارونو لاس پوري او یوازي په دي بسنه کوي چي مقابل طرف یي خارجي اتباع دي او بس.

موضوع د څو ملیونه دالرو ده.

قضیه داسي پیل کیږي چي دفلیپین دوه اتباع چي کلا ریتو او جي جي نومیږي ، یو شمیر پروژي چي له بهرنیو هیوادونو څخه یي ترلاسه کړي دي ، ددویم لاس افغاني شرکتونو سره د آي سي آي شرکت په نامه چي اصلاً په هغوي پوري هیڅ اړه نه پیداکوي، قراردادونه لاسلیک کوي. کله چي افغاني ساختماني شرکتونه چي دشرکت برق رساني غرب الکتریشن، شرکت سرک سازي اړوند، شرکت ساختماني عمران هرات باستان، شرکت ساختمان رفاه سعادت ، شرکت ساختمانی یو بي جي، شرکت ساختماني آریانا استحکام، شرکت ریل ایفل، لابراتوار مواد ساختماني او داحمد مرید په نامه دکارونو ۸۵ سلنه کارسرته رسوي. د پیسو غوښتنه له آي سي آي شرکت څخه کوي، خو آي سي آي شرکت د پیسو له ورکړي څخه انکار کوي او په پاي کي داسي څرګندیږي، چي کلاریتو او جي جي د نوموړي شرکت عادي کارکونکي دي او دقراردادونو صلاحیت نه لري، کله چي محکمي ته موضوع راجع کیږي، دڅلورمي حوزي د ابتدائیه محکمي ریاست په خپل ۱۳۹۲ کال د لړم د میاشتي د څورلسمي نیټي په دیرشمه ګڼه قضایي قرار کي له دي امله، چي د نظامي موافقت نامي له مخي چي ایساف د نړیوالو ځواکونو او دافغانستان د مقاماتو سره لاسلیک شوي البته د ۲۰۰۱ کال د دسامبر د میاشتي په پنځمه.

چي دالف د ضمیمي لومړي برخه کي دریمه او څلورمه فقره کي یې داسي راغلي دي.

دریم بند: که چیري د آیساف پرسونل او یاله هغوي سره دمرسته کوونکو او حمایوي اشخاص ، که چیري له هغوي څخه جرمي یا انظباطي پیښه رامنځته کیږي، هغوي دخپلو ملي عناصر و پوري اړوند دي او موقته اداره د غړو هیوادونو سره د قضایي فعالیت په برخه که مرسته کوي.

څلورم بند: د آیساف او هغوي حمایوي پرسونل له نیولو اوبندي کولو څخه مصؤن دي او هغوي نه شي کولاي چي په افغانستان کي یي محاکمه کړي، او باید فوراً خپلو هیوادونه ته یې واستوي نو له دي امله نوموړي محکمه په خپله ۱۳۹۲/۸/۱۴ پریکړه کي له دي امله چي د موافقي د دریمي او څلورمي فقري له امله درسید ګی صلاحیت نه لري پریکړه ونکړه، محکمي دقرارداد نه غلط تعبیر را اخیستي دي. او افغاني شرکت په نخود سیا پسي ولیږل شو.

آن بهرنیان په موږ باندي چنګاو دي، هیڅ عدالت او منطق دانه مني، چي پردي دي دبل پیسي خوري، مګر مصؤنیت دي ولري. دا باید بین المللي محکمي ته شکایت وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷)

د داینمنټو غلا

که ددولت مخالفین په ترورو وژنو او بمي چاودونو لاس پوري کوي، نو دا د هرمخالف کړني دي چي غواړي په دغه ډول ځانونه دواک ګدئ ته ورسوي، خوکله چي ددولت په اداره کی شامل اشخاص له دولتي دیپوګانو څخه انفجاري توکي او پټاقی باسي ، نو دا دېري اندیښني او دتامل وړ خبره ده ، چي ښایي دیوي عادي قضیي په توګه ورته ونه کتل شي.

د باوري سرچینو په حواله د شبرغان د تفحصاتو رئیس قطب الدین قایم د ۱۳۹۲ کال دچنګاښ دمیاشتي په شلمه نیټه د قانون په نظر کي نیولو پرته په غیر رسمي وخت کي د سلطان کوټ دامر بسم الله په مرسته پنځوس صندقه داینمنټ، چي له هغو څخه په انفجارونو که کار اخیستل کیږي د محسن په دریوری دالکس موټر په واسطه او ددیپو ګانو د مدیر محمد فاروق په مرسته ایستل کیږي او دجنرال دوستم قوماندان ستارنومي ته سپارل کیږي. کله چي رسمیات رامنځ ته شوه، داینمینټ مسترد شول.

دغه انفجاري توکي چي دري زره څلور سوه ګرامه داینمنت له پټاقیو سره کیږي، د تفحصاتو درئیس په مرسته معامله شویده.

او دغه قضیه د شبرغان دابتدایه محکمي د ۵/ ۹/ ۱۳۹۲ فیصلي له امله چي ګواکي دتحقیق اسناد بشپړ نه دي دوسیه یي بیرته مسترد شویده، ولي چي ددوستم نه تحقیق ندی شوي.

ددوستم نه څوک تحقیق نشي کولای، دا نور هم باید محکمه معاف کړي، دا یوه بهانه ده.

که څه هم د نوموړي موضوع د څارني او عدلي تعقیب په اړوند منډي ترړي خورا چټکي وي ،خو داسي اټکل کیږي چي په سیمه کی دزور واکانو د شتون له امله یي د عدلي تعقیب پروسه په ټپه دریدلي او بیا چاسر وربانديي نه دي ګرولي.

کار پیژاندي وایي که چیري دغي قضیي ته داړوندو ارګانونو جدي پاملرنه ونه شي، دا به ډیري زره بوږنونکي پایلي ولري.

په داسي حال کي چي زورواکان په سیمه کي وسله وال تشکیلات لري ، نو د قانون تنفیذ ارګانونه نشي کولاي چي په زور واکانو قانون تطبیق کړي او سرغړوونکي سزا ووینی.

مال ورک دي او غلا شویدي، غل یی هم معلوم دي. داچي جنرال عبدالرشید دوستم باندي دچا وس نه رسي، نو دانور هم باید معاف شي. که داسي وایو، چي زورور حق لري، نو دکمزوری حق ولي نشته، هغه باید دقانون منګلو ته ورکړو . چي معافیت عمومي شي. زورور ته خدای زور ورکړي، باید سیالي ورسره ونه شي. وایي چي دګل د رویه، اغزي هم اوبه خوري.

په ټولنه کي قاضیان یوه مسخه شوی طبقه ده، چي ولس نه اعتماد پري کوي او نه ورته احترام.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸)

داداري فساد د پاره عدم سياسي اراده

په هيوادكي په لوړه كچه ناوړه كټه، او اداري فساد او رشوته هغه وخت مطرح كيږي ، چي په لوړه كچه يعني دلوړپوړو چارواكو لخوا پشتوانه ولرى يا شريک وي او يا پخپله دده له خوا اجرا كيږي.

دا په داسي حال كي چي اداري فساد او اختلاس په نړيواله كچه دافغانستان پرستيژ او حيثيت ته زيان اړولي او زموږ هيواد ته يي دفاسدترين هيواد لقب وركړيدي.

موږددي ادعا له پاره دفساد يوه بيلګه چي پايله يي تر وزير پوري رسيږي. او دقانو له مخي څرنګه چي د لوړپوړو چارواكو څخه تحقيق ، پلټنه دځانګړو محكمو له خو اسرته رسيږي ، نو زموږ په هيواد كي چي يو شمير وزيران په اختلاس او فساد تورن شويدي ، تراوسه يي يو هم محاكمه او پوښتنه ور څخه نه ده شوي او دا ځكه چي ، زموږ يو زيات شمير وزيران او لوړ پوړي چارواكي له بهرنيو هيوادونو سره تړاو لري ، نو د قانون د تنفيذ ارګانونه خو څه چي د جمهوري رياست مقام هم په زغرده د هغوي د محاكمي حكم كولاي نه شي.

دهغه باوري سرچيني د خبر له مخي چي زموږ لاسته راغلي داسي حكايت كوي: دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شورا د ۳۸ مي فيصلي پر خلاف د هيواد د څلورو هوايي ډګرونو (كابل، هرات، مزار شريف او كندهار) په امنيتي تړون كي فساد او د پيسو حيف و ميل اودترانسپورت وزارت له وظيفوي واک څخه په تړون كي ګټه اخيستنه له يوي كمپنۍ سره چي د او ليف ګروپ سره شوي په ډاكه شويدي.

په ريپوټ كي څرګنده شويده ، چي دداو طلبي په لومړي سركي ، د هوايي ډګرونو چاري ، امر سترينګ په ۷۶۳۶۴۲۵ امريكايي ډالرو، ايور ګرين په ۶۰۹۲۵۰۰ ډالرو او اوليف ګروپ په ۸۹۱۸۹۵۱ ډالرو لوړه بيه وړاندي كړي وه.

دترانسپورت وزارت د خپل ځان له پاره د حيف ميل زمينه برابروي او دري مياشتي وروسته دافرله خلاصولو وروسته ديوه مكتوب په ترڅ كي، له او ليف ګروپ څخه غوښتنه كوي چي په خپله بيه كي كموالي راولي ، چي دا په خپله د ناوړي ګټي ثبوت بلل كيږي او يو جوړجاړي دي.

بله داچي دنوموړو څلورو هوايي ډګرونو تړون پرته له تفكيک څخه يو ډول شويدي چي دهر هوايي ډګرله پاره د شپږو مياشتو په بهير كي ۱۷۳۷۵۰۰ امريكايي ډالره ، حال داچي د هوايي ډګرونو تر منځ زيات تفاوت شته.

دغه راز د ترانسپورت وزارت ددويم ځل له پاره د ۳۸ مي مادى پرخلاف چي په نهمه فقره كي راغلي دي: دهوانوردي دامنيت رياست جوړول په پرنسيپ كي تاييد دي، دترانسپورت وزارت موظف دي ترڅو د هوا نوردي دامنيت تړون ديوه بل كال له پاره له دولتي بوجي څخه وروسته قطعي تړون دګلوبل شركت سره لاسليک كړي، د ترانسپورت ، كورنيو چارو اومالي وزارتونه موظف دي، چي د امنيتي تخصصي او تخنيكي تدبيرونو په نيولو سره، د يوه كال په دوره كي، د هوانوردي امنيتي خدمتونه دترانسپورت وزارت او يابل ارګان ته وسپاري.

دترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره بيا هم ، د هوايي ډګرونو د امنيت چاره د ۲۰۱۳ د مي د مياشتي له اوومي څخه د ۲۰۱۴ كال د مي دمياشتي تراوومي پوري ديوه كال له پاره بيا هم د اوطلبي ته وړاندي كړ او دافرونو دخلاصولو په پايله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي څرګنده شوه چي اوليف ګروپ ۱۸۷۵۸۴۱۶ ډالر لوړه بيه او د ام سترينګ کمپني ۱۳/۵ مليونه ډالر ديوشمير تخنيکي ماشينونو او وسايلو په ګډون ټيټه بيه وړاندي کړه او برنده وبلل شو.

خو بيا هم د ترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره له اوليف ګروب څخه د مقرري پرخلاف غوښتنه کوي ، ترڅو په خپله بيه کي کموالي راولي، چي په پايله کي نوموړي ګروپ د بيي کموالي مني او دترانسپورت وزير نجفي شخصآ سپارښتنه کو ي چي له اوليف ګروپ سره تړون دوام پيداکړي او ديوه کال له پاره په ۱۳۵۷۳۳۰۰ امريکايي ډالره له اوليف ګروپ سره تړون کيږي.

په دغه بهير کي هغه مامورين چي دفساد په برخه کي مخالفت کاوه ،د قانون پر خلاف له خپلودندو څخه د خدمتي په ډول نورو ادارو ته وليږل شول.

ددغي قضيي پلټل چي ښايي د ترانسپورت له وزير نجفي څخه پوښتنه و شي. نو څرنګه چي په سريزه کي مو ورته اشاره وکړه چي د لوړ پورو چارواکو څخه پوښتنه له يوي خوا د ځانګړو ځانګو رامنځته کولو اړتياده اوله بله اړخه په اداري فسادکي ښکيل يو شمير کړی چي د هغه ننګه کوي، نو ښايي چي ددغي قضيي عدلي تعقيب او څارنه بي پايلي پاتي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹)

چاته له بداخلاقي ځخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي

یوي ښځي چي ژړغوني حالت یي درلود او په زړه کي یي د غوسي علامي له ورایه معلومیدي، مخامخ شوم او ورځخه مي وپوښتل چي موري خیریت خو به وي، ولي دي حالت خراب دي ؟ هغي هیڅ ځواب رانکړ، خو ما بیا پوښتنه ځیني وکړه چي څه خبره ده؟ زه کولاي شم چي له تاسره مرسته وکړم؟

زما دبیابیا غوښتني له امله خپله د غوسي کیسه راته داسي پیل کړه، چي زما نوم قندي ګل او دمرحوم وکیل عبدالرحمن لوریم او همدلته په لومړي مکرویان کي اوسیږم. او د ۱۳۸۶ کال د کب د میاشتي پرپنځمه، د شپي پرځلوربجي شاجهان نومي له خپلي خور او وسله والو ساتونکو سره زموږ پرکور برید وکړ زما میره سید عبدالله او نیلوفر نومي لورمي، ووهل او وډبول او په وسله یی راته ګواښ وکړ، چي وژنودي، چي دغه پیښه د بلاک اوسیدونکو اووکیل ته معلومه اوآن داچي زما دمیره عریضه په امنیتي حوزه کي شته.

او دغه راز بیا ۱۹/ ۱۲/ ۱۳۸۶ نیټه دورځي ځلور بجي وي، په داسي حال کي چي له موټر ځخه کښته کیدم دشا لخوا په سوک سره پرسر ووهل شوم او پرځمکه پریوتم اووروسته د بي هوښی په حالت کي یي په خیټه په چاقو ووهلم، چي په پایله کي ټپي او شفاخاني ته یوړل شوم او ټپونه مي عملیات شول ،ځلور سوه بستره بیزه روغتون کي بستروم، کله چي روغتون ځخه ووتلم له هغه راهیسي معلول او معیوبه یم چي دغه برید دصفي الله د خاکسار زوي ، عزیز شا د خواجه نظر او محمد عمر د حاجي فدا زوي له خوا چي د کابل اوسیدونکي دي، پرما وشو.

له دغي پیښي وروسته په ۱۶/ ۱/ ۱۳۸۷ نیټه نوموړو بیا هم زموږ پرکور برید وکړاو د کوردروازه یي ماته کړه اوزما میره یي په وژني وګواښاوه.

ددغو پیښو اصلي لامل دولسي جرګي غړي فوزیه کوفي ده ، چي ما اوزما میره او خپلوانو هغي ته توصیه کوله چي خپل ناروا اړیکي له صفي الله نومي سره پریکړه.

دیادولو وړده چي فوزیه کوفي پنځه کاله کیږي، چي صفي الله سره ناروا اړیکي لري چي زموږ ټول خپلوان له هغي ځخه خبر دي. او زموږ دټولو د بي عزتي لامل شویدي.

له همدي امله فوزیي کوفي له ما ځخه وغوښتل چی له خپل میره چي یو باعزته او بانامو سه شخص دي طلاق واخلم په داسي حال کي چي نهه تنه او لادونه لرم.

ځرنګه چي ما دنوموړي غوښتنه ونه منله له دغه مصیبت سره مخامخ شوم. د قندي ګلي بازخواست چا ونکړ.

دلته هم دزور او نفوذ موضوع مطرح ده. قندی ګلي یوي رسنی ته بیان وکړ، چي پد ي هکله مي د شکایت پاڼه د ولسي جرګي رئیس ښاغلي یونس قانوني پر میز هم پرته ده. فوزیه پخپله په قاچاق کي لوی لاس درلود، آن د بدخشان د امنیتي قوماندانانو په تغیر او تبدیل کي دي رول درلود. دوه وړونه یي په قاچاق کي باالفعل په بند محکوم شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰)

دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت

دزور واکانو په وړاندي مبارزه بي پايلي پاتي کيږي.

دهشت صبح ورځپاڼه دويکي ليکس د خپرونو پربنياد پخپله ۱۳۸۹ کال د ليندۍ د مياشتي د اووه ويشتمي ګڼه کي د مخدرو توکو قاچاقبرانو د خلاصون ترعنوان لاندي ليکي: چي پام ورته اړول کيږي، کله چي باخبري سرچيني د هشت صبح ورځپاڼي لولي ، نو په دغه برخه کي ځيرني پيل کوي او دي پايلي ته رسيږي، چي دمخدره توکو په وړاندي دمبارزی رياست د ۱۲۳,۵۰۰ کيلوګرامو هيروئينو په ګمان هر يو بلال احمد دو لي محمد زوي، سيد ببرک د سيد ميرزا زوي، امرالله دمحمد رحيم زوي، شهزاده دګل داول ګل زوي او شاملنګ د مختارزوي دبرخليک له پاره دمخدره توکو په وړاندي دمبارزي ځانګړی محکمي ته د شرعي انفصال له پاره سپارل کيږي. دغه محکمه په خپله ۱۴۰ ــ ۱۳۸۶/۸/۲ فيصله کي په اتفاقي توګه هريو په اته لسو کلونو بند او دوه مليونو افغانيو نقدي جريمي په جزا محکوم او شاه ملنګ يي په شپاړلسوکلونو تنفيذي بند او يو مليون لس زرو افغانيو جريمي په جزا محکوم کړل، خو په حکومت کي دځينو مافيايي کړيو د مداخلي له امله دهغوي جزا وبښل شوه.

په نوموړي دوسيه کي ځرګنديږي چي دمخدره توکو دقاچاق په برخه کي ، داتمي سرحدي لوا قوماندان حاجي ظاهرقدير هم ګډون لري چي تراوسه يي دنامعلومو د لايلو له امله له عدلي تعقيب څخه پاتي شويدي.

دنوموړي قضيي په تورنيول شوو کسانو د پلاوي د پوښتني په ځواب کي ويلي وو ، چي دوي قاچاقي توکي د حاجي ظاهر له کورڅخه بارول او تخار ته دده قومنداني ته وړل.

دنيوني پلاوي داهم څرګنده کړي وه چي بلال نومي د جنرال ظاهر د ترور زوي او په غير رسمي توګه يي د نظامي قطعي د سکرتر په توګه د جنرال ظاهر لخوا ګمارل شوي و، ورته ويلي و چي له موږ سره مرسته وکړئ او دمرستي په بدل کي درته سل زره ډالره درکوم او د شلو دقيقو په موده کي درته سپارم.

نوموړي چي دمياشتي شپږ زره افغاني تنخوا درلوده څرنګه يي کولاي شول ، چي موږ ته په شلودقيقو کي سل زره دالره راکړي. له دي څخه جوتيږي چي نوموړي سل زره ډالره دحاجي ظاهر لخوا په شلو دقيقو کي ترلاسه کول.

دنيوني پلاوي داهم ويلي وو، په هغه صندوق کي چي مخدره توکي ځاي پر ځاي کيدل، کيلي يي د حاجي ظاهر د ترور زوي بلال سره وه . نو دغه ډول په اثبات رسيږي چي د قاچاقبرانو سرداران په خپله مخدره توکي نه ليږدوي ، بلکي دغه چاره په خپلو باوري کسانو د قاچاق ليږدونه پرمخ بيايي.

له دغو څرګندونو څخه دي پايلي ته رسيږو ، چي قاچاقي توکي چي له ننګرهار څخه په حکومتي موټر کي و تخارته هغه قومانداني ته چي حاجي ظاهر يي قوماندان دي ليږدول کيږي. او داحقيقت په ډاګه کيږي چي د هيواد شمالي ولايتونه د قاچاقو د ليږدوني د ګودر حيثيت لري.

په رپوټ کي زياته شويده چي د سرحدي اتمي لوا قوماندان حاجي ظاهر له خپلي واکوالی څخه په ګټي اخيستني سره ، دوه تنه افسران هريو سيد اسدالله او محمد صادق چي ډير باوريي ورباندي درلود، د سوء استفادي او رشوت اخيستلو له پاره يي دشيرخان بندر په کميسارۍ کي ګمارلي وو چي هغه نقليه واسطي چي دنوموړي بندر له لاري تاجکستان ته ليږدول کيدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له محصول څخه ولېږدوي او پيسي يي په خپلو جيبونو کي واچوي، داپه خپله ښيي چي نومړي نه يوازي دقاچاقو په جرمونو کي لاس درلود بلکي په په مالي جرمونو کي يي هم لاس درلود.

کله حاجي ظاهر قدير نه دامريکا سفارت مربوطه څانګي تحقيق کاوه، ده به ژړل اوزاري به يي کولي او دابه يي ويل چي ټوله داکارکوي، لکه حاجي الماس، حاجي داؤد او مارشال فهيم او داسي نور.

دا دفساد او مافيايي کړيو د ځواکمنتيا يوه بيلګه ده چي قاچاق وړونکي ښنل کيږي او داسي څوک نشته چي قاچاق برانو اصلي کړئ محاکمي ميز ته کش او سزا ورکړي، ولي چي حاجي دين محمد لري.

حاجي دين محمد دننګرهار والي پاته شويدي او دحاجي ظاهر تره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱)

په ملي دفاع وزارت کي يو قرارداد

تر څو چي په هيواد کي زورواکي او دفساد مافيايي کړي شتون ولري هيڅکله به مجرمين د عدالت منګلو ته ونه سپارل شي او نه به هم قانون په هيواد کي پلي شي.

دملي دفاع په وزارت کي د ۲۶ قلمو د فساد دوسيه ، چي جرمي وصف په کي څرګند دي تر اوسه يي عاملين په سرو سترګو ګرزي او څوک ددي جوګه نه دي چي هغه محاکمه او دخپل جرم په سزا ورسول شي .

له دغي جرمي قضيي داسي اټکل کيږي ښايي په نوموړي وزارت کی په لسګونو داسي نوري قضيي شتون ولري خو څوک يي د را برسيره کولو او پلټني ځواک نه لري ځکه په نوموړي وزارت کي زورواکي حاکمه ده.

دباوري سرچينو په حواله،کله چي دملي دفاع په وزارت کی د ۲۶ قلمو دقرارداد قضيه دولسي جرګي په کميسيون کي رابرسيره او دولسي جرګي د ملي دفاع د کميسيون غړي همايون، د ملي دفاع وزارت او له اداري فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيزالله لودين ترمنځ په اړودوړ بدله شوه نو د رسنيو دلاري د افغانستان ټولو خلکو غوږو ته ورسول شوه خو بيا يي د سزا په اړوند په رسنيو کي کوم څوک ونه لګيد.

دغه موضوع داسي شروع کيږي: کله چي د ملي دفاع وزارت د ۲۶ قلمو داړتيا وړ توکو بيه په مجموعي توګه (۵۶۲۳۸۳۴۳۲۰) افغاني چي له (۱۱۲۴۷۶۶۸۶) دالرو سره برابريږي . دقراردادو له پاره تياريږي او ددغه وزارت د لوژستيک داړتيا د تثبيت له اداري څخه د ملي دفاع وزارت دپيريدلو رياست ته د ۲۳۴ ګڼه ليک ۳/۲/۱۳۹۱ په ذريعه استول کيږي.

دپيرودني درياست دقراردادونو مديرت پرته له دي چي په نوموړي تعيين او تثبيت شوي بيه مسولانه کتنه وکړي او د هيواد لوړي ګټي په پام کي ونيسي اعلان ته سپاري، کله چي په ۳۱/۳/۱۳۹۱ د افرونو پاکټونه خلاصيږي په هغي غونډه کي د ولسي جرګي ددفاعي کميسيون څلور تنه غړي هر يو همايون همايون ،شايسته بازناصري ،الحاج فتح الله قيصاري او الحاج محمد اسمعيل محمدي هم ګډون درلود. ګرچه دوي دعوت نه دي، مګرد شخصي ګټي پر بنا راغلي دي.

په دغه غونډه کي ۳۱ تنو ګډون درلود . داسي وانګيرل شوه چي د کابل کرستال شرکت ټيټه بيه به (۱۱۰) مليونو امريکايي ډالره ده او د قرارداد ګټونګي وګڼل شو.

د معلوماتو له مخي دولسي جرګي دا کسان دغه داوطلبي رڼه نه بولي او دملي دفاع وزير ته سپارښتنه کوي چي بيايي اعلان ته وسپاري. دا ځل دافرونو دخلاصولو غونډه کي ۳۷ شرکتونو ګډون کړي وو.

په داسي حال کي د افر خلاصولو پروسي دوام درلود چي د فايف ستار شرکت چي دداو طلبا نو له ډلي څخه وو او تضمين پيسي يي هم راوړي وي، له غونډي څخه وزي او له بيا راتلو سره له داوطلبي څخه خپله تيريدنه اعلاموي.

دملي دفاع وزارت د پيريدلو رياست د نوموړي د تيريدني موضوع د وسلوالو تهديد په ګوته کوي. وروسته له تا ويلو او ما ويلو څخه د نوموړي شرکت تيريدنه مني پرته له دي چي افر يي خلاص شي او غونډه دوام مومي دا ځل هم دکابل کرستال شرکت ددوونورو شرکتونو سره يو ځاي چي دقيس روهيد او ارو په نامه ياديږي مشترکآ په ۳۳۸۷۷۸۸۷۳۸۰ چي د ۶۷۷۵۵۷۴۷ ډالرو معادل دي يعني د ۴۷ مليونو دالرو په شاوخوا کي له مخکني بيي نه لږ ګټونکي اعلانيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په داسي حال کي چي ددواړو غوندو په بهير کي کوم کمي او کيفي بدلون په کي نه ؤ راغلي . خو دا ځل له فساد سره دمبارزي د عالي اداري پلاوي چي دافر خلاصولو په غونده کي ګډون درلود . دغه افر خلاصونه يي رټه ونه بلله او غونډه يي د اعتراض په توګه پريښوده او دغونډي رپوټ يي خپلي اداري ته ورکړ.

سربيره پردي دفايف ستار شرکت رئيس هم دافر خلاصوني غونډه رټه ونه بلله او خپله عرض پاڼه يي له فساد سره د مبارزي عالي اداري ته وسپارله. او د قضيي دڅيرني غوښتنه يي وکړه.

له فساد سره د مبارزي عالي اداري له ملي دفاع وزارت څخه وغوښتل چي د فايف ستار شرکت افر خلاص او يا بيايي دداوطلبي له پاره اعلان ته وسپاري. چي بالاخره د ملي دفاع وزارت دغه پريکړه مني. خو په دغه ترڅ کي دداو طلبي برنده شرکتونه خپله عرض پاڼه دولسي جرګي دفاعي کميسيون ته وړاندي کوي او دغه کړنه غير قانوني بولي. په دغه بهير کي دولسي جرګي دد فاعي کميسيون غړى محترم همايون او له فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيز الله لودين تر منځ موضوع تريخوالي پيداکوي او يو بل په فساد تورن کوي.

بالاخره ددريم ځل له پاره اعلان ته سپارل کيږى او د ماليى وزارت د تدارکاتو رياست ته دنده سپارل کيږى ترڅو له خپلى لارى قرارداد وکړى، په پاى کى د ۲۶۰۸۸۰۴۸۸۰ افغانيو په ارزښت يانى ۷۷۸۹۸۲۵۰۰ افغانى په کمه بيه له دويم افر خلاصولو له غونډى څخه بيا هم د کابل کرستال شرکت او شريکان يى برنده ګڼل کيږى.

په پاي کي داسي ارزول کيږي چي د بيو له ابتدآ څخه تر قرارداد پوري (۳۰۱۵۰۲۹۴۴۰) افغاني تفاوت راځي.

ديادونى وړ ده چى دبدو اخيستل اوناوړي ګټي تر ټولو په قراردادو کي او بل په ګمرکاتو کي شتون درلود او شتون لري، مخنيوي هم ستونزمن او کشف يي ناممکن ښکاري . دا يو مثال ؤ. په ټولو قراردادو کي همدا حال دي.

خو ښاغلى لودين پر ښاغلي همايون دناوړي ګټي ادعا لري، برعکس ښاغلى همايون پر لودين ادعا لري.

په اداره کي چي په هره اندازه هيآت او هيآت بازي ډيره شوه، په هغه اندازه به بدي هم اوچتي شي. هر هيآت به خپل حق غواړي. په ځينو مواردو کي متنفيذو د کلاه برداري نه هم کار اخيست ، کله چي به په کار او يا معامله پوري اړه نه درلود او يا به د نفوذ نه کار اخيست ، واسطه به کيدي، مثلاً د خولي په صفايي او چالاکى وعده ورکول، د کابل د ولسي جرګي وکيل جميل کرزى په يوه نامه او بل نامه د حاجي حفيظ الله صراف نه ۵۰ زره دالره پورته کړل او ورور يما کرزى د کابل بانک مرستيال خليل فيروزى نه ۳ لکه دالره قرض واخيست.

وکيل ميرداد نجرابي هم د بل زره کرزين تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲)

د اختلاس یوه نمونه

د باوري خبري سرچینو په حواله او د هغو گردي میزونو،چي د رسنیو په څپو کي خبري شوي، یو شمیر ژورنالستانو دیته ملا وتړله تر څو د جمال الدین بدر د نورستان د پخواني والي په اړوند کره معلومات ترلاسه او هیواد والو ته یي وړاندي کړي.

1. دنورستان پخوانی والی د هغو دولسو لکو افغانیو، چي ددولت له خوا هره میاشت د والیانو په لاس ورکول کیږي ، له خلگو سره مرسته وکړي او خلک د حکومت پلوی ته راواړوي ، چي نوموړي دغه پیسي د جعلي اسنادو په جوړولو سره په کال ۱۳۸۸ کي ټولي (۱۶۴۰۰۰۰۰) افغاني حواله او هغه ددي پر ځای چي پرځای ولگیږي ، له خپلو شریکانو سره په خپلو جیبونو کي اچولي دي چي دمصرف سند نلري.
2. د خلگو دشکایت له مخي کله چي ۳۶۲۰ بوري د کرني دتخم د غنمو او کمیاوي سري، چي د برگ متال ولسوالی له پاره سهمیه وه دغه توکي ددي پرځاي ،چي خلگو ته وویشل شي دجلال اباد د ښار او کنړ ولایتونو کي یوه بوری په (۱۹۰۰) افغانیو پلورلي ده ، چي له دغه درکه (۶۸۷۸۰۰۰) افغاني د جمال الدین بدر او شریکانو له خوا حیف و میل شویدي.
3. په جمال الدین بدر باندي تور لگیدلی، چي نوموړي او ددفتر رئیس یي عبدالغفور نومي چي د کا کا زوی یي کیږي ، یو کور د ۱۳۸۹ کال د وری د میاشتي څخه د یوه کس په نامه کرایه نیولی او پیسي یي په جیب کي اچولی ، چي دغه موضوع د نوموړي ولایت ددارالمعلمین له خوا تایید شویدي.
4. د نورستان امنیه قومندان جنرال شمس الرحمن زاهد د ۱۳۹۰ کال دوري او سنبلي په میاشت کي د پنځوسو و سیمه ییزو پولیسو په نامه شپږ ملیونه اوولس زره اته سو افغاني حواله او اسناد یي د جمال الدین بدر له خوا امضآ شویدي او پیسي یي حیف و میل شویدي.
5. ۱۳۹۰ کال د چنگاښ،زمري او دوړي د میاشتو دمندول دولسوالی د پولیسو معاشونه دجمال الدین بدر او د امنیت امر له خوا حیف و میل شویدي.

دغه راز د نوموړي په اړوند په سیمه کي داسي گونگسي دي چي نوموړی له لشکر طیبه سره اړیکي لري.
او بله داچي کومي پیسي چي د سړکونو د جوړولو له پاره دنورستان ولایت ته تخصیص ورکړل شوي و، د جعلي اسنادو په جوړولو سره یي پیسي حیف و میل شویدي. د محکمي له خوا تیر شوی بند کافي وبلل شو، نور مجازات نه شوو.
ریوټ ورکونکي دي پایلي ته رسیږي چي نوموړي ټولي شپږ څلوېښت ملیونه نهه سوه پنځه اویا زره پیسي اختلاس او حیف ومیل کړیدي.
دغه راز په نوموړی ولایت کي اوازه ده ، چي دري عرادي وسایط د امریکایانو له خوا د نورستان ولایت ته ورکړل شویدي چي ربښتیا به وي او که دروغ ؟
دغه راز په یوه بل ریوټ کي راغلي دي چي دنورستان د امنیه قومنداني دپرسونل دمعاشونو قضیه د ایستناف محکمي له خوا څیړل شوي او په پایله کي دخپل ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په پنځه ویشتمه نیټه د ۳۴ گټي کي داسي پریکړه کړیده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارمن مجیب الرحمن،څارمن عنایت الله ، سمنوال سلطان محمد او دویم څارن محب الله په اړوندیی د ابتداییه محکمي پریکړه تایید او د محمد حسن د محمد هاشم زوي چې په فیصله کې یې برائت اخستي وو تایید او د جمال اللدین بدر په اړوند یې دابتدایه محکمي فیصله نقض شوي او په شمس الرحمن زاهد دري کاله تنفیذي حبس حکم کړیدي .

داچې په دغو نورو قضیو کې د هیواد محکمي او د قانون د تنفیذ ارګانونه څه کوي دابه په راتلونکي معلومه شي . خو موږ یوازي ددي له پاره چې په هیواد کې د اختلاس او اداري فساد لړي څخه قضیي له حا فظي څخه پاتي نه شي دغه رپوټ مو خپور کړ.

زموږ هیواد کې ځیني جرمونه ملي حیثیت لري او ځینی یی دیوه ناروا عمل په توګه ارزول کیږی لکه : یوه کیسه بر دچا دجیبه زر یا دوه زره افغاني کیسه بري وکړي، شرعي او قانوني یو ناروا عمل دي، مګرپه حقیقت کې که ورته ګوري هغه پیسي دیو افغان دجیبه بل افغان ته ولاړي، مګر چې جمالدین بدر دسربازانو اعاشه او معاشات وخوړل، سربازان وتښتیدل ، پاکستانیان راغلل د نورستان دري ولسوالي یې ونیولي،دا یوه ملي موضوع ده. اما بدر له دي کبله چې دمشرانو جرګي درئیس مسلمیارپه موټرکي ورسره ؤ چا نشواي نیولای، او داستاد سیاف هم لاس پري پروت ؤ، ولي چې دتنظیم ورور یي ؤ. او دسناتور حافظ قیوم حمایه لري.

د هیواد په ټولنیز ژوند د مافیایي او اداري فساد پوري د تړلو کړیو تسلط هیواد د اداري فساد او ما فیایي کړیو په منګلو کي د یوه هیواد دوست او ملي ګټو ته ژمن شخصیت یادښتونه د هیواد په اوسني روان حالت ښایي چې د اوښکو پر ځاي وینې وژړل شي .

افغانستان د زورواکو ، او اداري فساد او مافیا یي کړیو په منګلو کي پروت دي.

ځینو ته چوکی او قدرت تر هرڅه مهم دی، کله چې سیاف د ریاست جمهوري په کمپاین کې هیڅ رایه تر لاسه نکړه او غني احمدزي هم په قدرت شریک نکړ، اخطارونو ته یې ملا وتړل. احمدزی هم په ډیر تکلیف چوکی تر لاسه کړل، چې دده او امیر عبدالرحمن تر منځ چندان توپیر نشته، که کوم توپیر هم وي، هغه به جزي وي. امیر عبدالرحمن د قدرت د پاته کیدو په خاطر د ډیورنډ کرښه لاس لیک کړه او احمدزي و قدرت ته د رسیدو په خاطر د دوستم لمن ونیول او د اخلاقو تر سري کرښي ور تیر شو. د زرو وژلو او جنایاتو نه یې سترګي پټي کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳)

حاجي جمال قدير

د باوري سرچینو په حواله د يوي زورواکی د جايدادونو او پیسو د غصب رپوټ زمونږ لاسته راغلي چي مونږ يي لنډيز د هيوادوالو د خبرولو په موخه خپروو.

د ننګرهار ولایت د يو شمير هيودوالو د بيا بيا شکايتونو له مخي ، چي وايی له يوي مودي راهيسي يو شمير غير مسول وسله وال ګروپونه او باندونه د خپلو وسلو په زور زمونږ د هيوادوالو مال او دارايي غارت کوي او ځيني وخت دپيسو ښبتنان ددي له پاره ، چي له هغوي څخه پيسي تر لاسه کړي هغوي تښتوي. او زمونږ دجلال اباد ښاريان ددغو وسله والو باندونو له ويري او د خپل عزت او ابرو د خوندي کولو له امله له ويري نه شي کولاي چي شکايت هم وکړي.

نو کله چي يو جرمي پيښه رامنځ ته کيږي نو کشفي او امنيتي ارګانونه د فاعلينو د نيولو هڅي پيل کوي چي له هغي ډلي څخه يو ګروپ وسله وال چي خلک يي تر پوزي راوستلی وو او ددوی شته او مالونه يي په زور ور څخه اخيستل او تښتونو کي يي لاس درلود هغه د حاجي جمال قدير په نامه د ننګرهار ولايت د ولايتي شورا رئيس وو، چي په وړاندي يی د جرمي پيښنو پوره اسناد او شواهد موجود و، کله چي نوموړي خبريږي او له سيمي څخه تښتي .

بالاخره د خلکو په مرسته هغه نيول کيږي او توقيف خونه کي اچول کيږي.

دجلال اباد ښاريان کله چي خبريږي چي اوس عدالت تامنيږي ، نو د حاجي غلام فاروق،حاجي شاه لالا ،مجاهدين او محمد اقرار په نومونو او يو شمير نورو د جلال اباد ښاريان د نوموړي دجرمونو د ارتکاب لکه تښتوني، برمته نيوني، وهل او ډبول تهديد او د جايدادونو د غصب په اړوند امنيتي ارګانونو ته عارض او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي.

له هغي ډلي څخه يوه پيښه چي په ۲۴/۱۰/۹۰ نيټه د حاجي جمال قدير د حاجي قدير زوي او د ولايتي شورا رئيس دي، د حاجي غلام فاروق د يخ جوړولو په فابرکه وسله وال بريد کوي.

حاجي غلام فاروق ادعا کوي چي د وسله والو بريد له امله يي د برښنا ترانسفار او دوو موټرونو د مرميو لګيدولو له امله زيانمن شوي. او دمحافظينو لس ميله وسله ،دوه تنه محافظين او څلويښت مليونه افغانی يی له ځان سره وړي او دده زوی احمد بيګ مشهور په ولي د تښتولو قصد هم درلود.

څرنکه چي د سيمي د پوليسو ارګانونه دهغوي د ويري له امله يي له نيوني څخه عاجز او ناتوانه او د سيمي د قانون د تنفيذ ارګان نونونه شواي کولاي، چي د عدالت له پاره يی محکمي ته وسپاري .

حاجي ظاهر هم دتليفون بکس چي په جعلي ډول دپردو تليفوني دستګاه څخه ګټه اخيستل عبارت درلود، چي دا کار يي په کابل او جلال اباد کي کاوه، په جلال اباد کي مافيايي جرم په سرکي ابرار وکيل مقرر ؤ.

د هغه اووه تنه وسله وال لکه ، نورزي ابرار، محمد حيدر دشرين اغا زوي ، نجيب الله د نصرالله زوي، عبدالحق د تاج افضل زوي سليم د زلمي زوي، رحيم الله د حبيب الرحمن زوي او حسن خان د مير زا شرين زوي په نومونو له کلا شنکوفونو ، شا جورونو، پرتلي او مرميو سره د حاجی جمال قدير دجناياتو ملګري دي، چي د حاجي فاروق فابريکه يي ورانه کړيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي شا لا لا هم داسي ادعا کوي: په ۱۸/۹/۱۳۹۰ کال چي زه له بيت الله شريف د حج له اداکولو څخه وروسته راغلی وم د شپې ۹:۴۰ بجي وي د حاجي جمال اته تنه له دوو پيکپ موټرونو سره راغلل او ما ته يي وويل ، چي حاجي جمال غوښتي يي ، په داسي حال کي چي له ما سره شل تنه ميلمانه وو ما ورته وويل: چي زه ميلمانه لرم ،هغوي تليفون له حاجي جمال قدير سره رخ کړ چي زما کور ته راشه ډير وخت مي نه يي ليدلي. ساتونکو يي ورته وويل : چي مجاهدين هم ورسره دي ،هغه ورته وويل چي دواړه راولي.

موږ دواړه يي بوتلو، کله چي کور ته ننوتلو موږ يي ډير ووهلو او وډبولو او حاجي جمال قدير موږ ته وويل : چي دوه سوه پنځه اتيا لکه کلداري راکړي، موږ چي له هغه سره کومه معامله نه درلوده او د نوموړو پيسو د ورکړي توان مو هم نه درلود ورته ومو ويل: چي نه يي شو کولاي . هغه بيا ووهلو تر څو چي له حاله ولويدو ان داچي د لاس نوکان هم زما له منځه ولاړل، نو مجبور شو چي خبره يي ومنو او ورسته يي ددير شو لکو کلدارو خط له موږ څخه واخيست ، کله چي له کور څخه راووتلو ډاکټر ته ولاړو او د عدلي طب اسناد په لاس کي لرو.

دغه راز حاجي شالالا دا خبري تائيدوي او نوموړي جريان کيسه کوي.

په همدي ډول حاجي عبدالرحمن چي د سيبو تاجردي ادعا کوي چي زه د سيبو تاجر يم کله چي حاجي جمال قدير د ولايتي شورا رئيس و د نوموړي په اشاره قهار چي د نوموړي ورور دي د سيبو په سراي کي يي ووهلم او راته ويې ويل: چي د سيبو په هر موټر به لس زره کلداري راکوي او يا به دغه دنده پريږدي او د پاکستان په خاوره کي د نادر خان ترازو سره يي پاتک اچولي وو او خلک به يي ويرول او ماته به يي شکنجه راکوله ، چي اوس هم دقطاع الطريقي په نا مه يي اته تنه دپاکستان په محبس کي بندي دي .

دغه راز هريوه جنت گل ، زراب کل،حاجي اسلم ، منگل،عبدالغفار او حاجي ميرزمان هم دجمال قدير او ظاهر قدير له خوا د هغوي د جايداد ونو د غصب قضيه، چي د سرخرو د ولسوالي د خير اباد په کلي کي شتون لري ادعا لري.

او په دغه لړۍ کي د غلام دستګير او محمد اقرار په نومونو پر حاجي جمال قدير د اختطاف او برمه کيدني ادعا لري او وايي چي له موږ څخه يي پيسي اخيستي دي.

محمد اقرار وايي: چي په ۱۳۸۰ کال کي زه او زما ورور عالم دين ، حيات الله دريور چي د صرافي له بازار څخه مو شپږ مليونه او پنځه سوه زره کلداري له ځان سره واخيستي او د جمعه بازار په لور روان وو، دحضرتانو په سيمه کي حاجي جمال قدير موږ د خپل مرکز په لور يووړو، لومړی يي زموږ موټر تلاشي کړ بيا وروسته زموږ پيسي واخيستي او په خوړو خبرو يي موږ غولولو، ترڅو شپه راشی او تياره شي ،موږ پوه شوو ، چي موږ دشپې ساتي نو له موږ څخه يو تن له ديواله ځان واچاوه او د حاجي حضرت علي مرکز چي نږدي وځان ورساوه، وروسته يي زموږ فاميل او خپلوان خبر کړل، هماغه وو چي زموږ پلرونه او مشران راغلل ، حاجي ظاهر يي خبر کړ او موږ يي خلاص کړو، کله چي موږ د پيسو غوښتنه وکړه ويل يي چي حاجي جمال پاکستان ته تللي هر وخت چي بيا راغلي بيا به خبري کوو، کله چي حاجي جمال راغلي ويل يي چي زه پيسي نه لرم که چيري څمکه اخلي زه وکالت درکوم ،نوهغه و چي د کور نيو چارو وزارت ته مو عريضه وکړه، ددي له پاره چي حاجي دين محمد د کابل والي و، وويل چي موضوع به جرګه فيصله کوي او حاجي ظاهر ته يي وويل چي نوموړي پيسي جبران کړه . خو هرڅه مو چي وکړه کوم شی لاسته رانغله او دجلال اباد د ښار دنوموړي په اړوند بلا بيلي قضيي چي وايي د زورواکی له کبله هري دروازي ته چي ددريدلو کومه پوښتنه مو ونه شوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرنګه چي نوموړي زورواکی او ورور يي دولسي جرګي لومړي مرستيال وو نوله بند څخه خوشي او تر اوسه يي د محاکمي هيڅ چا پوښتنه ونه کړه، په داسي حال کي چي د نوموړي په اړوند کافي اسناد او شواهد شته.

دکارپيژاندو په اند د زورواکو په وړاندي مبارزه خو اوس هيڅ امکان نلري او زيات ليدونکي پرته له دي چي دخدای (ج) دربارته ددعا لاسونه پورته کړي او د هغو د واک د چپه کيدلو غوښتنه وکړي بله لار نلري.

دحاجي قدير زامن همدا ډول يو ډول يابل ډول ډاکوګان به وي، چي ننګرهار ټوله تري په عذاب کي دي .اويو مافيايي حرکت کوي، او دجنايت کارانوکړی يي جوړه کړيده او ابرار غوندي کسان پر ځان راټول کړيدي، چي ابرار هم دولايتي شورا غړی دي. البته جمال هم د حاجي ظاهر او حاجي دين محمد په زور خيزک وي. کله چي عبدالجبار ثابت دوخت لوی څارنوال ته خلګو شکايت وکړ، دهغه جواب داؤ: « چي دخدايه يي غواړي » ، نو ثابت به څه وکړي، چي دظاهر قدير په ميلمستون کي دورځي دوه، دري پسونه ورته ويرته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴)

پرمنصور احمدزي تور

منصوراحمدزی دجان محمد زوی ، دکرزی هوايي ډګر دالوتکو دتګ او راتګ محاسبه په لاس کي اخلي او ياداشتونه ليکي چي څومره ملکي او څونظامي الوتکي پورته او کښته کيږي.

کله چي دډګر هوايي مامورين يو شخصي اوبي مسؤليتی ته پام کيږي منصور احمدزي نيسي.

لومړی منصور دولسي جرګي له ادرس بالاخره دقيس حسن ، چي دنوموړي ترانسپورت کميسيون رئيس دی ځان معرفي کوي، مګر دشورا اداري هيات خپل بي خبري بيانوي. معلوميږي، چي دا هدايت دقيس دی.

دقيس حسن او منصور دا ډول اجرآت يو جرمي عمل دی چي دوسيه کيږي.

۱۳۹۱ کال د وږي د مياشتي د نهه ويشتمي نيټي په قضايه غونډه کي له دندی څخه د ناوړي ګټي په تور په څلورو مياشتو تنفيذی حبس او دشپيتو زرو افغانيو د ورکړي په نغدی سزا محکوم شو او قيس حسن يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی. خو څرنګه چي دغه سزا د نوموړی له جرم سره تناسب نه درلود چی داړوند ادارو له خوا وشوه . کله چي قضيه د استيناف محکمي ته ځي نو په خپل د ۱۳۹۱ کال دلړم د مياشتی په پنځمه نيټه په ۳۷ قضايي قرار کي په دي دليل چي د تحقيق هيات دکشف و تحقيق قانون د څلورمي او جزايي قانون د ۲۳ مي مادي په اساس کړني نه دي تر سره کړي ، نو د ابتدائيه محکمي حکم دي . خو دا چي قيس حسن د ولسي جرګي غړي دي تراوسه د تحقيق د پاره نه حاضريږي ، نو د موضوع څيړنه او مجرم ته سزا ورکول په ټپه دريږي.

چي ابتدايي محکمي منصورد مالي مجازات په څنګ کي په بدني مجازات هم محکوم کړ

مګر دکابل استناف محکمي د قيس حسن تحقيق پلمه راوړه. دابتدايي محکمي د ۴۰۱ ــ ۹۲/۷/۷ حکم نقض کړ، او پدي ډول يی دواړه له مجازاتو خوشي شول. کله چي قاضي وغواړي، چي حکم ونکړي نو يو زورواکي پلمه راوړي، چي کمزوري هم نجات پيداکړي.

دلته دصلاحيت نه ناوړه ګټه مطرح ده، پارلمان هم پدي هکله کوم العمل ښکاره نکړ. داهم روښانه نشول، چي محترم د ولس استازي دنظامي او ملکي الوتکو تګ او راتګ چاته او دڅه د پاره ورکاوه.

او دمحکمي بي عدالتي دوي دواړو ته دقانون نه دفرار زمينه برابره کړه.

وکيل صاحب قيس کومه بله قضيه دمځکي غصب چي منجر په وژنو وسول هم شکيل دي، چي څوک ورته څه نشی ويلای، ولي چی مصؤنيت لري.

دهيواد ډير بدماشان په شورای ملی کي راټول شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵)

د وسله وال بغاوت یوه بیلګه

په پښتو کي یوه لنډۍ ده چي وایي: ستا د ښایست ګلونه ډیر دي ـ ځولۍ مي تنګه زه به کوم کوم ټولومه .

له هغي راهیسي چي بهرنی ځواکونه هیواد ته رانوتي جرمي قضیي ، وسله وال بغاوتونه ، زورواکي، د مخدرو توکود قاچاق قضیي او پیښي دومره زیاتي دي چي نه شي کولاي ټولي راټولي او د هیوادوالو غوږو نو ته یی ورسوو.

نو زموږ پریکړه داده تر کومه ځایه چي زموږ لاس رسیږي تر هغه ځایه به خپل مسولیت ادأ کړو او سیل بین بیله هغه دپنځو وزیرانو عقل لري.

کله چي د ملي اردو دري تنه د مرکزي بغلان په ولسوالی کي ووژل شول، نو رسنیو خپله دنده وګڼله چي نوموړی پیښه وڅیړي او حقیقت خپلو هیوادوالو ته په ډاکه کړي.

د وژني اصلي عاملین چي د مرکزي بغلان پخوانی ولسوال امیر ګل او امنیه قومندان کمین خان دي، چي تر اوسه محاکمه شوي نه دي.

که څه هم د قتل دغه پیښه محکمو او د قانون دتنفیذ د ارګانونو له خوا لاس په لاس شوي ، خو د زورواکی او داچي قاتلین د محکمي میز ته راکش کړي یوازي دکندز نظامي محکمي دومره کړي دي چي په خپل ۲۴/۵/۹۲ په ۲۱ قرار کي یوولس تنه چي په نوموړي وژنه کي تورن بلل شوي و او تر توقیف لاندي وو، هغوي بري الزمه او قومندان امیرګل او کمین الله یي د عدلي تعقیب وړ بللي دی.

کارپوهان د قضیي تاریخي بهیر ته په کتو سره چي زور واکي او صلاحیت لرونکي چارواکي د پیښي تر شا شتون لري، نو ګمان نه کوو چي قاتلین به محاکمه کړل شي.

وایي چي هر علت معلول لري اوهر معلول علت.

په عام ډول علت معلوم دي او په رسمیاتو کي څه ثبوت نلرم ، کوم اجرات چي پدي هکله دبغلان دامنیه قومندان اسدالله شیرزاد، دکورنیو چارو دوزیر ښاغلي پټنګ په امر وکړه ، موضوع دومره جدي شوه چی دمارشال فهیم دجدي مخالفت سره مخامخ شول. دپیښي عدلي تعقیب په ټپه ودرید. د مارشال صاحب تر سیوري لاندي دده جهادی ملګرو په هر ډول جنایت لاس پوري کاوه.

البته پدي کي شک نشته چي د راتلونکي عدم تضمین او د آینده نه تشویش یو عمده لأمل دي، چي د دولت لخوا اقلاً یو جزوي تدبیر په نظر کي ندي نیول شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۶)

ددرغلۍ يوه نوی بيلګه

قضيه داسي پيلېږي، چي د سراج شرکت رئيس سرور د سيد خان زوي، څو ځله له پښتني بانک څخه د لعل مارکيټ په تضمين سره ، چي په محمد جان خان واټ کي موقيت لري يو ځل ۱۹۷۰۰ ډالره، بل ځل ۱۹۶۰۰ دالره ، دريم ځل ۴۰۳۰۰۰ دالره او د څلورم ځل له پاره ۳۰۲۱۷۰۰۰ افغاني او د پنځم ځل له پاره ۱۰۷۱۷۰۰ افغاني اخلي. کله چي نوموړی پورونه په خپل وخت نه اداکيږي نو پښتني بانک تصميم نيسي چي نوموړی جايداد وپلوري.

کله چي د شرکت نور غړي هر يو صديق احمد د عبدالکريم زوي ، حبيب الرحمن د عبدالقادر زوي او محمد قاسم د الف الدين زوی خبريږي، خپله عرض پاڼه اړوندو مقاماتو ته وړاندي کوي. په داسي حال کي چي د شرکت رئيس پنځوس سلنه سهم په نوموړی جايداد کي لري، پرته له دي چي د پور اخيستلو په وخت د شرکت نور ګډونوال خبروي، له پښتني بانک څخه پور اخلي.

چي وروسته له ډيرو منډوترړو د تجارتي ابتدايي محکمي رياست له خوا په ۱۶۷ قضايي قرار چي د ۱۳۹۰ کال د زمري د مياشتي د لومړي نيټي کي صادر شوي ، پريکړه کوي ، چي نوموړی جايداد دي و پلورل شي او پنځوس سلنه چي ددري تنو دي هغوي ته خپل حق ورکړل شي او پنځوس فيصده نوردي د بانک د قرضي په پور کي ورکړل شي.

که چيري له پور څخه د پنځوس سلني جايداد پيسي زياتيږي هغه دي په يوه امانت حساب د سراج الدين په نامه واچول شي
.

داډول درغلي ښايي چي زياتي وي خو موږ يوازي د يوه ريوټ په توګه، چي زموږ لاسته راغلي خپروو.

مطلب دادي : داسي اجرآت فقط درشوت خورو مامورينو دناوړو ګټو په موخه اجرا کيږي. مامورين دخپلو څوسوو اويا څو زور بډو په خطر يو لوي مبلغ په خطر کي اچوي، او پيښه دومره مغلق او پيچلي کړي چي بالاخره نه دقاضي سر پري خلاصيږي او نه د محاسب او څارنوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۷)

د زورواکۍ د چلولو يوه بيلګه

تر څو چي د پوښتني او با زخواست "ابی" مره وي او زورواکي په څوکيو ناست وي،هيڅکله به هم په هيواد کي قانون واکمن نه شي او نه به هم په هيواد کي سم سمکي را شي . موږ ددي ادعا د ثبوت له پاره يوه بيلګه وړاندي کوو.

يو ليک چي د افغانستان داسلامي جمهوريت د ولسمشر په نامه ليکل شوي؛ موږ هغه کټ مټ خپرو، تر څو زموږ هيوادوال قضاوت وکړي چي آيا زموږ د هيواد په برخليک زورواکان حاکم دي او که قانون ؟

په کميسون کي دزور واکي نمونه:

نيټه د ۱۳۹۲ کال دغبرګولي ۱۳ مه

دافغانستان اسلامي جمهوري دولت جلالتمآب ولسمشر محترم مقام ته !

سلامونه اونيکي پيرزويني :

موضوع : دټاکنو دخپلواک کميسيون رئيس په لاربنوونه دهغو ساتونکو له خوا دمامورينو او داداري توهين :

قدرمن جلالتماب جمهور رئيس :

له هغي ورځي څخه چي تاسو د دي خاوري ديوه بچي په توګه، پرما دخدمت او عدالت راوستو په اړه باور کړي دي ورسره جوخت مي د کميسيون په چارو کي ، ټول مسايل دشفافيت او عدالت پر بنسټ پر مخ بوولي او دهغه کسانو مخه مي نيولي ده ، چي په کميسيون کي يي فساد، نژاد پرستي، تعصب او سوء استفادي ته لاره هواره کړي وه.

په کميسيون کي دګومارني موضوع هغه مهمه او اړينه موضوع ده، چي دبيلابيلو کميټو او شفافيت له لاري مو په هيواد مين، تکړه او بي پري استعداد ونو د وړتيا پر بنسټ ګومارلي او دهمدي ګومارنو له امله ديو شمير کسانو هاغه نامشروع هيلي او ارمانو يي چي درلودل نه دي پوره شوي، چي له امله يي وخت ناوخته زموږ دقانوني چاروپه اړه د خنډ او ځنډ سر بيره دمامورينو حيثيت او دولتي حاکميت يي تر پښو لاندي کړي دي.

قدرمن جلالتماب جمهور رئيس ! دروان کال دغبر ګولي (جوزا) په ۱۲ نيټه ، دکميسيون دمشر فضل احمد معنوي دبشري منابعو رئيس احمد منصور فريد خپل دفتر ته په (۲:۳۰) بجو ورغوښتي و او هغه ته يي ويلي وچي سکتورټي په ګارډانو کي زما (۲۰) تنه او دکال سنتر دپوست له پاره زما (۳۱) کسانو لست چي دارالانشآ ته مي ليږلي و، ولي نه دي استخدام شوي ، دبشري منابعوي رئيس ورته ويلي وچي جناب معنوي صيب دکسانو استخدام د دارالانشاء د رئيس په لاربنوونه د ازاد رقابت له لاري ترسره شوي دي او بريالي شوي کسان ټول د وړتيا له مخي راغلي دي ، په دي صورت کي معنوي مداخله کړي ده او ورته يي ويلي دي، چي زه دلته دکيسيون دمشر په توګه ناست يم، چي زما کسان استخدام نه شي دا پروسه در سره نه منم ، په همدي وخت کي معنوي دبشري منابعو په رئيس باندي دريموټ ګوزار کړي او ويشتلي يي دي، کله چي رئيس دمعنوي خوني څخه را وځي ، دهغه سلاکار خيرخوا پري رارسيدلي او له ستوني يي نيولي دي اوپه سوکانو او لغتويي وهلي، په دي وخت کي دمعنوي باديګارډانو هم په رئيس ګوزارونه کړي او په ټيل وهلويي ، دټولو مامورينو په مخکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون ویستلي دي ، په همدي وخت کي دمعنوي په لاربنونه دهغه مسلحو بادیګارډانو لومړي د کمسیون دبشري منابعو رئیس کاري دفتر ته ننوتي او ټول اسناد یي دالماري او میز څخه په زور راخیستي دي او ځیني یي شکولي دي او بیا دبشري منابعو دکار کوونکو دفتر ته ورغلي او هغوي ټول یي یو خواته و درول او ښکنځلي او بدي ردي یي ورته ویلي او ټول اسناد یي راټول کړي دي او له ځان سره یي وړي دي .

وروسته دمعنوي د بادیګاردانو دکمیسیون دامنیتي بخش مسول مصطفي یي، دخلکو په مخ کي ترلاسه نیولي او په ټیلو ټیلو یي دکمیسیون دبیروني دروازي څخه ویستلي او سپکي سپوري یي ورته کړي دي.

د معنوي بادیګارډانو د دارالانشاء شا او خوا لوي سړک ټول کلابندي کړي و او خپلو وسلو ته یي مرمي ورتیري کړي وي چي په دي کار سره دکمیسیون ټول کارکوونکي شاهدان دي او دکمیسیون ارامه فضا د معنوي د باد یګارډانوله خوا په یوه نظامي پوسته او دجنګ په میدان بدله شوي وه.

دمعنوي دا ډول غیر معقول عکس العملونه یوازي دهغه دشخصي ګټو څخه سرچینه اخلي او کله هم چي غیر معقولي غوښتني یي ونه منل شي نو داستدالال، منطق او قانونیت پرځاي په ټوپک پورته کونه او جنګ او جدل ته مخه کوي .

جناب جمهور رئیس ! دټاکنو کمیسیون ځوان او با استعداد ټیم، شپه او ورځ زیار ویستلي دي ترڅو راتلونکو شفافو ټاکنو ته ټول اړین چمتوالي ونیسي او دمعنوي دا ډول غیر معقولي کړني دراتلونکو شفافو ټاکنو پر وړاندي یوه ستره ننګونه او خنډ او ځنډ څخه بله مانا نلري .

پورته ټول جریان ستاسو جلاالتماب محترم حضور ته کتې مټ وړاندي شو.

په درنښت

ضیاولحق امرخیل

دټاکنو د دارالانشا رئیس

داسي بدماشي او په زور او غیر قانوني خپلي غوښتني نه یوازي د فضل احمد معنوي نه لیدل کیږي، بلکي دشمال ټلوالو داکثرو غړو نه لیدل کیږي. داولمپیک مشر ځارنوال اکرام امرین او استاد عطا نور داسي بدماشان دي، چي پر معنوي صاحب به شکر وباسو. د ځارنوال اکرام الدین د بدی رویي او د ناوړو ګټو سروصدر هر خواته پورته شو، مګر چا بازخواست ونکړ. د معنوي د دا ډول چلند، اقلاً یوه پوښتنه هم ونه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۸)

په پښتني بانک کي خيانت

عبدالسميع د محمد يعقوب زوي چي په درغلي سره يي ځان د وليد عبادت شرکت رئيس معرفي کوي او د ۸۴ ـــــ ۲۷۷۳ ۱۳۸۶ کال دسلواغي ددويمي نيټي شرعي قبالي، چي په درغلی سره جوړه شوي او مثني ۱۷۱۳ ـــــ ۱۳۸۴ د يو جايداد چي په څلورمه ناحيه کي يي شتون ذکر شوي، په داسي حال کي چي اصلاً نوموړی جايداد شتون نه لري له دوو بانکونو څخه د يوه جعلي جواز چي د ايسا په اداره کي ثبت شويدي لومړي ځل له ملي بانک څخه ۱۷۰۰۰۰ امريکايي ډالره اوله پښتني تجارتي بانک څخه (۵۴۵۰۰۰۰۰) افغاني د پښتني تجارتي بانک په مرستي سره تر لاسه کوي . خو کله چي د قرضي وخت پوره کيږي او نوموړی تر جلب لاندي نيول کيږي، يو اوږد داستان رامنځته کيږي او هغه په دي ډول چي ځيني ملکيتونه چي د افغان نساجي و هغه يي هم ددرغلي په پايله خپل ملکيت ګڼي، چي موږ يي د موضوع د اوږدوالي له امله صرف نظر کوو .

په پايله کي د نوموړی اختلاس او درغلی ثابتيږي او داستيناف محکمي د ۳۴ ګڼه ۲۸/۸/۱۳۹۱ نيټي قضايي قرار له مخي ګرم بلل شويدي .

دا د هغو اختلاسونو او درغليو د لړي برخه ده چي په پښتني تجارتي بانک کي رامنځته شوي او ددغه بانک مليونونه ډالره چي په سر کي يي حيات الله دياني قرار لري.

دلته که په سرسري ډول پام وسي دايسا جواز او دکور ملکيت دواړه جعلي دي، دا دواړه د تجربي له مخي ساده کار ندي، بلکي يوه اوږده پروسه لري او تر څو بندرونو يعني په ادارو بايد تيرشي ، مګر داړوندو مامورينو په مرسته په ډير سهولت طي مراحل کيږي . بالاخره څو کاله وروسته که يوڅوک ورته پام کوي ، خو کار تر کار تير وي او بانک سم متضرر شوي وي.

هرڅه دبانک دمامورينو په مرسته ترسره کيږي. دبانکونو مامورين حقيقي کار بيله پيسو نه اجراکوي، په جعلي او تزوير اجراتو کي ددوي ونډه سمه درنده وي.

اداري فساد پدي کچه لوړ تللي دي، چي دلته اجازه غواړم يو بلي پيښي نه هم يادونه وکړم، چي هغه د کورنيو چارو د وزارت ښاغلي رشا قراردادي دي ، چی په ۲۰۰۴ کي يي د ۱۱ ميلونو حواله په جعلي ډول سره په تکرار طی مراحل پيسی وايستلي . د پنجشيري چارواکو په زور، پدي بهانه چي د مقاومت سره يي مرسته کول.عدلي تعقيب په ټپه و دريد. که به کار په خواهش نه کيدی، پنچشيري وړونه به د سرزوری او بدماشي نه کار اخيستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۹)

سپیشل فورس

ځرنګه چي ټولو هیوادوالو د رسنیو له لاري رپوټ تر لاسه کړ چي ۱۳۸۸ کال د چنګاښ د میاشتي اتمه نیټه د کندهار په ولایت کي دسپیشل فورس ځواکونو په خپل یو ځلوینت کسیزه پرسونل سره له روحاني نومي افغان تبعه سره د مفاهمي په پایله کي داسدالله په نامه چي د سپشل فورس پخواني غړي و او ددرغلي په یوه جرمي پیښه کي تر تعقیب او تحقیق لاندي وو ، دخلاصون په موخه د کندهار په استیناف څارنوالي برید و کړي.
نوموړی برید چي د سپیشل فورس قوماندان اتل نومي په قومانده چي دملا محمد عمر دکور قطعه ؤ په رڼا ورځ پیل شوي وو چي موږ یي د لیکني د زیاتوالي له امله له تفصیل څخه تیریږو ، خو یوازي دومره وایو چي دغه برید د سپیشل فورس د ځواکونو له خوا د قانون او پوځي اصولو پرخلاف د کړني یوه بیلګه چي د امریکایي ځواکونو له ملاتړ څخه په الهام اخیستو سره زموږ په هیواد کي ترسره کیږي او په پایله کي یي بي ګناه انسانان د ښځو،ماشومانو او سپینږیرو د مړیني لامل کیږي.
په دي قضیه کي د سپیشل فورس ځواکونو له خوا برید ددي لامل شو چي په پایله کي دکندهار امنیه قوماندان جنرال مطیع الله ، جنایي مدیر څارمن عبدالخالق همدرد، عجب ګل، فضل احمد، غلام رسول چي سربازان و شهیدان او هر یو جاوید، عبدالصمد، محمداقبال،عبدالوهاب ، محمد حسین او مولاداد ټپیان کیږي.
دا دبي پروایي یوه نمونه ده چي دلیونتوب سرحد ته رسیږي.
دا تنکي ځوانان دیو بي پروا او مغرور قومندان اتل لخوا استعمال او په لوړ مجازات محکوم شول، چي ددواړو خواوو کورونه تباه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۰)

د شهيد سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي

د تاند تر نامه لاندي يو ايميل ، چي د افغانستان د خلگو او د کورنيو چارو وزارت په ادرس استول شويدي په کي ويل شويدي، چي د شهيد سردار محمر داود خان قاتل، د ناروي هيواد په پاسپورت له خپلي کورنی سره، ديو شمير مفسدواو وطن خرڅوونکو په مټ او ډاډ کابل ته راغلي دي.

نوموړی چي د سردارمحمد داود او ټوله کورنی يي په شهادت رسولي ده په خپله څو واره ويلي دي چي هغه يي وژلي دي.

امام الدين چي د لوگر ولايت اوسيدونکي دي د ثور د اوومي خونړی کودتا د وژنو بنسټگر بلل کيږي . د همدوی په اصطلاح انقلابي عمل له امله دجنرالي لوړي رتبي ته ورسيد، د نوموړی نيونه او محاکمه کول دافغانستان دخلگو له لويو غوښتنو ده.

ويل کيږي چي امام الدين په يوه ماشيندار نه يوازي سردار محمد داؤد ،بلکه دده د کورنی واړه او زاړه غړي لکه سردار محمد نعيم، زينب داؤد، دده ميرمن شينکي زرلښته، عمر،خالد، فيروزدحارث زوي،عايشه ، بلقيس خيايشنه، دسردار زوم نظام، وايگل، هيله، غزال، صفورا او زرمينه ضربه کړل، شهادت دي قبول او روح دي ښاد وي، مگر امام الدين ژوندی او ارام گرځي. همدا ډول د ۱۳۹۲ کال کی د محمد هاشم ميوندوال وژونکي عبدالصمد ازهر هم کابل ته راغلي ؤ چي چا تري پوښتنه ونکړه. افغان ولس تر اوسه البته پدي توان کي ندي، مگر ددوي مخ به تر قيامته تور وي او کورنی به يي تر قيامته دا ننگه وړي .

ولسه زار، زار ستا پر حال.

کيڼ او ښی جنايات کار سره ائتلاف وکړ او دولسي جرگي له لاري قانون پاس کړ، چي ټوله جنگي مجرمين او وطن فروشان له بنده خوشي شي او عدلي تعقيب نشي، که څه هم دا قانون ولسمشر تو شيح نکړ.

په غازي ستدويم کي رباني، استاد سياف، نورالحق علومي، سيد محمد گلاب زوی د استاد محقق څنگ ته غاړه په غاړه ليدل کيدل. داسي فيصلي د ولس حق دی، نه د څو متهيمينو، چي لاسونه يي په يو ډول او بل ډول د ولس په وينو سره دي. د عضوی قانون د ولسي جرگي لخوا، خو رئيس جمهور کرزي توشيح نکړ.

داسي څرگنديږي، چي دا ټول جهاد او قرباني بيهوده وي. گلاب زوی ته يو چا وويل، کله چي ته رباني او سياف ته ورتلی، نو دا دومره وژني د څه دپاره وي، ده وويل، زه او يا موږ نه يو ورغلي، دوی موږ ته راغلل.

کله چي دسردار داؤد خان او دده د ورور سردار محمد نعيم خان جنازه په درندو، شاندارو نظامي مراسمو د ارگ نه پورته کيدل، پدي مراسمو کي گلاب زوی او نورالحق علومي، چي دولسي جرگي استازی وه هم حاضر وه، پوه نه يم ، چي دده دقاتلانو په زړه کي به څه ورگرځيدل ؟.

دوی دواړه د غوايي دانقلاب فعاله غړي وه.

باچاگل وفادار کوم وخت په مجلس کي په لوړه غاړه اعتراف وکړ، چي د ټولو لاسونه په وينو سره دي، د چا ده، تر خيږي او دچا ده، تر څنگلي پوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد ولس د ورځپاڼي خبره چي د بریتورو او زیرورو ائتلاف دي ، چی د هیواد په خرابیو کی دواړه ډلي یو تر بل پښیمانه وه. داکتر غني احمدزی زاړه جنایت کاران ، لکه جنرال دوستم ، حنیف اتمر ، علومي ، روفي پر ځان را ټول کړل، چي د پولتیاریا په خدمت کي قرار درلود .

دخلقي او پرچمي قوماندانانو د تجربي کله کله بحث کیږي. همدا قوماندانان ؤ، چي د دوی حمایه ګیري روسي قوت بیا هم ونشوای کولای، چی د نجیب رژیم وساتي او د هیواد خپلواکی یي تر پوښتني لاندي راوستل.

دا ناکامه جنرالان بیا رویکار شول، لکه عبدالحق علومي. دا باید وویل شي، چي داسي جنرالانو کارمل او نجیب ته څه خدمت وکړ، چي شل کاله د خپلو هیوادوالو باندي اعلان نا شوي جنګ اعلان کړي ؤ، چي د غوایي د اوومی کودتا داکتر عبدالصبور سیاسنګ پخپل کتاب اواښکه روز باراني بود، دا تور مخي لکه علومي افشا کړیدي.

عبدالوهاب اصفي د وخت د معدن وزیر په یو خصوصي بحث کی د غوایي د اوومی ورځي خپل د سترګو لیدنه د علومی په هکله داسي ویل: چي زه د سګرت څکولو د پاره د ګل خانی د مانی نه د باندی را ووتلم، ه چي په هغه ورځ د کابیني غونډه وه، همدا علومی ؤ چی د کودتا چیانو الوتکو ته لارښوونه کول، ما تري مرسته او جدي دفاع وغوښتل، ده په درغو راته وویل، چي لومړی مرمی به زما پر ټټر مښلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۱)

بې پوښتنې او بې حسابه لګښتونه

ویسا ورځپاڼې د ۱۳۹۲ کال دلړم د میاشتې په اوه ویشتمه نېټه د اې اس اې د مسلم لیک په طرف داري د پیپلیز حزب پر خلاف لیکلي چي د پاکستان ستري محکمي د میرزا اسلم بیګ چي د پاکستان داردو پخواني لوي درستیز اسد درانی ، چي د هغه وخت د اې اس اې رئیس ؤ، حکم کړي دي.

په رپوټ کي ویل شویدي ،چی په هر هیواد کي ،چي د اوپراتیفی تر نامه لاندي پیسي لګیږي، هغه چک او کنټرولیږي .
البته د موضوع د محرمیت له مخي د یوه پلاوی له خوا.

لکه چي دامریکا د جمهور رئیس او د انګلستان د صدراعظم دولتي مصرفونه کنټرولیږي، خو زموږ په هیواد کي هغه زیات لګښتونه ، چي داوپراتیفي تر نامه لاندي دکورنیو چاروو‌زارت او دملی دفاع او ملي امنیت له خوا کیږي ، حساب او کتاب یي معلوم نه دي. اودقبایلو وزارت هم داسي بودجه لري.

جناب اتمردکورنیو چارو وزیر پنځه زره ډالر ددیکوریشن او اووه زره ډالر د جندر په نامه دوو تنو ښکلو میرمنو ته حواله کړي.

دغو دوو ادارو ته تر دونیم سوه ملیونو زیاتي پیسي دځانګړو لګښتونو له پاره تخصیص ورکول کیږي چي پایله یي نه احساسیږي.

ملي شورا ته ښایي چي په دغه برخه کي تدبیرونه ونیسي.

داسی لیدل کیږي چي د پاکستان له ټولو ستونزو سره په دغه برخه کي پوښتني کیږي ، خو زموږ په هیواد کي نه دولت داسي اعتراضونه اوري او چاره یي نه کوي. دي ته وایي شهرنا پرسان.

په ډیرو هیوادونو کي خصوصي لګښتونه ، د خصوصی پلاوي لخوا بررسي کیږي، آن د ولسمشرانو رسمي مصارف هم بررسي کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۲)

دمور په مخ کي د زوی وژل

دباوري رپوټونو په حواله د ۱۳۹۲ کال دلړم دمیاشتي پّه څوارلسمه نیټه انجنیر جاوید د نور محمد له خوا چي د نذیر محمد زوي او دبدخشان ولایت ښاروال دي وژل کیږي.

کله چي انجنیر جاوید وژل کیږي او خلک له وژني څخه خبریږي ددي له پاره چي خلک دبدخشان د ښاروال دزوي نورمحمد له کړووړو څخه ډیر په تنګ شوي وو، نو دولایت پر خوا لاریون کوي او د ښاروال د زوي نورمحمد دسزا غوښتنه کوي ، چي ددغه لاریون له امله د ولایت د یو شمیر ادارو ته زیان هم رسیږي .

نورمحمد او ورور یي په بل قتل هم متهم دي، د بدخشان ولایت امنیتي چارواکي ددي جوګه نه دي چي هغه ونیسي او محاکمي ته یي راکش کړي. دوی قدرت او ثروت لیونیان کړیدي چي دلیوه غوندي برخورد لری.

دانجنیر جاوید دوژني جریان داسي دي ، چي انجنیر جاوید دخپل ورور دواده د مراسمو له پاره له خپل ورور او کورنۍ سره دخپلي موخي پر خوا روان ؤ، د افغاني په نامه واټ کي، نورمحمد نومي خپل موټر ددوي په مخ کي دروي او انجنیر جاوید له موټره څخه کښته کوي او دچړي په واسطه یي د انجلي دمور او خوندو په مخ کي وژني، داځکه چي له هغه څخه دسمیټو او ریګو غوښتنه کړي وه او هغه نه وه ورکړي.

لنډه داچي د نوموړی دوژني شهادت دخلګو او دانجنیر جاوید دکورنۍ له خوا ورکول کیږي او نوموړی محبس ته لیږل کیږي . په محبس کي هم غوغا جوړوي او دمحبس مسولین هم په وژلو ګواښوي .

کله چي دامنیتي مسوولینو له خوا د قاتل د جرمي سوابقو پلټنه کیږي، معلومیږي چي نوموړی د یوه وسله وال برخورد له امله دوه تنه پولیسان دذکریا او همایون په نومونو دتفنګچي په کارولو سره له پښو غورځوي ، خو د قاتل دپلار چي دبدخشان دښاروال د زورواکی له کبله څوک نه شي کولاي چي هغه ونیسي او سزا ورکړي .

شاهپور دښاروال بل زوي په ۱۹/۸/۱۳۹۲ نیټه دخپل بې نمبر پلیټه موټر په واسطه دوه تنه موټرسایکل چلونکو سره تصادم کوي ، هغه دواړه وژل کیږي او شاهپور تیښته کوي او دوسیه دښاروال دنفوذ او زور له امله په ټپه دریږي.

دبدخشان دمحبس مسولین په دي اقرار کوي چي نوموړی قاتل موږ نه شو ساتلای ځکه دی زورواکی دي او کیداي شي چي دځان او نورو بندیانو له پاره دفرار زمینه برابره کړي.

زور واکان یا زر لري او زور – دیو مافیایي کړي او ساختار لري.

دمرکزي چارواکو ګټي په ولایاتو کي ساتي . او برعکس ددوي ګټي په مرکز کي ساتلي دي.

دنذیر قومندان چي ښاروال دي مارشال صاحب فهیم یي پر سر ولاړ ؤ. البته چي دخدای تر امانت دیو فاسد بنده خوشحالی دوي ته ارزښت لري . ممتاز اغا د استاد سیاف لخوا حمایه کیږي، چي په بدماشي کي نوم لري.

دنزیر صاحب لوی امتیاز همدا دي، چي دشمال تلواکي غړیتوب لري.

بدماشي او سرکشي زموږ پدغه یوه طبقه کي ډیر لیدل کیږی.

کله، کله دبسم الله محمدي زوی دجنرال جرآت دزوی سره هم ښکر په ښکر شي. داسي زور ازمایي ډیر لیدل کیږي.

کله ، کله داسي شخړي، زرګری بنه لري، ملا تره خیل (لیوني ملا) هم دحاجي الاګل سره غواړي پنجه نرم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۳)

پروژې او دسیمې امنیتي مسوولین

بهرني خاصې خپروني د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتې په یولسمه نیټه په یوه رپوټ کې د کلیو دبیاجوړونو او پرمختیا وزیر له خولې، چې امنیتي ځواکونو د باج اخیستلو له وجې ددغه وزارت پرمختیایي پروژې له ستونزو سره مخامخ کړیدي.

دکلیو د پراختیا وزیرښاغلي برمک وویل : په ځینو ولایتو نو کې د امنیتي مسولینو مداخلې چې دبیا رغوني کارونه په ټپه ودریږي . دمخالیفینو له خوا یوازې تښتوني او ګواښل ددې لامل نه دي ، چې پروژې له ستونزو سره مخامخ شي بلکې امنیتي مسولینو، چې دنده یې دپروژو امنیت دي د پروژو د مخنیوي په لار کې لویې ستونزې دي ، چې دغه کار دپروژې په کیفیت باندې ناوړه اغیزه کوي او ځینې شرکتونه اړایستل کیږي چې له هغوي سره جوړ جاړي وکړي .

که څه هم دکورنیو چارو وزارت دغه ادعا نه مني او وایي که چیرې موږ ته کره اسناد په دغه برخه کې په لاس راشي له متخلفینو سره جدي برخورد کوو.

دسیمه ایزو خلکو له خوا دکلیو بیارغوني او پرمختیا یې چارو دوزیر څرګندوني تاییدوي او وایي څنګه کیداي شي چې د پروژو قراردادیان خپل کارونه په ټپه ودروي او د امنیتي مسولینو سره دویري او ډار سره ددوسیې د پرمخ بیولو له پاره دفتر په دفتر وګرزي ،تر څو چې دکورنیو چارو وزارت مقام ته دشهادت اسناد برابر کړي . دا څومره د افسوس خبره ده.

په لیرو سیمو کې دمخابراتي شرکتو نه بیا دخپلو پایو دساتنې د پاره دطالبانو سره دجوړجاړي قرارداد لري.

اونوري پروژې هم زورګویانو او چارواکو ته حق ورکوي، او دولتي چارواکي لکه والي،وکیلان صاحبان او قومندانان غړیتوب . په دې ډول اجراتو لړلي دي.

دا باید ووایو او باید ومنو چې زموږ په هیواد کی لمر په دوو ګوتو پټیږي.

استاد عبدالرسول سیاف وایی: چې نه یې څوک وژلي او نه یې د چا امر صادر کړیدي. آیا د دشت برچې جنګ څنګه پیل شو او څومره هزاره ځوانان شهیدان شول ؟ د کابل د داخلی جنګونو اصلي او لومړي عامل دی ؤ. نوموړي خپل دروغ هم جدي نه نیسي، وایي چی زما زوی او یا ورور ما ندي مقرر کړیدي. ایا نیاز محمد امیري د لوګر والي، حمادالدین د نورستان والي د چا په سپارش مقرر شویدي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۴)

جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي

د بي بي سي راډیو د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي په یوولسمه نیټه په خپلي ماښامي خپروني کي یو رپوټ خپورکړ، چي داسي په کي راغلي دي:

د بشري حقونو د ساتني یوي نړیوالي مو سیسي په جمهور رئیس حامد کرزي تور ولګاوه، چي له هغو جنایتونو سترګي پټوي چي په دولت کي دمهمو چارواکو له خوا رامنځته کیږي.

دبشري حقونو دڅیړني سازمان د لاهي له نړیوالي محکمي څخه غوښتي چي خپلي هڅي په افغانستان کي دجرایمو ددوسیو په څیړنه کي تیزوالي راولي.

جمهور رئیس حامد کرزي ددي له پاره دیو شمیر چارواکو، چي په جنګي جرمونو تورن دي څګه علاقه نلري چي په دولتي اړانه کي شریک دي، په داسي حال کي چي اوس هم دغه ډول جرمونه کیږي.

په کابل کي د بشري حقونو د سازمان یوه مسول محترم هیدر بار، جمهوررئیس حامد کرزي یي تورن کړ، چي د جنګي مجرمینو دتعقیب مخه نیسي او هغه د رپوټ خپرولو مخه ونیوله ،چي د افغانستان دبشري حقونو د کمیسیون له خوا برابر شویدي . هغه ددي له پاره چي زیاتره زورور کسان اوس هم په دولت کي کارکوي.

خو جمهوری ریاست دغه ادعا ردکړه او دغه ډول کړني د یو ډول فشار ارزوي،چي په جمهور رئیس حامد کرزي باندي واردیږي.

داسي اټکل کیږي چي دلاهي د نړیوالي محکمي له خوا اوس په افغانستان کي د بشري حقونو و ضعیت څیړي ،چي له ۲۰۰۷ کال څخه تر اوسه شویدي او په دي باور دي تر څو چي دولت عدالت رامنځته نه کړي، په هیواد کي سوله راتلاي نه شي. مګر لومړی امنیت راځی او بیا عدالت.

امنیت هغه وخت منځ ته راتلای شی، چی بدماشان له منخه لیري شي. بدماشان هغه وخت له منخه وړل کیدای شي، چي حکومت قاطع شي او د ولسي جرګي لاس د حکومت څخه لنډ شي. هغه ولسي جرګه چي د ۱۵ دوري د نیمروز وکیله (ملالي جویا) هغه " طویله " وبلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۵)

خوش ګذران سفیران

د تلکسي شایعاتو په خبر کي چي ۱۳۹۱ کال دچنګاښ د میاشتي په دریمه خپورشویدي زموږ لاس ته راغلي او داسي په کي لیکل شویدي:

په دي ورځو کي ډهلي ته د ناصرضیا راتلل، چي دځلورمي سیاسي مدیرۀ او د نوي سفیر له پاره ددغي نماینده ګي ، یو کور د میاشتي په لس زرو ډالرو ، چي له نورو لګښتونو سره شل زره دالره کیږي د سفارت له پاره په کرایي تر نیولو وروسته بیرته کابل ته ستون شو.

خو د تاسف ځاي دي د بهرنیو چارو وزارت دیوي سیاسي شعبي رئیس د کابل د کنفرانس د جوړیدو په درشل کي وو ، له خپل ګډون څخه په کنفرانس کي تیریږي او په هند کي د نوي سفیر له پاره کورونه لټوي.

دغه ښاغلي دهندوستان راجاګانو په څیر کور وموند خو تاسف دادي چي دسفیر استوګن ځاي دهندي له راجاګانوڅخه کم نه دي ، چي له پنځو جریبو زیات شین بڼ او دلویو خونو درلودل، چي دخوب خونه او لویه میلمه پالني خونه او ټول امکانات او بیا هم زموږسفیر تکلیف نه باسي چي هلته ولاړشي تر څو نوموړی قصر کی استوګن شي؟

د هیواد سفیران تر کومه ځایه لاس رسیدي اوڅومره ناوړي ګټي یي پورته کړي؟ ناصر ضیأ په برلین کي ۱۳۰ زره یورو ، ماما رحیم شیرزی په لندن کي ۹۰ زره پونډه د سفارت د بودجي نه، اکلیل حکیمي او هارون امین د توکیو سفیران د تعمیر په رانیولو او ترمیم په میلونو دالره جیب ته پورته کړه، چي چا پوښتنه ونکړه. ولي امین د امین ارسلا زوم او حکیمي نازدانه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۶)

دځمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه

په دولتي ورځپاڼو کي مي ولوستل، چي د جمهوري ریاست مقام له خوا په پنځه ځلویښتم ګڼه فرمان کي په مشخصه توګه یو شمیر دندي ددولت او حکومتي اداروته وسپارل شوي ، نودځمکو غصب په اړوند دملي شورا په مجلسونوکي يي هم مبارزه شروع شوه او دغي موضوع په چاپي اوغږیزو رسینوکي زور واخیست:

دانیس ملي ورځپاڼي په خپله 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یو ولسمه ګڼه کي دولسي جرګي د لومړي نایب حاجي عبدالظاهر "قدیر" له خوا دځمکي دغصب او یو شمیر پاټکونوپه پوستو جوړولو په اړوند د ننګر هار دسر خرود دولسوالي په خیر آباد کلي کي پرده پورته شوه.

د ورځپاڼي په نوموړي ګڼه کي د مشرانو جرګي د شکایتونو د اوریدلو کمیسیون مشر ښاغلیځلمي زابلي د خولي هم دننګر هار ولایت په سروخ ولسوالي کي د حاجي ظاهر قدیر له خوا د ځمکي دغصب موضوع راپورته شوه. دا په ډاګه ده، چي دمځکو غصب یو عمومي شکل لري او یوه لویه معضله ده.

د هشت صبح ورځپاڼي هم 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یوه لسمه ګڼه کي هم د ځمکي دغصب تر سرلیک لاندي د شپږسووزرو جریبونو دځمکوغصب د هیواد په شپږ ولایتونوکي ولیکله چي د ولسي جرګه د څانګري کمیسیون له خوا ، چي د ځمکو د غصب په اړوند ګمارل شوي و اوپه څانګړي توګه د نوموړي کمیسیون دغړي ښاغلي سلجوقي د څرګندونو له مخي یوولس غاصبین تثبیت او په ګوته شوي، لکن دي کمیسیون ونشوای کولای چي لست افشاء کړي.

په یو مجلس کي د مشرانو جرګي غړي انارکلي د خپل یو مؤکل د کور چي په جلال اباد کي دی، د غصب شکایت وکړ، یو چا تري پوښتنه وکړه، چي هندو غصب کړیدي او که مسلمان ؟ انار کلي په خپل زنانه نزاکت وویل، چي مسلمان نیولي دی.

ښاغلی مجید خوګیاني د میدان وردګ والي وویل: چي دابه ارومرو حاجی قدیر وي.

کوم وخت چي دکورنیو چارو وزیر داکتر علي احمد جلالي استعفا کول، هم دقاچاق دلست خبري وي. هغه هم ونشوای کولای چي نومونه افشا کړي. دزورواکو زور په چاکي نسته.

حاجي ظاهرقدیر سره چا محاسبه او مقابله ونکړه . د کابل ښار پایتخت کي دپیکا او ده سکه سره ګرځي ، ګرچه زر او زور نه لري، فقط ښه ټینګه سپین سترګي لري، د حکومت پري زور نه رسیږي .

دمځکو د غصب موضوع عمومي ده، نور هم پکي اخته دي.

یوازي باید دا ووایم چي د افغان ولس دي خدای مل شي او ددي ظالمانو د منګلو دي خدای خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۷)

جنرال محمد کبیر اندرابي

په دو مره لوړه کچه په هیواد کي ترياک او هيروين توليديږي نو داځه کيږي؟ او څنگه بهر ته قاچاق کيږي. ؟

په داسي حال کي چي لاري او گودرونو د امنيتي چارواکو کنترول لاندي دي.

ځيني بيا پردي اند دي چي په زياته اندازه ترياک او هيروئين د بهرنيو پوځونو په هليکپترونو او طياروکي وړل کيږي او ځيني وايي چي دغه مخدر توکي د سرحدي او سرحدي ولاياتو د امنيتي مسولينو د جوړ جاړي له کبله، چي ددوي ترمنځ کيږي مخدر توکي بهرته رسيږي د يو رپوټ له مخي چي زموږ لاس ته رسيدلی دي.

د هيواد والو پردغه انگيرني چي گواکي مخدر توکي د امنيتي مسولينو د جو ړجاړي اوبدوله امله بهرته ليږ دول کيږي ، د تاييد مهر لگوي چي وايي: د کشفي او اوپراتيفي کارونو په لړۍ کي په ډاگه شوه چي د نيمروز امنيه قومندان پاسوال محمد کبير اندرابي او ورسره څوا افسران او سر بازان په دغه سوداگرۍ کي لاس لري ، نوموړي کله چي په کابل کي وواو له دغه موضوع چي کشفي ارگانونه دده له کاروبار څخه خبر شويدي ،نو غواړي چي هرات ته ولاړشي ، په هوايي ډگر کي نيول کيږي او د تلاشي په پايله کي له ده څخه 28000 افغانی دوه قطي بانکي کارتونه او يوه ژيړ رنگه کاغذ چي دري موبايلي شميره په کي ليکل شوي ،آيفون تيلفون اخيستل کيږي.

نوموړي د معينيت مبارزه با مواد مخدر د ۶۵۲ ــــ ۹۲/۵/۲۰ ليک پواسطه جلب مگر بيا هم نه نيول کيږي، تر څوچي کله له ده څخه پلټني کيږي او د تيلفوني له لاري 81 اړيکي چي او ريدل کيږي ددي ثبوت ورکوي چي نومړي کله چي مخدر توکي نيسي پرته له هغه ، چي هغه ضبط کړي هغه پلوري .

دغه راز په يوه رپوټ کي راغلي دي : د هغو څلويښتو عملياتو په ترځ کي چي آيساف د ځواکونو او کشفي ارگانونو له خوا شويدي 27 سلنه ترياک او هيروئين له عاملينو سره نيول شويدي.

په رپوټ کي څرگنده شويده چي د نيمروز ولايت يو شمير لوړ پوړي امنيتي مسولينو له قاچاق وړونکو سره اړيکي لري.

دجنرال کبير په خلاصون کي... ډيري هلي ځلي کوي.

پاسوال محمد کبير اندرابي چي په ديارلسو مواردو کي تورن او ثبوتونه يي تر لاسه شويدي له قاچاق وړونکو سره اړيکي او د مخدرو توکو د پلورلو له امله گرم بلل شويدي. دده تکتيک داؤ چي لومړي دقاچاق برانو سره شريک ؤ، او خپل حق به يي اخيست.

او که به کوم نابلده په گير ورغلي، دپيسو په مقابل کي به يي خوشي کړ او ترياک به يي ترې راگرځول اوهغه ترياک به يي جلاخرڅول. بالاخره په لس کاله بند محکوم شؤ.

د پوليسو افسران ډير په قاچاق کی لاس درلود، مثلاً دل اغا ، د نميروز قوماندان امير سيلاب ، عبدالرازق د گرشک قوماندان ، په قاچاق کي د لاس درلودلو په جرم پنځه، پنځه کاله بند محکوم شول، مگر بند يي پوره نکړ او بيرته په وظيفه وگمارل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۸)

غیرمسلکي ديپلومات

دځراغ ورځپاني 1392 کال دلړم مياشتي په خپله يوويشمته ګنه کي وليکل، چي ولسي جرګي په حکومت نيوک وکړه ، چي د امنيتي تړون کميسيون په سرکي يي داسي يو ځوک ګمار لي دي چي له دغه مسلک څخه لري او په فساد تورن دي.

په ولسي جرګي کي ديو شمير استازو په وينا ، د امريکا په متحده اياالاتوکي د امريکا سفير اکليل احمد حکيمي انجنيري دي او نو موړي په هيواد کي له امنيتي ستونزو څخه هيڅ خبر نه دي ، د ولسي جرګي رئيس ښاغلي عبدالروف ابراهيمي د ولسي جرګي په يوه غونډه کي وويل: چي د نوموړي کميسيون په راس کي داکليل احمد حکيمي ګمارنه د افغانستان په مصلحت نه ده.

ښاغلي ابراهيمي زياته کړه که چيري اړتيا وليدل شي چي د افغانستان او امريکا سره امنيتي تړون لاسليک شي، بايد د کميسيون په سر کي داسي ځوک وي ،چي په امينتي او حقوقي برخوکي تخصص ولري، امنيتي کميسيون مسووليت لري چي په نوموړي کميسيون کي يو امنيتي کار پوه غړيتوب ولري.

دغه شخص داسي څوک نه دي چي په امنيتي چاروکي تخصص ولري او د هيواد لوړي ګټي درک کړاي شي ، دا زموږ د هيواد په مصلحت نه دي.

دغه راز دولسي جرګي يوشمير غړي وايي، چي اکليل حکيمي له افغانستان ديپلوماتانو سره د فزيکي برخورد سره د افغانستان له پاره دنه وفا داري کار نامي لري، د نوموړو استازو په وينا د نوموړي د مالي فساد دوسيه د ولسي جرګي له خوا له لاري فساد سره د مبارزي عالي اداري ته استول شويده.

نوموړي انجنير دي ، چي دده مسلک د ديپلوماتي سره هيڅ اړخ نه لګوي . ممکن په سيخ ګول او سمنټو ښه پوه شي ، مګر دديپلوماسی سره نابلد دي ، آن سمه انګليسي يي زده نده او امريکايي تابيعت لري . دده په اړه موضوعات پارلمان کي دبهرنيو اړيکو په کمسيون کي د ښاغلي وکيل صاحب نور اکبري سره پرتي دي.

ولسي جرګي د همدی اعتراضونو سره د ماليی وزارت په تائيد باندي لاسونه پورته کړل.

او داسي يو څوک چي په ملي ژبو د پښتو او دري ژبو پوره بلدتيا نه لري، نو آيا کيدلاي شي چي ديپلوماتيک نزاکتونه او ادبيات په انګليسي ژبه سره ته ورسوي، چي دغه ستونزه د حکيمي په برخه کي پوره صدق کوي. همدا ده چي روابط پر ضوابطو مقدم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۹)

روسيي اوړه

په 1391 کال کي د روسيي دقونسلي له خوا مرسته شوي اوړه افغان لوري ته وسپارل شول ترڅو محتاجانو ته وويشل شي . زړه بوږه ونکي داستان په دي چي يو دلوري مرى او بل يي ډوډى د لاسه باسي.

چي له دغواوړو څخه يوازي دوه زره او دوه سوه ټنه يي د هيواد دولسو ولايتونه ، ته هغه هم د څو مياشتو په تيريدو د 1391 کال د ميزان په مياشت کي وليږدول شوه . او وروستنى محموله، چي د دايکندي ولايت ته وليږدول شوه ددي له پاره چي هغه وراسته او له استفادي څخه وتلي وه،نو بيرته مسترد شول. او له هغو څخه پاتي اته سوه ټنه يي د حيرتا نو ددويم پورت په تحويلخانه کي پاتي شول.

په رپوټ کي راغلي چي دحيرتانو اداري دڅو ليکونو په ترڅ کي دمبارزي عمومي رياست ته ليکلي ، چي نوموړ و اوړوکي چنچي او حشري پيدا شوي او خپل پلاوي معرفي کړي .

ددي له پاره چي اوړه وراسته او له استفادي څخه وتلي و، نو يو شميرا دارو د هغو دليږ دولو مخه و نيوله ځکه که وليږ دول شي، د مسولينو په بي توجهي او غفلت خاوري اچول کيږي او پټيږي.

کله چي د جمهوري رياست دويم مرستيال خبريږي پلاوي ليږي او د نوموړي موضوع د پلټني امر ورکوي.

په دغه بهيرکي د حيرتانود بندري خدمتونو رياست د يوه وړانديز په ترڅ کي، چي تاريخ او د ثبت نمره يي نه در لوده ، دبلخ ولايت مقام ته ليکي چي نوموړي اوړه دانسانانو او څارويوله استفادي څخه وتلي دي .

د ولايت مقام دخپل 1392 کال د چنګاښ د مياشتي په يوديرشمه نيټه حکم کي يو مختلط پلاوي ته دنده سپاري، چي دروسته له پلټني څخه، که چيري اوړه له ګټي څخه وتلي وي وروسته له تلل کيدو څخه د هغو په له منځه وړلو اقدام وکړي. بيله دي پوښتني چي اوړه ولي خراب شول.

ليکن دحيرتانو بندري خدمتونو رئيس محمد يعقوب ځانځي ، ددي پر ځاي چي د ولايت حکم تر سره کړي، پرعکس ددويم پورت دعمومي مدير محمد شريف، د تحويلخانو عمومي مدير محمد اصف ، تحويلدار عبدالودود د خپلو شريکانو په ګډون، چي په هغو کي د حيرتانو پوليسو او دملي امنيت موظف کار کونکي په مرسته د شلو باروړ ونکو موټر په واسطه په 1392/5/7 نيټه وروسته له ماښام څخه غوښتل چي له بندر څخه وباسي.

په رپوټ کي زياته شويده ، چي لومړي يوه تن موټروان او وروسته د ثابت خان په نامه دملي امنيت کارمند او وروسته د تحويلخانه مدير محمد اصف د خروجي دروازي مامور شهاب الدين ته تيلفون کوي، چي راشي او موټرونوته دوتلو اجازه ورکړي، خو هغه ورته وړانديز او د ولايت د مقام ښيي او نه قانع کيږي او غواړي ، چي د حيرتانو رئيس ته تيلفون وکړي ، خو هغه د تيلفون ځواب نه وايي .

خو کله چي محمد آصف نومي محمد يعقوب ځانځي ته تيلفون کوي، تيلفون شهاب الدين ته ورکوي ، محمد يعقوب هغه ته امر ورکوي، چي موټرونه دوتلو اجازه ورکړى ، خو شهاب الدين هغه نه منى او بيرته خپل کورته ستنيږى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددروازی ساتونکی وایي چي موږ ته خپل قوماندان ویلي چي اجازه ورکړي. وروسته موټر له دروازي څخه وزي اوهغه اوړه چي د وراستو نوم ورکړه شویدي، د مزار شریف په ښارکي پلورل کیږي او دملي امنیت د ریاست له خوانیول کیږي، چي بیا وروسته دکرني ریاست ته وړل کیږي.

او د مظنونینوله   ډلي څخه یوازي دوه تنه خزانه داران نیسي او وروسته له تحقیق څخه یی محکمي ته سپاري .

محکمه هر یو په دولسو دولسوزرو افغانیو جزا محکوموي او نور مظنونین تر څارني لاندي دي، دا چي له هغو اوله هغه چا سره چی داته سوو ټنو اوړو د خرا بیدو او فاسیدو ګرم بلل کیږي، څه ډول چلندوشي دا به وخت ورته ځواب ووایي.

خو کار پوهان دفساد زیاتیدوته په کتوسره په دي باور دي، چي هغوي به نه یوازي سزا و نه ویني بلکي تقدیر به هم شي.

د پام وړ داده :

1. چي لومړي ولي ونه ویشل شول، پداسي حال کي چي په هیواد کي ضرورت ډیر دي ، تر هغه پاته شول چي دوروستو پلمه ورته پلاس ورغله.
2. که وړه وراسته ؤ، نو بیا څنګه منډوي ته د خرڅلاو دپاره یووړل شول. وایي دبندر رئیس جناب ځاځي ورک دي، که ورک هم نه وي څوک دي چي ویی نیسي ؟

نړیۍ حق لري چي دفساد لومړي درجه پر موږ ووهی. که وګورو دمرستي غوښتل دردونکی دي. او که په تیره داغوښتنه ددشمن نه وي، نور هم دردونکی ده. پدي قضیه کي تر ټولو دحوادثو دمبارزي لوی رئیس محترم کاکړ دي، چي دحیرتان نه د ډیرو لیکو دهدایت غوښتونو سره بي ځوابه، بی تفاوته پاته شو. دمحکمی وړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۰)

ددوو مرموزو کمپنیو جګړه

ددولت په اډانوکي دننه ددوه اکمالاتي کمپنیو مرموزه جګړه.

استخبارات د یوه نظام کورنیو او بهرنیو چارو د پرمخ بیولو په لارکي د ستر ګو او غوږو په څیر ډیر زیات ارزښت لري. تجربو ښوولی ده چي د یوه نظام بریالیتوب او په تیره بیا د ملي ګټو په ساتنه کي مسلکي او وړ استخباراتو پوري تړلی او ارزښتمن خدمتونه سرته رسوي . او دولتي نظامونوکي استخباراتي ارګانونه د ملت خدمت بي طرفی او دهیواد له لوړو ملي ګټو څخه ساتنه یی یواځني دنده جوړوي.

خو دریغه چي زموږ استخبارات په تیرو بیلابیلو دوروکي ، د یوه خاص ګروپ ډلي په خدمت کي و، چي دغي تړلتیا له افراطي ډ لوسره ددي لامل شوي دي چي استخبارات تریوی اندازي د استبداد دوام او د بدبختي لامل وګرزي.

د 2001 کال پیښي وروسته زموږ د خلکو د امیدونو غوټی وغوړیدي او دداسي یو نظام چي په د موکراسي او ازادي بناوي، تاداو یي کیښودل شو ، خلک په دي باور شول چي اوس به دنورو ارګانونو تر څنګ د ملي امنیت ارګان د اساسی قانون په رڼاکي زیا ته پاملرنه وشي .

خو د نوموړي ارګان دسترو بریالیتوبونو او لاسته راوړنو سره سره د هغو د یو شمیر کارمندانو هلي ځلي ددي پر ځاي چي خپله بي طرفي وساتي ، د یو شمیر سیاسي ، قومي او اقتصادي ګټو په خدمت کي ولویدي.

لکه چي لیدل کیږي ددغه ارګان لوړ پوړي غړي ددي پر ځاي چي خپل وقت او ځواک خپلو اړوندو دندو ته وقف کړي چي هغه د تروریستا نو د دسیسو شنډول دي، برعکس خپل یو زیات وخت په تجارت او شخصي توطیوکي په کار وړل کیږي ، چي د بیلګي په توګه یي رسنیو یوه قضیه را سپړ لي ده، رپوټ کي راغلي دي:

زموږ هیواد وال پوهیږي چي له څو کلونو راهیسي د سوپریم کمپنۍ د بهرنیو ځواکونو د تیلو او غذایي توکو د لیږ دولو تړون ، چي ملیاردونو ډالر وته رسیږي، پر غاړه لري، دغه کمپنۍ سر بیره پردي چي زیاتي تخلفاتي قضیي لري په دویم لاس تړونونه د سیمه ییزو زورواکو ته ورکوي چي د همدغو دویم لاس تړونونو له برکته یو شمیر دولسي جرګي استازي او له لوړ پورو چارواکو خپلوان په یوه نه ایلیدونکي ځواکونو بدل شوي.

دغه قرار دادونه چي د فساد په رواجولوکي لوي لاس لري، آن داچي په هیواد د نظم او امنیت پرمخ کي هم ستونزي جوړوي.

کله چي د فساد ډنډوري په مطبوعاتو کي خپریږي ، امریکا دیته پام اړوي چي دسوپریم شرکت د یوه سندله مخي د یو ملیارد ډالر و په حدودوکي مکلف ګرزول کیږي ، چي بیرته یي د امریکا حکومت ته ورکړي.

نو کله چي د امریکا حکومت د سوپریم کمپنۍ په درغلیو پوهیږي ، خپل تړون ورسره پریکوي او د امریکا له یوي بلي کمپنۍ چي (آنهم) نومیږي تړون کوي ، چي دغه موضوع د دواړو کمپنیوتر منځ د اختلاف لامل ګرزي.

په رپوټ کي راغلي دي، چي دبهرنیو چارو پخواني مرستیال جاوید لودین، او پخواني سفیر په واشنګتن کي ښاغلي طیب جواد او دکانادا سفیر برنا کریمي تر استعفا وروسته له آنهم کمپنۍ سره یو ځاي کیږي او اوس ددغي کمپنۍ د مسوول په توګه دنده سرته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر درو سرو د شعله جاوید ګمان کیږي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ کشمکش ددي لامل شویدي، چی په پښتو سایت کي اجتماعي او مطبوعاتي اخلاقی برخی لړي خپروني وشي. افغانستان دبهرنیانو دپاره دګټي او وټي جنت دي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ اختلافات ددي لامل کیږي ، چي دسوپریم کمپني هلي ځلي وکړي ترڅو دغه تړون بیرته تر لاسه کړي ، نو دغي کمپنی ددویوم لاس تړون کوونکو پرمټ غواړي، چي یو شمیر چارواکي په حکومت کي درشوت او پیریدلو له لاري دځان په ګټه و کاروي، ترڅو د هغوي دلاسلیکونو او مخالفت له وجي له آنهم کمپنی سره د تړون مخه ونیسي، چي له همدي تړونو نو له امله له نورو کانالونو سر بیره د یوه مطرح قرار دادي چي د سوپریم شرکت د تیلو لیږدونه پرغاړه درلوده او عبید الله صدر خیل نومیږي او خپل زیات وخت په دوبي کي تیروي ، چي ددولت له نورو لوړ رتبه چارواکو سره په شرکت کي د سوپریم یونټ قرار داد په لاس کي لري . چي یوه تجارتي نامریي اړیکه له داکتر یاسین ضیا دملي امنیت د اوپراتیفي مرستیال دي جوړوي ، چي د هر ډول اداري د دیپلوماتیکي او حکومت والی موازینو پرته د خپل صلاحیت څخه په کار اخیستني سره ، د کورنیو چارو د موافقي تر نامه لاندي یو لیک ملي امنیت له ارګان څخه راساً د امریکا حکومت ته د سوپریم کمپنی په طرفداري استوي.

د ملي امنیت اوپراتیفي مرستیال چي پنځه کاله د مخه ملي امنیت مرستیال په توګه دنده سرته رسوله. خپل پلار د اسلامي حزب غړي بولي او خپل ځان د استاد سیاف د تنظیم پوري اړوند بولي . او په هر ځاي او قالب کي ځان اچوی ، چي ددغو ناروا اړیکو له مخي چي له سیاسي پارلماني او دولتي چارواکو سره لري ځان داسي ښیي ، چي ګویا د تجارت فرشته دي. او محمد حنیف اتمر هم بي برخي نه پریږدي، تر څو دهغه سیاسي حمایه تر لاسه کړي.

کله چي د نوموړی د ملي امنیت د حوزي د مرستیال په توګه دنده سر ته رسوله ، ددي توان یي نه درلود چي د خپل زوي دواده لګښت پوره کړي. او همکارانو یي له خپلو معاشونو څخه ورسره مرسته وکړه او اوس له ملیونونو ډالر وخبري کوی او آن داچي کله کله د مالي توان او دولتي ځواک د ښو ولو او هم د بهرنیانو د ملاتړ، چي له ځانه سره لري په مجلسونوکي د بر طرفی په صورت کي د نظام د نړولو او د شمال وقیام خبري کوی.

دنوروځمکو غصب ترڅنګ دغازي امان الله دځمکو غصب چي دامان الله خان لور په یوه کنفراس کي له هغي څخه پرده پورته کړه، هم دده د اجراآتو دلیل دي.

هغه د تجارانو ویرولوله لاري د پیسو لاسته راوړل او د مطبوعاتو ویرول ، چي حقایق خپاره نکړي او نور خلاف کارونه چي کوي د هغو یادونه نه کړو.

باید ووایو دنورو عیاشیوسره بیره دا تو جریبو غصب شویو ځمکه ، چي د شکر دري ولسوالی کي یي د دري ملیونو ډالرو په مصرف سره یي ودانی د او بو حوض او دسیورو چترونه ددولتي محافظینو سره ځان د شمالي هیولا بدل کړیدي. بهرنیان د خپلو ناوړو ګټو د پاره څنګه زموږ لوړ پوړي په خدمت وګماري ؟

اوس قضاوت لوستونکو ته پریږدو چي زموږ دولتي اداري په کومي خوارواني دي او په څه باندي لګیادي.؟

په عمومي ډول د امنیت ملي لوړپوړي دلوړ امکاناتو نه برخورداره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۱)

عاطله او باطله وزارت خونه

د با خبره باوري سرچينو په يوه رپوټ کې ليکل شويدي: چي دابي حيثيته وزارت ټولو ته معلوم دي.

زموږ هيواد وال او په ځانګري ډول هغه هيواد وال ، چي له ديپلوماسيو سره سر او کار لري ورته مالومه ده ، چي د افغانستان د بهرنيو چارو وزارت ، د بهرني سياست رهبري او له ديپلوماتيکو اصولو سره سم ددغه سياست د عملي کولو له پاره ښايي ، چي د نوموړي وزارت کار کونکي هوښيار، وطنپال او د سياسی چارو پوهه ولري.

خود خواشينی ځای دی چي زموږ بهرنيو چارو وزارت کرار کرار په يوه بيکاره وزارت ، چي زياتره کارکوونکي يي غير مسلکي او دلازمي پوهي نه در لودونکی او آن داچي په سياسي الفبا خبر نه دی.

دغه کار کوونکي چي د حاکمه کړيو خپلوان او ياد زورواکانو د سفارښتنو او د بهرنيو چارو وزارت د لارښووني د پلاوي سره خپلوي او يا درشوت ورکولو او له لاري مقرر شويدي ، ددغو افرادو يواځنی هدف د زياتو تنخواګانو او لوړو امتيازونو تر لاسه کول دي.

چي د هيواد و په سفارتونوکي مقرر يږي.

دغه اشخاص چي د هيواد په ګټه کوم کار پرمخ بيولاي نه شي او آن داچي دوی د زياتي مودي په ترڅ کي هم په دي نه پوهيږي ، چي د وزارت په سر کي ، ناروغه، ناتوانه او استفاده جو اشخاص قرار لري. په هيڅ ډول يي ونه کړاي شول او يا يي ونه غوښتل ، چي په کدرونوکي يوڅه ښه والی راولي.

ښاغلي زلمي رسول چي د ورځي تر يو ولسو بجو پوري نيشه وي او زيات عمر يي د باباي ملت او دو ها بيانو په درملنه کي تير کړي دي.

ښاغلي عبدالحي حيدر اداري معين ، چي د پولند هيواد تابعيت لري تاجر پيشه او يوه ورځ يي هم په افغانستان کي ماموريت نه دي کړي چي له قانون او اداري څخه متاسفانه بي خبره دي او الحمد الله چي ښاغلي جاويد لودين چي کانادايي پاسپورت لري، اوس سياسي معين او مخکي د هيواد، د لومړي شخص تيلفونچي و اوله کورنيوستونز وورسته په دوو کاري دوروکي د سفير په حيث هيڅ کارونه شو کړاي.

دبرق او ساختمانی انجنيران ديپلوماتان شويدي.

واسطه تر هرڅه لوی رول لري، بيچاره زلمی رسول دزورواکو په مقابل کي جينګه خوله نيولي او تسليم دي.

اما مطلق اکثريت ديپلوماتان ، چي په سفارت خونوکي مقرريږي يوازي د يوه فاسد دولت نماينده ګي کولاي شي ، نو دغسي ديپلوماتانو څخه څه هيله کيداي شي چي خپله د زياتو معاشونو درلودونکی وي او خلک يی په نس وږي.

زه ددي نظر مخالف يم چي ديپلوماتان دي زيات معاش وانخلي، که وايي نخلي ممکنه ده چي د ميزبان هيواد د استخباراتي شبکو له خوا استخدام شي.

لومړي هغه اشخاص چي دپيسوپه بدل کي خپل هيواد پلوري، بايد دديپلومات په حيث مقررنشي، دويم داچي موږ د اسرارو د پټولو له پاره څه شي نه لرو، ځکه بهرني استخباراتي شبکي او سازمانونه په آسانی سره کولای شي چي د ارګ د لومړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس له کسانو څخه موثق معلومات په لاس راوړي، کله چی یو هیواد اردو او پولیس ونه لري او آن داچي کار کوونکوته یی د بهرنیو مرستو له لاري تنخوا ورکول کیږي، کوم بهرنی سیاست مطرح کیداي شي؟ او دغسي سیاست ته څوک ارزښت قایلیږي.

او په لنډه توګه په بهرنیو چارووزارت کي د قانون نقضولو ته اشاره کوم:

د بهرنیو چارو وزارت کي ترپنځه دیرش سلني زیات کار کونکي یي غیر مسلکی، لکه عسکری صاحب منصبان، انجنیران،داکتران لکه زلمی رسول جوړوي او دزیاترو دیپلومونه یي جعلي ، چي له پیښور، روسي، ایراني او دهیواد د ننه کي جوړ شوي، کار کوي.

- د بهرنیو اشخاصو تابعیت لرونکی اشخاص ، چي د افغانستان د نافذه قوانینو له مخي نشي مقررید لاي، ان چي ژبي لکه دري او پښتو باندي نه پوهیږي. اصلاً باید یوازي حقوق، اقتصاد، ژورنالیزم تحصیل کرده مقرر شي او په عین زمان کي د نړی د معتبرو ژبو نه یوه ارومره زده وي.
- ددیپلوماتانو د تنخواګانو څخه د مالیي نه وضع کیدل.
- ددیپلوماتانو د بیمي د قراردادونو نشتوالی.
- په سفارتونوکي دپیسو اختلاس او له دارایي څخه ناوړه ګټه اخیسته.

ما چي په لنډه توګه په بهرنیو چارو وزارت کي دبي قانونیو یادونه وکړه، یقین لرم چي د لاربښووني پلاوی یي د قانون ماتوني په برخه کي کړني نه کوي، ځکه چي په خپله ددغو قانون ماتونو عاملین دي ، خو زه دولسي جرګي او مشرانو جرګي له کمیسیونو نو او د فساد پرضد دعالی اداري څخه هیله کوم چي یو ځل ددغه وزارت څخه لیدنه وکړي او پورته ذکر شوي موارد وپلټي او عاملین یی په سزا ور سوي ، تر څود نورو له پاره د عبرت سبب وګرزي، کوم مسلکي معیارونه لکه : یو یا دوي خارجي ژبه زده کړه، پخوا یوازی اقتصاد، حقوق، او ژورنالیزم په وزارت کي منل شوي ؤ، نن دا معیار نشته. اکثره کسان د مسلکي معیارونو سمبول په واسطه ندی مقرر شویدي.

دداکتر عبدالله وخت یو اضطراري حالت ؤ، مګرد زلمي رسول دبي کفایتی په خاطر نور هم خراب او تراب شو او داشخاصو د استخدام د کچی په لوړوالي کي یی هیڅ ګام پورته نکړ. انجنیر او میخانیک دیر دي چي مقرر شویدی.

زه پوهیږم چي داسي لیکنی ګټه نه رسوي. په مطبوعاتو کي همدا ډول اعتراضونه او وړاندیزونه ډیر دي، مګر تاریخ باید ازاد قضاوت وکړي. زه چي سیل بین او نوم مي هم سیل بین دي، چي په ویلو او لیکلو به خپله غاړه خلاصه کړم، که څوک ښه راته وایي او که بد.

پردي چوکي چي ډاکټر زلمي ډیره وهلي وه، یو وخت محمود طرزي، نور احمد اعتمادي او موسی شفیق ناست وه، نو د زلمي رسول د اجراا‌تو نه به په قبر کي رنځ وړي.

د کرزي صاحب په ۱۳ کالو کي هیڅ ډول اصلاحات رامنځ ته نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۲)

دچارواکو غیر ضروري لګښت

خدمتګار: زیات لګښتونه په حکومت ړنګ کړي.

خدمتګار ورځپاڼي پخپله د ۲۰۱۳ کال دجنوري په شپږمه ګڼه کي ، ددولت دلوړ پوړو چارواکو له خوا زیاتو لګښتونو ته کتنه کړي او لیکلي یي دي، چي پرون دولسي جرګي یو شمیر غړو په دي اعتراض وکړ، چي دولسمشر کرزي مرستیالان هر کال یو ملیون ډالره دحکومت له خزاني څخه دکورنو دکرایي په نوم باسي.

دولسي جرګي مخکښ غړي او ددي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري شکریي بارکزی، تیره ورځ دولسي جرګي په عمومي غونډه کي وویل : (دمارشال فهیم او کریم خلیلي دیوه کور او یوه میلمستون میاشتنی کرایه اوولس زره ډالرو ته رسیږي).

داپه داسي حال کي ده چي ویل کیږي، دوي په کابل ښار کي لوی او مجلل کورونه لري.

میرمن بارکزی همدا راز وویل چي ددي تر څنک دښاغلی کرزی مرستیالان دمیلمستونونو، دجرګه ګیو ددفترونو او دخپلو ساتونکو دلګښت په نوم هم له دولت څخه ډیري پیسي اخلي . ایا میلمستون باید حتمي وي؟. او ولي ؟

دچارو شنونکي ددولت دکارکوونکو دامتیازونو تر منځ دومره توپیر ته په کتلو سره وایي، چي ددولتي کارکوونکو تر منځ دامتیازاتو توپیر پخپله فساد ته لاره هواروي.

دچارو شنونکي مطیع الله خروټي له خدمتګار سره په خبرو کي وویل ، که حکومتي چارواکي اضافي مصارف راکنترول نه کړي نو حکومت به ړنګ شي.

نوموړي زیاته کړه : امتیازاتو ګډوډي دي ته زمینه مساعده کړي، چي چارواکي په فساد کي ښکیل شي.

دولسي جرګي غړي وایي : چي په ملي بودجه کي دجمهوري ریاست دمرستیالانو دمصارفو په اړه کومه ځانګړي بودجه نه وي چي دوي یي په اړه دمالیي وزارت چارواکي و پوښتي.

دکابل ولایت استازي شیرولي وردګ له خدمتګار سره په خبرو کي وویل، ملي او عادي بودجه په ولسي جرګه کي تصویبیږي، خو یاده بودجه دځانګړو کوډونو لرونکي وي چي یوازي اړوند چارواکي پري پوهیدلاي شي.

نوموړي زیاتوي چي په ملي بودجه او ځانګړي ډول په عادي بودجه کي ددولتي ادارو تر منځ انډول نه مراعتیږي.

اغلي بارکزي په عین حال کي وویل: چي دالا هم دهغو ټولو پیسو لست نه دي چي دا دوه لوړپوړي یي ددولت له بودجي باسي، دوي تر دي زیاتي پیسي په یو او بل نوم اخلي.

دي وویل : ښاغلو خلیلي او فهیم د اعاشي او معاشونو په نومونو هم ډیري پیسي باسي: (خو ایا د دولت پیسي ددي له پاره دي چي چارواکي یي په دي ډول مصرف کړي؟ ایا هغه خیمي نه وینو چي دسړکونو په غاړه ولاړي دي ؟).

دولسي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري دا هم وویل: چي په تیرو شپږ کلونو کي هر کال دولسمشر دچارو اداره دغو جګپوړو چارواکو ته دکورنو دجوړولو لباره پیسي ورکړي دي خو دوي لاهم له بیت المال څخه دقانون خلاف پیسي اخلي.

دکابل ښاریان وایي چي ځینو چارواکو نه یوازي دښار تر ټولو لوکس کورونه اخیستي بلکي ځینو یي حتي کوڅي په بیه رانیولي دي.

http: //www. Khedmatgar.com/news

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي کله چې هندوستان تازه خپلواک شو، وزيران به پر بايسکل وزارت ته تلل.
افغان چارواکو ته ، هر يوه ته دخپل اخلاص او موقف پر بنا بهرنيانو لخوا لاس ور اوړدکيدي، يوه ته په يوه نامه اوبل ته په بل نامه. همدا پيسي وي چي اړيکي په ټينګي شوي، البته پيسي نو مفتي نه وي، په مقابل کي بايد يوڅه وشي. محمد حنيف اتمر دمياشتي څلويښت زره دالره، دانګريزانو لخوا بيله جواب او حساب ورکول کيدي. يو څه به د دندي په نامه، مګر نوري خپلو خپلوانو ته لکه داکتر فاروق بشر، عبدالواسع اتمر. دکورنيو چارو وزارت کي هم ځينو ښځو ته دجندر په نامه مهرباني کيدل. يوناما هم امريکايي پيسي، بي نامه او نښانه، دپرچم او خلق غړو ته، د مشاورانو په نامه ځيني کسان لکه سليمان لايق، محمديونس فکور، احمد سعيدي لاس نيول کيدي. امريکا هم دست بيګران درلوده، لکه کوم وخت چي دامريکا سفارت په کابل کي اعلان وکړ، چي د ارګ نيم کارمندانو ته زموږ لخوا معاش ورکول کيږي.
کوم چارواکي او بدماشان چي د ځان د امنيت په پلمه يوه لويه ډله لنډغر ساتي، بايد مصارف يي د غصب ، پاټک او نورو ناروا لارو له لاري برابر شي. د الله ګل مجاهد. اقبال صافي، ملا تره خيل ، حاجی محمد محقق، حاجي الماس، عبدالرسول سياف، حاجی قدير او داسي نور مثالونه ډير دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۳)

مشاور وزير

ملامحمد دملا احمد زوي، چي د هرات ولایت دکرخ ولسوالي د لرګو د مسجد دکلي دي چي ۱۷/ ۶/ ۱۳۹۲ د تښتوني او با ندنتيزم په تور، د هرات د امنيتي ارګانونو له خوا نيول کيږي او له هغه سره يو ځاي ۹ميله وسله بيلابيل ډولونه سلا، مهمات او نظامي تجهيزات نيول کيږي نو د هرات ولايت د ښاري کورني او بهرني امنيت پرضد محکمي د ۱۵۸-۱۳۹۲/۹/۱۲ حکم له مخي هر يو په شل شل کاله بند محکوميږي.

کله چي قضيه محکمي ته راجع کيږي، ملا محمد د تحقيق په بهير کي څرګند وي چي ښاغلي احمد وحيد طاهري، چي مشاور وزير دي او پخوا دولسي جرګي وکيل ؤ، شپږ سوه زره افغاني ورته ورکړي وي چي سلا را ونيسي اوله خپلي سيمي څخه د مخالفينو د مخينوي له پاره ورڅخه ګټه واخلي ، خو څرنګه چي احمد وحيد طاهري د غربي زون کي د جمهوري رياست د مقام مشاور وزير دي ، لکه دنورو زورواکو غوندي دچا وس په ونه رسيد.

دخلګو دتهديد ،غضب، او زورګويي دپاره وسلوال ځواک جوړول لومړي ګام دي، احمد وحيد طاهري هم په دي کار لاس پوري کړ، مګر څه ناوخته دي.

دهيواد لويه ستونزه په هيواد کي دغير مسؤلو وسلوال قوتونه دي. البته DDR او داياک هم هغه پروګرامونه چي سم تطبيق نشوه، آن په پايتخت کي ددي غير مسؤولو کسانو لکه ممتاز اغا، ملا عزت، طوفان، وکيل حاجی اقبال صافی او داسي نور دي.

وحيد طاهري هم د ورور داکتر اسپنتا د نفوذ نه کار اخيستي. داکتر اسپنتا هم غوښتل چی د محيط سره نور بايد ځان برابر او اعيار کړي، ولي چي هر بدماشه چاړواکي لري او چاړواکی بدماشان دا يو ډول ناقدسه ائيتلاف دی، چي يو بل ته لازم او ملزوم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۴)

غصب او زورواکۍ

يو تن چي جهانګير جوان نوميږي او د بغلان ولايت د ولايتي شورا غړي او وسله وال ساتونکي لري ،غواړي چي په رښتيا هم جهانګيري ته ملاوتړي او د ځمکي پرغصب سر بيره دا شخاصو په تهديد لاس پوري کوي.

قضيه داسي پيلږي چي جهانګير نومي د خپل وسله والو په زورراوله دندي څخه ناوړه ګټه پورته کوي، يوه توټه ځمکه چي د ښوونځي د جوړولو له پاره بيله شوي وه هغه غصب او سربيرپر هغي، د يوي نو مري ځمکي پرسر، چي د ولايت د مقام له خوا مولوي محمد ظاهر عثماني ته ورکړل شويده په خپل سر د قاضي عثماني کورته ننوزي او محمد ظاهر عثماني په وژلو ګواښوي. دا کار يو ځل نه او څو واره يی کوي، له خپل زور څخه په ګټي اخيستني سره د نوموړي دکور د يوال ورانوي ، کله چي د کورنيو چارو وزارت پلاوي له مرکز څخه استول کيږي، شاهدان شهادت ورکوي چي نوموړي نه يوازي د ښوونځي ځمکه غصب کړي ، بلکه د محمد ظاهر نو مي نمره هم د خپلي ښځي ملکيت بولي او سره بيره پردي نوموړي د مذهبي او نژادي تاوتر يخوال هڅوي.

لنډه داچي پلاوي د اړوندو ارګانونو له خوا له قانون سره سم نوموړی د سزا وړبولي او اړوندو ارګانونو څخه ورته د سزا وړانديز کوي .

داچي بياوروسته څه وشول ، موږ ترينه خبر نه شوځکه مودغه موضوع وليکل، چي د اوسنی زماني د تاريخ له حافظي څخه بهر پاتي نه شي.

چی پدي وخت کی دقانون شکنی او بی تفاوتی نمونه ده .

څوک چي دباديګارد په نامه څو تنه لنډغر پر ځان راټولوي، داخو ټوله مصرف او اعاشه غواړي، نو اړ وي چي ناروا ته ځان جوړکړي اودهغو د ژوند تضمين وکړي.

څوک به تپوس وکړي چي دا مصرف دکومي خوا راځي.؟ دوی مجبوره دي ، چي غصب، قطاع الطريقي او اختطافونه اجراکړي، زه بيچاره ديو سيل بين په حيث دهلکانو دمور په يوه ګوله مړی ته حيران پاته يم. تر هرچا او هره طبقه نه وکيل که دولسي جرګي وي او که د ولايتي شورا، دبدماشي نه کار اخلي. ولي چي دمصؤنيت په څنګ کي معافيت هم لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۵)

د شهر نا پرسان یوه قضیه:

د هیواد په یوه تلویزیوني پرده کي یوه پروګرام د شهر ناپرسان تر نامه لاندي خبریږي او ځیني صحني ښیي چي د خلکو باور وربانديي نه راځي ، خو کله يي چي د محمد عارف د جان محمد زوي قضيه و اوريدله نو په دي پوه شوم چي رښتيا هم شهر نا پرسان دي.

محمد صادق د محمد عارف ورور دي ، پوليسو ته خپله عرض پانه وړاندي کوي او په کي ليکي : چي زما ورور چي پلنګي پطلون او ابرکوت اغوندي د پوليسو له خوا نيول شويدي او په توقيف خونه کي بندي دي .

ددي له پاره چي د خپلي کورني اعاشه ا و اباته پرغاړه لري نو د ضمانت په ورکولو دهغه دخلاصون غوښتنه کوي ، کله چي اړوند ارګان دهغه د توقيف کيدو لامل رپوټ غواړي. په رپوټ کي داسي راغلي دي : نعمت الله چي د پير محمد زوي دي د امنيه قومنداني د استخباراتو ځانګي ته شکايت کوي چي د يو ځل مصرف توکو د واردولو شرکت لري او د کمپني په سيمه کي موقعيت لري ، کله مي چي غوښتل يو څه توکي د کابل منډوي سيمي ته يوسم د پل شير دروازه په سيمه کي يوتن چي پلنګي دريشي په ځان کي لري او ځان د ملي امنيت کار کوونکي معرفي کوي له هر موټر څخه زر افغاني اخلي ، چي نوموړي موضوع د ۱۱۹ تيلفون له لاري د پوليسو استخاباراتوته رسيږي او د امنيتي قوماندانی پلاوي او نوموړي سرې ، چي ځان محمد شفيق معرفي کوي باالفعل نيسي، په دغه سيمه کي عبدالمالک ترافيک هم وايي : چي نوموړي ځان محمد شفيق معرفي کوي وايي چي دملي امنيت کارکونکي دي اوله باروړونکو موټرو څخه پيسي اخلي. او دغه راز محمداشرف چي دګذرګاه دسيمی د ګذروکيل دي اظهارات ورکوي.

کله چي دنوموړي دنيوني له پاره تصميم نيول کيږي، نوموړي دکابل ښار سيند ته ځان اچوي او تيښته کوي خو دپوليسو دهوايي ډزکان له امله دريږي اوتوقيف خوني ته وړل کيږي، چي بيا وروسته په پلټنو کي خپل اصلي نوم محمد عارف معرفي کوي اووايي چي ددريوري دنده لري.

نوتاسي قضاوت وکړي، چي دکابل ښار په زړه کي يوتن په غير قانوني توګه له موټرو څخه پيسي اخلي او څوک ورباندي خبر نه دي، نو دکابل له ښار څخه بهر به د خلګو او باروړونکو موټرو څه حال وي؟ دجرايم سنګين اوملي امنيت رياست څه دنده لري ؟

بيچاره ولس دظلم سره عادت نيولي، دهر ظلم زغم کوي.

دي ځاي کي دخلګو دنده هم مهم رول لوبولي شي، مګر چي همکاري نه کوي. وايي چي (شتره ديدي ويانه ؛؛) فرمول څخه کار اخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۶)

کابل بانک

دایو څرګند حقیقت دي، چي د عدالت په پلي کولو سره په ټولنیز ژوندکي امنیت او ثبات رامنځته کیږي ترڅو چي افغانان له خپل مشروع حق او آزادیو سره چي د اسلام مبارک دین کي ورته ورکړل شویدي تر لاسه کړي او د وسله والو زورواکانو مخه ونه نیول شي هیڅکله به هم موږ پرمختګ و نه شو کړاي.

موږ د زورواکي د یوي بلي بیلګي یادونه کوو، چي سلیم عقل ورته هک پک پاتي کیږي او هغه داچي د کابل بانک د قضیي اداره په خپل یوه لیک کي د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته لیکي ، چي د کابل بانک دقضیي اختصاصي محکمی پریکړه کړیده چي د کابل بانک جایدادونه دي له قانون سره سم وپلورل شي، مګر فیروزي او شیرخان حمایه ګر لري.

کله چي د نوموړي جایدادونو چي د کابل بانک په تضمین کي دي ، هغه د شرکت مهرزاد انصاري او د جاویدان شرکت چي په بلخ کي موقعیت لري او دغه راز د زراعتي او مالداري شرکت ، چي په جوزجان کي موقعیت لري څوځله د خرڅلاو له پاره اعلان ته سپارل شوي ، خود زور واکو د اثر او رسوخ له امله څوک نه شي حاضر یدلاي چي هغه رانیسي او د نوموړو شرکتونو حسابونه تصفیه شي او له بله اړخه هغه څوک چي په نوموړو جایدادونو کي او سیږي هغوه دیته نه حاضریږي چي دغه جایدادونه تخلیه کړي. او په دغه برخه کي یي د قانون د تنفیذ ارګانونو څخه د مرستي غوښتنه کړیده. همدا ډول دولتي چوکی هم انحصار دي.

نو تاسي قضاوت وکړي چي زموږ په ملک کي تر څو چي دمحلي وسله وال زورواکانو زور او به نه شي. نه به عدالت پلي شي او نه به هم امنیت تامین شي. هیله ده چي دولت ټرټولو کارونو د مخه دغي ستونزي ته پام واړوي.

دا باید هم وویل شي چي کابل بانک دخلیل فیروزي او شیرخان فرنود دغلا اوناوړو ګټو نژدي یو میلیارد دخلکو سپارل شوي پیسي ضایع کړیدي چي اوس جایداد او ملک په اجباري ډول فروش ته اچول شویدي . دحکومت بي وسی نه بالاخره بي تفاوتي رامنځ ته کړیده.

څوک دوي دواړه دنژدي پیژني. شیرخان دخلګو په پیسو قمار واهه او خلیل فیروزي ، عیاشي او ډیر ودونه کوله . ددوی په هکله محکمه په ډیر بي پروایي،کرار، کرار وخت ضایع کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۷)

په لوګر کي اختلاس

د یوه باوري خبر ځاي په حواله د هغو لسو لکو دالرو اختلاس موضوع ،چي د ازري ولسوالي چي د لوګر ولایت پوري اړونده ده راپورته شوه.

وروسته له څیړني څخه څرګنده شوه، چي په نوموړي سرک جغل نه بلکي خاوري اچول کیږي او 567 کار ګرانو لست چي CADG موسسي ته ورکړشوي وو او یوازي له 250 تنو څخه تر دري سووتنو پکي کار کاوه او هر یوه ته یي دورځي اووه دالره ورکول ،چي د یو سلو شلو ورځو 270 تنو کار ګر، چي کاریي نه کاوه ټول 231000 دالر کیږي د څلورو تنو ترمنځ، چي عبارت دي له عبدالولي رئیس شوراي ولایتي لوګر ، انجنیر عبدالله د عبدالولي ورور، سید اقا د عبدالولي اوښي او حاجي کوچي د لوګر ولایت د ملي امنیت استازي ترمنځ حیف و میل شوي او د نوموړي د حاضر یدو له پاره، چي هر څومره هڅي شوي تر اوسه د موضوع د څیړني له پاره نه دي حاضر شوي او دغه راز (DAG) موسسي رئیس آقا محمد حسین (حسیني) له خوا هغه 674000 امریکایي ډالره، چي بیرته مسترد شوي ښایي نوموړي رئیس له خوا حیف و میل شوي وي.

نوموړي قضیه چي کشفي ارګانونه یي تر اوسه په حاضر ولو نه دي بریالي شوي لاینحله پاتي ده.

دیته وایي غله چي په لاس کي یي څراغ دي، ددي قضیي دحمایي شاته هم زور واکي او چارواکي ولاړ ؤ، چي دهغي جملي څخه محترم مارشال فهیم ؤ. دي غلو دمارشال صاحب دمهرباني نه ناوړه ګټه پورته کول.

اي سیل بین بیچاره !! چا ته عذر وکړي او چا ته باید وژاړي ، دلته نه یو کس شته، نه څارنوالي او نه دفساد دمبارزي اداره او نه امنیت ملي ، اختلاس کونکي یا غله، پیسي په جیب کي لري، یو څه خو به دوي شریکه وي، او یو څه واسطه او وسیله هم ورسره مل ده .

هر واسطه کونکي دحق او ناحق تپوس نه کاوه، بس ورسره روان شي، دانه وایي چي ولي دي داسي وکړه ؟؟ مارشال صاحب همدا ډول ؤ باید چي خلک خوشحاله وساتي.

احمدزي هم قصاب ته پنچه نه ورکوي، غواړي د همت په سره زور ازمایي وکړي.

دلته هم د سیاسي ارادي څنګ ته توان هم پکار دي.

وایي د ۱۳۹۳ کال د سیګار په راپور کي چي په ورځپاڼو کی خپور شوی هم دي، ۶ میلیارده افغانی موسسی او کسان د برق د مصرف له خاطره پوروړی دي، چي د پور د اخیستلو او جدی اجراتو د پاره اشرف غني احمدزی د ښاغلي صمدي نه لستونه وغوښتل، چي متاسفانه په سرکي د دوستم نوم لیکل شوی ؤ، چي یو ډیر درست قلم ؤ. احمدزي صاحب ژر ځان تیر کړي او ویی ویل، چي اوس دي وي. دی ته سیاسي اراده وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۸)

د زور واکي یوه بیلګه چي ځوک یي د پوښتني توان نه لري

د 1392 کال دوري میاشتي په نهمه نیټه نجیب الله رحیمي د نصر الله زوي چي د کاپیسا د ولایتي شورا غړي دی او کوریي د کاپیسا ولایت د تګاب ولسوالي په انار جوي کلي کي دي ، د امنیتي مسوولینو او د آیساف د ځواکونو د ګډو عملیاتو په ترڅ کي کور په داسي حال کي پلټل کیږي، چي ګواکي د طالبانو سره تړاو لري.

چي د پلټلو په پایله کي د نوموړي له کور څخه اوه میله روسی کلاشینکوفونه بدون له جواز څخه ،یوه دانه تفنګچه ، څلور داني پرتلي سره له جبه خاني ، دوه داني کمپیوټرونه ،یو دانه دوربین ،یوه پایه مخابره، مترولا چارجر، دوه داني آییته، پنځه داني لاسي بمونه او پنځوس زره امریکایي دالره لاسته راغلل ، چي ددغو وسایلو له جملي څخه پنځوس زره دالره یي د آیساف ځواکونو واخیستل. دلته هم ملاحظات زور شول، نوموړي چا بندي نکړ او ازاد ګرځي .

خلک ورته ګوری او دحکومت دا ډول اجراتونه ، په راتلونکی کی به پر نجیب څوک مټ پر تاوکړي، او نور به هم بی پرواشي.

سیل بین په ښه سترګو ورته ګوری، دی هم لکه نور یوازی دا وایي چي خدایه رحم وکړي.

دمافیا لوړ پوړي غړي، لکه تیمور، حبیب استالفي او رئیس خدایداد سره هم دولتي لوړپوړي سرخوځوي، آن یو دبل باندي يي استعمالوي. دلته یوازي سپیڅلي وجدان او ملي احساس پکار دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۹)

د نکاح په جرم په شهادت رسیدل

زمونږ په هیواد کي ځیني داسي رواجونه دي، چي هغه نه له اسلامي ارشاداتو سره اړخ لګوي او نه هم داوسني زماني له غوښتنو اونه هم له بشري حقونو سره برابردي.

صفي الله مشهور په دادک ؤ اونجلي نعیمه نومیده، کله یي چي وغوښتل دنکاح په موخه له خپلو کورونو څخه چي د بغلان ولایت د احمد زیو دکلي د نوي ویالي له سیمي څخه د یوه کرولا ډوله موټر په واسطه دغوری دسمنتو د بلاکونو پرخواتیښته وکړي ، چي په خواشنیی سره موټریي د ناصر یو په سیمه کي د کنترول څخه وزي او چپه کیږي.

د۱۳۹۲ کال دلندي لسم داتحاد ورځپاني ولیکل:

هغه خلک چي د نومورِي په تعقیب کي ووهغوي نیسي او کلي ته یي راولي په پایله کي علما او سپین ږیري د جرګي په ترڅ کي پریکړه کوي، چي باید دواړه ووژل شي، چي له بده مرغه په 1392/9/3 نیټه د سهار په لسو بجو په ډیر بي رحمانه دواده دجرم په ګناه اعدامیږي.

په داسي حال کي چي د جزا او قانون 425 مادي له حکم سره سم ددغه ځوان هلک او نجلي وژل جرم بلل کیږي، نو هغه څوک چي په دغه وژنه کي لاس لري دقانون سره سم د سزاوړبلل کیږي، خو په هیوادکي عدالت دنشتوالي او زورواکیوته په کتوسره به هیڅکله هم مجرمین یي په سزاونه رسیږي.

دا دظلم یوه نمونه ده ، چي دا دوه تنکي درواج دنه پوره کولو له کبله خپل سرنوشت پخپل لاس کي ونیوله، غوښتل چي په خپله خوښه ایجاب او قبول په چوکات کي نکاح وکړي، مګر په شهادت ورسیدل، روح دي شاد وي او جنت دي ځای شي. دردونکي او دشرم ډکه پیښه ده ، دا لومړي پیښه نده . ولس داسلام تر نامه لاندي ډیر نامسلماني یوړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۰)

اریانا افغان هوایي شرکت

داساسي قانون ۷۸ یمه ماده حکم کوي ،کله چي د کابیني برحال وزیر د بشر په خلاف جرمونو ، ملي خیانت او نورو جرمونو متهم کیږي، نو د ځانګړي محکمي له خوا جرمي پیښي تر عدلي تعقیب لاندي نیول کیږي، نو له همدي امله عنایت الله قاسمي چي بر حال وزیر دي د نوموړی ددرغلي قضیه په خپل حال باقي پاتي ده . وکتل شي چي په راتلونکي په دغه برخه کي څه کیږي دابه وخت اوزمان ځواب ورکړي.

د منابعو په حواله کله چي عنایت الله قاسمي د ترانسپورت وزیر او نادر اتش د اریانا افغان هوایي شرکت رئیس و پریکړه کوي، چي دوه با له چارتر طیاري لمبر ۷۳۷ بوینګ طیاري رانیسي. موضوع د وزیرانو عالي شورا ته وړاندي کیږي او د وزیرانږ عالي شورا هم په خپله ۲۶ ګڼه مصوبه ، چي ۱۳۸۴ کال د تلي د میاشتي په څوارلسمه د تایید وړ ګرځي.

په پایله کي نادر اتش او عنایت الله قاسمي له بو ینګ شرکت سره دتړون له مخي ۷۳۷ بوینګ طیاري له پاره ۲۷۹۰۰۰۰ دالره چي د میاشتي ددو بالو طیارو سره جمله ۲۷۹۰۰۰۰ دالره کیږي نوموړی شرکت ته ورکوي.

څرنګه چي د اریانا الوتنه بهر ته په تور لست کي راځي. نوموړی پرته له دي چي دغه موضوع په پام کي ونیيسي د تخنیکي دوه باله چارتر طیاري تسلیم او له امریکا څخه لندن ته لیږدول کیږي او دتخنیکي حمایي له پاره استرس شرکت ته ۱۳۲۸۱۸۲ دالره ورکوي ، خو بیا هم له تور لست څخه نه ایستل کیږي ، نو بیا نادر اتش ایکل اویشن فرانسوي کمپنی ته ۱۵۴۳۰۳۵ یورو او ۱۸۳۲۱۰۶ دالره ورکوي ، خو له نوموړو طیارو څخه ګټه نه اخیستل کیږي.

پرته له دي چي د نوموړو طیارو تخنیکي او توناژ او همدارنګه تخنیکي راجستریشن تایدي په پام کي ونیول شي، پورتني پیسي شرکتونو ته ورکړیدي اوالوتکي راونه رسیدي.

نو له دي امله ټولي ۸۶۵۰۷۸۰ دالرو او ۱۵۴۳۰۳۵ یورو یي ددولت بودجي ته زیان رسولي او د موضوع په اړوند ګرم بلل کیږي او په دغه برخه کي مسولیت یقني دي.

هیڅ ډول احساس او مسؤلیت نشته ، پیسي دود شوي، نه نادر اتش ته چاڅه وویل او نه عنایت الله کش شوو. پیسي هم ولاړي او الوتکي هم را ونه رسیدي.

پردي سربیره عنایت الله قاسمي دڅلورو المانیانو سره د اریانا شرکت دپښو درولو په خاطر قرارداد درلود، چي پر هیڅ انصاف او منطق برابر ندي. هیواد په همدي ډول چور او خراب شو.

ددي المانیانو سره دورځی دوه زره ډالره معاش قرارداد شوی ؤ، چي په اریانا شرکت کي بازسازي وکړي.

ایا څوک دي دامریکا د (اوباما) معاش پوښتنه وکړي، چي د ورځي څومره معاش لري؟

ای افغان ولسه ! خدای (ج) دي چاره او رحم دربانديي وکړي. دلته هرڅه د (ازکیسه خلیفه) ورکول کیږي.

استاد برهان الدین هم یوه الوتکه پر ایران خرڅه کړه. کله چي په یوه مجلس کي تري پوښتنه وشوه، جواب یي داؤ ، چي (یادم نه مانده).

کمونستي لومړی وزیر کشتمند هم د (کندهار) الوتکه پر ایران خرڅه کړه. دهیواد په بربادي کي د یوي ډلي او بلي ډلي تر منځ چندان توپیر نه لیدل کیږي. بیچاره سیل بین په سرو سترګو ورته غټ، غټ ګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داریانا افغان هوایي شرکت بیارغاوني

رپوټ داسي پیلږي چي دجمهوري ریاست دمقام له خوا د ۲۷ ـــ ۵/۳/۱۳۸۳ ګڼه فرمان له مخي یو پلاوی، هر یو بسم الله بسمل، دترانسپورت پخواني وزیر عنایت الله قاسمي، دجمهوري ریاست دمقام مشاور نورالله دلاوري، دافغانستان بانک رئیس او نادر اتش دوخت داریانا رئیس په ترکیب ګماري ترڅو دنوموړي شرکت په بیارغاونه کي کړني تر سره کړي.

خو پلای فرمان دامانت او دولت دګټو پر خلاف دلفتانزا شرکت سره یو تړون لاسلیک کوي چي ددقت وړ او ډیر بي زړه سوی شویدي.

1. دهر یوه بهرني مشاور له له پاره دورځي ۱۶۵۰ ډالره له نورو امتیازاتو سره ۶ تنه استخدام شول.
2. هغه تجارتي پلان چي جوړشوي ؤ عملي نه شو.
3. د سبر سیستم وصل کیدل چي غیر ضروري او زیات لګښت سره
4. د ۳۰ تنو کارمندانو جذب درقابت له لاري، چي کورسونه ورته اماده نه شول.
5. دټکټونو دفروش نماینده ګي په زیات لګښت سره.
6. داریانا شرکت له تور لست څخه ونه ووت.
7. ۳۱۱۲۳۰۷ ډالره دهیڅ د پاره دولت ته زیان را واوښت، چا بازخواست هم ونکړ.

بي پروایي، چي انصافي هم تر سرحد تیره شویده، یو څوک دي ووایي چي څوک خپل کور پخپله خرابوي. ایا په نړۍ کي داسي مامور یا مستخدم شته چي د ورځي ۱۶۵۰ دالره معاش ولري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۱)

د حاجیانو انتقال

د افغانستان د اسلامي جمهوریت همیشه بي دریغه هڅه او هاند کوي ، تر څو د بیت الله شریف د حاجیانو له پاره مساعد شرایط برابر کړي او دغه موضوع ته يي د خپلو کړنو په سر کي ځاي ورکړیدي.

خو د خواشینی ځاي دي، چي ددولتي مقاماتو دغه هیله همیشه د ترانسپورت او دحج او اوقافو وزارتونو د مسؤلینو له خوا له ستونزو سره مخامخ کیږي.

د باخبري سرچینو په حواله په ۱۳۸۷ کال کي د ترانسپورت وزارت، چي وزیر يي حمید الله قادري و او د وزیرانو شورا له خوا د هر حاجي له پاره د لیږلو ټول لګښتونه محاسبه او پریکړه يي وکړه، چي په ټولنیزه توګه دي هر حاجي ۵/۱۳۶۸ دالره ثبت او هغه ۶/۱۳۱ دالره ، چي مخکي د ترانسپورت وزارت له هر حاجي څخه زیاتي اخیستي وي بیرته ورکړي.

د حاجیانو د لیږدولو له پاره د وزیرانو شورا له دیرشمي مصوبي سره سم، ددیرش زرو حاجیانو لیږدول د ګلوبل خدماتي او تجارتي شرکت سره تړون وکړ. او پریکړه يي وکړه، چي دغه پیسي به په درو مرحلو کي ورکوي.

خو د ترانسپرت وزیر پرته له دي ، چي د وزیرانو د عالي شورا مصوبه په پام کي ونیسي، سربیره پردي چي د حاجیانو پیسي يي ورنکړي نوموړی تړون تعدیل کړ.

حمیدالله قادري سربیره پر هغه وړاندیز چي اړوندو مامورینو د حاجیانو د انتقال د پروسي له پاره د ترانسپورت وزیر ته کړي وو، نه مانه او وروته ویلي يي و، چي زه په خپله دغه چاري پرورواندي وړم.

خو څرنګه چي نوموړی شرکت دپرواز اجازه له سعودي عربستان څخه پر وخت وانه خیستل شوه نو د حاجیانو د لیږد په بهیر کي ستونزي رامنځته شوي .

حمیدالله قادري په خپل دغه کار سره د افغانستان ملي او بین المللي حیثیت ته په معنوي زیان اړولو سره ۹۴۵۰۰۰ دالره مالي زیان دولت ته واړاوه او دغه کار ددي سبب شو، چي حاجیان په مظاهرو لاس پوري کړي.

وزیرصاحب قادري دمالیزیا هیواد دګلوبل او ناس کمپنۍ سره، د حاجیانو دانتقال قرارداد بیله دتضمین لس ملیونه دري سوه شپږپنځوس دالره پیشکي حواله کړي، چي دا شرکت اصلاً دترانسپورت سابقه او تجربه نه درلوده او داشرکتو پرزه فروشي کوله ، ددي هیواد څه کم یوولس ملیونه دالره په اوبو کي لاهو شوي.

حمیدالله قادري بي خاره خپل ژوند ته دوام ورکوي. او په ۱۳۹۳ کال ریاست جمهوري ته هم په سرو سترګو کاندید هم ؤ، خدای فضل وکړ چي دټاکنو دکمیسیون لخوا وایستل شو.

ریښتیا خبره ده چي دلته دخاین او خادم توپیر لږ کیږي. دي دسختي سزا وړ دي اماءاما ....

حمیدالله قادري یوازي نه دي . دحج او اوقافو وزارت او ترانسپورت وزارت ښه شګوم نلري.

پخوانی وزیرداکتر عبدالرحمن هم په قتل ورسید ، میرویس داسمعیل زوي هم ووژل شو، صدیق چکري په اختلاس لاس پوري کړ وتښتید، نعمت الله شهراني هم په یوه ورځ پنځه سوه زره دالره حواله ورکړه، تر اتهام لاندي شو.

چاورته څه ونه ویل، عنایت الله قاسمي دترانسپورت وزیر د بوینګ الوتکو په رانیولو کي ملت او دولت ته په ملیونونو تاوان ورساوه چي تفصیل به يي په بل ځاي کي راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۲)

کاستر او که پلانکوچ ؟

دشیر خان بندر ریاست خپل وړاندیز دسوداګرۍ وزارت ته وړاندي کوي، چې یوه کاستر موټر ته ضرورت لري اودسوداګرۍ وزات دمقام له خوا منظوریږي، په همدې حال بیا وړاندیز کوي چې د کاستر پر ځای پلانکوچ وپیرودل شي، بالاخره یوه عراده کاستر موټر په ۱۵۹۵۰۰۰ افغانۍ پیري، چې موټر باید نوي وي ، مګر برعکس موټر دزوړوالی له امله دشیرخان بندر مامورین شکایت کوي، چې دپیریدني په کار کي درغلي شویده، موضوع پلټني ته ځي، په پلټنه کي څرګندیږي چې ۵/۵/۱۳۹۰ کال دپیریدني دپلاوي له خوا پیردل شوی او تر ۱۶/۷/۱۳۹۰ د ګټې اخیستني وړنه ؤ او وروسته له دغه نیټې څخه په ډول ډول تخنیکي عوارضو سره ۲۵ ځله مخ کیږي چې په یو زیات شمیر پیسو ترمیم کیږي.

خو کله چې پوهیږي چې داختلاس دغه قضیه افشا کیږي ، نو موټر بیرته مالک ته سپارل کیږي خوبیا هم څلور تنه په نوموړي قضیه کي مسؤول بلل کیږي، داچي له مسؤلینو سره څه وشول موږ ورڅخه رپوټ نه لرو. کوم عراده موټر چې د ۱۰۴۴ نمبر تاریخ ۸۸/۷/۱ پواسطه دوزارت لخوا منظور ورکړه شویدي ، که څه هم یوه عراده موترؤ ، مګر بیا هم په څرګند ډول یکي خیانت وشو، چې یو مثال ؤ.

کوم هدف او احتیاج چې ؤ هغه رفع نه شو، خیانت او ناوړي ګټې په نظام کي تر دي اندازي دود شویدي.پورتنیموټر آن پر لاري بندر ته لا نه وه رسیدلي چې خراب شو.عزیز الله دهیات غړی، چې کوم اعتراض لري، مګر دبندر رئیس هغه نه مني او اختلافات رامنځ ته کیږي. دا دود دي، چې دخریداري هیات لړ او ډیر خپله برخه یکي لاس ته باید راوړي. داچي وروسته څه کیږي، هغه نو پر خدای توکل دی. که کوم څوک داسي خریداري او یا قرارداد پیداکړي، چې درغلي او یا بډي یکي ندي اخیستل شوی، جایزه باید ورکړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۳)

د پوهني وزيراو د وکيلانو امر

هشت صبح ورځپاني په خپله ۱۳۹۲ کال د لندي د مياشتي په شلمه نيټه د پوهني د وزير له خولي وليکل، چي ددولتي چارواکو د مداخلي له امله څه نشي کولاي .

د پوهني وزير فاروق وردګ ،چي د مشرانوجرګي په عمومي غونډه کي وويل: چي دده د شکايت سره يو والي له دندي ګوښه نه شو او د زورواکی له امله په خپل ځاي پاتي شو، که څه هم هغه د والي نوم و انخيست خو ويي ويل: چي د ځينو واليانواو چارواکو په مقابل کي عاجز دي.

د پوهني وزير د معارف د رئيسانو د تبديلي په برخه کي وويل: تر څو چي دي په وزارت کي دی، نو هغه رئيسان چي له مخالفينو سره لاس لري مقرريدلاي نه شي .

وردګ د ځيني هغو معلمانو چي په مدرسو او ښوونځيو کي دندي سرته رسوي او ادعا کوي چي په پاکستان او ايران کي يي زده کړي کړيدي، خو اسناد نه لري د مشرانو جرګي دغړو د واسطي له امله مقررېږي او نشي کولاي د هغو ديني عالمانو د کاميابي او مقرري رد کړي چي د ملي شورا د غړو له خوا معرفي شويدي .

هغه دا هم وويل: چي ځيني سناتوران د پوهني د رئيسانو د تبديلي په اړوند مداخله کوي، چي تصميم يي له ستونزو سره مخامخ کوي.

د پوهني وزير له سناتورانو وغوښتل، چي له ده سره د ستونزو په حل کي مرسته وکړي.

وکيلان او سناتوران نه يوازي د پوهني وزارت کي مداخله کوي ، بلکي دمؤکل تر عنوان لاندي په هروزارت او اداره کي په ډيره بي باکي او جسارت مداخله کوي.

په هيواد کي د ګډوډۍ او فساد لوي عامل همدا دوي دي او کميشن کاري ورته مباح کار بلل کيږي .

د ۱۵ دوري وکيلانو چي قرضه او وسله اخيستي وه، او بيا بلي دوري کي ناکام شول ، نه يي وسله تحويل کړه او نه يي خپل پور ادا کړ. که ريښتيا خبري ورته وکړي ځان توهين شوي بولي او ادعا کوي چي ملت توهين شؤ.

په ډاګه بايد وويل شي، چيرته چي فساد دي، وکيل په کي لاس لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۴)

قاچاقبران او قاضيان

دکشفي ارګانونو د هلو ځلو او خبرتيا له امله، هر يو حاجي لعل جان د نظر محمد زوی ، چې د هلمند ولايت اوسيدونکي، د مخدرو توکو لوي قاچاقچيان بلل کيږي د عملياتو په بهير کي نيول کيږي، د هغو دخالت په قاچاق کي په اثبات رسوي.

د پلټني په پايله کي ثابتيږي چې ۱۴۳ کيلو ګرامو هيروئينو او د ۷۰۰ کيلو ګرامو ترياکو،نور پوري شوي.

دغه راز ۲۴۸ کيلو ګرامو هيروئينو او له ۶۰۰ کيلو ګرامو ځخه زيات ترياک، چې ۱۳۹۱/۹/۱۴ کال کي ونيول، چې تور يي په جان محمد پوري شوي چې په حاجي لعل جان حاجي امان الله او احسان الله پوري تړاو در لود، نو د اثباتيه اسنادو په درلودلو سره د مخدرو توکو سره د مبارزي د استيناف محکمي او ابتدائيه محکمي له خوا په ۲۰-۲۰ کاله تنفيذي بند محکوم شول ، مګر د ستري محکمي د عامه امنيت ددیوان په ۴۵۵ -۲۲-۳-۴ قضايي غونډه کي هر يو لعل جان ، امان الله او احسان الله پنځلس ، پنځلس کاله بند تخيف راځي، مګر پلان ورته جوړيږي.

ستره محکمه نرمش او تفاهم نيسي ، زور او زر دلته هم کار کوي. په بي نتيجي تجديد نظر اقدام کيږي. بالاخره په مشروطه خوشي کولو ئي هم لاس پوري کيږي. او لعل جان دکابل نه کندهار ته تبديل شو.

دلته پوښتنه رامنځته کيږی چې نور به پدي هيواد کي پرچا اعتماد وشي ؟ د ښاغلي عبدالسلام عظيمي د ستري محکمي رئيس لاس پر پروت ؤ. پدي هکله ډيري ناروا خبري اوريدل کيږي، ممکن واقعيت ولري،البته په خصوصي محفلو کي اکثرأ خبري ريښتيا او بي غرضه وي .

۲۰ کلن محبوس په يوه بدنامه قضيه کي، قاضي القضات دهغه امر ورکړ چې خوشي شي، پيسو دلته هم خپل نقش بازي کړي ؤ. دکابل د ۴ مي حوزي قاضي يي امر ونه مانه ، برطرفه شو ، مګر دکندهار دابتدائيه قاضي تر تاثير لاندي راغی. شل کلن بند د بند نه خوشي او فرار وکړ. لعل جان دنړۍ دهغو۵ تنو نامتوقاچاق بر ؤ، لکه يو روسي او بل د جنوبي امريکا نه ؤ.

پداسي پيښو کي نه عدالت مد نظر ؤ او نه اخلاق ، همدا ستره محکمه وه چې نامتو وژونکي اسدالله سروري د نور محمد تره کي د وخت د اکسا رئيس ، چې زموږ د هيواد په زور ځه ، آن په لکو بي ګناه کسان ځيني د الوتکو راواچول او ځيني يي ژوندي ښخ کړل. د ابتدائيه محکمي حکم چې په اعدام محکوم شوی ؤ ، نقص کړ. د ستره محکمي دا د نقص فيصله د جنرال عبدالخالق قاضي لخوا ، چې ټينګه کمونستي سابقه لري ، پدي واسطه پدي ډول ادا کړ،صادره شوه، البته چې د قاضی القضات تفاهم شرط دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۵)

د قضا استقلالیت

روح الله خروټي چي د سپین ګل زوي او د ۱۹ کیلو ګرامو هیروئینو په تور په ۱۹/۲/۱۳۸۵ نیول کیږي او د مخدرو توکو سره د مبارزي د محکمي له خوا د (۱۵۷) - ۸/۹/۱۳۸۵ فیصلي له مخي بري الزمه پیژندل شوي، مګر قضیه د استیناف د محکمي له خوا څیړل کیږي د ۲۳ ــ ۱۴/۲/۱۳۸۸ فیصلي له مخي نوموړی غیا بآ په ۱۶ کلونو بند او ۱۵۰۰۰۰ افغانیو نغدي جریمي محکوم کیږي ، او په پاي کي د جمهوري ریاست د مقام د بیلا بیلو فرمانونو په ترڅ کي ټول دولس کاله او څلور میاشتي د بند تخفیف اخلي او عملاً دري کاله او اته میاشتي یي په بند کي تیري کړیدي .

روح الله خروټي چي په ۱۶ کاله بند محکوم ؤ ، په ازادانه ډول ګرځي. د ۱۶ مي دوري ولسي جرګي ته کاندید او کمپاین یي هم کاوه ، مګر چاونه نیوي، ابتدائیه محکمي چي دبرائت حکم ورکړي او استیناف او تمیز ۱۶ کاله، مګر ستري محکمي د تفتیش دقانون او منطق پر بنا دابتدائیه محکمي نه ددي پریکړي په هکله پوښتنه ونکړه ، ولي چي دقضا ازادي به خدشه داره شي.

دقانون نه فرار یوازي دروح الله خروټي هلي ځلي نه وي ،بلکه لوړپوړو چارواکو حمایه یي په څنګ کي وه، دی دخپلو پیسو په زور به یو ولایت نه بل مساعد او مناسب ولایت ته تش په نامه زندان ته په اسانی تبدیلي دي . سپارښت او واسطي په څنګ پیسو هم پوره رول درلود، مارشال صاحب فهیم هم ورسره خواخوږي درلوده .

دلته اعتراض دا ندي چي خروټي صاحب د ۱۶ کالو بند پر ځاي یوازي دري کاله بند تیر کړ، بلکه قاضیانو ته هم سوال راجع نشو، دحکم تفاوت ډیر لوړ دي، یا باید دابتدائیه قاضي ګرم او محکوم شي چي عدالت یي ندي تامین کړي . داستیناف قاضي یو ددي دو محاکمو نه بلید وپوښتل شي.

دلته طالع ورسره ملګري ونکړه، که چیري بریالی وکیل شوی وای لکه نور، بیا به دحکومت زور نه په رسیدای. په ګیر راغلي، مګر بیا هم ټول حکم په پوره ډول پر تطبیق نشو، دلته به هم ثروت کار کړیوي او یا د متنفذ قدرت.

عدالت چي پر اخلاقو ولاړ دی، زموږ هیواد کي بیله هغه کمرنګه دي. بازخواست نشته ، زور حق دي او حق زور ندي.

د ۱۳۹۳ کال په ورستیو کي بهرني مطبوعاتو د استاد عطا نور د قاچاق ، بدماشي، تروررونو او غصب په هکله ډیر څه لیکلي ؤ. اوس باید ومنل شي ، چي د اشرف رمضان قتل او خپل د امنیتي قوماندان خاکریزوال ته توطیه دده لخوا ثابته ده، چی هغه یي د قاچاق پطور بندي کړ. د ۱۳۹۳ کال د ریاست جمهوري په ټاکنو کي د ډاکټر عبدالله په پلوي ، جمعه خان همدرد ته لار ونیول، اقدام په وژنو سو، همدرد بچ او څلور تنه محافظین یي ور ووژل ، څوک دي چی بازخواست وکړي؟

دا یوازي استاد عطا ندي، بلکي زموږ هیواد د بدماشانو ډک دي. بل مثال ، دین محمد جرئت هم داکتر عبدالرحمن د ټولو په مخ کي په سپینه ورځ ووژي. د باباجان او وکیل رحماني په بګرام کي د ټاکنو پر محال هم خپل حریف د عصمت ورور مړ کړ، چي هیڅ رسنی خپور نکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۶)

د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟

د يوي باوري سرچيني په ربوټ کي ويل شوي، چي طارق حکيمي دعبدالوکيل حکيمي زوي د پوليسو افسر له خپلي ميرمني سره د۱۳۸۸ کال د مرغومي د مياشتي په شپاړسمه نيټه د يوه پوليس افسر چي نوم يي مير احمد شاه دي، د ميلمه په ډول ورځي اوتر سبا خپله ميرمن مرضيه هلته پريږدي، سبا شپه بيا هم له دوو تنو ساتونکو سره نوموړی کور ته ورځي او له ډوډۍ خوړلو وروسته خپله ميرمن د کور دهليز ته رابولي او ورته وايي، چي سبا ته له خپل ورور سره جلال اباد ته ولاړه شه او زه امريکا ته ځم ، د طارق ميرمن ورته وايي چي ته دروغ وايي بل کوم پلان لري ، په دي توګه ددواړو تر منځ ستونزه پيداکيږي، چي له همدي امله مير احمد شاه او ميرمن يي فوزيه نومي او سمينه دهليز ته راځي، ښځه او ميړه له جګړي څخه خلاصوي ، په همدي وخت کي طارق احمد شاه ته وايي، چي راضيه لور دي راکړه، وروسته له جنجال څخه د طارق دوه ساتونکي او په خپله ميراحمد شاه په زور يوي کوټي ته ننباسي او راضيي ته وايي چي له ما سره ولاړه شه که نه ټوله کورني دي وژنم .

هماغه وو چي راضيه نومي طارق په زوره بيايي او د شپي له نهو بجو څخه ۱۳۸۸ د مرغومي د مياشتي په اوه لسمه تر نهو بجو د ښاره ورکيږي ، چي وروسته طارق نومي نيسي او لور يي په لسمه امنيتي حوزه کي پيداکيږي.

مير احمد شاه هم د تحقيق په وخت دغه موضوع تائيدوي او راضيه هم په خپلو اظهاراتو کي چي په پورتني تاريخ دشپي اته بجي يي زه په زوره بوتلم او راته ويل يي، که ولاړه نه شي نو توله کورني دي وژنم ، او زه يي پنجشير ته بوتلم او د شپي دري بجي يي بيرته کابل ته راوستم په دغه موده کي سربيره پردي چي جنسي تيري يي راباندي وکړاو لسګونه نور زشت عملونه ، نوموړی وايي له دغي پيښي دري ورځي دمخه زما پلار د طارق په کور کي مېلمه وو او زما غوښتنه يي ورڅخه کړي وه او پلار مي ورته ويلي و چي درمي کړه. حکيمي ددي دپاره چي تجاوز اسانه شي راضيه ته چرس هم ورکوي او دمرګ په تهديد سره پري تجاوز کوي.

راضيه وايي: چي طارق زما فرج په خوله وځبيښي.

لنډه داچي موضوع محکمي ته ځي او د کابل ولايت ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۳۷ ــ ۲۹/۸/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په پنځلس کاله بند محکوموي، خو د بهرنيو او کورنيو جرمونو پرخلاف د مبارزي استيناف محکمه هغه رد په خپله ۱۰۴ــــ ۲/۵/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په شپږو کلو نو دبند سزا محکوموي، وروسته د جزا د استيناف محکمه په ۱۳۴۱ــ ۱/۸/۱۳۹۰ فيصله کي نوموړی په يوه کال او نهه مياشتي او ديارلس ورځي محکوموي، او په دي ډول د زورواکي او اختطاف قضيه پاي ته رسيږي. او قضا پدي ډول ظالم ته نجات ورکوي.

دسيد احمد شاه کورني چي ظلم ورسره وشو، عزت او عفت يي پايمال شو، وطن ترک واهه ، چايي بازخواست ونکړ، دخپلي کورنی سره ژوندي ورک شول.

وګوري دا تفاوت، دلته به هم زور او يا زر پوره نقش لوبولي وي.

دلته طالباني شرعيت په کارؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۷)

د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس

" فساد ددي سبب کيږي چي يو غوره او ښه اداره او يا سازمان په يوه ناوړه سياسي اداره بدله کړي".

د همدي مقولي پر بنياد په ځينو ادارو کي فساد تر دي کچي رسيدلي دي، چي په خلاص لاس او پرته له دي چي د پوښتني په اړوند کومه ويره ورسره وي لاس پوري کوي. همدا ده چي اوښ د باره سره په بډه وهل کيږي.

د سرچيني په حواله د ماليي په وزارت کي د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانيو د اختلاس قضيه د اسي رامنځته کيږي :

د ماليي وزارت د خزاينو د رياست او د محلي ارګانونو د خپلواکي اداري کارکوونکي، چي نومونه يي احمد سهيل، محمد طاهر ، محمد منير، احمد صميم ، محمد معصوم، ذبيح الله ،ضيأ الرحمن، اقامحمد، حميدالله راحل، محمد سليم لطيف، بشير احمد ، او محمد ابراهيم يو بل ته لاس ورکوي او په اختلاس لاس پوري کوي.

خو کله چي د کال په پاي کي د قطعيي فورمي د کنترول او تفتيش داداري له خوا څيړل کيږي، په حساب کي تفاوت تر سترګو کيږي.

کله چي فورم په ۲۷ او ۳۳۵ ــ ۲۸/۲/۱۳۸۹ ګڼه چي ۳۵۶۶۹۷۲ افغاني په ۵۹۰۰۰۲ کود، د افغانستان دثبات پروګرام د فرخار ولسوالی له پاره د محلي ارګانونو داداري په ادرس تخصيص صادريږي، وروسته دغه فورمه د خزاينو د رياست د انکشافي مسولينو له خوا سکن کيږي او نوم او تفصيل ته يي د نورو ولسواليو په نامه تغير ورکوي او شميره يي هم تغير ورکوي او په نتجه کي يي ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانی دبانک نه وزي او حيف و ميل کيږي.

وروسته له څيړنو څخه داداري فساد پر خلاف د مبارزي د ابتدائيه محکمي د ۱۲۸ــ ۳۰/۱۰/۱۳۹۲ فيصلي په اساس هر يو احمد سهيل ثابت د عبدالصبور زوي د خزاينو د رياست کارمند او محمد طاهر رشتيا د عبدالرسول زوي چي د ثبات د تحکيم داداري مالي مسؤل دي ددغه تزوير او اختلاس په اړوند په پنځو پنځو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او د هغه معادل حکم کوي او محمد منير د محمد انور زوي ، صميم د محمد قاسم زوي د خزاينو د رياست کارکوونکي په شپږو شپږو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او دهغي په اندازه د جريمي د ورکړي په سزا او محمد معصوم فرهاد د عبدالحکيم زوي دثبات داداري پخواني رئيس او کنترولر ذبيح الله د محمد شفيع زوي ، د ثبات د تحکيم د اداري د مالي بخش کارمند ضيأ الرحمن د حبيب الرحمن زوي د نوموړی قضيي د اختلاس په تور په دري دري کاله تنفيذي حبس سزا محکوم او باقي کسانو برائت تر لاسه کړ. دايوه استثنايي پيښه وه، چي مجازات پکي راغلل. او قريشي ددي قضيي اصلی عامل د فرار په حال کي ژوند کوي. فکر نه کوم چي قريشي به ونيول شي، څه وخت وروسته نه څوک علاقه لري او نه دلچسپي ، کرار کرار به هير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۸)

د حاجیانو خرڅول

د يوي باوري سرچيني په رپوټ کي ،چي د حج واو قافو د پخواني وزير محمد صديق چکري، سلګونو زرو ډالرو داختلاس د قضيي په اړوند ليکل شويدي په کي راغلي دي : نوموړی رپوټ چي ډير اوږد دي نو موږ يي لنډيز را اخلو .

د هيواد امنيتي مسولين خبر تر لاسه کوي، چي دري سوه ۶۲ زره امريکايي ډالر او ۴۴ زره سعودي ريال چي په سعودي عربستان کي، د افغانستان د حاجيانو د اوسيدني د ځاي او د هر حاجي پر سر دوه سوه سعودي رياله تر لاسه شويدي ، د حج و او قافو د وزارت خزانه دار محمد نور او د نوموړی وزارت د جنوب غرب د حوزي د مدير فضل الله له خوا ليږدول کيږي .

کله چي نوموړی له طياري څخه کښته کيږي او تلاشي کيږي، له هغوي څخه دري سوه او دوه شپيته زره دالره او څلور څلويښت زره رياله تر لاسه کيږي.

لنډه داچي کله له نوموړی څخه تحقيقات کيږي، نو څرګنديږي چي د نوموړی وزارت په وړانديز او د جمهوري رياست د مقام په منظوري هر يو ډاکتر شفيق صميم معين ، بريالي شريفي اداري رئيس، کرامت الله صديق، حامد مرتضي، شاه اغا مرادي دبهرنيو چارو وزارت استازي ، عبدالصمد د ماليي وزارت استازي، فضل الله قاضي زاده د نوموړی وزارت د جنوب غرب زون مدير، دملي امنيت د رياست استازي او نجيب الله امين د چارو داداري استازي ګمارل کيږي، تر څو د حاجيانو د انتقال ترون په سعودي عربستان کي وکړي.

مخکي له دي چي نوموړی پلاوي سعودي عربستان ته ولاړ شي، محمد صديق چکري او ددغه وزارت خزانه دار محمد نور ، قاضي مختار ، شريف رباطي او معصومي عربستان ته روانيږي .

چکري په خپل استوګن ځاي کي دداو طلبو شرکتونو له استازو سره ګوري ، خو عبدالرحمن لبني د افواج توبه شرکت رييس او يو تن د نوموړی شرکت استازي له چکري سره ليدنه کي پردي توافق کوي، چي د رشوت په مقابل کي به نوموړی شرکت ترون ګټي او د هر حاجي پر سر د ۱۵۰ ريالو ورکړي سره پايلي ته رسيږي او له ياد شرکت څخه يو سل پنځوس زره ډالره پيشکي اخلي او محمد نور خزانه دار ته يي سپاري.

چکري محمد نور خزانه دار ته داهم وايي چي نوموړی شرکت پنځه لکه دالر نور هم ور ته سپاري.

او سپارښتنه ور ته کوي، چي هغه به افغانستان ته راوړي ، وروسته يونس نومي د پنځو لکو دالرو تحفه وزير ته په يو بکس کي ، چي د هوايي ډګر له تالاشي څخه تيرشوي دي محمد نور خزانه دار ته سپاري، چي په کابل کي چکري ته وسپاري ، چکري بيا هم محمد نور خزانه دار ته تليفون کوي، چي کتابونه يونس نومي تاته وسپارل ، هدف له کتابو نو څخه پيسي دي ، چي په پايله کي ۳۶۲۰۰۰ دالره د محمد نور اطاق ته ور وړي او هغه ته يي سپاري ، هغه هم ددي له پاره چي تر څو چکري ته دغه پيسي ور نکړي هغه نوموړی شرکت ته دورکړي حواله نه امضاء کوي.

چکري کله چي د استاد رباني په واکداري کي د اطلاعاتو او فرهنګ وزير وو ، په بد اخلاقي شهرت درلود، په اطلاعاتو او فرهنګ کي ميرمنو چي اوږده نوکان درلوده ، ده به ورته ويل چي استنجابه څنګه وهي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد نور نومي خزاندار په ۱۵ کاله بند محکوم شو . چکري لندن ته فرار وکړ، انګريزان پر تينګ شول ،ولي چي انګريزي تابيعت يي درلود ، بناغلي رباني دده دپاره دکرزي سره دملاقات زمينه مساعده کړه . چکري دجمعيت اسلامي دګوند دژبه ورو کسانو نه ؤ چي ډير انتقادونه يي کول ، دولسي جرګي نه يي داعتماد رايي يو نه وړه ، مګر سرپرست پاته شوو. استاد سياف کوم ځاي کيسه کړيوه چي رئيس جمهور ته يي مشوره ورکړي وه ، ددي دپاره چي دچکري انتقاد خوله پټه شي وزارت دي ورکړي ، له همدي کبله چکري تغير جبهه وکړ. وايي دا دپيسو موضوع هم دجميعتانو لخوا دامرالله صالح پواسطه ورته جوړه شوه ،که څه هم واقعيت درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۹)

په پښتني بانک کي د اختلاس د يوي بلي قضيي بيلګه

ضيا احمد د صفي احمد زوي چي د پښتني بانک د مليو نو ډالرو په تور بندي دي، د خپل خلاصون او بي ګناهی په اړوند خپله عرض پاڼه امنيتي ارګانونو ته وړاندي کوي.

کله چي د هغه په اړوند څيرنه کيږي په پاي کي معلوميږي چي نوموړی د پښتني بانک د تجزيي او تحليل مدير وو او د نوموړی بانک د مليو نونو ډالرو د اختلاس شريک دي، نيول شوي او تر توقيف لاندي دي.

په پښتني بانک کي د اختلاس قضيه لکه چي زموږ ټولو هيواد والوته معلومه ده، چي د پښتني بانک د ځينو مسوولينو او د يو شمير شرکتونو او انجينرانو ددرغلی په پايله کي مليونونه ډالر اختلاس اوکوم جايدادونه چي د قرض په عوض بانک ته په تضمين ورکړل شوي ، نه جايداد وجود لري او نه هم کومه اداره د هغي مسووليت پر غاړه اخلي .

د نورو تورنو په ډله کي ضيا احمد نومي هم د ۱۵/۱۰/۱۳۹۲ کال د يوه قرار له مخي، د کورنيو چارو وزارت ددرنو جرايمو سره د مبارزي د پوليسو له خوا نيول کيږي .

نوموړی د طرز العمل پر خلاف د ميوند ميرکي شرکت رئيس ميوند د عصمت الله ميرکی زوی ته ددري سوو زرو امريکايي دالرو، چي د ۱۴۵ ـــ ۱۲/۱۱/۱۳۸۹ داداري فساد پر ضد د مبارزي دابتدائيه محکمي د قرار له مخي، چي په کي ويل شوي : هغه اشخاص چي په لاسليک يي پيسي اختلاس شوي وي، د عدلي تعقيب وړ دي ، نو ضيا احمد هم په هغه ډله کي دي، چي د نوموړی شرکت له پاره يي د قضيي د ورکړي وړانديز کړيدي .

دا يوازي ددغسي درغليو يوه بيلګه ده ،چي موږ يي ليکو، حيات الله دياني ددي بانک رئيس دنور ډيرو فساد په څنګ کي، د ميرکي داختلاس په قضيه کي هم تر تور لاندي دي .

تش په نامه دميوند ميرکي شرکت هيڅ وجود فزيکي نه درلود، دخلقي قوماندان زوي، قباله غلطه، شاهدان غلط، ضامنان غلط. دپښتني بانک دمسؤلو مامورينو په مرسته دري سوه زره دالره وايستل شول. دپورتني قرار له مخي ميوند ۶ کاله حبس او پلار يي ۳ کاله بند محکوم شو . عصمت الله په زندان کي مړ شو، مګر پيسي په لاس نه راغلي.

دا جوته ده، څوک چی نفوذ لري، هر څه کولای شي. د نفوذ د لاس ته راوړلو د پاره ثروت دي قدرت.

څوک چي پخپله په ګيډه موړ نه وي، ددي نه به څه جوړ شي، نه د قو م په درد خوري او نه د ګوند.

که ثروت وی قدرت يعنی قدرتمندان به هم استخدام کړي. او يا برعکس که قدرت وي ثروت هم په لاس راځي، چي دا دوه لاملونه يو دبل لازم او ملزوم دي. ميوند برکي به هم يو ددي لاملونو نه درلود او يا به جوړ جاړی نه کار اخيستي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۰)

د یو ترافیک بدي

د یوي باوري خبر په حواله احمد جان د محمد جان زوي دي او د ۱۹۹۶۵ نمبر کاستر موټر دریور دي، د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته خپله عرض پاڼه وړاندي کوي او وايي، چي د تیمور شاهي په سیمه کي ترافیک بدي اخلي او د موټر وانانو د ازارولو او اذیت سبب ګرزي .

هغه ادعا کوي چي زما د موټر د جواز سیر کتابچه اته ورځي کیږي چي اخیستي ده، نه یي راکوي . کله چي د اړوندو ارګانونو مختلط پلاوي ګمارل کیږي . ساتنمن عبدالسمیع د بورا ګل زوي چي د ترافیکو د پولیسو د پنځمي حوزي اړوند دي د ۱۰۰۰ افغانیو دبډو اخیستلو په تور نیول کیږي او اړوندي محکمي ته سپارل کیږي .

دا خو د یو تن هیواد وال شهکاري وه ، چي موضوع یي د قانون د تنفیذو ارګانونو غوږ ته رسولي وه، خو داچي له هغو دریورانو هره ورځ څومره پیسي اخلي ؟ هغوي خواران ددي له پاره چي خپلي غریبي څخه پاتي نشي خپله خوله پټوي اوکوم ارګان ته شکایت نه کوي .

دا د بډو د لسهاوو زرو بډو یوه بیلګه ده، چي موږ ورڅخه خبر شوي یو . څوک حوصله نلري ، یا زغم یي اوس عادت شوي او دبازخواست څخه بي هیلي شویدي ، نه پسي ګرځي. دسرک ترافیک، د پوستو مامورین ، دناحیو مامورین په ښکاره ډول دسرک په غاړه په راټولو لګیا دي . دګمرګ مامورین د بانک مامورین، سرحدي کارکونکي ، حق العبور خاوندان هم خپل کار کوي .

یایي دندي په اجاره ورکول کیږي ، یا به درنه واسطه ولري . په ولایاتو کي دهر سناتور او وکیل برخه معلومه ده . که چیري کوم مامور لار نه نیسي او دقانون رعایت کوي یا به ژر غیر فعال ادارو ته تبدیلیږي او یا به په بله بلا اخته کیږي. دولتي چارواکي دابرو او حیثیت چندان خیال نه ساتي ، البته دا ډول اعتراضونه ډیر دي ، عملي ګام نه دي پورته شوي .

ډیر کمیسیونونه ، اوهیاتونه جوړ شول مګر نتیجه یي لږوه. البته دفساد په مخنیوي کي ، دولس همکاري یو مهم او اړین کار دي، چي شکایت و مرجع ته ورسوي، تسلیم نشي او شراکت ورسره ونه کړي.

دا د مشت نمونه خروار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۱)

ملي مشارکت

د تاند په نامه خبري سرچيني دروان کال د غبرګولي د مياشتي په ديرشمه ددو شنبي په ورځ وليکل: چي خلک داسي ادعا کوي چي د کورنيو چارو وزير بسم الله محمدي ددي وزارت د چارو له تر لاسه کولو سره سم د افغانستان د نورو سيمو او سيدونکي بر طرفه او پر ځاي يي د جميعت په تيره بيا د پنجشير اوسيدونکو ګمارني ته زور ورکړيدي .

د نړيوالي ټولني د مليارډونو ډالرو مرستي سربيره په افغانستان کي، ددولت د اساساتو نه رامنځته کيدو يو اصلي علت دا بلل شوي چي دواک خاوندان د ملي او يا لږ تر لږه د خپل حکومت د ګټو پرځاي لا هم د خپل ګوند ، سمت او قوم ته وفا دار دي ، چي دا دکرزی د حکومت د ناکامی يوه بيلګه ده.

حقيقت دادي چي زموږ په هيواد کي ځيني لوړ پوړي چارواکي ، کله چي په يوه مقام کي وي او جيبونه يي له پيسو ډک وي نو بيا په دولت کي نه عدالت شته او نه حق وحقدار ته سپارل کيږي ، خو کله چي له دندي ګوښه کيږي او يا تبديليږي نو سمدلاسه " پوزيسون " په " اپوزسيون " بدليږي او ډنډوري خپروي او د رسنيو په ګردي ميزونو کي اوتي بوتي وايي، چي عدالت نشته ، ملي يوالي، په دندو کي ملي ترکيب ، ملي مشارکت او .... نشته . په هيواد کي اداري فساد دي ، له بهرنيو مرستو په سمه توګه ګټه نه اخيستل کيږي او داسي نوري په لسهاوو نيوکي کوي.

د تاند خبري سرچيني خپور کړي او په کي د ۶۷ تنو چارواکو نومونه ليکل شوي، چي بسم الله محمدي د کورنيو چارو وزير و مقرر کړي او مطلق اکثريت يي د جمعيت اسلامي د ګوند غړي او يو ي سيمي (پنجشير) اوسيدونکي دي خبروو تر څو چي زموږ هيوادوال د ملي يوالي ، ملي مشارکت ، عدالت او په دندو کي دقومي ترکيب په مانا پوه شي ؟!! دا لاندي لست دملي مشارکت نمونه ده :

قسميکه ملاحظات ميشود وزارت اموداخله درانحصار پنجشير وجمعيت قرار ګرفت

شماره	اسم	رتبه	وظيفه	سکونت	موقت سياسي	ملاحظات
۱	بسم الله خان	سترجنرال	وزيرداخله	پنجشير	جميعت اسلامي	
۲	عبدالرحمن	دګرجنرال	معين امنيتي	کابل	جميعت اسلامي	
۳	بازمحمد	دګرجنرال	معين موادمخدر	بدخشان	جميعت اسلامي	
۴	مسعود راغب	تورنجنرال	رئيس تفتيش	پروان	جميعت اسلامي	
۵	عبدالرحيم شجاع	تورنجنرال	رئيس حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۶	همايون عيني	جنرال	رئيس ع حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۷	عبدالقدوس اميد	جنرال	ق زون نمبر ۱	پنجشير	جميعت اسلامي	
۸	ملاصبور	تورنجنرال	ق بدخشان	پنجشير	جميعت اسلامي	
۹	معروف	جنرال	ق قرارګاه وزارت	پنجشير	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	شاعلم	جنرال	معاون ریاست ع استخبارات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۱	اکرام	جنرال	ق قطعه محافظت قضات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۲	نجیب الله قانوني	جنرال	معاون ریاست ع دفتر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۳	داداالله	جنرال	معاون ریاست پولیس	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۴	محمد اصف	جنرال	مدیرع ارتباط خارجه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۵	سیف الدین وفا	جنرال	مدیرع حقوق کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۶	مبین قره بیگ	جنرال	معاون ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۷	عظیم قره بیگ	جنرال	معاون ریاست ترافیک	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۸	خلیل دستیار	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۲	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۹	حبیب الرحمن	جنرال	رییس تحقیقات زون ۲۰۳	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۰	عبداالروف تاج	جنرال	امرامنیت بلخ	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۱	عبدالحمید	جنرال	سرپرست ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۲	محمدناصرحیدري	سمونوال	مدیر ع تحلیل وارزیابي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۳	صبرالدین	سمونوال	مدیرع استخبارات وزارت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۴	محمد اکبر	سمونوال	مدیر تعقیب وزارت داخله	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۵	عبدالحکیم خیرخوا	سمونوال	مدیر کنترول زون نمبر ۳ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۶	غلام غوث	سمونوال	مدیر ع پالسي معینیت پالسي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۷	عبدالستار	سمونوال	مدیرتعقیب وجستجو کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۸	صابر	سمونوال	ق کندک کمربند کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۹	ویس تاج	سارمن	امرحوزه دهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۰	خالد تاج	سمونوال	مدیراستخبارات پنجشیر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱	عبدالرحيم	سمونوال	مدير تروريزم هرات	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۲	لطف الهادي	سمونوال	مدير استخبارات هرات	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۳	قدم شاه	سمونوال	ق كندک ۲ لواي ۱ نظم عامه	پنجشير		
۳۴	غلام دستگير	لمري سارن	مدير جنايي حوزه ۲ كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۵	عبدالرحيم	سمونمل	امر كنترول حوزه ۱ كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۶	ذين العاب الدين	سمونوال	ق كندک ۵ لواي ۳ نظم عامه	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۷	فاروق	سمونوال	ق كندک ۲ لواي ۳ نظم عامه	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۸	اغاشرين	سمونوال	معاون اداري حوزه چهارم كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۳۹	عارف امين زاده	سمونوال	معاون اداري حوزه دهم كابل	پنجشير		
۴۰	عزيز غيرت	جنرال	ق امنيه جوزجان	پنجشير		
۴۱	الياس	لمري سارن	امركشف حوزه اول كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۲	محمد وزير	لمري سارن	امركشف حوزه يازدهم كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۳	عبيدالله	سارمن	امركشف حوزه شانزدهم كابل	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۴	سيف الدين	سمونيار	امرجنايي ميربچه كوت	پنجشير	جميعت اسلامي	
۴۵	محمدايوب سالنگي	دگرجنرال	قومندان زون ۱۰۱ كابل	پروان	جميعت اسلامي	
۴۶	فضل الدين عيار	دگرجنرال	قومندان زون ۲۰۲ شمشاد	پروان	جمعيت اسلامي	
۴۷	زمري	جنرال	رئيس ع نظم عامه	پروان	جميعت اسلامي	
۴۸	شيراحمد ملداني	جنرال	قومندان امنيه پروان	هرات	جميعت اسلامي	
۴۹	خليل اندرابي	جنرال	قومندان امنيه سمنگان	بغلان	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۰	سید محمد	جنرال	قومندان امنیه فراه	بغلان	جمیعت اسلامي	
۵۱	داکتروکیل	تورنجنرال	رئیس ع پیژنتون	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۲	جمعه عدیل	جنرال	ق میدان هوایي کابل	هرات	جمیعت اسلامي	
۵۳	سید امان سادات	تورنجنرال	معاون اداري قواي سرحدي	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۴	سمیع الله قطره	تورنجنرال	قومندان امنیه کندز	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۵۵	فاروق حساس	جنرال	امرحوزه چهارم کابل	کاپیسا	جمیعت اسلامي	
۵۶	محمدایاز	جنرال	امرحوزه هفدهم کابل	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۷	مشتاق	جنرال	امرحوزه پنجم کابل	پغمان	جمیعت اسلامي	
۵۸	غلام محي الدین	سمونوال	قومندان لواي ۲ نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۹	فیض الرحمن سیدخیل	سمونوال	امر امنیت ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۰	حاجي محمد	سمونوال	مدیرجنایي ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۱	حفیظ الله	سمونوال	معاون اداري حوزه نهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۲	سیدخیل	جنرال	قومندان قواي سرحدي شمال	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۳	مجده	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پنج کابیل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۴	عبدالستار	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پانزدهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۵	امان الله	سمونوال	امر حوزه یازدهم کابل	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۶۶	عبدالعزیز	لمري سارن	امرکشف حوزه پانزدهم	پنچشیر	جمیعت اسلامي	
۶۷	وحید شریفي	جنرال	معاون نظم عامه	پنجسیر	جمیعت اسلامي	

دلته سیاسي ملاحظات مطرح ندي، یوازي جرمي برخه په نظر کی نیول شوی ده، ولي چي تبعیض هم فساد او جرم دي. که دا ټوله امتیاز یو قوم او یوي سیمي ته تکیه وکړي، عدالت به نه وي. دا باید په ډاګه وویل شي ، چي زموږ د پنچشیر هیوادوال په دي برخه کي د ډیر افراط نه کار اخلي، د نور ولس په فکر کي چندان ندي. ددي قوم نه پخوا د شینګري او قرسک نه نور څه نه لیدل کیدل، مګر نن دا هڅه ده چي د اکثریت قوم پدي وسیله یا مړه ، یا مهاجر او یا زندانونو کي د طالب په نوم او په تیرو رژیمو کي د خلقي په نامه ټکول او واچوي. مثلاً د امنیت ملي ریاست تل د پنچشیرمیراث ؤ، مارشال، سرور او بیا امرالله صالح پکي ناست وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۲)

د ګلبهار تاور قضیه:

له هغه راهیسي چي بهرني پوځونه افغانستان ته راننوتي، نو ورسره یو ځاي فساد هم په ډیره لوړه کچه رواج وموند او په دغه لړۍ کي د هر چاچي لاس رسیدلي په یو ډول نه یو ډول یي د شتو پیداکولو له پاره په فساد او بډو لاس پوري کړ، او هغه چاچي شته درلودل په هیواد کي دګډوډیو نه ګټه واخیسته او کوښښ یي وکړ چي خپل شته او پیسي لا زیاتي کړي .

ددغه لړي په قضیو کي یوه هم د ګلبهار ددرغلي موضوع ده چي دجمهوري ریاست دلوړي مرستیال دلاسلیک په جعل کولو سره یي ۱۹ بلاکونو جوړولو ته ملا وتړله او قضیه داسي پیل کیږي .

دګلبهار حبیبي له خوا په ۱۳۸۸ کال کي د لوړي ناحیي د پل محمود خان په سیمه کي په ۱۹ بلاکونو جوړولو لاس پوري کوي ، او ددي له پاره چي دغه سیمه په ماستر پلان کي یوه کلتوري سیمه ده ، ناحیه دبلاکونو دجوړولو مخه نیسي .

لنډه داچي یو ځل د جمهوري ریاست دلوړي مرستیال حکم اخلي خو دغه حکم دشاروالي له خوا ددي له پاره چي حکم قانوني اړخ نه درلود هغه نه مني او وروسته حاجي وکیل پنجشیري هڅه کوي چي د نوموړی ماستر پلان تعدیل له مارشال فهیم څخه حکم واخلي خو بریالي کیږي نه . وروسته حاجي ګلبهار دخپل دفتر امر عطاالحق ته دنده سپاري، ترڅو دسیمي دتعدیل حکم تر لاسه کړي .

عطاالحق موضوع د ملي امنیت د ریاست ۱۴۲ ریاست کارمند عبدالقادر نومي سره شریکوي او عبدالقادر دغه موضوع رئیس محمد نومي ته وایي ، هغه ورته وایي چي په دي شرط دغه حکم اخلي چي یو سلو پنځوس زره دالره راکړي .

نو حاجي ګلبهار دغه شرط مني . لنډه داچي په تزویري ډول د مارشال فهیم حکم جوړیږي .

او بالاخره موضوع افشا کیږي او له امله یي رئیس محمد او عبدالقادر په ۲۲/۹/۱۳۹۰ نیټه نیول کیږي او د نیولو په وخت کي یي په موټر کي دوه جعلي مهرونه او یو شمیر جعلي اسنادونه تر لاسه کیږي ، او دغه راز له کور څخه یي ۱۹۰ زره دالره او ۴۸ مهرونه او یو صندوق جعلي اسناد هم په لاس راځي او په ۲۶/۹/۹۰ عطاالحق هم ګرفتار او په خپلو جرمونو اعتراف کوي .

دمحکمي لخوا په لمبر ۲۱۲ ـــــ ۲۷/۱۲/۱۳۹۰ فیصله کي رئیس محمد ،ګلبهار حبیبي، عطاء الحق صابر او عبدالقادر په شپږو شپږو کلو بند او علي سویه د نوموړو پیسو په ورکړي سزا ورکړل شي، دغه راز په نوموړی حکم کي داکتر عبید او حاجي یاسین د ساختمانونو د کنترول رئیس او د شپاړسمي ناحیي مسولین او د شپاړسمي امنیتي حوزي مسوولین او عبدالنسیم او انعام الله تر عدلي تعقیب لاندي ونیول شي .

مجاني خیرخواهان او خیر اندیشان، کله کرایي او کله بي کرایي ، هیواد کي راتولیږي، او په دي قضیه کي هم ،هم سلا شول .

د ننګرهار ولایت یو شمیر سوداګر د عرض پاني په تر ځ کي د جمهوري ریاست مقام ته عرض کوي، چي ګلبهار حبیبي ملي او یو وطن دوست سوداګر دي او دهغي نا علاجه ناروغي له امله چي لري باید له بند څخه خوشي شي او په پاي کي نوموړی د جمهوري ریاست له حکم سره سم له بند څخه خوشي کیږي . داوه ددغي قضیي لنډیز .

کومه اصطلاح چي نن کارول کیږي، د ملي سوداګر اشتباه ده. یو لا هم ملي سوداګر نه بلکي شخصي سوداګر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو ګټو مين دي، دمالي نه فرار،درغلي، او هر ډول غبن نه کار اخلي. البته يو شمير سم کسان به هم پيدا شي. ددوي ډير کسان دماموريتو دانحراف سبب ګرځي.

ګلبهار پيسو کار وکړ، قانون تطبيق نشو.

رئيس محمد نورو کسانوته هم جعلي اسناد او لاس ليکونه تهيه کړيدي، چي د ځينو نومونه دادي: چي برسي نشول.

1. جدول منسوبين امنيت ملي

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شمس الرحمن	نورالله				
2	عبدالربي	عبدالطيف				
3	عبدالمالک	عبدالرازق				
4	جاويد	محمد داود				

2 .جدول منسوبين وزارت امور داخله

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شاه ولي	شهاب الدين			وزارت داخله	
2	صفي ولله	امان الله			//	
3	مختار	غلام دستګير			//	
4	محمد ابراهيم	علي اکبر			//	
5	يو هما	امام الدين			//	

3. جدول منسوبين ملکي

	شهرت منسوبين امنيت ملي	سکونت	محل وظيفه	ملاحظات

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	اسم	ولد	ولدیت			
1	محمد هشم	سعدالین		ولایت پنجشیر	کارمند وزارت خارجه	فعلاً درخارج
2	لطف الرحمن			//	//	//
3	صدیق				سابق دستیار امرصحب	
4	عنایت الله	بسم الله محمدي				
5	عبدالرحمن				معامون ولایت ٌنجشیر	

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۳)

دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد

پخوا هرڅه سم،نظم او دفترداري داصولو سره سم روان ؤ، لکه دا په لاس راغلي ليک او سند څرګندوي چي دي کسانو په جعلي او تزويري توګه تحصيلي اسناد جوړکړيدي اولوړي،لوړي رتبې يي اشغال کړيدي. دابايد ووايم که (کفر از کعبه خيست ، کجا ماند مسلماني) .

دنورو جرمونو سره، غصب و جعل او تزوير هم لوړي کچي ته ورسيد. د لاندي کسانو اسناد هم جعلي دي، ممکن داهم رئيس محمد چي ماهر خطاط دي جوړ کړيوي.

فقط دکمونستي کودتا سره هرڅه ګډوډ شول او ليدل کيږي، چي دلته د پنجشير او يا شمالي ټلوالي تر نوروکسانوڅه مخکي دي.

دا ياداشت د محترم مارشال محمد قسيم فهيم لخوا زما ملګري ته سپارل شوي ؤ. په ياداشت کي ليکل شوي ؤ، چي : (نو ماه قبل حاجي رشيد (دره) براي رئيس محمد زنګ زده بدست پسرم عبدالقادر يک ورق اسناد حکم داده شده را، که يک کمي تغير ميخورد از تغير حکم مبلغ ده هزار دالر امريکايي برايت ميدهيم).

له دي کبله چي لوړپوړي چارواکي دي، چا ونشواي کولاي چي تري پوښتنه وکړي، چي پرمخ دي څوګله دي. د هغو جملو نه فضل احمد معنوي د ليسانس ديپلوم هم جعلي او د مارشال فهيم لخوا ورکړه شويدي.

ايا مارشال داحق لري چي ديپلوم ورکړي، ديپلوم يوازي دعلمي موسساتو کار دي.

دالاندي کسانو په جعلي ډول اسناد جوړ کړيدي: چي يوه نمونه ده.

جدول شهرت افراد و اشخاصيکه براي شان از طريق رئيس محمد اسناد جعلي توزيع ترتيب گرديده است				
شماره	شهرت		نوع ديپلوم	ملاحظات
	اسم	ولد		
1	نضير احمد ضيايي		حقوق	
2	انجنير علي		ديپلوم پل تخنيک	
3	انجنير جان آغا		ديپلوم پل تخنيک	
4	امر الله صالح		فراغت صنف دوازدهم (12)	
5	انجنير عارف "سروري"		ديپلوم پل تخنيک	
6	مولانا عبدالرحمن معاون ولايت پنجشير		ديپلوم پل تخنيک	
7	انجنير ضرار احمد مقبل		ديپلوم دارالمعلمين	از طريق استاد بارش

(c) ketabton.com: The Digital Library

8	جنرال دوستم		فراغت صنف دوازدهم	
9	حشم	سعد الدين	ديپلوم	
10	لطف الرحمن "ازدره"		ديپلوم	
11	صديق		ديپلوم	دستيار امر صاحب
12	انجنير روح الله		ديپلوم دارالمعلمين	
13	جنرال فرديدون		(10) قطعه ديپلوم وزارت داخله	از دوره قانوني صاحب
14	حفيظ منصور			
15	احمد ضيا مسعود			

په ۲۲،۹،۹۱ نېټه کي رئيس محمد ونيول شو، او کوريي تلاشي شو، دکور نه يي جعلي اسناد ،مهرونه او ټاپي او (۱۹۰۰۰) دالره په لاس راغله. عبدالقادر د ۱۲۴ رياست (رياست امنيت ملي) هم ګډون درلود، دوي په ۱۶ کاله حبس محکموم شول، مګر حبس يي پاي ته ونه رساوه اوپه پای کي د ۱۸ ــ نېټه ۹۲. ۱۰ . ۲۲ فرمان له مخي عفوه شول.

ګرچه ستر جنرال عبدالرشيد دوستم کوم مجلس کي وويل « چي خلک وايي چي ما پنځم ټولګی لوستي ده، بد کوي ، ما شپږم ټولګی لوستي ده».

که ددي جملي کسانو نه پوښتنه وشي چي کوم ريښته او کوم پوهنځي دي لوستي ، بي ځوابه دي .

همدا ډول ښاغلي محمد همايون (همايون) دخوست استازي چي په اتحاد جماهير شوروي کي درس لوستي دي او پخواني تخلص يي (خلقي) ؤ ، داسدالله خالد د رای ګيری په غونډه کي چي عمومي رياست ته کانديد ؤ، داعتماد رايي په غونډه کي چي اسدالله خالد هم په شوروي کی دتحصيل ادعا درلوده ، وپوښتل چي درس لاڅه يوازي داستاد نوم دي واخله . موږ قناعت پرکوو هغه لاجوابه پاته شو، مګر بيا يي هم رايي يوړي او په لوړ انداز دولسي جرګي نه بريالي راووت، چي وايي : هستي کند مستي و غريبي کند سستي .

دلته هم ډير جعل کار شمالي ټالوال دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۴)

شرین اقا قاتل او دده رواني تکلیف

قضیه داسي ده چي ۸/۷ / ۲/۱۳۹۲ نیټه د شپي اته بجي د څلورمي حوزي اړوند د ماهیانو په سیمه کي غلام عباس د شرین اقا له خوا ټپي کیږي او وروسي یي مجتبی نومي د پنځمي حوزي د سپین کلي په سیمه کي د وسلي په ډزو د شیرین اقا له خوا وژل کیږي .

نوموړی له سیمي څخه تیښته کوي ، مګر د شپي په ۱۲ بجو د خیر خاني دکوتل دسر د امنیتي مسوولینو له خوا له یوه میل کلاشینکوف سره نیول کیږي ،هغوي بهانه کوي چي موږ پنجشیر ته ددعا کولو له پاره ځو . دوه تنه مظنونین مصطفي او عبدالبشیر بي خبري ښیي.

لنډه داچي له تحقیق او څیړني وروسته دري تنه مظنونین محکمي ته سپارل کیږي او دپنځمي ناحیي ابتدائیه محکمه د ۱۹۷ ــ ۱۴/۷/۱۳۹۲ فیصلي سره سم عبدالبشیر او مصطفي ته برأت او د شرین اقا په برخه کي حکم کوي چي هغه دي رواني روغتون ته واستول شي، چي دا دمحکمي لخوا یوه پوره پلمه ده .

او قضیه د استیناف مرحلي ته راجع کیږي ، او شرین اغا پرته له دي چي توقیف شي ازاد ګرزي .

اړونده محکمه دهغه ضامن ، چي سید رفیع د عبدالغفار زوي دي حاضر وي او په نظارت کي اچول کیږي . وروسته هغه هم په دي تعهد ، چي شرین اقا به پیداکوي له نظارت خاني څخه خوشي کیږي . خو دریغه چي وژونکي شیرین اقا تر اوسه حاضر شوي نه دي .

مګر شرین اغا روغ رمټ دي او ولسي جرګي ته یي ځان کاندید کړي ؤ. محکمه اوقضا نه دخدایه ترس لري او نه دقانونه ، ولي دقضا مصؤنیت او استقلالیت په اساسي قانون کي تضمین شویدي .

شرین اقا چي دده په ادعا دیوي فامیلي حیثیت له کبله دوه تنه وژني ، نو حتمآ رواني تکلیف نلري ، فقط پیسي لري او دپنجشیر اوسیدونکي دي، محکمه به اورمرو خپله لار ورسره نیسي .

دري شیان دهیواد دبدخبتۍ لامل دي:

1. پارلماني مصؤنیت
2. دقضا استقلالیت
3. دمطبوعاتو ازادي (چي بندو باره او بي سرحده ده).

ددي قضیي هیرو هم پنچشیري دي.

جنرال عبدالبصیر سالنګي یو وخت کیسه کول، کوم وخت چي نوموړي د کابل د امنیتي قوماندان ؤ ، ولسمشر کرزي تري تپوس کړیوؤ، چي په کابل کي اختطافونه او غلاوي څوک کوي؟ دي داسي وایي چي ماته ورته وویل چي د خوست او یا کندهار نه د لته خو څوک نه راځي، همدا د کوتل هغه خوا کسان دي چي دا کار کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۵)

دننګرهار په ګمرک کي دلرګيو چور

درپوټونو په حواله د ۲۳۷۸ داني چارتراش لرګيو چور، چي دطالبانو د واکمنۍ په وخت کي ددي له پاره چي په قاچاقي ډول بهر ته وړل کيدل ، ضبط اود جلال اباد په ګمرګ کي ساتل شوي و.

کله چي دطالبانو واکمني له منځه ځي، نو د سيمي چارواکو ته زمينه برابريږي تر څو هغه چارتراش لرګي تر لاسه کړي .

موضوع د يوه پلاوي له خوا څيړل کيږي په ډاګه کيږي، چي دګمرګ درئيس مولاجان دزمينه سازي په پايله کي چي ګويا دا دمجاهدينو مال دي او بيه يي ۱۵۸۰۲۵۰۰ افغاني کيږي يو شمير فرصت طلبو اشخاصو ته چي وايي په حاجي قدير پوري اړوندو، دده دحکم پر اساس په کال ۱۳۸۱ کي ويشل کيږي او هغه هم په دي ډول: ډګروال ملنګ ۵۸۶ داني چارتراشي چي بيه يي ۶۱۵۳۰۰۰ افغانی، شامحمود ۴۸۴ داني چارتراشي چي بيه يي ۵۰۸۲۰۰۰ افغاني ، غنچه ګل ۷۲ چارتراشي او پنځوس داني دبازو لرګي چي بيه يي ۱۲۵۸۰۰ افغاني ، وطن خان ۲۰۰ داني چارتراش او سل داني بازوګان چي بيه يي ۵۵۴۰۰۰ افغاني ، مهدي خان ۴۰ داني تليپر چي بيه يي ۵۶۰۰۰ افغاني ، لطف الله ۱۵۸ راګه ګزي لرګي چي بيه يي ۲۳۷۰۰ افغاني ، محمد علي ۲۱۶ داني چارتراش چي بيه يي ۲۲۶۸۰۰ افغاني ، باګت نام ۱۲۰ داني چارتراش چي بيه يي ۱۲۶۰۰۰ افغاني تر لاسه کړيدي او په دي ډول دملي بودجي د حيف و ميل زمينه برابره شويده .

او په کي مولا جان جهادوال چي دګمرګ رئيس و ګرم بلل کيږي، خو څرنګه چي نوموړی په پاکستان کي ژوند کوي نو قضيه تر اوسه لا ينحله پاتي ده .

پدي هکله د جمهوري رياست د مقام لخوا ۱۳۸۶/ ۸۵/۷/۷ ګڼه ليک هم صادر شويدي .

حال داچي دحاجي قدير په ابتکار چور شول. پوښتنه بيله دي هلته نشته .

داخو لا لرګي وه ، مجاهدينو او زورواکانو الوتکي او ټانګونه پرزه او تر خط ورواړول .

داسي چور په نورو ولاياتو کي هم وليدل شو. د هرات مجاهدين هم تر دي څه کمي نه درلودل، د بلخ ولايت د حيرتانو د بندر مالونه ، د ګمرک مالونه، د مځکو غصب، شخصي او دولتي شتمني يوازي د استاد عطا، حاجي محقق او حاجي دوستم تر منځ وويشل شول. څوک به وي چي پوښتنه وکړي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۶)

د عامي روغيتا په وزارت کي يوه درغلی

وايي چي اوبه دسره راخړي دي ، چي زياتره درغلی شويدي دلوړ پوړو چارواکو د شناخت او يا زمينه سازي له وجي نه رامنځته شويدي او تر څو چي د لوړ پوړو چارواکو مخه ونه نيول شي ددرغليو مخنيوي نا ممکن بريښي.

دکشفي ارګانونو د څيړني په پايله کي څرګنده شويده، چي د عامي روغتيا په وزارت کي يو شمير مامورين چي په رسمي بستونو کي مقرر، خو د انکشافي بودجي له لاري يي لوړ معاشونه تر لاسه کړيدي .

قضيه داسي شروع کيږي :

ددولتي چارواکو له خوا پنځه مليونه دالر په غزني کي ديوه روغتون له پاره د عامي روغتيا وزارت ته تخصيص ورکړل شوي، تر څو د روږدو کسانو دتداوي له پاره بندوبست وشي .

ددي پرځاي چي د روږدو کسانو درملنه په نوموړو پيسو وشي داسي څرګنديږي، چي داوو تنو مامورينو معاشونه له دغو پيسو څخه اجراکيږي ، په داسي حال کي، چي نوموړی اشخاص د معتادينو په پروګرام کي نه وو شامل.

۱ د حضرعلي د محمد حسن دزوي له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۲ د عبدالعزيز د عبدالاحد زوي له پاره هره مياشت ۴۵۰۰۰ افغاني

۳ دمحمد فهيم له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني

۴ دوحيدالله وافي له پاره هره مياشت ۸۱۶۶۶ افغاني

۵ د محمد صبور له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۶ د ميرويس سجاد له پاره هره مياشت ۱۴۵۵۲۵ افغاني

۷ د هما شيرزي له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني .

سربيره پردي چي څيړنه پاي ته نه ده رسيدلي خو دومره په ډاګه شوي چي احسان الله شهير د غلام حسن زوي په داسي حال کي، چي د بشري منابعو د رياست سرپرست وو او په عين وخت کي چي په يوه بست کي مقرر و خو د مياشتي ۱۵۰۰۰۰ افغانی د قرارداد په توګه ورته ورکړل شويدي .

او هر يو عبدالعزيز چي د انکشافي بودجي مدير ، حاجي فهيم دانکشافي بودجي غړي ، وحيد الله وافي د معلوماتي تکنالوژي په په بست کي مقرر و، خو دلار جوړوني له کبله په غير قانوني توګه له ۱۳۸۷ کال څخه تر ۱۳۹۰ کال پوري په غير قانوني توګه معاشونه، هغه هم د معتادينو له بودجي څخه تر لاسه کړيدي . وليدل شي چي ددي درغلی پايله څه کيږي .

داپول خدای ورکړي او باد راوړي بودجه ځيني کسانو ته ارزاني شوي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۷)

دحکم نه تنفیذ

یو پوه چي ابن خلدون نومیري د فساد اصلي لامل دحاکمو طبقو زیات تمایل، تجملي ژوند، په ګوته کوي، دنوموړی په باور حاکمه طبقه د تجملي ژوند له پاره زیات لګښت ته اړباسي چي په اداري فساد لاس پوري کړي.

دابن خلدون له وینا سره سم په هیواد کي یو شمیر چارواکي دذاتي ګټو ،عیش او نوش له پاره هڅي او هاند کوي ، تر څو له هري لاري چي کیږي پیسي لاسته راوړي او دځان او کورنۍ له پاره لوړپوړیزي ودانۍ جوړي کړي او ... پخوا به اوړی د پغمان او ژمی دجلال اباد هوس ؤ، اوس دوبی او دوشنبه ده.

دباوري رپوټونو او مډیا په حواله همدا اوس تر پنځو زرو تنو، چي دبیلا بیلو جرمونو په تور تورن دي دقانون د تنفیذ ارګانونه په دي نه دي بریالي شوي، چي هغوي دپولیسو له لاري جلب او اړوندو ادارو ته دحکم دتنفیذ دپاره ونیسي.

داپه داسي حال کي چي دهیواد د کشف اوتحقیق دقانون ۱۷ او ۱۸ مه ماده صراحت لري، چي مجرمین دکشفي او امنیتي ارګانونو له خوا جلب او باید ونیول شي .

چي دا ډیره د افسوس خبره ده چي دغه کار تر اوسه دعمل جامه نده اغوستي . بي مسؤلیتي او بي بازخواستي یي مهم رکن دي.

دامنو چي امنیتي ارګانونه مشکلات لري، پولیس عملاً په جګړه کي ولاړ دي ، ادرس یي پوره معلوم ندي، کوڅي نومونه نلري، کورونه بیله لمبر دي .

اما بیاهم پولیس دتورنانو په نیولو کي دمجازاتو دتنفیذ په هکله بي علاقي دي . دلته دپیسو ورکړه اوشخصي سپارښتونه بي روله ندي .

ددرندو او خطرناکو مجرمینو دپاره بیله کنتروله سرحدونه سمه زمینه برابره کړیده . همدا سبب دي چي کمزوری امنیت ،دفساد زمینه برابره کړیده او دمجرمینو فرارته لار هواره شویده .

دحوزي او یا مربوطه پولیس په نیولو کي ګټه نشته، هغه هفته واره او یا میاشتني حق تري اخلي او خپله لار نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۸)

دیو ي ښځي دسنګسار

په هیواد کي دبشري حقونو په وړاندي یوه ستونزمنه مسله چي لا تر اوسه دافغاني سنتي ټولنه چي د پرمختګ او داقتصادي پرمختیا وو کي دښځو په وړاندي لوي خنډ جوړوي هغه دښځو په وړاندي تاوتریخوالي دي چي له امله یي ښځي وژل کیږي ،وهل کیږي ،ټپي کیږي او ان داچي په بدو کي ورکول کیږي او خرڅیږي ان سنګساریږي.

دښځو په وړاندي دسنګسار سزا چي موږ یي یوه بیلګه دګرانو لوستونکو له پاره خپروو :

دهشت صبح ورځپاڼي په ۱۳۹۲/ ۲۰/۹ ګڼه کي یو رپوټ د " یوه ښځه دسنګسار له سزا څخه خلاصون وموند" تر سرلیک لاندي خپور کړیدي چي په کي ویل شویدي .

وروسته له هغه چي پولیسانو دطالبانو له منګولو څخه حلیمه نومي خلاصون وموند هغه دپولیسو قومانداني وروسته یي خپلي کورني ته وسپارل شوه .

په کندز کي امنیتي مقاماتو بي بي سي ته وویل : چي اوس حلیمه دپولیسو تر نظر لاندي مصؤنه ژوند لري دکندز ولایت دپولیسو دقوماندانی ویاند سید سرور حسیني وویل : چي دغه ښځه دري ورځي دطالبانو په ولکه او پټنځاي کي وه چي د کندز ولایت په دشت ارچي ولسوالي کي شتون لري .

نوموړی داهم وویل چي طالبان دکندز په ولایت کي پټنځایونه لري .

دځیني په وینا حلیمه پنځه تنه اولادونه لري او دمیړه له خوا یي چي طالب دي په دي ګومان چي له بل سړي سره ناروا اړیکي لري طلاق ورکړل شوي وو ، او کله چي دهغي له طلاق څخه طالبان خبرشول نو دهغي دسزا له پاره یي په کړونو لاس پوري کړ .

اوس طالبان او دهغي میړه دسیمي څخه تښتیدلي دي .

البته کوم طالبان دچادخوا هڅول کیږي، او قاضي او فیصله یي په کومو شرعي او قانوني معیارو ولاړدي،خپلي فیصلي صادروي .

دایو افت دي ، تر هغه وخت پوري به خداي .ج. پرموږ رحم ونکړي چي افغان پر افغان رحم ونکړي.

دالظهر پوهنتون مشرښاغلي فتاوي وویل چي افغاني طالبان داسي مسلمانان دي چي بل ځاي نمونه نه لیدل کیږي. طالبان اوس پوهیږي چي تناو دبل چا په لاس کي دي، لار تري ورکه ده، پدي پوه دی چي دبل کټ تر نیمو شپو دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۹)

دهرات ښاروال

دیوه باوري رپوټ له مخي دهرات ښاروال محمد رفیق مجددي، چي دهرات په ولایت کي یي داوو ساختماني تړونو نه، پرته له دي چي مرکز خبروي دقانون او مقرراتو پرخلاف له بهرنیو او کورنیو شرکتونو سره لاسلیک کوي ، دناوړي ګټي په تور تورن شو.

دنوموړي موضوع څیړل او دوسیه کابل ته غوښتل کیږي او د کابل د استیناف محکمه نوموړی د خپلي ۷۷۱ ــــ ۱۶/۱۲/۱۳۸۵ فیصلي له مخي نوموړی په شپږو میاشتو تعلیقي حبس او نوي زرو ډالرو په ورکړي محکوموي.

مګر د ستري محکمي ته راجع او په خپل ۴۸۴ ــ ۲۸/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار کي نوموړی په پنځه کاله او یوه میاشت تنفیذ حبس او دنوي زرو ډالرو، چي دوه سلنه مالیه او یو سلنه صکوک یي له قرار دادیانو څخه نه دي اخیستي او حیف ومیل شوي ، په ورکړي محکوموي ،مګر سزا تنفیذ نشوه، او څو موضوع د تجدید نظر کمیسون ته وړاندي کیږي، په پایله کی پورتني حکم لغو او موضوع دعامه امنیت محکمي ته راجع کوي چي په پاي کي برائت اخلي .

دادي داداري فساد ددوسیي پایله چي په کي روابط او زور واکي حاکم او نړدي دي، چي یوه درغلي کونکي ته د سزا پرځاي تقدیر نامه هم ورکړل شي .

ولي روښانه خبره ده چي کفایت کوي ، چي دنامه پسوند یي (مجددي) دي .

دزورور اوبه مخ په لوړه ځي ، که نه ؛ ۵ کاله بند او برآئت تر منځ لوي توپیر موجود دي . څرګنده ده چي افغانستان ولس صابر قوم دي او زغم لري .

ګزارش داسي دی:

- دهرات ابتدائیه محکمه برائت.
- دکابل د استناف محکمه ۶ میاشتي حبس.
- د تمیز دیوان پنځه کاله او یوه میاشت حبس.
- د تجدید نظر محکمه برائت.

څلور محکمي څلور مختلف حکمونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۰)

دبلخ مستوفيت

دسيل بين د را رسيدلي رپوټ په حواله په غير قانوني توگه د ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانيو دتخصيص صادرول د خزاينو درياست ، دبلخ دمحلي ارگانونو په گډون، چي تور يي په سيد محبوب الله شريفي د سيد احمد شاه زوي او سهيل تابش دعبدالصبور زوي لگول شوي .

نوموړی رپوټ چي ډير اوږد او په دي ليکنه کي يي د ځاييدو امکان نشته ،نو په لنډه توگه يي يادونه کوو .

لکه چي مخکي مو وويل د خزاينو درياست ددوو تنو چي نومونه يي ذکر شول او دبلخ ولايت د سيمه ييزو ارگانو نو تر منځ ديوه جوړ جاړي ، په ترڅ کي په غير قانوني توگه ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانيو تخصيص صادريږي او ديوه ساعت په ترڅ کي ۳۲ قطعي چکونه چي ټول يي ۶۱۲۱۷۷۸۷ افغانی کيږي، له بانک څخه ايستل کيږي او داسي ويل کيږي چي نوموړی چکونه مخکي تر دي چي تخصيص ورسيږي جوړشوي او پيسي يي تر لاسه شوي دي .

دبلخ ولايت مستوفي محمد اسحق په دي پوهيږي، چي دومره زياتي پيسي څنگه لگيږي او تخصيص راځي او ددولت ددارايي په برخه کي مسولانه اجرات نه ترسره کيږي، نو مسوول گڼل کيږي ، او دغه راز هريو سيد محبوب الله شريفي او سهيل تابش، چي له دندي څخه دناوړي گټي په اخيستلو پرته له دي، چي دبلخ ولايت سيمه ييزارگان دومره زيات تخصيص ولري تخصيص ليږي .

خو دقضيي د پيسو زياتوالي ته په کتو سره تر څو چي دموضوع تر شا صلاحيت لرونکي چارواکي شتون ونه لري ، نو دغه کار له امکان نه لري بريښي .

البته دنه بازخواست په ډاډ مامورين دا اجرآت او کړني کوي، داجوته خبره ده چي داسي ناوړو او غيرقانوني اجرآت دخداي او رسول په خاطر ندي ، بلکه دپردي شاته به حتمي څه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۱)

د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزير

د باوري رپوټو نو په حواله دچين ولسي جمهوريت، دمهاجرينو له پاره دمرستي او اعاشي له پاره دوه سوه زره ډالره مرسته وکړه او نوموړې مرسته د مهاجرينو دراستنولو دوزارت دبو دجي ضميمه وګرځول شوه.

له نوموړو پيسو څخه ۱۶۵۵۵۰۰ افغانی د ځانګړي حوالي په اساس بصير احمد معتمد ته ورکړل کيږي. په دغه پيسو کي داختلاس او درغلي پيسي دپلټني په پايله کي تثبيت او محکمي ته راجع شوي دي ، ددغو پيسو له جملي څخه ۴۲۵۲۹۹۷ افغانی دنوموړی وزارت بهرنيو نمايندګيو ته او ۱۵۷۵۰۰۰ افغانی د کندهار مهاجرينو له پاره د شير محمد اعتباري، له خوا او داستاد اکبر اکبر د سپارښتنو له مخي، عرض کوونکو ته پرته له دي چي کومه لايحه موجوده وي ورکړل شويدي .

پاتي نوري پيسي دمهاجرينو دراستنولو دچارو وزارت مرکزي معين عبدالقادر احدي او د نوموړی وزارت اطرافي معين فضل احمد عظيمي ، مالي او اداري رئيس ډاکتر محمد عثمان ظفر له خوا توزيع شويدي .

داپه داسي حال کي هغه مهاجرين، چي سختو ديخنی او ګرمی ورځو کي له ګاونډيو ملکونو څخه ايستل کيږي هيڅ مرسته نه ده شوي .

دغه پيسي چي دتعامل او معيار پرخلاف توزيع شوي او د اسي اشخاصو ته، چي دمهاجرت تصديق نه لري توزيع شوي ، نو له دي امله استاد اکبر اکبر او شير محمد اعتباري دمهاجرينو دراستنولو پخواني وزيران تورن او مسوول ګڼل شوي دي .

فضل احمد عظيمي ته څوک څه نشي ويلاي ولي داحمد ضيا لومړي مرستيال په قول دملي قهرمان ددوستانو څخه دي .

جرمونه په هر ټولنه کي شته ، مګر هلته بازخواست شته ، دافغانستان په اداره کي بازخواست کمزوري دي.

ولي چي مسؤل چارواکو لخوا په يوه بهانه او بله بهانه مخنيوي کيږي. ډير لږکيږي چي دوزير پخپل رئيس زور ورسيږي او د رئيس په مدير.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۲)

زوریا زر

د سردار محمد داود او سردار محمد نعیم وارث ، دسردار محمد نادر نعیم د ۲۲۰ جریبه ځمکي چي شرعي اسناد په لاس کي لري.

نوموړی ځمکه د کابل ولايت دشکر دري ولسوالی د کوچکین په کلی کي موقیعت لري او دشکر دري د ولسوالی له خوا يي د کابل محکمي د ۸۰ ـــ۲۳/۳/۱۳۸۸ قضايي قرار له مخي يي ملکيت ثابت شويدي، دحاجي همیشه ګل له خوا په غير قانوني توګه غصب شويده .

دغه راز د څيړونو په ترڅ کي معلوميږي، چي همیشه ګل غاصب او دمحکمي له پريکړي څخه متمرد او درغل ګڼل شويدي.

د اوو موردو په اساس چي ياد ملکيت دسردار محمد نادر نعيم ګڼل شوي، خو بيا هم هغه له غصب څخه نه اوړي او نه هم محکمي ته حاضريږي ، يو کانتينر دځمکي پر سر ږدي تر څو خپل ذوليد ثابت کړي . دشکر دري دپوليسو له خوا ولسوالی ته ليږدول کيږي او بيا هم دغاصبينو له خوا دوه کانتينره په مخفي ډول په نوموړی ځمکه ځاي کي پرځاي کيږي، ددي د پاره ذواليدي ثابت کړي.

دمحکمو او دپوليسو له خوا په داسي حال کي چي دغاصبينو مخه نيسي دستايني وړ دي او داخبره چي غاصبين تر اوسه ولي په سزا نه دي رسيدلي، دا دپوښتني وړ ده ، هيله ده چي قانون سره سمه سزا ورکړل شي .

دپام وړ خبره داده چي همیشه ګل دميراحمد دقضيي اصلي خوا، لخوا وکيل ټاکل شويدي، په مختلفو ډولونو سره اصلي مدعي ميراحمد نومي د دعوا نه تير، مګر وکيل يي نه تيريږي، چي وايي (مدعي سست و ګواه چست) .

دسردار محمد نادر نعیم دکمزوري نقطي نه چي حيا لري ګټه پورته کوي .

دابايد ووايو چي دزور او زر په څنګ کي بي حيايي هم لوي رول لري .

عدالت او غوڅ اجراات نشته.

حاجی همیشه ګل دمیراحمد د وکیل په توګه دعوا مخ ته وړي، چي اصلي مدعي ميراحمد ددعوا نه انحراف کړيدی، مګر په چا يي مني؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۳)

دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه

دیوي باخبري سرچیني په ریوټ کي ویل شویدي چي دپنجشیر د آب دري دشرکت رئیس محمد رسا د ملا زوي چي له کورنیو چارو وزارت سره د غوښتي ترون لري ، کله چي خپل ترون تکمیل او د ۹۱۷۵۱۲۲ افغاني حواله اخلي او وروسته دپیسو چک له وزرات مالیي څخه اخلي .

دوه ورځي وروسته محمد رسا نومي دخزانو د ریاست دتادیاتو مدیریت له کارمندانو په مرسته د نمورو پیسو دویمه حواله په جعلي اسنادو جوړوي او دشرکت په نوموړی حساب انتقالیږي .

وروسته له دوو ورځو د نوموړي ریاست یو کارکونکي د بسم الله په نامه متوجه کیږي چي پیسي دوه ځله د پنجشیر د آب دري د شرکت په حساب انتقال شوي نو موضوع د نوموړی ریاست مرستیال محمد اقا خبروي . هغوي موضوع د افغانستان بانک ته خبر ورکوي چي ددریم چک پیسي دشرکت په حساب انتقال نه کړي هغو د رد د ځواب ورکوي چي پیسي انتقال شوي .

کله چي محمد رسا نومي پوهیږي چي موضوع افشا شوي نو پیسي ببیرته د مالیي وزارت په حساب تحویلوي او قضیه دکشفي ارګانونو ته خبر ورکول کیږي چي وروسته له تحقیق څخه د مالیي د وزارت ۱۲ تنه کارکونکي او د مالیي پخواني معین وحیدالله شهراني د جرمي شریکانو په توګه په کوته کوي . بالاخره د شهراني په اړوند دلایل قانع کوونکي ارزول کیږي او دنورو څوارلسو کسانو جرمي عوامل ثابت دي په دي برخه کي کوم تجویز نه نیول کیږي .

داسي فکر کیږي چي دنوموړی قضیي تر شا زور واکان شتون درلود چي قضیه هیڅ دوران ونه موند او قانوني تعمیم ییپه اړوند ونه نیول شو . استدلال داؤ چي محترم حاجي رسا دمقاومت په وخت کي د امر صاحب سره ډیره مالي مرسته کړیوه. رښتیا او دروغ به یي څوک سپین کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۴)

دډيزل جنراتورونو ترون

دهيواد جمهور رئيس حامد کرزي په کندهار کې، دبريښنا د ستونزي دليري کولو له پاره په خپل ۵۱۹ ــــ ۲۹/۱/۱۳۸۷ حکم کي سپارښتنه وکړه، چي دهمدي حکم پر بنياد A.G.N دعبدالغفار نعيمي له کمپنۍ سره ترون وشو، چي يوازي اووه ډيزل جنراتورونه 500KW هر يو له دووپايو ترانسفارمر 500KVA ستيکرد نايزيشن پينلونو سره راوړل شول .

هغه يو تخنيکي عوارض پيدا او کرينک شافت يي مات شو او پاتي شپږو پايو له 2MW څخه زيات توليد نه کړاي شو .

چي مسولين يي شپږ مياشتي لادرکه او د نوموړې پروژي کار په داسي حال کي ، چي ۵۹۴۶۴۸ دالر AGN کمپنۍ ته او ۱۸۳۸۰۷۶ افغانۍ يي داوارولو او د احاطي له پاره د ساختماني ته به ورکړل شي په ټپه ودريد .

جالبه خبره داده چي د هيواد ټولي اداري د نوموړې ترون څخه ځان بي خبره ښيي، دکندهار اداره وايي چي دبريښنا انرژۍ وزارت له خوا يي ترون شوي خو دبريښنا وزارت خپله بي خبري څرګندوي . سربيره پرهغي د کمپنۍ ادرس او پيژندنه چي نوموړې جنراتورونه يي قرارداد کړي معلومه نه ده او پروژه همداسي بي ښتنه پاتي ده .

ځيني بيا وايي چي کله اسدالله خالد د کندهار والي و، هغه ښايي چي مالومات ولري .

خو دبريښنا د زياتي اړتيا له مخي يو پلاوي د ماليي د وزارت د استازي، د کندهار ولايت د استازي ، دبريښنا موسسي مرستيال انجينر همايون کوهستاني ، ددفتر رئيس الحاج نور الحق فقير يار ، دبريښنا وزارت په اداري چارو کي مرستيال انجينر محمد اکبر بارکزي ، تر رياست لاندي وګمارل شول تر څو د جنراتورونو د پيرودني موضوع چټکه کړي او د متحده عربي اماراتو ته سفر وکړي .

AGN کمپنۍ د نوموړو جنراتورونو بيه ۶۷۰۰۰۰ دالره ټاکلي وه ، نوموړې پلاوي د يادو جنراتورونو د ترون څخه بي خبري په ګوته کوي او وايي چي نوموړې پلاوي يوازي د نوموړې کمپنۍ د امکاناتو د مطالعي له پاره متحده عربي اماراتو ته تللي و او بس.

لنډه داچي د لګښت سره سره دغه پروژه عملي نه شوه او نه هم کومه اداره دهغي مسووليت پر غاړه اخلي . دادي داداري فساد يوه نوي ډول بيلګه ده . مګر پيسي ورکي ، چي اخير کي نه جنراتور په لاس راغي او نه پيسي ، مګر پيسي راټولي شوي . دداسي کمپنۍ سره قرار داد شويدي چي چا ته يي ادرس معلوم ندي او يا ادرس نلري. دکندهار ولايت داداري رياست ۱۲۳۳/ ۸۸/۶/۱۰ ليک دشکايت ارګانهاي محل عمومي رياست په عنوان هم اغيزه ونکړه.

زموږ په هيواد کي داسي معاملي او اجرات کيږي، چي څوک يي اصلاً د کلا وي سر نشي موندلاى. بله بيلګه:

دپنجشير د ولايت سړک، چي پنجشير ولايت اصلاً يو سړک لري، چي چهاراهي پکي نشته.

دحيرانتيا خبره داده ؛ چي سړک جوړشويدي، مګر جوړونکى او دپيسو ډونر يي يي معلوم ندي.

يوازي ولسي کسان شکايت لري چي څوک غوږ هم نه پر نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۵)

د بهرینو هیوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلګه

د یوي باوري سرچیني په حواله ویل کیږي چي د یوه استرالیایي تبعه ویلم رابرتس له خوا دیوه لفظي شخړي په پاي کي فضل الربي مشهور په کریم الله په ۱۴/۳/۱۳۸۸ په میدان ښار کي په داسي حال کي وژل کیږي چي شپیته تنه پرسونل هم موجود وو. رابرتس د کتار مشر دي.

نوموړی چند راسنګ ته چي د شکور د سرتیم دي امر کوي چي کتارته حرکت ورکړي ، چند راسنګ د کریم الله په موټر کي سپریږي او د غزني پر لور حرکت کوي . غزني ته نږدي کتار دروي او یو څو هوایي فیرونه کوي . او دشاهدانو له شهادت سره سم رابرتس دیوه لاسي بم په وسیله د نوموړی موټر ته اور اچوي او هغه سوځي ، کتار د پکتیکا خواته روانیږي خو چند راسنګ د پیښي جریان د FHI موسسي ته خبر ورکوي . رابرتس له غزني څخه بیرته د کابل پر لور راځي او له موسسي څخه پاسپورت او لس زره ډالره له ځان سره اخلي او غواړي چي د هوایي ډګر له لاري دوبي ته ځان ورسوي خو دملي پولیسو له خوا بندي او وروسته له څیړونو ابتدائیه محکمه په خپله ۱۱۲ ــ ۵/۸/۱۳۸۸ فیصله کي نوموړی په اعدام محکموي ، کله چي دوسیه د حق العبدي له پاره ستري محکمي ته راجع کیږي نو په سل زره ډالره د خصومت د قطعه کولو له پاره حکم کوي چي بیا وروسته د ستري محکمي له خوا په ۲۸۳۵ ــ ۲۱/۸/۱۳۸۹ فیصله کي د حق الله په برخه کي په شل کاله بند محکومیږي . دادي د بهرنیو ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلګه او بي پروایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۶)

روابط مهم دي که ضوابط ؟

یوه باوري خبري سرچینه رپوټ ورکوي چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د میاشتي په اته ویشتمه ، د هجران هجرت شرکت رئیس حاجي میرزا د محمد رحیم زوي، د هیواد د جمهوري ریاست مقام ته شکایت کوي ، چي په غیر قانوني ډول یي د ملي امنیت د موظفینو له خوا یي شرکت پلټل شویدي ، چي له دغه امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت دمقام له خوا په ۲۷۶۵ ـــ ۲/۵/۱۳۹۲ حکم کي سپارښتنه کوي تر څو د نوموړی شکایت د یوه مسلکي ټیم له خوا و څیړل شي او دملي امنیت ریاست دي دڅیړني پلاوي ته لازم شرایط برابر کړي .

د څیړني په بهیر کي حاجي میرزا ادعا کوي چي دخپلو کارکونکو د وهلو ډبولو سربیره ۴۲ عرادو زرهي وسایطو، چي د اینا لیا د څواکونو پوري تړاو لري او دغه راز دیو شمیر جواز سیر او پلیټونو د ګرزیدني کارتونه او کمپیوټرونه له ځان سره وړي دي .

او زیاتوي چي دغه دسیسه د عبدالقیوم کټوازي له خوا ، چي مخکي د پکتیکا ولایت والي وو او اوس د ملي امنیت د عمومي ریاست مرستیال دي جوړه شویده ، کله چي نوموړی والي وو نو ورسره پیژندل او له ما څخه یي څو ځله د پیسو غوښتنه کړي وه ، چي ددوستانه اړیکو له امله یي غوښتنه پوره شویده .

خو کله چي موضوع د پولیسو له خوا څیړل کیږي او لیکي چي یو شمیر زرهي وسایط له جعلي پلیټونو سره، چي دولسي جرګي او مشرانو جرګي او ملي امنیت له نوم څخه په دوو سرایونوکي ، چي یو دبګرامیو دولسوالی او د کابل په شش درک کي وه ، او یو شمیر مجهول الیهویه خلګو ورڅخه ګټه اخیسته . او نوموړی اشخاصو په پام کي لرل چي پر یو شمیر دولتي ادارو تروروستي حملي وکړي ، چي د نوموړو پیښو د مخنیوي له پاره یي دغه کار کړیدي .

د ګمارل شوي پلاوي له خوا نوموړی شرکت پلټل کیږي ، په پایله کي یي ۱۳۶ مشکوک جواز سیرونه ، چي په درغلي جوړ شوي و، ۷ قطعي د ګرزیدني کارتونه د کورنیو چارو وزارت د تروریزم سره د مبارزي د مرستیال په لاسلیک ، ۵۹ جوړي نمبر پلیټونه او ۸ قطعي د ګرزیدني کارتونه د مشرانو جرګي د امنیتي مسوول په لاسلیک او یو کارت د ملي دفاع وزارت د پوهنتون د قوماندان په لاسلیک ، دوه داني کمپیوترونه، دوه میله کلاشینکو فونه او یوه میل تفنګچه په لاس راوړل کیږي او ۴۳ عرادي زرهي واسطي چي د خاوندانو هویت یي معلوم نه دي په ورکشاف کي موجود و.

کله چي جوازسیرونو د ترافیکو ریاست ته راجع کیږي ، څرګندیږي چي ۲۲ جلده جواز سیرونه جعلي دي .

میرزا کټوازي نه چا بازخواست ونکړ.

په ډیر زحمت بندي شو ، چي وروسته ژر خوشي شو ، ولي چي دمشرانو جرګي مشر مسلمیار یي شاته ولاړ ؤ.

په پایتخت کي په جعل کاري لاس پوري او دوام ورکوي، مګر بیا هم څرنګه چي رابط لري دبند نه خوشي شو.

پیسه او بډي کار کوي، مګر واسطه هرځای کار کوي او په موږ کي ډیر دود ده.

په موږ کي واسطه بده نه ښکاري، که حق وي او یا ناحقه. میرزاخان کټوازی، فکر نه کوم چي مجازات شي، ځکه هم زور لری او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۷)

د ملي دفاع وزارت او اختلاس

له بده مرغه زموږ په هیواد کي یو شمیر کړي پرته له دي چي خپلو دیني او عقیدتي مقدساتو او ارشاداتو ته پاملرنه وکړي، په دغه کرغیړني پدیدي لاس پوري کوي ترڅو، چي نا جایزه او ناروا ګټي تر لاسه کړي چي موږ یي یوه قضیه د بیلګي په توګه خپروو.

داسي مثالونه ډیر دي، دلته هغه لیکم چي زما سیل بین ته په لاس راغلي دي، داسي لیکل شویدي.

د ملي دفاع وزارت دلوژستیک دریاست له خوا د ۲۱ قلمو روغنیاتو او مبلایلود کال ۱۳۹۳ د اړتیا دوسیه جوړه او دنوموړی وزارت دخریداری څانګی ته یي لیږلي ده چي بیه یي ۲۰۵۴۳۴۱۲۳۰ افغاني کیږي.

په لومړي ګام کی د نرخ اخیستلو اداره په جعلي استعلا مونو سره ، چي معلوم نه دي له کوم شرکت ،کوم دوکان ، کومي مغازي او په کوم ځاي کي یي نرخ اخیستي دي.

په دویم ګام کي چي موضوع اعلان ته وسپارل شوه د خریداري د اداري دپرسونل له خوا چاته افر توزیع نه شو.

لنډه داچي د افر د خلاصوني غونډه جوړه، چي په ټیټه بیه افرونه شپږ سوه پنځوس ملیونه ، بل افر ۹۸۰ ملیونه ، بل ۱۱۰۰ ملیونه ، بل ۱۵۰۰ ملیونه او وروستني افر ۱۹۹۹ ملیونه په ډاګه شول.

هغه قرارداد چي دوه ملیارده افغاني نرخ ورکړي او هغه کسان چي په فساد کي لاس لري هغه قرارداد کونګي ته ۱۹۹۵ میلونو افغانی، چي لوړه بیه یي درلوده او له اخرین قیمت څخه پنځه ویشت ملیونه دالره تفاوت لري یو ښکاره فساد دي، نرخ ورکړ. مثلاً دیوی ډوډۍ بیه لس افغانی ده، په هر ځای کی چي وی بیه یي هماغه ده او یو لیتر مبلایل چي بیه یي ۱۲۰ څخه تر ۱۵۰ افغانیو ده ، او هغه نرخ چي د پیرودني هیات اخیستي ده ، بیه دیوه لیتر له ۵۰۰ څخه تر ۶۰۰ سوو افغانیو ده . وګوري څومره تفاوت دي. دایو مثال ؤ، چی عرض شو.

هیواد کي عمده فساد دهیواد په خریداري قرار دادونو او د ګمرک په محصول او قاچاق کي دي . یعني په خریداري او قرار دادونو کي قیمت لوړوي، شکایت یي نه پورته کیږي، ددواړو ګټي پکي تضمین شوي وي . او ګمرک برعکس قیمت کښته لیکي چي بیا ددواړو خوا ګټي تضمین کیږي، او قاچاق او یا دمخدره مواد معامله څه بل ډول ده، مامورین حق اخلي او دمراقبت نه سترګي پټوي . قضیه پټه پاته کیږي، غوږ تر غوږ نه خبریږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۸)

مسخه شوي قاضيان

سيل بين چي سيل كوي او تر ټولو ځان بي وسه ګڼي او يوازي غم خوري.

اوريدلي مي وه چي ددولت کوم چارواکی دکومي پيښي په اړوند، د هيواد په بوه محبس کي بندي وو .

کوم بنديان چي له نوموړی سره په يوه کوټه کي بنديان وو، ورڅخه پوښتلي ؤ، چي ښاغليه تا به په خپله دچاروکی په موده کي څومره بډي اخيستي وي او عيش نوش به دي کړي وي ؟

نوموړی چاروکي ورته ويلي وو : هغه وخت چي ما ددولت په اډانه کي يوه څوکی درلوده لږ او ډيري بډي وي خو اوس چي چور او تالان دي زه بندي يم .

دغه کيسه کټ مټ د پښتني بانک دپنځه ديرشو مليونو ډالرو داختلاس دقضيي په برخه کي او دغي ته ورته په نورو قضيو کي صدق کوي، چي سړی په دي باوري کوي چي رښتيا هم چور او تالا دي.

دهغه راپور له مخي چي د کابل د ولايت دامنيت د استيناف دديوان د ۲۵۵ ـــ ۲۷/۱۱/۱۳۹۲ قضايي قرار له رويه چي ډير اوږ دي او موږ يي لنډيز رااخلو،په کي راغلي دي چي د پښتني بانک رئيس ښاغلی و حيات الله دياني ،او نور مسؤل امران .

تش په نامه ديو شمير شرکتونو دمامورينود مرستي او همکاري په پايله کي دغه اختلاس په داسي ډول رامنځته کيږي :او شرکتونه ددرغلي په توګه ديوه او بل نومونو په نامه، چي نه شرکت وجود لري او نه هم دتضمين کورونه او جايدادونه شته، چي له امله يي په هوايي ډول پنځه ديرش مليونه ډالره دقرض په توګه اجراشويدي.

ددياني صاحب دفساد قضيه نه پوهيږم چي څه نوم ورکړم، رشوت ووايم او که غلا او که کسه بري. دخپل نور مامورينو په ګډون يو عادي جرم ندي ، بلکي ملي خيانت دي ، چي ملت متضرر او دولت بدنامه دي . دومره ډير مبلغ په تنهايي نه خوړل کيږي، حق بايد ورکړي. کټ مټ د ميوند برکي غونډي کيسه ده.

مجددي صاحب د خپل مهربانه زړه او نفوذ نه کار اخلي، په خپل تضمين ، قاضي القضات عظيمي دشلو کلونو محکوم دخوشي کيدو امر اخلي.

وايي چي دکابل بانک قضيه تردي لا ويرنه ډکه ده.

داکيسه دسيل بين دپاره يوه نمونه ده، دکابل بانک موضوع تر دي تراجيدي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۹)

چارواکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟!

په هیواد کي دچاپیریال دککړتیا په اړوند ، چي څه ډول یي مخنیوي وشي په لوړه کچه غونډي جوړیږي او پریکړي کوي، چي د نورو عواملو ترڅنګ مهم لامل یي د بي کیفیته او ټیټ کیفیت تیلو واردول دي، چي مخه یي نه نیول کیږي او ددي پر ځاي چي زموږ لوړ پوړي چارواکي یي واردونکو ته سزا ورکړي پر عکس هغو ته دخرڅلاو زمینه برابر وي.

دیوي باوري سرچیني په حواله دنوید ایل شرکت دیوه لیک پر ترڅ کي د جمهوري ریا ست مقام ته په یوه لیک کي لیکلي، چي دنوید ایل شرکت سره تړون لاسلیک کړیدي چي د هغه له لاري هیواد ته تیل واردکړي ، کله چي دنوموړو تیلو اووه ټانکره تیل د مسولو ادارو له خوا نیول کیږي او ګوري چي تیل بي کیفیته دي نو دهغوي د خرڅلاو مخه نیسي او په لیک کي یي داسي ویل کیږي، چي له نوموړو تیلو څخه دخښتو پخولو په بټیو کي کار اخیستلاي شي. نو له همدي امله ددي پرځاي چي زموږ لوړپوړو چارواکي ددغسي تیلو مخه ونیسي او واردکونکو ته یي سزا ورکړي ، پرعکس دافغانستان داسلامي جمهوریت دجمهور رئیس مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم دشرکت دچل ول سره مل کیږي او په خپل ۱۰۷۲ ګڼه حکم ورکوي، که چیري له نوموړو تیلو څخه په ځینو مواردو کي ګټه اخیستلاي شي، دګټي اخیستلو موارد دي تثبیت او داړوندو ارګانو نو دپلاوي تر نظر لاندي دخرڅلا و په برخه کي قانوني کړني وشي.

نو په دغسي حالاتو کي چي په خپله زموږ د هیواد لوړ پوړي چارواکي د شرکتو نو چل او ول مني او په دي نه پوهیږي چي موټرو لوګي دهیواد فضا او د بټیو لوګی کومي بلي فضا ته پورته کیږي ؟

او پدي ډول دګټي اخیستلو زمینه برابریږي . او پدي بهانه بي ارزښته تیل دنورو تیلو سره ګډ او بیا په لوړ قیمت بازار ته عرضه کیږي، داسي عمل یواري نه بلکه په دوام داره ډول تکراریږي ، چي کله یوه بهانه او کله په بله پلمه دوام مومي ، او ساده پلمو ته لبیک ویل کیږي او ضرر یي عام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۰)

د محصل تبادله

دباوري سرچینو په حواله عبدالروف د عبدالغفور زوی او عبدالغني دعبدالباري زوی، چي دغزني ولایت اوسیدونکي دي د ۱۳۸۴ کال د زمری دمیاشتي په اووه لسمه نیټه، چي دډاکتر هاشم تښتوني په تور او له دښمنانو سره دمرستي په تور نیول شوي و او عبدالروف چي د ۱۳۸۶ کال دسلواغي دمیاشتي په شپږمه ګڼه قرار له مخي دستري محکمي دعامه امنیت دیوان له حکم سره سم په شل کاله بند محکوم شویدي .

او دغه راز عبدالغني، چي د ۱۳۹۲ کال دتلي دمیاشتي په ۲۴ نیټه د ۲۲۶۷ ګڼه قرار له مخي په پنځه کاله اویوه میاشت بند محکوم شوي و او دسناتور بخت بي بي دزوی میرویس او زوم یي د حکمت الله په نامه ، چي دپولیسو افراد ؤ، دمخالفینو له خوا نیول شوي و، چي وروسته حکمت الله په قتل رسول شوي او زوی یي چي په هند کي ددویم صنف محصل و، دهغه په بدل کي دخلاصون غوښتنه کړي وه، چي نوموړی دوه تنه جنایت کاران د تبادلي په ډول خوشي شول .

نو داپه هیواد کي دجرایمو یوه بل ډول بیلګه ده، چي له بده مرغه زموږ په هیواد کي یي رواج موندلي دي.

داسي تبادله په ډیره ظالمانه دوسلوالو مخالفینو لخوا څو ځلي تکرار او دمجبوریت له مخي عملي شویده.

ګرګان ګیري او اختطاف ناوړه پدیده د پاکستان نه افغانانو دځان سره راوړیده ، چي دا پخوا افغان هیواد نه پیژنده .

داسي د تبادلي معاملي څو ځله منځ ته راغلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۱)

د اختلاس یوه قضیه

دیوه تور په ترڅ کي چي دخوست ولایت دملي امنیت د ۸۲ اداري په پخواني مدیر فاروق جان باندي پوري شویدي په کي ویل شویدي : کله چي نوموړی د وزیرانو شورا د ۱۳۹۰ کال دغوایي دمیاشتي ددیارلسمي نیټي د څلورم نمبر مصوبي له مخي د هغه پلاوي په ترکیب کي، چي دگمرگ ،امنیه قوماندانی او دترافیک د مدیرت استازي په کي ګډون درلود دنده ترسره کوله، چي ترڅو دبنی لاس اشترنگ موټرونه او دنورو موټرونو دبیي په ټاکلو کي گمارل شوي و، نو په غیر قانوني ډول یي پلیټونه توزیع او دموټرو په بیه کي کموالي راوستي، چي له امله یي ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو زیان ددولت بودجي ته اړولي دي، چي په دغو پیسو کي دفاروق جان دخساري سهم ۳۹۷۷۵۰۰ افغاني کیږي وروسته له تحقیق څخه کله چي موضوع محکمي ته راجع کیږي، دخوست د امنیت عامه دیوان له خوا د ۱۳۹۱ کال د مرغومی دمیاشتي داوولسمي نیټي د ۱۷۸ فیصلي له مخي په دولس زرو افغانیو جریمي متهم پیژندل شوي او بیا دستري محکمي د تدقیقي نظر له رویه موضوع داستیناف محکمي ته راجع شوي .

دادبیو او اختلاس یوه قضیه چي دپریکړو دڅرنګوالي په اړوند یي قضاوت لوستونکو ته پریږدو .

دلته ستاسي پام دخوست دامنیت عامي محکمي فیصله ته راګرځوم ، چي دلته انصاف مدنظر ندي نیول شوي ، د ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو په مقابل کي په (۱۲۰۰۰) افغانیو مجازات شویدي ، په رښتیا چي انصاف نشته .

په محکمو کي داسي غیر عادلانه د افراط او تفریط په چوکاټ کي ډیري کیسي اوریدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۲)

دګلاب الدین شیرزایي پور

ګلاب الدین شیرزایي ۲۵ ملیارده پخوانۍ شني (جنبشي) پیسي، ددولت نه پور وړیدي او دده دبانک شتمني ګنګل ګیږي ، مګر دبي مسؤلیتي او بي تفاوتي له کبله داشتمني ۲۵ میلونه افغاني دګنګل سره دمزارشریف دپښتني بانک دمدیر ښاغلي محمد یاسین لخوا د دادمحمد بانک ته لیږدول کیږي . او پدي وسیله دولت ته یوه لویه خساره رسیږي .

ګرچي محمد یاسین تر ډیره وخت نه ورک ؤ .

کله چي په خپل تقاعد پسي راغلي تصادفي ګیرشو . دده په بند به هیڅ ونشي ، خو د دولت خساره به جبران نشي . داهم دفساد نه ډیرو نه یوه نمونه ده .

ښاغلي محمد یاسین او داد محمد به جرم دخداي په خطر نه ؤ مرتکب شوي ، ممکن دنورو سره یي هم سرښورولي وي .

ولي پوه دي، هر سړي پوه دي چي بازخواست او تپوس نشته .

که څه هم هر څوک دفساد ناري وهي ، مګر دمسؤولو کسانو لخوا اقدام دایمان په برکت کیږي او ملي ارزښت ورته ارزش نلري په بي ننګي کي ډوب دي .

ګرچه ګلاب الدین شیرزایي مړ شو ،ځیني وایي په مرموز ډول ووژل شو .

دتمیز دیوان د نوموړي دوسیه تر اوسه فیصله نکړه .

شیرزایي هم نه بي واسطي او نه بي پیسو دی، چي تر اوسه محاکمه نشو.

ګلاب الدین شیرزایي څنګه ووژل شو ؟

دیوي باوري سرچیني له ریوټ سره سم ګلاب الدین شیرزایي چي درامش نومي په کرولا موټر کي دهغه له معامله دارانو څخه وو د ۱۳۹۰ کال دلړم دمیاشتي په اووه لسمه نیټه د قلمي تفنګچي په واسطه د څلورمي ناحیي په سیمه کي وژل کیږي . پولیس د قاتل په لټه کي کیږي او په پایله کي رامش نیسي ، لنډه داچي دنوموړی قضیه ددویمي حوزي ابتدائیه محکمه په خپله ۲۶۸ ــــ ۱۱/۱۱/۱۳۹۰ فیصلي کي رامش نومي ته برآت ورکول کیږي .

او دکابل استیناف محکمه په خپله ۵۳۰ ــ ۱۸//۴/۱۳۹۱ فیصله کي دابتدائیه محکمي پریکړه تائیدوي،

بالاخره نوموړی فیصله دستري محکمي ددیوان له خوا ردیږي . داچي بیا وروسته څه وشول معلومه نه ده خو دخواشیني ځاي دادي چي ولي دنوموړی وژونکي په سزا ونه رسید ؟

داهغه پوښتنه ده چي کارپوهان یي داداري فساد زوراورو ته منسوبه وي . مګر دابتدائیه او استناف قاضیانو نه چا ونه پوښتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۷۳)

دتیمورشاه اعدام

هغه وخت چي د ۱۳۸۶ کال د لړم د میاشتي په پنځلسمه نیټه ، د جمهوري د ریاست د مقام له خوا د ۱۸ مجرمینو داعدام حکم صادریږي ، نو اړوندو ادارو ته دنومړی حکم سپارښتنه کیږي او د محبس قومانداني ګمارل کیږي چي نومړی شپاړس تنه له نورو محبوسینو څخه جلا تر څو داعدام حکم ورباندي عملي شي.

نومړی چي باید د لومړي نمبر قول اردو په پولیګون کي اعدام شي، نو دیوه استعلام په ترڅ کي دملي دفاع وزارت ته لیکي ، خو له دري تنو پهره دارانو کوم صلاحیت لرونکي شخص چي استعلام اړونده ادارو ته راجع کړي، د ملي دفاع وزارت کي شتون نه درلود .

وروسته د محبوسینو دعمومي رئیس د تلیفون له لاري، چي ګواکي موضوع یي له لوی درستیز سره شریکه کړی او هغه لومړی نمبر قول اردو ته امر صادر کړي دي.

نو شپاړس تنه محکومین دهغوي دمسوول ټیم سره چي ټول ۵۲ تنه کیږي دپولیګون په خوا روانیږي، د لومړی نمبر قول اردو منسوبین، کله چي نومړی ډله هلته رسیږي ، هغوي مزاحمت ایجادوي او ان داچي هغوي تحقیر او توهین کیږي .

دهمدي مزاحمت له مخي دوه ساعته ناوخته کیږي او دشپي تیاره خوریږي . دیادوني وړده کله چي محکومین د سمونیار ضیاء الدین له خوا تالاشي او په دویمه دروازه کي دجان ګل له خوا چک کیږي او د سمونوال عبدالکریم له خوا یي ورسره توکي اخیستل کیږي او دنومړی له خوا ولچک کیږي ،ټول معدوهین دشاله خوا ولچک کیږي ، خو تیمور شاه د مخي له خوا . نورو معدوهینو پر سر مخصوصي خولۍ اچول کیږي، خو دتیمور شاه پر سر دسمال اچول کیږي .

لنډه داچي محکومین دشپي په اتو بجو نومړی د اعدام ځاي ته درسیدو سره معدوهین له موټرو څخه کښته کیږي او شا یي دیوال او مخ یي دغرب پلو ته په کتار درول کیږي . یوه موضوع د یادوني وړ ده چي سره له دومره تلاشیو تیمورشاه سره یو مبایل شته، چي سیمکارت یي دده له خوا ژویل شوي وو.

خو داچي قصداً لازم تدبیر ورته نیول شوي نه وو او تیمور شاه په داسي ځاي کي درول شوي وو، چي دیوال کنډو درلود ، کله چي حکم ورباندي تطبیق کیږي وروسته لیدل کیږي ، چي د تیمورشاه جسد دهغوي په منځ کي نشته او تښتیدلي دي ، په ډیر مهارت ګام په ګام ورسره مرسته کیږي .

دتیمورشاه دتښتیدلو په پیښه کي یوه توطیه په کار وړل شوي وه، چي مخکي جوړه شوي وه، چي واړه مامورین لکه سیدخان د محمد یاسین زوي ، دوست محمد دمراد خان زوي او عبدالکریم د فضل قادر زوي وپیژندل شول دایو ډول دزورواکي او دبډو یوه بیلګه وه، چي یوخطرناکه جنایت کار یي په پایله کي له اعدام څخه خلاص شو .

تیمور یوبل ځل هم نیولي شوي ؤ، چي د لس زرو دالرو په مقابل کي په سالنګ کي وتوانیدي چي فرار وکړي او مخ کي هم یوه بهرني بنځه ګروګان نیولي ؤ، چي دفرانسي تبعه کلیمنتس کانتوني نومیده.

اوددویم ځل دپاره هم په تیښتي موفق کیږي .

دمحبس مامورینو دده دتښتي دپاره ګام په ګام پدي ډول زمینه برابره کړه:

1. اعدام باید د پلچرخي محبس په دننه کي وای، نه دپولیګون په میدان کي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کیدای شوای چي اعدام نه په ډلیزه ډول، بلکي په څو ځلي د څو تنو دپاره ، چي سم کنترول او اجرا شوي وای.
3. اعدام باید په رڼا کي شویوای ، نه دشپي په تیاره کي دعقرب میاشت اته بجي پوره تیاره وه.
4. دنورو پر سر توري خولی وي، د تیمور پر سر دسمال ؤ.
5. نور دشا دخوا ولچک ؤ، دی دمخ دخوا.
6. دی په داسي ځای کي ودریدي، چي دکتارپه اخیر کي ؤ او شاته دیوال کنډو ؤ.

نوموړي دهغه وروسته بیا هم دخلیل ځدران زوی دپیسو په مقابل کي اختطاف او ووژی.

مسؤل مامورین مجازات نشول، دمحکمي او څارنوالي تر منځ یي دوسیه په تګ او راتګ کي وه، محکمه کله اعتراض کوي، یا کله حبس معطل حکم کوی او کله تیرشوي حبس باندي بسنه کوي.

تیمور دهغه خطرناکو جانیانو د ډلي دی، لکه حبیب استالفي او یا رئیس خدایداد غوندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۴)

دالبیروني پوهنتون رئیس

دالبیروني دپوهنتون دمحصلانو اتحادیي دیوه لیک په ترڅ کي مسوولو مقاماتو ته خبر ورکوي ، چي دالبیروني پوهنتون رئیس ، محب الله بارش دمحمد ایوب زوي چي ۵۲۰۰۰ ډالره درشوت په ډول له ثبات شرکت څخه ، چي دالبیروني پوهنتون بیا رغاونه پرغاړه لري، اخلي او دغه راز محمد ایوب نومي په دري زرو ډالرو اختلاس او ګل میر نومي هم په دري زرو ډالرو تورن کړیدي .څرګنده فساد دي ، بیارغونه درئیس کار ندي ، بلکه دوزارت صلاحیت دي . دا ټولي کلاه برداري ده.

موضوع له تحقیق وروسته محکمي ته ځي او د کاپیسا ولایت ابتدائیه محکمه په خپل ۶۴ ـــ ۹۰/۴/۵ ګڼه حکم کوي او محب الله بارش په دري کاله حبس او داختلاس شویو پیسو په معادلو ورکړي په سزا محکموي . خو بالاخره چي موضوع داستیناف محکمي او اداري فساد په وړاندي اختصاصي محکمي ته ځي ، نو نوموړی ته برائت ورکول کیږي.

ښاغلي بارش سو استفاده تر دي اندازي بي شرمانه ؤ ،چي یو محصل نه یي ولندن ته د لیږلو په پلمه زر دالر رشوت واخیست . پداسي حال کي چي د محصلینو لیږل د وزارت کار دي.

نوموړي پدي لوړ مقام بیا هم پر خپل محصل زړه سوی ونکړ.

بارش په څو نورو قضیو کي ښکیل دي. موږ د محکمي په پریکړه کوم اعتراض او مخالفت نه لرو. یوازي دومره یادونه کوو چي رسنۍ همیشه دقانون پر تنفیذ ارګانونو تور لګوي، چي څوک په اداري فساد او اختلاس متهم کیږي نو دچارواکو د ملا تړ له امله ورته سزا نه ورکول کیږي .

هیله مو دا وه چي په دغه برخه کي هم دنیوکه کونکو رسنیو دنیوکو کومه چاره په کي نه وي .مګر اقاي بارش ددي روښانه فریب کاري او سو استفاده نه مجازات ونه لید .

داچي دیو علمي او اکادمیک په محوطه کي دومره ښکاره ناوړي ګټي دي ، نور دي خدای (ج) رحم وکړي. پدي اخلاقو نوموړی اوس هم استاد دي. او دمحمد یونس قانوني نه یي ۵ زره دالره اخیستي ؤ.

حیرانونکي داده چي داسي حمایه ګري او بي تفاوتي یو دبل حمایه کیږي . ښاغلي بارش باندي دمحکمي حکم صادر شوي ؤ ، مګر دکابل پوهنتون کي په تدرئیس اخته ، پولیسو ده ته موقع ورکړه ، او دمحکمي حکم یي تنفیذ نه کړ .

خو بالاخره دستري محکمي ۴۸۸ ـــ ۸۹/۵/۲ فیصلی په اګر او مګر دوسیه داعتراض تر نامه لاندي دفرار زمینه برابره کړه. استاد یي دا ډول ککړ وي، نوردي خدای رحم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۵)

عصمت الله دولت زی

ماسیل بین داسي یو رپوټ تر لاسه کړي و، چي پکښي ویل شوي و چي د کابل امنیه قوماندان عصمت الله دولت زی ۱۷۵ تنه ، په بیلابیلو جرمونزوو تورن کسان پرته له دي، چي قانوني کړني تر سره کړل شي په خپل امر یوازي د ۱۳۸۶ کال په شپږو وروستیو میاشتو کي، له نظارت خاني څخه خوشي کړيدي .

کله چي موضوع څیړل کیږي علیشاه پکتیاوال، چي د کابل د امنیه قوماندانی جنایي امر و ، وایي چي په عسکري کي د حکم تطبیق حتمي کار دي، نو کله چي قوماندان امر کاوه موږ هغه عملي کاوه.

سمونوال جلات خان چي د کابل ا منیي قوماندانی د سرقت مدیر دي وایي: چي عصمت الله دولت زی ټول کارونه په خپل انحصارکي اخیستي وه او نوموړي هم کوزه هم کوزه گر او هم گل کوزه وو.

لنډه دا چي د نوموړو ۱۷۵ تنو د خلاصون څیړنه کیږي ، داسي څرگندیږي چي عصمت الله دولت زی د قانون پر خلاف او له خپل صلاحیت څخه لوړ امرونه صادر کړي او تورن کسان یي د نظارت خاني څخه خوشي کړيدي.

خو دولت زی دا ادعا نه مني او وایي:

چي کله ما د قانون خلاف امر ورکاوه نو باید داړوندو ادارو له خوا د پشنهاد په ډول رد کړي واي. خو داسي هیڅکله نه ده سوي. خو د څیړني پلاوي په دي باور دي ، چي دولت زی قصدا د قانون څخه سرغړونه کړي او هغه د مجازاتو وړ بلل شویدي.

نوموړي دابتدائیه نظامي محکمي دجدي دمیاشتي ۱۳۸۸ کال جلسه کي په بند محکوم شو.

نموړی ددویم مرستیال محترم عبدالکریم خلیلي حمایي له کبله بیرته مقرر او حبس چا پر تنفیذ ونشواي کولاي ولي، چي دداکتراشرف غني په قول دولت یو سهامي شرکت دي ،   ددي دپاره چي جزا نموړی ته پند شي او نورو ته عبرت ، مگر هیڅ ونشوه .

چي د نظامي ابتدائیه محکمي د ۱۳۸۷ کال د لړم د میاشتي د لومړي نیټي ۷۳ فیصلي له مخي، نوموړی په څلور کاله بند محکوم شو، مگر بلي محکمي د ۱۷۳ گڼي د حکم له مخي نقض کیږي. دمجرم په گټه دقاضیانو د پاره ساده لار په یوه بهانه او پلمه دحکم نقض او یا اعتراض اسانه لار ده، چي دعدالت نه فرار وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۶)

د ۹۲۱ لاريو داوسپني قاچاق

په رپوټ کي راغلي دي په ۱۳۸۵ کال کي د (دوراني کاروان شرکت) د اسياي ميانه څخه ۶۵۹۵ ټنه زړي اوسپني د تور غونډي دلاري راوړي.

په دي ترڅ کي ۹۲۱ لارۍ موټر چي اوسپني پکښي بار وي په جعلي اسنادو سره، پرته له دي چي محصول شي د سپين بولدک له لاري پاکستان ته اړول کيږي، چي د محصول پيسي يي ۵۳۴۳۳۵۲۶ـ افغاني اټکل شويدي.

دهغه جملي نه د صلاحيت لرونکو مقاماتو له خوا ۴۵۰ ټنو نه، چي ۲۷۰۰۰ ټنه اوسپنه کيږي د تورغنډۍ په بندر کي ساتل کيږي، موضوع د ماليي وزارت ته وړاندي کيږي نو امر ورکول کيږي، هغه تاجران چي حاضر دي چي محصول ورکړي، ۱۱ سلنه دي تري واخيستل سي او هغه تاجران چي تښتيدلي دي شپيته سلنه جريمه دي هم تري واخيستل شي.

د هندکش بارچالاني شرکت د۷۵۷ لار يو په بدل کي، چي تښتول شوي دي ۱۱۰ لاري د اصلي مالکانو له خوا، چي فضل رحيم او طالب نومونه يي دي په تضمين کي پريږدي.

د فيفون بارچالاني شرکت د۱۸ لاريو په عوض کي ۳ لاري په تضمين پريږدي او وروسته تر پلټني د هرات ولايت د ابتدايي محکمي په ۱۳۱ فيصله کي ۱۵/۸/۱۳۸۵ تورن کس به مجازاتو محکوموي او فيصله کوي . چي پلورونکي، اخيستونکي او هم د گمرک د رييس صديقي څخه تحقيق وکړي.

لنډه دا چي د يوه اوږده تحقيق د بهير څخه د تورنو کسانو او په قضيه يي ښڅه تنه څارنوالان، چي په کتمان د جرم کي سهيم وه دولت ته د ۷۷۹۰۷۱۵۸ـ ميليونه عوايدو د زيان په اړوند چي خپلي دندي صحيح سر ته رسولي نه دي او دڅارنوالي مرستيال ښاغلي فضل احمد فقيريار ، محب الله د حيات الله زوي ،څارنوال عبدالمتين حمدي ، او څارنوال محمدعارف هم پدي قضيه کي دناوړو اجراتو له کبله گرم بلل کيږي. کله چي محکمه ونه غواړي ، چي فيصله صادره کړي، نو د اعتراض په پلمه دوسيه مسترد کړي.

او محکمي لکه دپخوا په شان پر عدالت سترگي پټي کړي، مسؤل کسان تر اوسه ازاد گرځي.

او په نيولو کي يي يو کس هم چندان علاقه څرگنده نکړه. دلته هم خاينانو يو بل ته لاس ورکړ.

نه ملزمان محاکمه شول، نه هغه هيآت چي فيصله يي بررسي کړيوه او نه د گمرک ماموران. دا دفساد څرگنده نمونه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۷)

بيدل شركت

د يوي باوري سرچيني په حواله د بيدل شركت د زورواكو د زورزياتي له امله شكايت كوي او د خپلو حقوقو غوښتنه كوي، چي له ۱۳۷۲ كال څخه تر ۱۳۷۷ كاله پوري يي وارداتي تيل ، د حيرتانو له بندر څخه ايستل شويدي.

د حيرتانو ذخيره چي د نفتي موادو پوري اړونده ده، وارداتي تيل په هغي كي ذخيره او د محصول په وركړي سره هر شركت خپل تيل وباسي.

د بيدل شركت چي په ۱۳۷۲ كال كي ۶۸۵۲۰۱۱ كيلو پطرول وارد اوله هغي څخه ۱۴۸۱۳۸۵ ترلاسه او ۳۷۲۵۳۳ باقي پاتي دي. د وخت د استاد رباني تر مشر تابه لاندي د مجاهدينو حكومت دي.

له كال ۱۳۷۳ تر ۱۳۷۷ كاله پوري ۱۳۲۹۸۲۱۷ كيلو ډيزل او له دي جملي څخه ۱۲۷۷۷۸۵۰ ترلاسه او ۵۲۰۳۶۷ كيلو باقي پاتي دي.

په همدي ډول په ۱۳۷۶ كال كي پطرول ۱۵۴۵۲۲۲ كيلو او له هغي څخه ۱۳۲۹۳۳۴ او ۴۱۵۸۸۸ باقي پاتي دي .

خو د پاتي تيلو بيه يي نوموړي شركت ته ندي وركړي ،نو خپل عرض پاڼه د افغانستان اسلامي جمهوريت مقام ته وړاندي كوي او په دي برخه كي حكم كيږي، چي خپل حق دي وركړي شي.

خو له هغه راهيسي تر اوسه د نوموړي شركت خپل حق تر لاسه كړي ندي، ولي چي د چور په وخت پوري اړه لري.

دا د بيروكراسي او فساد يوه بل ډول بيلګه ده ،چي مونږ تري يادونه وكړه.

تجربه ښيي چي دمامورينو بي تفاوتي او بي كفايتي، دفساد پر څنګ افغان قوم ته لويه بدبختي راوړيده.

او بازخواست نشته چي پوښتنه وشي چي ولي ؟

پدي حصه كي درياست جمهوري دمقام (۱۲۵۰ــ ۵،۳،۸۵) حكم هم تاثير ونكړ.

مقصد دهغه وخت حكومت او دشمالي ټلوالو له خوا جوړ شويدي .

زموږ په هيواد كي په عمومي ډول پوښتنه نشته .

دبيدل شركت نه پخواني دولت حق نه وركوى او نه موجوده دولت.

درياست جمهوري مقام احكامونه په لاس لري، مګر عملي جنبه يي نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۸)

په بهرنیو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس

قضیه داسي شروع کیږي چي د بهرنیو چارو وزارت، د وارداتو مدیریت په خپل ۱۹/۱۲/۱۳۸۴-۱۴۰۰۸ گڼه لیک ، د ډاکټر عبدالله په لاسلیک د هرات نماینده گي ته لیکي چي ۲۵۰۰۰۰ ډالرو له جملي څخه چي په نومورړي نمایندگي کي شته ۱۵۰۰۰۰ زره یي نغده توگه مرکز ته راوړي ، تر څو د فرعي حساب له مخي ددولت حساب ته شاملي شي.

وروسته کله چي دتفتیش دمدیرت له خوا د نوموړی نماینده گی کارونه پلټل کیږي، دي پایلي ته رسیږي چي نوموړی پیسي ددولت حساب ته نه دي شاملي شوي .

نو په پایله کي د قانون د تنقیذ د ارگانونو له خوا څیړل کیږي او په پایله کي محمدالله افضلي د هرات د نماینده گي رئیس، محمد اسحق مومند د محاسبي مدیر او د هرات د نماینده گی اداري مدیر عبدالغفار جمشیدي د نوموړو پیسو د اختلاس په تور تورن پیژندل کیږي.

څرگندیږي چي محمد اسحق مومند چي د قضیي اصلي عامل دي، ورکیږي او ماموریت پریږدي ، خو د انتر پول پولیسو له لاري یي د نیولو هڅي شوي دي، چي آن انترپول یي هم په موندلو کي تر اوسه بریالي شوي ندي.

دلته دا دود شویده ، چا ته چي پیسي په لاس ورغلي، بیا په هیڅ صورت ورکولو ته حاضر ندی.

یا مثلاً د پولیسو یو مامور چي مجروح نومیدي ، د ۵۰ زرو کلدارو د بډو زمینه برابره شوه، یو ملگري یي اخطار ورکړ ، چي امر درباندي خبریږي. دده استدلال داؤ ، « چي پنځوس زره کلداري پدي ارزي ، چي پر طرد سم ».

هغه پول هم وسول، دوه کاله طرد ؤ. وروسته بیرته واسطي او یا پیسو کار وکړ.

دهرات دپیسو باید هغه وخت پوښتنه شوی وای او د احتیاط نه کار اخیستل شوی وای، چي باید ورکي شوی نه وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (79)

(I.S.S) شرکت

د فساد یوه بله بیلګه چي د اړوندو مسولینو له خوا په ځومره بي تقاوتي ورسره عمل شویدي، چي رپوټ یي په لاندي توګه خپریږي.

د I.S.S کمپنی چي یوه خصوصي کمپنی او د لوژستیکي توکو د تهیه کولو دنده یي درلوده په 1384 کال کي 1384/2/16 1-10705 نیټي جواز له مخي د بصیراحمد د خیر محمد زوي په نامه جوړشوي، چي اصلي واکداران یي دوه تنه خارجي اتباع دي.

نوموړي شرکت له 1384 څخه تر 1388 کال پوري ټولي 197484625 افغانی د مالیي له اړخه پوروړي چي نوموړي شرکت وربادي قناعت نه کوي او یوه عرض پاڼه د جمهوري ریاست د لومړي مرستیال په عنوان وړاندي کوي چي په اړوند یي د جمهوري ریاست لومړي مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم داسي حکم ورکوي 297- 1391/3/22 وکتل شو" د عارض د عرض پاڼي د غوښتني له مخي د نوموړي مالیه دي بیا وڅیړل شي او ضمناً تر څو چي بررسي پایلي ته رسیږي وروسته د تضمین له اخیستلو مالیه دي په لسو کلونو قسط په اړوند حساب تحویل شي " کله چي موضوع څیړل کیږي نوموړي شرکت سربیره پردي چي مالیه یي نه ده ورکړي، خپل نظامي وسله او تجهیزات چي د کورنیو چارو وزارت له پروتوکول سره سمه باید امنیتي ارګانونو ته وسپارل شي هم نه سپاري.

دغه دوه تنه افریقایي اتباع د نوموړي شرکت د انحلال څخه وروسته ټولي وسلي او مهمات له ځانه سره وړي او معلومه نده چي چیرته به وي، د قسطونو سره وتښتید، ولي چي ضامن یي نه درلود .

رپوټ ورکونکي په پاي کي د نوموړو زیاتو پیسو د مالیي ورکړه او د نوموړو سلاګانو د ورکیدو لامل دادي، چي د جمهوري ریاست د لوموړي مرستیال له خوا یي د ځنډ زمینه برابریږي .

فساد اداري یوه ساري پدیده ده، که یو څه ونه ویل شول نور یي هم زده کوي ، چي په همدي ډول زموږ په هیواد کي یي سراسري جنبه موندله ، ان بهرنیانو هم زده کړل .

په دي موضوع کي هم دمالي وزارت په خپل وخت او زمان پسي ونه ګرځیدل، تر څو شرکت فرار وکړ، دکورنیو چارو وزارت هم دوسلو موضوع جدي ونه نیوله .

عامه دارایي او ملي ګټي څوک پروا نه کوي او د داکسانو نه هم څوک نه تپوس کوي او نه عدلي تعقیب.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۰)

لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید

ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع ملی باید بداند که اگر از ملکیت و جایداد این وزارت دفاع نتواند، مسلم است که خاک، حریم و تمامیت ارضی کشور هرگز دفاع نمی تواند.

این مطلب را با طرح سوالی اغاز می کنیم و سوال هم طور ذیل است؟

آیا جز و تامهای مربوط وزارت دفاع با هزاران تن فلتن (لشکر) و صدها تن باجه خانه (باند موزیک) وسایط و تجهیزات حربی راکت های سکارد و لونا -- دستگاه های اوره گان، راکتهای دافع هوا (فدافند) بی ام چهل، وسایط زرهدار و وسایل و اکمالات مربوط شان در هوا زنده گی می نمودند و یا بالای زمین ؟ اگر بالای زمین بوده اند، ان همه زمین چه شد. جواب این سوال را حتماً ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع بدهد.

مشت نمونه ی خروار از جایداد های وزارت دفاع که توسط غاصبین از دست ریاست املاک و موسسات این وزارت کشیده شده و کنون به جایداد شخصی تبدیل گردیده، به ان اشاره می نماییم:

زمین ملکیت غند توپچی گارد ملی و قطعه ی سکارد (فعلاً شهرک حاجی نبی) که قرار بود استادیوم بزرگ ورزشی برای منسوبین اردو اعمارو تمرینات قطعات کوماندو دران اجرا شود.

زمین قلعه ی تاریخی شیرپور (فعلاً شیرچور) قرار بود در این محل موزیم وسیع اردوی ملی جهت زنده نگه داشتن حماسه ی وزیر محمد اکبر خان با مکناتن، اعمار و تفنگچه ی او که از طرف یکی از مجاهدین غلام منش به اجنبی ها تحفه داده و یا فروخته شده بود منجمله در این موزیم با توپهای ساخت فابریکه ی حربی زمان امیر شیر علی خان نگه داری شود.

زمین ملکیت مرکز تعلیمی گلزار چهار اسیاب و چهار اطراف ان (فعلاً از طرف چند حاجی غاصب ،غصب و شهرک بالای ان اعمار شده) .

زمین ملکیت غند 24 فرقه ی 10 مربوط گارد ملی (بند قرغه و حومه های ان) فعلاً شهرک ملا عزت .

زمین ملکیت غند 23 فرقه ی 10 گارد ملی واقع قلعه رحمت خان (فعلاً غصب نصرت مینه ی اتحاد اسلامی) .

زمین ملکیت غند 22 فرقه 10 گارد ملی و فرقه ی 7 واقع گلباغ ریشخور و باغ شاه محمود خان که منحیث شهرک بفروش رسیده است.

زمین قرار گاه فرقه 10 باغ سردارد داود که درخت های سیب و ناک ان قطع بشمول فامیلی های ان غصب شده . قسمتی از زمین فرقه هشت واقع قلعه ی جواد که غصب شده ، در زمان غصب زمین های فرقه ی 7 و 8 محترم جنرال باز محمد احمدی قوماندان فرقه بود .(فعلاً معین مواد مخدر(

حدود بیست جریب زمین حربی بنوئخی مربوط وزارت دفاع ملی واقع مهتاب قلعه که گویا بر ان فاطمیه ی اعمار می شود، ولی صرف بالای نیم جریب ان فاطمیه اعمار شد.

قرار گاه غند نمبر یک (زمین لیله ی لیسه خوشحال خان مقابل لیسه ی عالی حبیبیه).

زمین مربوط دیپو های سابقه وزارت دفاع (تپه مرنجان) که فعلاً در یک قسمت ان مین پاکی (اومر) جاگرفته است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمین غند تانک فرقه ی 10 گارد ملی واقع کمپنی که از طرف اتحادیه ها بفروش رسید.

زمین ملکیت قطعه ی 315 واقع خیر خانه.

زمین ملکیت لوای 3 گارد ملی واقع باغ شریف و فارم پیله وری کرم ابریشم واقع ده دانا.

ملکیت زمین حربی پوهنتون واقع پلچرخی و (زمین های امواج کوتاه یک ه توت و متوسط نزدیک محبس)

خلاصه یک قسمتی از زمین های فرقه های 17 – 11-14 و فرقه ی دهدادی – قوای 4 زرهدار هرات و سایر جزوتامهای مربوط اردو .

ماخذ: اداره ی جیودیزی و کادستر افغانستان .

عبدالرووف لیوال.

په ننګرهار کې دځمکو غصب:

غصب که د ځمکي وي او یا د نورو توکو، د اسلام د مبارک دین دارشاداتو له مخي حرام او عاملین یې د سزا وړ بلل کیږي.

سر بیره پرهغې د غصب شوي ځمکې پر سر عبادت د لوی خدای ج په وړاندي نه قبلیږي ،نو د ځمکو دغه غاصبان چي رپوټ یې لاندي خپږي او ځانونه د چا خبره دو اتشه مسلمانان بولي څنګه د ځمکي غصب ته ملاتړي، که دا ځمکه د بیت المال وي او یا د اشخاصو؟

د ځمکو د غصب په اړوند، چي د زورواکو له خوا یې لړۍ د هیواد په بیلابیلو ولایتونو کي شروع شوه، نو دغه کار د هیواد د خلکو له خوا د نیوکي اوکرکي لامل وګرزید ، هماغه وو چي د جمهوري ریاست د مقام له خوایي د ۲۱/۱۲/۱۳۹۰-۸۱۸۵ حکم له مخې د ځیرني سپارښتنه وشوه، کله چي د ځمکو د غصب په اړوند یو پلاوي د ننګرهار ولایت ته ځي، خپل رپوټ په لاندي شرح وړاندي کوي.

هیات کله چي د ننګرهار ولایت د سرخرود په ولسوالۍ کي د غصب شویو ځمکو اسناد ځیري نو داسي ارزونه کیږي، چي په ربښتیا دغلته پنځه ویشتزره جریبه دولتي ځمکه غصب شویده او په هغې کي د زورواکو له خوا ښارګوټي جوړشویدي.

1. داستاد سیاف په نامه شهرک ،چي د شیخ مصري سفلي په سیمه کي ۱۳۸۲ کال د ننګرهار اتحاد اسلامي د شورا لخوا ،چي نمره بندي او ویشل شوي ده، چي ټوله ۳۵۰۰ جریبه ځمکه کیږي، اتحاد اسلامي محضي یو نوم دي ، یوازي محترم عبدالرسول سیاف تري ګټه اخلي.
2. د پیرسید اسحق ګیلاني په نامه ښارګوټي، د شیخ مصري په دښته کي په ۱۳۸۲ کال کي شروع او ویشل شویدي، چي ۱۵۰۰۰ جریبه ځمکي احتوا کوي.
3. قومي ښارګوټي (ولس ښارګوټي) چي د بهاولي کشکک په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، د انجینر غلام حیدرتر ریاست لاندي جوړ او ویشل شویدي، ۲۵۰۰ جریبه ځمکه په برکي نیسي.
4. د شهید عبدالقدیر ښارګوټي ، په نامه چي د خیر آباد بهاولي او فتح آباد په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، چي د حاجي غلجي او حاجي دوست محمد له خوا نمره بندي اوویشل شویده او ۱۵۰۰ جریبه ځمکه احتوا کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5. دچمتلي ښارګوټي چي په سرخرود کي د مهاجرينو له پاره په ۱۳۸۸ کال کي جوړ شوي او نمري يي توزيع شوي، چي ۴۵۰۰ جريبه ځمکه احتوا کوي .

استاد سياف صاحب داسلام او اتحاد په نامه غصب ، روا او ناروا مځکي او شتمنی راټوله کړي چي مالکانه تصرف يوازي په شخص پوري اړه لري.

6. د بالفروش حاجي اميرجان د شرعي وکيل له خوا د پيژندني، احمد ګيلاني له خوا د ۴۰۰ جريبه ځمکي غصب چي د سلو جريبونو سند يي پلاوی ته وړاندي کړيدي،په نوموړو ښارګوټو سربيره د ۵۷۹ تنو له خوا ۲۵۵۲۳ جريبه ځمکه غصب چي د ننګرهار د کانال او د ولايت د مقام له خوايي نوم لړ پلاوي ته وړاندي شوي دي.

د يادوني وړده چي د املاکو له خوا د جناب اشرف سيد علي افندي ۴۷۳ جريبه ځمکي سند وړاندي کړي ،حال دا چي د ۵۰۰۰ جريبه ځمکي ذ وليدي دعو او ۱۵۰۰۰ جريبه ځمکي يي غصب کړيده.

داسي څرګنديږي، چي پورتني کسان په جهاد کي مطرح کسان ؤ، چي جهاد دخدای او وطن دپاره نه ؤ، چي نن په غصب تبديل شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۱)

مصؤنيت که معافيت ؟

لکه چي هشت صبح ورځپاني د وږي پر ۱۶ مه کال ۱۳۹۲ په يوه اوږده مقاله کي، دښاغلي نعمت الله بشروال په قلم د" پارلماني مصؤنيت تر سيوري لاندي څه تيريږي " دا ليکنه خپره شوي چي موږ يي لنډيزرا اخلو: څرګنده ده چي دحکومت او پارلمان د اخلاقو او علميت ترمنځ توپير ډير دی .

په لومړي سرکي ددولت دري ګونو څواکونو يو له بل سره همکاري او همغږي درلوده او د تل له پاره په مسايلو کي يي ملي دريځ درلود.

د قانون جوړوني بهير چټک و او دعامه افکارو ارزونه مثبته وه، لنډه دا چي د ملي شورا په پنځلسمه دوره کي د لاسته راوړنو په نسبت نيمګرتياوي او کمبوديبو پله درنه وه، خو اوس د ملي شورا شپاړسمه دوره څرنګه کولاي شي، د خپل د نه مشروعيت تور له ځان څخه پاک کړي ؟

د ۱۳۸۹ کال د ټاکنو نامطلوبي پايلي او د ټاکنو کميسيون د ناقص مديريت، نامني او د بهرنيو زياته مداخله او په پايله کي د زر او زور خاوندانو هڅي دولسي جرګي ته درسيدلو په لارکي. دولسي جرګي غړو له اولا تر اوسه د قانون جوړوني په برخه او پر حکومت د نظارت په برخه کي زياتي نيمګرتياوي درلودي او استازو له دولتي مقاماتو څخه د امتياز اخيستلو او شخصي ګټو باندي ولاړي دي.

پدي ورستيو کي زياتي افشاګرۍ وشوي او خبره دي ځاي ته ورسيده ، چي دولسي جرګي غړي په ډله ييزه توګه په درنو جرمونو تورن شي، لکه تفرقه اندازي، د مخدرو توکو قاچاق، کميشن کاري ، وژني،تښتوني، دزورزياتي کارول او له دولتي دريځ څخه ناوره ګټه او .... لکه چي په رسنيو کي خپاره شوي دولسي جرګي شپږ تنه هر يو ۱. سليمان خيل ۲. لالي حميدزي ۳. تميم ۴. محسني ۵. حاجي ظاهر قدير ۶. همايون د ماليي وزيرحضرت عمر زاخيلوال له خوا تورن شول او ۷۲ تنه د کورنيو چارو پخواني وزير لخوا تورن شول، او دغه راز دولسي جرګي يو غړي انور سادات د يوه ځانګړي قوم ته د سپکاوی په تور د لويي څارنوالي تر تعقيب لاندي راغلي ، چي په رسنيو کي د زياتو بحثونو لامل شول او د افغانستان خلکو ته يي ټکان ورکړ او داسي نور....

خو په خواشينی سره چي ځيني قانوني مواد د ملي شورا له خوا نقض کيږي.

متهيم وکيلان تحقيق ته حاضر نشول.

په يوه وروستي کال کي وليدل شول، چي د ملي شورا دد واړو مجلسونو ددي ممانعت وکړ، چي د پارلمان له غړو څخه تحقيق وشي.

د اساسي قانون د ۱۰۲ ماده تر پښو لاندي شويده.

دوکيلانو عمده استقامت، مقرري، قرار دادونه ، قاچاق ، غصب او دوزيرانو استيضاح کي خلاصه کيدي، آن چي پخپله دولسي جرګي په دننه کي دالرونه سره تبادله او ويشل کيږي، دهيڅ ډول اخلاقو پابندي نلري ، پارلمان پريږدي ټولي ورځي په کميشن کاري پسي ګرځي او دچورلمان لقب يي وګټي.

هغه وکيلان چي په درنو جرمونو تورن وو پرته له ځنډه به يي عدلي او قانوني ارګانونه ته پيژندلي واي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم دا چي ځیني استازي چي واقعاً پوه او صادق شخصیتونه دي، خپله پاکي خلکو ته څرګنده کړي تر څو له نا پاکانو څخه جلا شي او په مقابل کي يي باید ژر تر ژره پر هغو اشخاصو، چي تورلګول کیږي عدلي او قضايي ارګانونو ته وروپیژني تر څو اسناد او مدارک وړاندي او په پایله کي لازم حکم صادر شي.

په دغه صورت کي ولسي جرګه خپل ملي او اسلامي حقیقت یو ځل بیا په لاس راوړي او باور تر لاسه کړیواي.

اوس دملي شورا غړي نه یوازي مصؤنیت لر ي ، بلکي معافیت هم لري ، مګر تر ټولو لویه ستونزه چي دقانونیت ، عدالت لوي خنډ دي هغه دملي شورا غړي دي ، چي دهر قانون ماتوونکي ، زورګري ، قاچاق بر او قاتل شاته ولاړدي او په ګټه کي ورسره شریک دي ، چي دا پخپله وکیل هم پري قانع دي ، داهغه وکیلان دي، چي ۶۲ تنه یي غیر قانوني په شورا کي ناست دي او د محکمي دحکم خلاف راغلي دي.

قیس حسن هم د مځکو دغصب تر اتهام او دوزارت ترانسپورت شکایت لاندي دي ، مګر حقیقت ونه لیدل شو ، ځکه وکیل خو یو دبل ګټي ساتي .

داساسي قانون د ۱۰۱ او ۱۰۲ مادو څخه غلط تعبیر او غلطه ګټه پورته کیږي.

اوس باید بالاخره ددي سرطان دداني چاره پدي وکړي، چي د پارلمان دانحلال لار هم وسنجول شي.

کله چي ددوي جیبونه خالي شي داستیضاح دپاره پلمي جوړوي.

په کال کي دري میاشتي رخصتي ، که اخترونه او جمعي تري وباسو فقط په کال کي ۱۰۲ ورځي کارکوي. بیا هم غیر حاضري کوي .

کله یو وخت وزیر سلب اعتماده شویدي، په لنډ وخت کي بیا په ډیر لوړه شمیره اعتماد تر لاسه کړیدي ، لکه دسرحداتو وزارت کي اسدالله خالد ناکامه ، مګر دملی امنیت عمومي ریاست کي په ډیرو لوړو رایو کامیابه شو.

همدا ډول بسم الله خان محمدي د کورنیو چارو دوزارت نه سلب اعتماد، خو وزارت دفاع ته په لوړو رایو بریالي راووت، داخبري ټولي په جوړجاړي پوري اړه لري، چي دملت د تش په نامه داستازو نه لیدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۲)

جنرال عبدالرشید دوستم

ددوستم په اړوند ډیري تبصري او څرګندوني کورني او بهرني خپرونو کي نشر شویدي، مګر جناب ددي پروا نلري ، داخلاقو تر سره خط تیر شوي دي . دوعدي او خولي خیال نه ساتي .کله ،کي، جي، بي ، کله دداکتر نجیب ملګري ، کله دهغه مخالف ، ګلبدین حکمتیار په غیږ کي ونیسي ، او کله به حضرت صبغت الله مجددي دخالد بن ولید مقام ته ورپورته کړي ، کله داستاد رباني بچه خوانده شي .

ازبک قوم پر راټول او څوک سر نشي تري پورته کولاي ، بهرني شهرت لري ، کله ترکیه یا ازبکستان یي په لاس کي ونیسي ، او کله هندوان ورسره سرخوځوي .

مارشال فهیم (پوه چک) بولي ، دمجاهدینو نه د پاکیدو دپاره مځکه متر په اجاره اخیستل داکتر عبدالقیوم کوچي په خپل ( ) ( ) مخ کي مضمون پر لیکلي .

داکتر اشرف غني احمدزي لاس ورواچاوه او خپل لومړي مرستیال په توګه یي وټاکه . ولي چي اشرف غني غواړي رئیس جمهور شي ، که نه ده هم خپله مقالي پر لیکي دي . داچي وایي سیاست دوست او دښمن نلري ، اصلاً باید دا ووایو چي سیاست مداره اخلاقو درعایت پابندنه دي .

دکرزي په وخت کي دجنرال دوستم پیښي دجوزجان پر والیانو لکه جمعه خان همدرد او ښاغلي ساعي حملي وکړي ، داکبر باي په کور ورننوتل او داسي نور .

ویل کیږي چي دده کوم نژدي کسان که سر تري پورته کړي ځوان مجرد هلکان ور خوشي کړي ..... چي په داد یي ورسیږي . کله چي دولسي جرګي وکیل (فیض الله ذکي) یاغي شو ، وایي چي غیر اخلاقي برخورد یي ورسره وکړ ، چي باالاخره هغه ددرمل دپاره ازبکستان ته لاړ. جنرال صاحب معتاد دي. چي ان درملنه هم ورته ګټه ونه رسوله .

دلیلي ددښت ، دطالبانو جنګي څو زره اسیرانو سره ،چي هغه پخپله تسلیم شوي وه ، دجینوا دکنوانسیون خلاف تړوله په فجیح ډول ووژله.

او دچینایانو سره دسرپل دنفت او ګازو دامو دریا پروژي هم ممانعت وکړ. او ددي ملي پروژي مخالفت وکړ، او چینایان یي تهدید کړل، چي دهغو انجنیران وتښتیدل.

سر خوشه ګرځي، قانون ورته عاجز دي، مقررات نه مني.

عبدالرحمن خان د قدرت دساتلو د پاره د ډیورنډ خط امضا کړ، مګر ډاکټر غني احمدزي د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره د اخلاقو تر سره خط تیر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۳)

د صدر مارکیت

اداري فساد چي يوه کرغيړنه پديده ده ، له بده مرغه دغي پديدي چي د يوه نظام ستني لکه دلرګي چـــنجي خوري او که چيري مخه يي ونه نيول شي د يوه نظام د چپه کيدولامل ګرزي.

که چيري له فساد سره پريکړوني مبارزه ونه شي، د ټولني ګيډي ته لاره پيداکوي نو له دي امله ښايي چي د فساد پرضد د ټولني په بيلابيلو برخوکي لکه اداري فساد، اخلاقي او فرهنګي فساد ، تروريزم ، مخدر توکي اونور مهمو برخوکي مبارزه هم اغيزه ونلري.

د اداري فساد په لړۍ کي چي لاهم يي پای نه دي موندلي دکابل په باغ عمومي کي پروت د صدر مارکيټ څلويښت فيصده عوايد ، چي تر اوسه اړوندي اداري په دي بريالي شوي نه دي چي هغه تراوسه د دولت حساب ته يي وليږدوي.

دجمهوري رياست لمبر ۴۱۱ او نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲۱ فرمان هم ځای ونه نيوي.

د صدر مارکيټ مساحت چي 25 بسوي دي او پکي دري سوه بابه هټۍ جوړي شويدي او په اوسط ډول امتيازيي (5000) دالر وڅخه تر (25000) زرو دالرو يو شمير دکاندارانو ته ورکړل شوي او تر اوسه پرته له دي چي 40 سلنه عوايد يي د دولت حساب ته شامل کړي هلته سوداګري دوام لري .

دغه مارکيټ چي اصلاً د قومونو او قبايلو چارو په وزارت پوري اړه لري او د هغي ملکيت دي، خو صدر مارکيټ د کابل ښاروالۍ له خوايي د عبدالواسع د محمد غوث زوی سره د شلو کلونو د پاره قرار داد شويدي، مګر ديو جوړ جاړي پر بنا د ښاروالي فيصدي نه اخيستل کيږي.

لنډه دا چي د قومونو او قبايلو چارو وزارت هم په دغه برخه کي مهمه ونډه نده اداء کړي . د ۱۳۸۲ کال را پدي خوا دامارکيت دعبدالواسيع په لاس کي دي ، په قرارداد کي راغلی دي ، چي ۴۰ فيصده پيسي به تحويله وي. قضيه ديوي محکمي نه بلي ته بي فيصلي ليږل کيږي، بالاخره د مرکزي محکمي د استناف ديوان ۱۶ـــ ۸۶/۳/۱ قضايي قرار بي نتيجي صادر کړ .

د ريوټ له مخي داسي اټکل کيږي چي د نوموړي مارکيټ څلويښت فيصده عوايد 96124423 افغانۍ کيږي تر اوسه د دولت خزاني ته نه دي ليږدول شوي، خو داچي وروسته تر دي برخه کي کومه کړنه تر سره کيږي دابه وخت ځواب ووايي. دا دود شويدی، چي ددولت مال خوړل مباح ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۴)

تورنجنرال اندرابي صاحب

تورن جنرال دوست محمد اندرابي د غوث الدين زوی او د ملي دفاغ وزارت د پالیسي او ستراتیژي معاونیت ته اړوند دي، په تحصیلي جعلي اسنادو ځان يي د تورن جنرالي رتبې ته رسولي دي او ددي متل پر مصدوق چي(کوږ بار تر منزله نه رسیږي) نو بالاخره يي د جعلي تحصیلي اسناد بر بنډ او سر بیره پرهغي د جمهوري رياست د مقام 742 حکم ، نیټه 1381/2/4 د يو شمیر لیکونو په جعل ددوسیي د 18 پاڼو په اتلاف ، د ملي دفاع وزارت ددوو اورګانونو څخه د موادو تر لاسه کولو او په خپل سر ددندي پر پریښودلو تورن ګڼل شوي دي .

نه چا جلب کړای شوای او نه محاکمه شو. دجعلي اسنادو پر بنا دبغلان د ښار کور تر اوسه په لاس کي لري.

بلاخره د اداري فساد پرضد ابتداييه محکمی په خپل 138- 1392/11/14 حکم کي فیصله وکړه چي نو موړی شپږ کاله او شپږو میاشتو تنفیذي بند محکوم شو،مګر بیا پري تنفیذ نشواو برحاله جنرال دي.

داچي ده غوندي نوروبه څومره تحصیلي اسناد جوړکړي وي ښايي چي شمیر يي ډیر زيات وي.

مګر اندرابي صاحب په ډیر جرآت خپل ژوند او ماموريت ته دوام ورکوي، حکم پر تطبیق نشو .

ځکه درندي او چالاکي په څنګ اړیکي هم بي نقشه ندي. دمامورينو بي مسولیتي او بي تفاوتي تر ټولو لوی رول لري.

انسان حريص او يو عاصي مخلوق دي، په نورو هیوادو کي هم جرم او خیانت شته، مګر هلته بازخواست او تپوس هم شته، لکن زموږ هیواد کي نه .

نوموړي جنرال صاحب د فساد اداري ابتدائيه محکمي د ۱۳۸ ـــ ۹۲/۱۱/۱۴ حکم پر بنا پنځه او شپږ میاشتي حبس محکوم شو، مګر د مامورينو د بي تفاوتی په خاطر ازاد ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۵)

دايي قباله په چا يي مني ؟

اداري فساد چي د انحطاط لامل او د هيواد چارواکي د ملي ګټو پر ضد دروي،' او د خلکو باور په دولتي او غير دولتي دستګاه راکمومي. او دغه راز د ټولنی اعتقادي او اخلاقي ارزښتونه له نابودۍ او آن داچي په هيواد کي د اقتصادي پرمختيا بهير کمه وي او تر پوښتني لاندي يي راولي. فساد دومره عمومي او عام شوي دی چي هيڅوک تري پاک نه دی که لوړ دی او که کښته .

ديو شکايت له مخي چي د ستري محکمي د قطعي او نهايي احکامو پرتطبيق باندي راغلي دي: چي حاجي راز محمد د پاينده محمد زوي ، رحيم الله د عبد الله زوي چي د صادقه، زينب، مريم، شريفه اودلاورشاه چي د عبدالمجيد اولادونو دي شرعی وکيل دي، د هغوي په وړاندي د عوا مخي ته بيايي.

نو د کابل د څلورمي ناحيي ۲۴ لمبر کور اړوند د کلوله پشتي په سيمه کي د يوي حويلي د خلاصولو په اړوند چي د ثلاثه محکمو د فيصلو په اساس حاجي راز محمد ته ورکړل شي.

د نومورو فيصلو د حکم د تطبيق پلاوی په 1387/5/29 نيټه ليکلي دي، چي موږ پلاوي حويلي ته ورغلو په هغي حويلي کي يو شمير محصلين سکونت لري، چي له هغي ډلي څخه يو تن د عبدالقهار په نامه چي ځان د هغوي مشر او استازي ځان معرفي کوي وايي: چي موږ دغه حويلي نه پريږدو ځکه چي موږ د استاد ربانی په اجازه دلته ژوند کوو او زياته يي کړه چي موږ استاد ربانی ته تيلفون وکړي هغه راته وويل چي کوم څوک مه پريږدي دغه کور او حويلي زماده، او دزور او وسلي نه کار اخلي .

پلاوي څوځله ورغلي خوڅوک حويلی ته نه پريږدي او اوړوندو ادارو ته مو خپل محضر په 1392/3/24 کي وليکه. مرحوم ددي حويلی سره خاصه مينه درلوده ، د درو محکمو سربيره يي بيا تجديد نظر وغوښت، مګر بيا هم حکم دده په ګټه تمام نشو، مګر دغصب نه يي لاس وا نه خيست او حق ته تسليم نه شو، پدي کار پسي دده سکرتر جمشيد اقبال ګرځيدي، استاد داحال نفوذ کاوه او هر چا ته به يي تليفون ورکاوه او په خپله بد خشي لهجه به يي استدلال کاوه.

داستاد دشهادت سره هم دا سريال ختم نشو.

او اوس محترم صلاح الدين ربانی هم علاقه پيداکړيده او دستري محکمي ۸۵۲ ـــ نيټه ۹۲/۱۰/۱۷ ليک د کورنيو چارو په وزارت باندي بي تاثير پاته شو. دکور غصب دوام لري.

آن د پلاوي مخه يي ونيوله او د يوه تن پوليس ښځي سره لاس و اچاوه او دهغه ګريوان يي وشکوله او د جنايي يوتن پوليس ته شکنځل وکړه او ورته ويي ويل: چي هيڅ اسناد نلرم خو زور لرم هيڅوک ددي توان نلري چي دغه حويلی خالي کړي.

پلاوي چي هر څه وکړل، نوموړي حويلی يي خالي نشواي کړاي.

دا په داسي حال کي چي د اساسی قانون 129 مادي له مخي د محاکمو فيصلي واجب التعميل دي د کورنيو چارو وزارت ته وليکل ، خو داچي ايا دغه حويلي خالي شوه او که نه موږ تري خبر نه يو، خويوشي ويلاي شو، څرنګه چي نوموړي اشخاص د استاد ربانی په امر هلته ژوند کوي. پدي حالت کي ګمان نه کيږي چي د زور او زرپه وړاندي د کور د څښتنانو هيله پر ځاي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحویلۍ په هکله داستاد دعوا دثلاثه محکمو برسیره تجدید نظر محکمه هم رد کړه . مګر استاد ددي حویلۍ سره خاصه مینه لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۶)

د نوي ښار پروژه

دنوي ښار پروژه چي د هیواد د زیربنایي پروژو په کتار کي راځي اوله زیات ارز ښته څخه برخمنه ده، چي په جوړولو سره به یي افغانستان په یوه سوداګریز مرکز بدلیږي او د نفوسو ډیر والي چي اوس یي د کابل په ښارکي د چاپیریال له اړخه او ځینونو نورو ستونزوله امله لکه ،کانالزاسیون او د څښاک د پاکو اوبو دنه شتون له اړخه رامنځته کړیدي او دپروژو مصرف دچاپان دولت پر غاړه اخیستي دي.

ددغي ملي پروژي چي لومړني کارونه یي دوزیرانو شورا د لومړي نمبر مصوبي اوپه 1388/1/3 نیټي شروع شوي له بده مرغه دځیني وسله والو زورواکو د ذاتي ګټوله مخي چي په نوموړي سیمه کي د یو شمیر خلکو څخه په غیر قانوني توګه په لاس راوړي، تراوسه یي پرمختګ په ټپه دریدلي دي.

ټاکل شوي وه ، چي نوموړي پروژه 1392/2/16 نیټه د هیواد د لوړ پورو چارواکو په ګډون پرانیستل شي خو دریغه چي په 1392/2/5 نیټه کله چي د نوموړي سیمي زورواکي خبریږي دورځي په نهو بجودخښتو د بټیو کار ګران، چي زیاتره یي پاکستانیان دي او د ننګرهار یو شمیر اوسیدونکي او د ده سبز ولسوالي یو شمیر اوسیدونکي چي د زورله لاري او د الله ګل مجاهد په قومنده اوپه پاي کي مظاهره په خشونت اوړي او دولتي ضد شعارونه ورکوي، چي په پایله کي یو تهجیراو د نوي ښار اداري سوځوي او دولتي بیرغونه تخریبوي او درئیس جمهور عکسونه سوځي.

او هغه خلک چي نوموړي مظاهره یي رهبري کوله دغه کسان وه.

۱- الله ګل مجاهد د شیر ګل زوي دولسي جرګي وکیل

۲- حاجي جنت ګل د نوموړي وکیل ورور.

۳- قوماندان نورګل

۴- ملک ګل محمد د نوموړي اشخاصو قوماندان

۵- حاجي میر افضل دده سبز د شورا رییس.

۶- صبغت الله د پلچرخي اوسیدونکي

۷- ملک اسمعیل

۸- ملک یعقوب د الله ګل له اړوندانو څخه دي

۹- حاجي عبدالعزیز د عبداللطیف زوي

۱۰- میرزا محمد د عبدالکریم زوي د درخت یکه ده سبز اوسیدونکي

۱۱- زیارت ګل د اغا جان زوي.

۱۲- عبدالنصیر

۱۳- مولوي صدیق الله د پلچرخي د تنګي غارو اوسیدونکي.

نوموړي اشخاص چي سربیره پردي په نورو جنایي قضیو وسله والي حملي، د موترو سوځوني، د کورونو ورانول ،مجروحیت. د غیر قانوني وسلو په استعمال، غیر قانوني پیسي اخیستني او د ځمکو پر غصب متهم دي. او د حاجي الله ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ملاتړ لاندي دي په نوموړي سيمه کي وسله وال ګرزي، لنډه داچي بل ځل هم کله چي جاپاني هیآت له نوموړي سیمي څخه لیدنه کوي د الله ګل مجاهد د ورور له خوا چي د تیلوتانک لري دهغه ځایه پرهغوي ډزي کوي.

پداسي ډيرو مهمو ملي پروژو د تطبيق مخنيوى دزورواکو له خوا نيول کيږي او دمفسيدانو پواسطه پروژي د ناکامى سره مخامخ کيږي.

چي ددغو زورواکو له خوا د کابل د نوي ښار د پرمختک مخه نیول شوي او عاملینو ته يي چا سزا نه ده ورکړي او نه يي مخه نيولي ده، داچي دغه پروژه به کله د ځمکو د غاصبانو او زورواکو څخه خلاصون مو مي دابه وخت دي پو ښتني ته ځواب ووايي.

په پايتخت کي څوک دزورواکو مخ نشي نيولاي او دملي پروژو د خنډ سبب ګرځي ، نو ولاياتو کي به ارومرو تر دي بدحال وي . داسوال رامنځ ته کيږي، چي ايا افغانستان دولت دي او که نه ؟

موږ بايد اول دولت شو ، بيا قانون تطبيق شي .

دا لويه ملي پروژه د الله ګل دخښتو د بټيو تر ګټي قرباني شوله.

پدي هکله دشوراي امنيت ملي ۲۷۳۷ برج د جوزا په ۲۳ د کورنيو چارو وزارت هدايت او امر هم په عمل کي پلي نشو.

داسي ډيري ملي پروژي شته ، چي د زورواکانو تر ګټو قربان شوي، آن ممکن بهرني ميرڅمن هم دخپلو ګوداګيانو پواسطه پکي لاس ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۷)

ظاهرشاهي سراي

اداري فساد ، تروريزم او مخدر توکي بهرنی پديدي دي، چي هيواد ته له بهرنيو پوځونو سره راننوتي او د افغانانو ټول معنوي او تاريخي وياړني يي له ګواښ سره مخامخ او د هيواد اعتبار ته يي په ملي او نړيواله کچه زيان ورساوه.

هيواد ته د بهرنيو ځواکونو راننوتل د نورو نا خوا لو ترڅنګ يوه هم د ځمکو او جايدادونو د غصب مساله ده، چي له بده مرغه د زورواکو کړيو له خوا او د هيواد په دولتي او په ځانګړي ډول عدلي او قضايي ارګانونو کي د فساد له امله د جايدادونو په تزويري ډول شرعي اسناد جوړ شوي، چي ځيني يي افشاا وځيني يي لاهم په خپل حال پاتي دي.

د شرعي او تزويري اسنادو د جوړلو په لړي کي يوه هم د ظاهر شاهي سراي، چي په کي ۱۷۵ با به دو کانونه هم په کي شتون لري، يوه اوږده پروسه ده، چي له نيکه مرغه د دولت په پايله کي دابتدائی محکمي فيصله له بطلان سره مواجه شوه.

دغه تزويري هڅه چي داستان يي ډيراوږدي موږ يي دلنديز يا دونه کوو.

يوتن غلام سخي نومي او د غلام بها والدين زوي دي د 033ـــ 1387/4/13 وکالت له مخي چي د افغان سفارت له خوا په کانادا کي جوړ شوي او د وثايقو د محکمي دريم زون 477-1306 /1387/4/29 شرعي خط له مخي ، سراي چي د ظاهرشاهي سراي په نامه يي شهرت درلود او د ملکيت ادعا چي ګواکي نوموړي ملکيت د دولت تر تامين لاندي راغلي دي هڅه پيل کوي چي بالاخره توانيږي چي دا سرای واخلي، مګر کابل ولايت د مرافعه محکمي د لومړي زون 38/30ـــ1387/8/8 قضايي قرار له مخي يي د 15ـــ1359/11/26 قرار لغوه او نړدي وه چي دغه تزويري ملکيت، چي د لومړي ناحيي اړوند د املاکو عمومي مديريت د درغلي ، چال او فريب ليکني په پايله کي غير حق بل ته وسپارل شي.

ظاهرشاهي سراي دکابل په لومړي ناحيه کي موقيعت لري

او په دي ډول د تزويري شرعي قباله، چي د مزاري نومي په نامه جوړه شوي وه مخه نيول کيږي.

داسراي چي دموقعيت پر بنا په ميلونونو دالرو قيمت لري ، ددريم زون دمحکمي قاضاياتو جعلي اسنادو ته ارزش ورکړي او هغه يي د مزاري نومی ميرمني ملکيت بللي دي ، مګر ددي محکمي قاضاياتو ته چا څه ونه ويل شواى، قاضي صاحبان اوښ دباره سره په بډه وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۸)

شيطان بايد ورته ګوته په غاښ ونيسي

يوه کيسه مې اوريدلې ده چې د هيواد په يوه سيمه کې چې ګردنه نوميده په رڼا ورځ به غله هلته ناست و او دخلکو پيسې اوشته به يې ترې اخيستل.

اوس چې سړي د ديپلوماتانو کړو وړوته ګوري ګرني يې کټ مټ د ګردنې غلوته پاتې کيږي ، خو فرق يې دادې چې دګردنې غلو د هيواد په دننه کې نوم او شهرت درلود ، خود ديپلوماتانو په نړيواله کچه او له افغانستان څخه بهر د افغانانو پزې پرې او هويت ته يې زيان واړاوه.

د باوري رپوټونو په حواله دهيواد جنرال قونسل په کانادا کې ښاغلي وحيدالله منور د امين الله زوي و، ددې له پاره چې د افغانستان قونسلګري مياشتني کرايه ستونزه د کانادا د تورنتو په ښار کې له مخه ليري سي نو يواپارتمان رانيسي چې ددايم دپاره به دافغانستان ملکيت وي ، دا کاروشو، دده په باور چې د ړندو او کڼو حکومت دې نونوموړي اپارتمان ددې پرځاي چې د افغانستان د اسلامي جمهوريت په نامه يې وپيري، برعکس اپارتمان په خپل نوم قباله کړ.

کله چې وحيد الله منور پر ځاي حبيب الله قادري د جنرال قونسل په توګه د کانادا په تورنتو کې مقرريږي متوجه کيږي ، چې اپارتمان د وحيد الله منور په نامه دي نوموضوع د بهرنيو چارو وزارت ته ليکي.

وزارت خارجه پام کيږي چې منور صاحب دده کور او اپارتمان په تضمين سره، له د بانلو کمپنۍ څخه 410000 دالره پورهم اخيستي، او کور يې په ګروي ورکړيدی، څرنګه چې وحيد الله منور د نوموړي د پيسو سود بانک ته نه ورکوي نو کمپني د اپارتمان دتشولو پريکړه کوي تر څو ليلام شي او خپلې پيسې تر لاسه کړي. لنده داچی دبهرنيو چارو وزارت يو پلاوی ليږي او ثابتيږی چې په رښتيا اپارتمان د وحيدالله منور په نامه دی، خو وحيدالله منور ژمنه کوی چې د بانلو دکمپنۍ پيسې ورکوي او کله چی پيسي خلاصی شي نو بيا اپارتمان دافغانستان دسلامی جمهوريت په نامه کوي.

بهرنيو چارو وزارت بايد دا کور دوه ځلي رانيسي .

داپه داسې حال کې چې وحيد الله منور د امريکا او کانادا ستيزن شيف دي، تر اوسه نوموړي حاضر شويدي نه دي . نو په دې ډول د 553063.25 دالرو د اختلاسو مساله په يخ وليکل شوه او لمر ته کېښودل شوه.

دفرار تروريستي مکان ميرام شاه دي، او اقتصادي تروريستان ، لکه فطرت، نادر اتش او وحيدالله منور په واشنګټن کې دي.

ګل احمد شيرزاد دبهرنيو چارو وزارت اداري رئيس، چې هغه وخت پدې برخه کې هم مسؤله دي چې بيا وروسته په هسپانيه کې مستشار ؤ، پسله ختم وظيفي هم لا درکه شو.

دبهرنيو چارو وزارت هم د تدبير او احتياط کارندي اخيستي او نه يې د کور د پيريدلو اجرات تعقيب کړيدي، چې دا زيان راورسيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۹)

په بهرنيو استخباراتو پوري تړلي رسني

د ملي آرمان ورځپاني د 1391 کال دغبرګولي د مياشتي په نهمه نيټه په يوه تحقيقي مقاله، چي د مهرالدين مشيد له خوا ليکل شوي خپره کړي، چي موږ يي د يو ي برخي لنډيز را نقلوو.

په 2001 کال کي د طالبانو تر سقوط وروسته او په ځانګړي توګه در سنيو د آزادي تر اعلان وروسته 2002 کال په جنوري مياشت کي در سنيو د شاتو مياشت شروع شوه او تر اوسه چي لس کاله تيريږي لا هم دوام لري.

درسنيو د غه جوش او خروش د اروپايي ، امريکايي، ايراني او پاکستاني هيوادونو، په مالي مرسته يي په خپرونو د بيان د آزادي تر نامه لاندي شروع کړيده، زموږ په هيواد کي ځانګړي استخباراتي او سياسي موخي لري او فرهنګي استعمار ته يي لار هواره کړيده.

د ايران او پاکستان استخباراتو له غربي هيوادونو څخه زيات، ددغه جشن ملاتړکوي او له هغو څخه د خپلو ستراتيژ يکو ګټو د لاسته واوړلوله پاره شروع کړيده.

ددغو دوو دوزخي استخباراتو، چي دري لسيزي د ځينو کړيو په رګونو او ريښوکي اوپه ځانګري توګه په اسلامي کړيو کي، د جولا د جال په څيرلا څه چي فولادي جال يي جوړ کړيدي اوددغو کړيو مشران او لوړپوړي چارواکي چي له استثنا پرته ځانونه دهغو مزدوران جوړکړي ، وخت يي غنيمت ګڼلي او اوس يي په دووبرخوکي يعني د رسنيو او دوسله والو په تو ګه په مانورونو شروع وکړه.

او د وسلي او باروتو پرځاي يي د استخباراتي پيسو سيلا و يي خپلو مزدورانو ته را روان کړ، تر څو په دي او هغه نامه دخپرنيز تاداو کيږدي.

په همدي ډول يي يوه برخه پيسي طالبانو ته ځانګړي کړي، ايران او پاکستان په دغو ډلو ټپلو قناعت ونه کړ او د اشخاصو په رانيولويي شروع وکړه، البته د هغو اشخاصو په وجود کي چي د شخصيت له ضعف څخه رنځ ګالي او په دي ډول د بهرنيانو په جال کي ولويدل، د دواړو هيواد ونو استخباراتو درک کړي وه، چي له دري لسيزو جګړو او ځمکي سوزوني څخه وروسته هنوز لري ده، چي د جهاد واقعي وارثان سر راپورته او د هغوي آرمانونو په خپرو لو او ټينګښت لاس پوري کړي.

له دي امله يي د هيلي ستر ګي د خپلو پخوانيو مزدورانو خواته واړولي ، ځکه ددواړو هيوادونو استخباراتي ساز مانونو درک کړي وه، چي څوک کولاي شي چي د هغو له پاره په افغانستان کي ستراتيژيکي فعاليتونه وکړي، او په دغه ډول دوي پوهيدلي وه، چي لاهم د هغوي مزدوران له لازمو سياسي او نظامي ظرفيتونو څخه برخورداره دي، ترڅو واقعي مجاهدين شاته ووهي او د جهادي تيکه د ارانو په توګه رامنځته شي او دمقدس جهاد تر نامه لاندي له افغانستان سره په جفا کاري لاس پوري کړي او د هغوي شتمني چور اوپه باد راوړو پيسو لادسترسي پيدا او سياسي نفوذ نور هم تر لاسه کړي.

او له بله اړخه له د غو امکاناتو څخه په نا مشروع ګټي اخيستني سره، د مجاهد ينو په سر کوبولو او د افغانستان په ريښتينو آزادي غوښتونکو ګوزارونه وکړي، دغه ابزار او امکانات د افغانستان ملي ګټو پر ضد وکاروي او هر کله چي تر پوښتني

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندي راځي، نو د جهاد له نقاب څخه ګټه واخلي او د هغه ددیني ضد ابزارو په توګه وکاروي او هر کله چې ګټې تر خطر لاندي راځي او یا د خلکو تر قهر لاندي راځي نو د جهاد او سپنیز دیوالونه له ځان څخه راچا پیر کړي.
له دي امله د پاکستان او ایران استخباراتو پیدا کړیده، چي له دغه مومیایي خلکو څخه هر شي جوړولاي شي، چي د پریمانه پیسو په را استولو سره د هغوي ملاتړ کوي، د ځینو له پاره سیاسي حزبونه د ځینو له پاره مذهبي او قومي حزبونه او دځینو له پاره فرهنګي ټولني، د ځینو له پاره رسنیز مرګزونه، دځینو له پاره د قدرت شورا او وځینو له پاره ..... جوړوي او ټول په پاکستان او ایران کي د رسمي سازمانونو پرمحورونو لکه د امام کمیټه او دا سي نورورا څرخوي.
ښکاره ده چي په لس ها وو رسني د آزادو رسنیو تر نامه لاندي فعالیت کوي، چي په ټولیزه توګه د بهرنیا نوله خوا جوړي شویدي، چي زیاتره یي قومي او سیاسي دي چي دموکراسي ضد او بیان ضد قومي او ژبني اختلافونو ته لمن وهي.
دا رسني پدي اندازه بي بندوباره او بي مسؤلیته دمطبوعاتو او دبیان دازادي تر عنوان لاندي په قانون او اخلاقي معیارونه او ملي ارزښتونه تیري کوي . که دي لاس ورواچاوه، په یو سلا سازمان یافته مافیاغوندي په اعتراضونو لاس پوري کوي ، اود نظام دکمزوري سبب ګرځي او یا په بل عبارت دنظام دکمزوري نه ګټه پورته کوي او په خطاهرو لاس پوري کوي.
دپارلماني مصؤنیت بي شرمانه مصؤنیت اودمطبوعاتو بي شرمه ازادي، دقوم دبدبختي سبب ګرځیدلي دي او دپردو دکلتور دراوړلو دپاره په چوپړ کي ولاړ دي او خپل ملي حیثیت نه بي خبره دي.   نستو نادري د نور تلویزون د (سرزمین من) په پروګرام کي په ډیر بي پروايي د هیڅ چا دعزت پروا نلري او دپروګرام دروزي یو دام دي، ده پخپله کمزوری اخلاق درلود، آن دافشاګري تر عنوان دمعدن وزیر وحیدالله شهراني نه ۴۰ زره دالره حق سکوت واخیست او داسي نور.
از اقا مامون هم پدي برخه کي چي ځنګ دقلم پواسطه دخلګو پر ناموس او مال حمله وکړي، تر څو دیو باناموسه افغان لخوا ، دخپل ناموس ددفاع په خاطر پر مخ تیزاب ور وپاشل شول. دنوري رسوايي له مخنیوی په خاطر هندوستان ته وتښتیدی. یوازي اسلامي او افغاني اخلاق معیار بلل کیدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۰)

میر عبدالاحد صاحبي

د یوي باوري سر چیني په رپوټ کي ویل شویدي، چي میر عبدالاحد صاحبي دکابل ښاروال په یو شمیر قضیو کي تورن بلل شویدي، چي دده پر بي کفایتی ښه دلالت کوي .

۱- د هغو شپږ و ملیونو دالر و بلا عوض مرستي، چي د نړیوال بانک له خوا د کڅافاتو دلیږدلو له پاره شوي وه او یوازي شل زره دالره مصرف شوي او پاتي یي په ښاروالي کي د ظرفیت دنه شتون له امله پاتي او تړون یي فسخ شویدي.

۲- د قواي مرکز دشني سیمي تعدیل، چي د کنترول او تفتیش اداري له خوا یي موضوع مطرح شوي او ددعوا طلبي په ډول یو شمیر مالکانو او نورو اشخاصوته توزیع کړیده.

۳- دده بوري د پارک د اجاري قضیه، چي د داوطلبي له لاري محمد اصغر عطایي ته په اجاره ورکړل شوي وه ولي د ښاروالي له خوایي کار په ټپه دریدلي دي.

۴- د جمهوري ریاست د مقام د 4748 – 138/8/2 حکم دنه تعمل قضیه، چي پرزه خرڅوونکي دبگر امیو مارکیټ ته نقل مکان شي.

۵- دپدولي په دښته کي د جمهوري ریاست (4819) 1385/2/5 حکم چي باید افسرانو ته ددو وکلونو د معاش په بدل کي ورکړل شي عملي نه شول.

۶- د کابل سرینا هوټل په تړون کي تقلب، چي د ماس دیزاین شرکت چي په صاحبي پوري اړوند ؤ او دتجارتي دیوان د (17) 1388/5/16 دتجارتي قضایي قرار له مخي نوموړي د عدلي تعقیب وړبلل شویدي، چي محترم صاحبي صاحب پنځه کاله بند محکوم شو، چا بندي نکړ، ولي (څوک چي مربي لري هغه مربا خوري) او بل میرمن یي انگریزه وه، دا دکریدت دپاره یو ضریب ؤ، دکمونستانو په وخت کي هم روسي ښځي او میرمني په درلودلو سره په دولت کي دلوړ اعتبار سمبول ؤ. کمونستانو وخت کي هم کریدت څلور طبقي درلودي: لومړي KGB ، دویم روسي ښځه ، دریم روسي تحصیل، څلورم دحزب غړیتوب."صاحبي بیچاره دکوم نفر څخه پوښتنه وکړه، چي ته مي یو ځاي لیدلي یي ، هغه ورته وویل چي زه خو ستا سکرتر یم " حافظه یي کمزوري وه، او یا یي لږ کار تري اخیستي . اکثره وخت به ګنگس ؤ، دلته البته هم روابط پر ضوابطو ترجیح پیداکړه.

تر ابادي یي خرابي ډیري وي. داونی اخري ورځي به یي په دوبی کي تیره ولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۱)

یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي

د پیام مجاهد اوو نیزي په خپله 1390 کال د چنګاښ د میاشتي په 11 مه ګنه کي، د جمهور رییس ددویم مرستیال ښاغلي عبدالکریم خلیلي له قوله ولیکل، که چیري په دولتي چارواکوکي له یو شمیر له قاچاق وړونکو سره مرسته ونه کړي ، په دو مره لویه پیمانه د مخدر و توکو قاچاق امکان نلري.

ښاغلي عبدالکریم خلیلي د چنګاښ د میاشتي په ېنځمه، د مخدرو توکو سره د مبارزي د نړیوالي ورځي د لمانځلو په غونډه کي وویل: که چیري د سیمي هیوادونو کي د ننه یو شمیر کړۍ له مافیایي ګرو پونو سره مرسته او همکاري ونه کړي، هیڅ امکان نلري چي په دي لویه پیمانه مخدر توکي قاچاق شي.

هغه وویل: چي دغه عناصر باید وپیژندل شي او د قانون منګلوته دي وسپارل شي.

ښاغلي خلیلي له قضایي او عدلي ارګانونو څخه وغوښتل چي قاچاقبران په جدي توګه په سزا ور شول شي.

په داسي حال کي چي ددولت ډیر لوړ چارواکي هم پدي خبردي او هغه هم شکایت وکړي، دنوموړي خبرچي یو الهام دي .

مګر بیا هم غوړ تر غوړه شور نخوري ، اجرات نکیږي، وایي چي وطن په عمل او اقدام جوړیږي نه په خبرو، خداي .ج. دي پر غریبانو ورحمیږي .

کله چي جمهور رئیس او یا مرستیال یي شکایت لري، زموږد غریبانو به څه حال وي ؟

دولتي چارواکي پکي لاس لري او دهر جنایت شاته قوي لاسونه کار کوي. ددولت لوړپوړي چارواکي نه پوهیږي چي د چا نه د اجرااتو هیله لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۲)

وادي ګرګان

وايي چي نه شرم لري او نه دخدايه ترس.

ملي آرمان ورځپاڼې په 1392/5/1 ګڼه کي يو خبر خپور کړي چي :

ولسي جرګي د کورنيو چارو وزير مجتبي پتنګ څخه د باور رايه واخيسته.

ولسي جرګي له نوموړي څخه يو شمير پوښتني وکړي، وروسته له هغه مجتبي پتنګ د وکيلانو د پوښتنو په ځواب کي وويل: ما فکر کاوه چي تاسي به له ماځخه ستراتيژيکي پوښتني وکړي، خو تاسي عادي پوښتني مطرح کړي. نوموړي د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي يو موچي جنرال شويدي؟

وويل: که چيري يو موچي تحصيل وکړي او زياروباسي کيدلاي شي چي جنرال شي.

او ممکنه ده چي موچي په کابينه کي وزير شوي هم وي.

پتنګ د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي افغانستان د (وادي ګرګ ها) د سريال سره شباهت لري وويل: ليوان په هيوادکي شته نو ښايي چي ددغو ليوانو او مافيايي کړيو پرضد ګډه مبارزه وکړو او بايد يو بل تخريب نه کړو.

هغه له خپل يوه مرستيال څخه هم شکايت وکړ،چي زما پر ضد کمپاين کوي، چي دغه خبره د بلخ ولايت د يوه وکيل له عکس العمل سره مخامخ شوه وي ويل: چي ښاغلي وزير د ولس استازي توهين کړل.

د کورنيو چارو وزير د هغو وکيلانو نوم وانه خيست، چي له نوموړي څخه يي غير قانوني غوښتني درلودي . دا بايد ووايو چي داسي وکيلان ډير دي.

نو ثابته ده چي دولسي جرګي دا دوره تر موجوديت يي نه موجوديت دولس په ګټه دي ، پتنګ صاحب حق درلود او رينښتيا ويل ، تر پارلماني مصؤنيت لاندي ډير ناراواوي وشوي ، هر کله چي به اقتصادي اړتيا ورته پيداشوله ، نو پر وزيرانو باندي مخ راواړوي ، کله دا وزير او کله هغه وزير ته داستيضاح وختونه کينودل ، دښاغلي رمضان بشردوست خبري چي ويل به يي چي مخ ته مي کميشن کار ناست او شاته هيروييني . وکيل صاحبان په هر بدبختي لړلي ؤ،غصب، کميشن کاري، درغلي، رشوت خوري، قانون شکني، بدماشي او جاسوسي ددوي پيشه وه، وکيل نيک محمد دکابل د قره باغ ددولسمه مي دوري وکيل، چي دنجيب ګاو دخور ميړه ؤ، ده به ادعا کوله، چي ګوندي نه دي، مګر پرچميانو ته نژدي ؤ، ويل چي ببرک شينواري د محمد هاشم ميوندوال، توطيه لومړي دکي جي بي په هدايت عملي کړ او د وکيل سيف الرحمن شينواري په کور کي ديو ديوال په درز کي يو خط چي مخکي جوړشوي او دکودتا په نامه دځينو نامتو دولتي لوړپوړي چارواکو نمونه پکي ليکل شوی ؤ، چي دپاکستان او امريکا په هدايت د سردار داؤد خان په مقابل کي کودتا کوي او زموږ د ډيرو بيګناه وطندارانو د زجر او قتل سبب شو، دا توطيه ؤ، مګر دپرچميانو لخوا لکه صمد اظهر او حسن شرق په خپلو کتابونو کي دا توطيه لا اوس هم تائيده وي. ببرک هم په پارلمان کي ناست دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي راپور پر بنا : مرستيال خان، ماما زرغون شاه، عارف شينواري، مولوى سيف الرحمن، ډګروال کواټ خان او يو لوى شمير قومي او نظامي مشران لکه ، عبدالرزاق خان قوماندان هوايي، حاجي منان تجار او نور په مختلفو معيارو په حبس محکوم شول.

دداسي عدم علاقه او غيرحاضري ټولو په تلويزون کي ليدلي ، کومه ادعا چي دملت داستازي په حيث دوي کول ريښتيا نه ؤ ، دوي ملت نه و انتخاب کړي ، ۶۲ تنه ددرغلی له لاري د ښاغلي فضل احمد معنوي انتخاب ؤ. ولي چي بي قانوني دقانون ګذارانو نه رامنځ ته شوه .

پر وکيلانو هر ډول تور لګيدي، اما يوه هم ځان ته نه راجع کاوه. د ۸ صبح ورځپاني د سرطان ۲۲ کال ۹۳ دوي ته کميشن کارانو اودلالانو خطاب کوي او دمدنيت ورځپانه ۲۲،۴،۹۳ په نيټه د مصؤنيت دقانون په هکله ورته وايي : (از خدا بترسيد و ازخلق بشرميد) داسي څرګنديږي چي نه ډار لري او نه شرم. ولسي جرګي د راتلونکي ژوند د ټولو امتيازاتو دپاره د تصويب تضمين کړ. داسي ډير شويدي، چي يوه ورځ داستحضاح دپاره يو وزير راغواړي، بله د راکړي او ورکړي پر بنا دهغه تقدير کوي او رايي ورکوي، مثلاً اسدالله خالد او يا بسم الله محمدي نه سلب اعتماد وکړ، محمد يي دکورنيو چارو نه ليري او سلب اعتماد شو، بله ورځ يي ددفاع وزارت ته بشپړ رايه واخيستل. اسدالله خالد هم دامنيت ملي عمومي رياست اوچته رايي يوړي.

دا مثالونه ډير دي. دهيڅ وکيل نظر که تائيد وي او که ردوي، ملي او يا اسلامي بنسټ نلري، ارومرو به دغرض او دبي عادلانه انګيزي نه وي، دهيڅ افشاګري او انتقاد جدي نه نيسي او نه په شرميږي.

کله چي منتخب نوي جمهور رئيس داکتر صاحب اشرف غني احمدزي دوی ، ددوي کړونو ته متوجه کړي، دهغه پدي سبا شعبه شعبه ګرځيدل.

هغه کسسان هم پارلمان ته راغلي وي، چي ملي خيانت يي ښکاره ؤ. د ديکتاتوري پولي تاريا د پاره دهيواد استقلال تر سوال لاندي کړ، لکه ببرک شينواري ، سيد محمد ګلاب زوی، نورالحق علومي او څو نور.

د نور مافيا په څنګ کي د ملک طوطي زوی ببرک شينواري هم ناست، چي د تره کي نورمحمد د ځوانانو د سازمان مشرتوب يي کاوه او دبداخلاقي شهرت درلود.

دځوانانو د سازمان او خلقي جلسو تر عنوان لاندي د ځوان انجينو او هلکانو د پاره د بد اخلاقي زمينه برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۳)

په ولسي جرګه کې څه تیریږي؟

چراغ ورځپاڼي په خپله 1391 کال د غبر ګولي د میاشتي په نهمه نیټه، یو مضمون" د ر مجلس نماینده ګان از خانه ملت تا مرکز پولشویي شماري از نماینده ګان" ترسرلیک لاندي خپور کړي چي موږ یي ځینو برخوته د لوستونکو پامه را اړوو.

ابو مسلم شیرزاد لیکي :

د ولسي جرګي شپاړسمه دوره بالاخره له یو زیات شمیر غوغاووسره، چي تقلب او د هغي په اړه د ځانګړي محکمي رامنځته کولو سره تړاو در لود د 1389 کال د مرغومي د میاشتي په شپږمه پرانیستل شوه.

له پرانیستني څخه یي اوولس میاشتي تیریږي، لاهم یو شمیر د ملت استازي په خپلو نیمګړ تیا ووله امله پر حکومت پړه اچوي، خود د مجلس ساختاري ضعفونه ، خراب مدیریت او معامله ګري په دننه د مجلس کي تریخ واقعیت دي چي باید ومنل شي، چي ډیر وخت یي نصاب نه پوره کیږي.

دوخت په تیریدوسره داسي ګونګو سي تر غوږو شوي، چي د ولسي جرګي یوشیمر غړي په جاسوسي، پولشویي ، معامله ګری، کمیشن کاری، او د غیر قانوني ساتونکي هغه څه دي چي د ولسي جرګي کمزورتیاوي په ګوته کوي او لا په نورو بدبختي ککړ دي، هر یویي وایي چي زه نه یم.

د مالیي او کورنیو چارو وزیرانو نه استیضاح، چي پر وکیلانو د پیسو اخیستلو تورونه ولګیدل او ځانته یي قومي بوي او رنګ خپل کړ. او دغه راز د پیسو معامله ګري خپل رول اداکړ.

جاسوسي او له بهرنیو هیوادونو څخه د پیسو تر لاسه کول:

د کابل او واشنګټن ترمنځ ستراتیژیک تړون د تصویب په اړوند دپیسو، دویش ګونګوسي راپورته شوي او پر یو شمیر وکیلانو د جاسوسی ټاپي ولیګدي او دغه چاره ددي سبب شوه چي د ولسي جرګي ریس خپل نړیوال کمیسیون ته دنده وسپارله، تر څو ددغي موضوع په اړوند تحقیق وکړي، اما نتیجه اعلان نه شوله ، مالومه ده چي دحکومت اخلاقي او علمي سویه تر تش په نامه دملت تر استازو ډیره لوړه وه.

په ډیري بي پروایي دروازه په دروازه ګرځیدل او کمیشن کاري دایر وي .

څه چي یي مصرف کړیدي، هغه باید را وګټی او دراتلونکي دوري خیال هم ورسره دي.

دملت د استازو دا کار عادلانه دي، چي پیسي ورکوي او بیا پیسي اخلي. یو وکیل صاحبي وویل، (ما هم مفت نیا مده ایم).

ملا ترخیل دکابل دکوچیانو استازي، دانجنیر پښتون نه دباور ورکولو په مقابل کي مبلغ وغوښت. هغه چي ورنکړ ناکامه شوو.

یوه میاشت د مخه د فساد پروړاندي د مبارزي د عالي اداري رئیس، د پیسو اخیستلو موضوع د مجلس د اداري هیات د ټاکنو او د نامزد وزیرانو په اړوند راپورته کړه ، چي دغي موضوع د مجلس په حیثیت ناوړه اغیزه وکړه ، ولي مجلس ونه توانید چي عزیز الله لودین ځواب ورکولوته را وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زنانه تشنابونو کي به دنوو دالرونو کښهار په لار کي هم اوریدل کیده، داحقیقت باید وویل شي ښځي وکیلاني په لږ څه هم قناعت کاوه ، مگر نارینه وکیلان دریانوشه ؤ، یاني ډېلي مقرري غوښتي اویا قراردادونه .

که به کوم وکیل جلب او یا اعتراض وشو ټولو به دي مني ، چي سبا زما هم داحال دي ، لکه غومبسي په دفاع به یي لاس پوري کړ، که به څه هم خپل منځ کي په بوټلانو او کوري بلند بوټانو سره یوبل ویشتل . ښځي هم تر نوروڅه کمي نه درلود ، وکیله صاحبه نظیفه ذکي هم پر حمیده احمدزي دکامري ومخ ته خپل گزارونو ته دوام ورکړ .

داسي معلومیدل چي ځینو وکیلانو ددي کور لیاقت نه درلود ، نه یي داخله مقرراتو پروا درلوده .

دځراغ ورځپاڼه په همدي نيټه دولس استازي په جاسوسي، کمیشن کاري، معامله گیري، پول شویي، دمځکو غصب، غیرقانوني، توپک والا ساتل، متهم کړیدي. په هرصورت دولس استازي دداسي اتیهاماتو پروانکوي او په خپل کار اخته دي. یو تدبیر ددوي مخنیوي کولای شي، چي جدي او قانوني برخورد ورسره وشي. دولسي جرگي ځیني ښځیني میرمني خپل عزت چندان خیال نه ساتي، تبصري وربادي سته، مثلاً دهغه جملي نه فوزیه گیلاني دهرات د ۱۵ دوري وکیله په یو خصوصي مجلس کي دزنا تعقیب عدلي چندان لازم نه بولي. فوزیه کوفي، مریم کوفي، فاطمه عزیز باندي هم اعتراضونه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۴)

په سفارتونو کي چور

۱- دغه راز د یوه بل ریوټ له مخي، هغه د اختلاس قضیه چي په توکیو کي د افغاني سفارت له خوا د یوي ودانۍ پیرودني موضوع ده، چي توریې په هارون امین په توکیو کي د افغان پخواني سفیر پوري شویدي، چي تر اوسه یي پایلي معلومي نه دي. کیسه داډول ۇ ، دتعمیر دترمیم مصرف دتعمیر ترخرید لوړراووت .

نو دا قضیه د ښاغلي هدایت امین ارسلا په مداخله چي دده زوم دی، تعقیب نه شوه.

۲- د 62732 پوند استرلنګ د باقیداري قضیه ده، چي توریې په لندن کي د افغان سفیر عبدالرحیم شیرزوي پوري شویدي چي دسفارت پیسي یي په ګټه پورته کړیوي.

۳- په برلین کي د افغانستان د پخواني سفیر ناصر ضیا د باقیداري قضیه، چي ۱۳۰ زره یورو ته رسیدلي ۇ، په قیمار وهلي مګر چاڅه ورته ونه ویل ، دادي بیرته مقرر شو.

۴- د محراب الدین مستان د اختلاس قضیه:

د آریانا افغان هوایي شرکت د طلباتو مدیریت په خپل 5103- 1381/3/8 لیک کي بهرنیو چارو وزارت ته لیکلي، چي محراب الدین مستان د معراج الدین زوی، کله چي په پاریس کي د آریانا شرکت استازي وونو ټوله اته سوه زره ډالر اختلاس کړي، چي بیاوروسته په پاریس کي د افغانستان د سفارت د غړیتوب په توګه ټاکل شویدي. تر اوسه د انتر پول پولیسو له خوا د اختلاس د پیسو دور کړي له پاره حاضر کړاي شوي نه دي.

دکاناډا او امریکا تر منځ ماهي غوندي اوبو کي شنا کوي ، نه چاګیر کړ او نه یي پیسي تحویل کړي.

همدا ډول په امریکا کي افغاني سفیر شهریار، دري کورونه چي دعبدالله ملکیار په وخت کي دافغاني مامورینو دپاره په میریلند ایالت کي رانیول شوي ۇ ، پرخپل سرخرڅ، چي دسفارت مامورین اوس خانه به دوش ګرځي ، حتی دهغه وخت دپیسو دتحویل درک هم پوره معلوم ندي .

هرچا په خپل وس او خپل نوبت حمله وکړه، کارکونکي اکثره دبهرنیو چارو دزارت پر بنا په منل شوو معیارو برابر ندي.

او داصلاح په هکله هم تر اوسه کوم اجرات ونشول ، کوم اصول چي دداکتر سپنتا په وخت کي ایښودل شوي ۇ، داکتر زلمي رسول بیرته خراب او تراب کړل.

وحید منور په تورنتو (کانادا) کي د بهرنیو چارو په خپل نامه کړ او بیا یي په ګروي ورکړ، چي لا تراوسه ورک دي. دافغان بیچاره شال او مال لیلام دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۵)

د لاجوردو په کان برید

د هیواد په ملي شتمینو دخیتي اچولو او د وسله والو زور واکانو او مفت خورو له خوا، د هیواد د کانونو غیر قانوني کیندنو د بهیر په لړۍ کي، دلاجوردو په کان دغیر مسوولو وسله والو له خوا یواځني برید نه دي، بلکي د هیواد په بیلابیلو سیموکي د سیمه ییزو زورواکانو له خوا چي ملاتړ یي د دولت په لوړ پوړیوکي نا ست چارواکو له خوا کیږي ، لا هم په غیر قانوني توګه کیندني کیږي او له بده مرغه یي مخه نه ده نیول شوي.

د باوري رپوټو نو په حواله د سلوتنو په شاو خواکي، غیر مسوولو وسله والو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 28 مه د نهوبجو پرمهال دبدخشان دکران ومنجان دلاجوردو د معدن په قرارګاه حمله کوي . او له لنډي جګړي څخه وروسته د کان ساتونکي تیت او پرک کیږي، د کان ټول تاسیسات له یوي اندازي تجهیزاتو او اووه میله سلاچي دوه میله یي غیر فعال وه، د حمله کوونکو لاسته ورغله.

کله چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت مقام له پیښي خبریږي نو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 29 مه، د 6834 حکم له مخي یو پلاوي ګمارل کیږي تر څو د پیښي څرنګوالي وڅیړي، کله چي پلاوي د غیر مسوولو اشخاصو څخه پوښتنه کوي، هغوي د نوموړي پیښي لامل د خلکو بي وزلي او بیکاري په ګوته کوي.

د پلاوي له خوا د پیښي د عاملینو په توګه څوارلس تنه په ګوته شول، چي نومونه یي په لاندي ډول لیکل ګیږي.

۱- رجب د محمد ولي زوي د جرم له ولسوالي څخه.

۲- قاري اصیل د شریف زوي دیمګان له ولسوالي څخه.

۳- حاجي محمد حنیف د حاجي شریف زوي // //

۴- نظر بیګ باي د حاجي شاقل زوي // //

۵- محبوب الله د ارباب فیض محمد زوي // //

۶- حاجي رمضاني د محمد نعیم زوي // //

۷- فطور باي // // //

۸- داکتر غیور د باز محمد رضا بیګ زوي د جرم له ولسوالي څخه .

۹- نواب / / //

۱۰- پیر صاحب // // د بهارک له ولسوالي څخه.

۱۱- بابه ارداري // //

۱۲- محمد ا لله د حاجي محمد یعقوب زوي دکران منجان له ولسوالي څخه.

۱۳- محمد هاشم د محمد یاسین زوي // // //

۱۴- حاجي محمد داد د آدینه زوي // // //

پلاوي په خپل رپوټ کي لیکلي دي چي د لاجورد او نورو قیمتي ډبرو ارزښت، په یوه ساده او نه نظارت بیه ټاکل شوي ده، چي لس فیصده یي دولت ته تحویلږي او په 1392 کال کي یو دیرش میلونه عایدیي دولت ته تحویل شوي، چي په دي حساب

(c) ketabton.com: The Digital Library

310 ميلونه افغاني يي د را ايستني بيه شويده، د نومورِي كان له پاره پرسونل په تشكيل كي نشته او د ولسواليو د قوماندانيو ترمنځ هم همكاري او همغږي نشته.

دغه پيښه په داسي حال كي رامنځته شوي چي د كان قوماندان موجود نه و او معاون يي هم شتون نه درلود، ددولت او دحكومت دكمزوري له كبله داسي پيښي ډيري دي ، دايي يوه نمونه وه.

اما په هرصورت حكومت يوشمير كورنى او بهرنى ستونزي لري ، ملت هم بايد خپله ملي سرمايه وبولي.

مګر چور، فساد، غصب په لوړه پيمانه ليدل كيږي ، دابايد ووايو چي داسي ناروا او چورنه دكمونستانو په وخت كي ؤ، او نه دطالبانو په وخت كي ، چي دي دوه وختونه هم سر اومال او ناموس په امان كي ؤ، مثالونه يي ډير دي . په هره پيښه كي دزورواكانو او بدماشانو لاس او ګټه متصور وي.

ويل كيږي ، چي په دا پيښو كي د بدخشان د وكيلانو او زورواكو تر منځ د فساد زور ازمايي ده، ولي چي حكومت كمزوردي.

پدي پيښه كي خلګ د ولسي جرګي وكيل زلمى مجددي نوم اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۶)

کانونه او زورواکان

د کانونو لويي پروژي چي د هيواد د اقتصاد په پر مختګ کي ټاکونکي او ديادوني وړ ارزښت لري، له بده مرغه د نا امنۍ او دسيمه ييزو زورواکانو له خوايي مخه نيول کيږي.

په همدي اړوند د را ايستني چاري هم د فرصت طلبو عناصرو، د ذاتي ګټو په موخه په ټپه دريدلي دي.

د چينايي د CNPCIW شرکت رئيس ښاغلي هايلانګ د 2012 کال د مي مياشتي په 27 مه نيټه، د کانونو وزارت ته په يوه ليک کي ليکلي، چي د کان د کار له پاره ستا سوله مرستي څخه مننه کوم.

څرنګه چي پوهيږي د نوموړي کان کار په تعويق کي لويدلي او له دي فرصت څخه ګټي اخيستني غواړم د تعليق ټول جزيات تاسو سره شريک کړم او دامو دريا پروژه دامنيتي ستونزو سره مخامخ شوه.

۱. د امنيتي پلان پر بنياد APPF دري سوه ساتونکي بايد دروان کال د مي دمياشتي تر لو مړي نيټي زموږ په اختيار کي راکړي واى خو تر اوسه د هغو ساتونکو په انتظار کي يو.

۲. په سر پل کي د زياتو سيلابونو دراوتلو له امله پنځلس ورځي زموږ کار په تاخير کي ولويده.

۳..دسيمه ييزو زورواکانو کړني د پلان په تطبيق باندي ناوړي اغيزي پر يباسي، موږ آن داچي د شبرغان څخه د کار کوونکو د ليږد مساله فسخ کړه تر څو زر نفتي سيموته ولاړشو.

دغه کړ نه مو د نامساعدو امنيي او په ځانګړي ډول د سيمي د زورواکانو د تهديد ونو له امله مووکړه.

د نوموړو دلايلو له امله زموږ د وسايلو دراوړل د تعليق حالت کي قرار لري او متخصصين چي بايد اوس په نفتي برخوکي شتون درلود لاي تر اوسه په چين کي دي، د امنيتي اوضاع له نظره معطل دي.

دغه راز د کانونو چا رو وزارت هم يو ليک د عينکود مسودکان په اړوند د ملي امنيت شورا ته هم استولي، چي نا امنيو او د مخاليفينو له خوا يي د بريدونو په اړوند پکي يادونه شويده.

پورتني شرکت چي دجنرال عبدالرشيد دوستم لخوا دخپلو غوښتنو په خاطر تهديد شوى ؤ، چينايي انجنيران ټښتي ته اړشول.

داسي ډيري پروژي دي، چي دتوپکسالارانو لخوا دستونزو سره مخامخ دي ، چي بايد حق ورکړه شي.

او دلته هم د امو دريا د نفتو پروژه د خنډ او ځنډ سره مخامخ کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۹۷)

دکابل بانک فاجعه

دکابل بانک د درغلۍ او اختلاس قضیه په هیواد کي یوه لویه فاجعه ده، چي په ملي او نړیواله کچه یي دهیواد حیثت او اعتبارته زیان واړاوه او د نړیوالو زیاتره مرسته یي د خصوصي با نکونو او ادارو سره را کمي کړي. دلومړي سره دا بانک نه ؤ، بلکي یو دام تزویر ؤ.

دغه قضیه چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت د 1391 کال دوري د میاشتي د شپاړسمي نیتي د 281 ګڼه او 1390 کال د چنګاښ د میاشتي د اوومي نیتي د جمهوري ریاست د 2698 لمبر حکمونو، له مخي یي څیړنه پیل شوه لاندیني یو ویشت تنه یي تورن وبلل شول.

۱- د کابل بانک د پخواني مدیره هیات رییس شیر خان فرنود د محمد مراد زوي.

۲- د کابل بانک د پخواني عامل هیات سر پرست خیلل الله فیروزي د فقیر محمد زوي.

۳- د کابل بانک د تفتیش امر راچا ګوپال کرشنن د ګوپال کرشنن زوي.

۴- د کابل بانک د قروضو پخواني امر رام چندران د ګورنادن زوي.

۵- د کابل بانک د نظارت غړی انجنیر محمد افضل د فضل حبیب زوي.

۶- د کابل بانک د آي ټي امر محمد طارق میران د غلام فاروق زوي.

۷- د کابل بانک سرتاسري شبکي مسوول کمال ناصر کرور د حبیب الله کرور زوي.

۸- د کابل بانک د قانون څخه د ملاتړ پخواني کار کوونکي محبوب شاه فروتن د مبارک شاه زوي.

۹- د کابل بانک ددولتي اړیکو مسوول امین الله خیر اندیش د خلیل الله زوي.

۱۰- د کابل بانک د عملیاتو پخواني امر عبدالبصیر فروغ د عبدالجلیل زوي.

۱۱- د پامیر هوایي شرکت رئیس او مدیره هیات غړي امان الله حمید د عبید الله زوي.

۱۲- د افغانستان بانک پخواني رئیس عبدالقدیر فطرت، داستاد برهان الدین بچه خوانده ځان مشهوره کړیوو.

۱۳- د افغانستان بانک لومړي مرستیال محب الله صافي.

۱۴- د افغانستان د مالي معاملاتواو را پورونو د تحلیل امر مصطفي مسعودي د عبدالرحیم زوي.

۱۵- د نوي کابل بانک رئیس مسعود خان موسي غازي د حاجي عبدالرحمن زوي.

۱۶- د افغانستان بانک د نظارت ټیم سر ګروپ شیر آقا د ذین العابدین زوي.

۱۷- د افغانستان بانک نظارتي ټیم سر ګروپ ظفر الله فقیري د عیسي خان زوي.

۱۸- د مالي نظارت عمومي امر محمد قسیم رحیمي د عبدالحمید زوي.

۱۹- د افغانستان بانک او نظارت غړي بسم الله د عبدالمحمد زوي.

۲۰- د افغانستان بانک نظارت غړي محمد عارف سالک د محمد اصف زوي.

۲۱- د کابل بانک پخواني کار کونکي عصمت الله بیک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل بانک چي په 2004 کال کي د فعالیت جواز تر لاسه کړ، په هغه کي شپاړس تنه برخه لري چي د بانکداري د 34 مادي پرخلاف په مستقیم ډول او غیر مستقیم ډول یي په تجارتي غیر مجاز ډول یي سرمایه گذاري کړیده.

دغه بانک چي د تخلفاتو راپوریي عامل هیات او د برخه والو عمومي مجمع ته ورکاوه او د بانکداري د 41 مادي پر خلاف یي، د تطهیر پول او مجهول الهویه اشخاصوته یي غیر نورمال پورونه ورکړیدي ، چي بانک یي د ټکټاني له ستونزي سره مخامخ کړي او د خلکو د امانتونو، چي کابل بانک ته یي سپارلي دي څه کم یو میلیارد دالره حیف ومیل شول.

کابل بانک پخوانی هیات مدیره چي باید یو ښه سابقه او تجربه اوپه امانت داري یي شهرت درلود ، مگر برعکس داکسان په خیانت،درغلي، قیمار، اوبد شهرت درلود . او یوشمیر لوړوپوړو سره یي هم کریدت کاري، سوغات او نور داد وگرفت درلود. دکابل بانک قضیه له یوی خوا دخلکو پیسي وخوړي او دبلي خوا په ملي او بین المللي ډگر کي دافغان دولت ډیر بی اعتباره کړ ، په هر صورت جرم جنایت په هر هیواد کي شته ، مگر هلته بازخواست موجود دي ، مگر زموږ هیواد کي بازخواست نشته. شرم لاهم داده چي محکمي اختلاس ونه باله او هغه یی یوه حقوقي مساله توصیف کره، شیرخان اوفیروزي یوازي په ډیر بي شرمانه ډول په ۱۰ کاله حبس محکوم کړل .

دافغانستان بانک پخواني رئیس ښاغلي فطرت، چي په دوه کاله حبس محکوم شویدي ، او په امریکا کي دفرار په ډول ژوند کوي ، دومره ماهره شیطان ؤ، کله چي به دمالیي وزارت لخوا تر تفتیش لاندي شو، یوځلي به یي اوازه واچول، چي دهمدي تفتیش لخوا افغانی کم ارزښته شوي او بازار د دالرو په لیلام کي به یي د ځینو صرافانو سره لاس یو ؤ،ډیره دارایي یي ومونده. په قضیه کي تر ټولو ذید خل دي . په هرو دوو میاشتو کي باید بیلانس او تفتیش او د پورو نه لمبرونه ورکول ، او حکومت او خلک یي اغفالول ، اصلي عامل دي ، ددي ټولو وحشي جنایاتو سره امریکا پخپل غیږ کي نیولي دي. په فساد کي د شیرخان او فیروزي مل ؤ او ځان یي د استاد رباني بچه خوانده باله.

که چیري دلته که یو نفر دسیستم پر بنا دي خیانت ته پام کړیواي، دا فاجعه به نه وای رامنځ ته شوي ، مگر دلته په خیانت ډول یو بل ته لاس ورکړي ؤ .

کابل بانک دشیر خان لخوا په منظور نه ؤ جوړشوي، بلکي یو دام تزویر او فریب کاري په منظور د بانک تر عنوان لاندي خلگو باور پري وکړ او خپله نقده دارایي یي هلته سره جمع کړه.

دسوغات او پراخه لاس له کبله لوړچاړواکو حمایه ورسره ؤ، مډرن او عصري فریب کار ؤ. دا دبازار ازاد برکت ؤ، چي ددولت بیله کنتروله بانکونه رامنځ ته شوه. ددولت دنده ده ، چي د ولس د تاوان په مقابل کي احتیاطي تدابیر نیولي وای. البته دولت یوه عامه کلمه ده، چي اداره یي دهغو په لاس ؤ، چي په دولت کي لوړپوړي چارواکي ؤ.

د افغانستان بانک چي کابل بانک یي کنټرول کړیوای، هغه پخپله پدي فساد کي ورسره لړلی ؤ، قدیر فطرت به په خپل قلم درجه ور لوړه کړه چي فعالیت ته دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۸)

د ولسي جرګي ۶۲ غړو درغلي

فساد چي په یوه ټولنه کي د ناسور ټپ او سرطاني غدي حیثیت لري، چي د ټولني په ټولو برخوکي ریښي ځغلوي.

له بده مرغه دغه فساد د 1389 کال د ولسي جرګي ټاکني هم په خپله ولکه کي راوستي، چي په لنډیز سره یي په لاندي ډول یادونه کوو.

د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون د 1389 کال ټاکني په درغلي لړلي وبللي، چي دولسي جرګي د سپاړسمي دوري په ټولټاکنو کي په 593 مرکزونو کي تقلب کړي او تقلب یي د ټاکنیز و شکایتونو کمیسیون ته ثابت دي .

نو څرنګه چي قضیي جزایي اړخ لري نوموضوع دټاکنو د قانون 64 مادي د دریمي فقري سره سم په دغه برخه کي کړني ترسره کړي.

په دغه لیک کي همداراز ویل شوي چي دغه کمیسیون دي پایلي ته رسیدلي دي، چي د ټاکنیزو برخو دکارکوونکو له مرستي څخه پرته دغه تقلبونه ناممکن بریښي، شکایتونه ترغور لاندي ونیول شول .

چي څیړنه یي دابتدایه محکمي له خوا څیړل کیږي، نو د قضیي په اړوند د ټاکنو د خپلواک کمیسیون اوشکایتونو د کمیسیون څوار لس تنه د37 مواردو تخلف له امله تورن وبلل شول، چي نومونه یي په لاندي ډول دي.

۱- فضل احمد معنوي د ټاکنو د کمیسیون رئیس.

۲- عبدالله احمدزي د ټاکنو د کمیسیون او دارالانشا رئیس

۳- عبدالخالق د ټاکنو کمیسیون غړي.

۴- سید مراد شریفي د شکایاتو کمیسیون رئیس.

۵- شاه سلطان عاکفي د شکایاتو د کمیسیون غړي.

۶- ضیا رفعت د شکایاتو د کمیسیون غړي.

۷- جنرال ایوب اصیل د ټاکنو د کمیسیون غړي.

۸- شفیق احمد کوهستاني د ټاکنو د کمیسیون د آي ټي رئیس.

۹- امان الله تجلي د شکایتو نو د کمیسیون حقوقي مرستیال.

۱۰- نور محمد نور د ټاکنو د کمیسیون ویاند.

۱۱- ګرزیواني د ټاکنو د کمیسیون غړي.

۱۲- قاضي سلیمان حامد د ټاکنو د کمیسیون غړي.

۱۳- مستوره ستانکزي د ټاکنوکمیسیون غړي

۱۴- مومنه یاري د ټاکنو دکمیسیون غړي.

په دغه بهیر کي 235 عریضي د کاندیدانو له خوا د شکایتو نو کمیسیون ته وړاندي شوي، چي تفصیل یي په دي لیکنه کي نا ممکن بریښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنده دا چي موضوع د کابل ښار د ابتدايه محکمي له خوا وڅيړل شوه او پريکړه يي وکړه، چي اړوند و ادارو ته ښايي چي جزايي او حقوقي قضيي، چي په دغه اړوند موجودي دي جلا او ځانګړي محکمي ته دي وسپارل شي.

په همدي ډول عبدالله احمد زي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس او قاضي سليمان حامد چي د محکمي له قرار څخه يي سر غړونه کوله دندي يي په تعليق کي ولويدي.

چي وروسته له يو لړ څيړنو د ستري محکمي عالي شورا د 1389 کال د لندي د مياشتي په دير شمه د 944 ګڼه مصويي له مخي پريکړه وشوه، چي د موضوع جزايي او حقوقي برخي جلا او ځانګړي محکمي ته د شرعي انفصال له پاره واستول شي.

چي په پايله کي د ۱۳۹۰ کال دزمري دمياشتي په دولسمه نيټه د ۳- ۱۵- ۲۶- ۱۴- ۴- ۱۸- ۲۷- ۲۳- ۲۵- ۲۴- ۱۰- ۲۰- ۱۶- ۸- ۷- ۶- ۲۱- ۱۱- ۱۲- ۱- ۲۲- او ۹ قضا يي قرارونو له مخي د ولسي جرګي 62 تنه لاندي کسان حذف او پرځاي دوه شپيته تنه نور بريالي وبلل شول، چي لړليک يي په لاندي ډول خبرېږي.

لست وکلاي جديد و حذف شده توسط محکمه خاص شکايت هاي انتخاباتي						
	لست وکلاي جديد که توسط محکمه خاص معرفي شده اند			لست وکلاي که توسط محکمه خاص حذف شده اند		
شماره	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که معرفي شده اند	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که حذف شده اند
1	محترم جميل کرزي	کابل	139/5/12 (3)	شريف الله کامه وال	کابل	139/5/12 (3)
2	محترم احسان صاحب زاده	کابل	139/5/12 (3)	عرفان الله عرفان	کابل	139/5/12 (3)
3	محترم بيدار حاجي	کابل	139/5/12 (3)	داکتر عبيد الله کليمزي وردک	کابل	139/5/12 (3)
4	محترم قادر حاجي وطندوست	کابل	139/5/12 (3)	عبدالحفيظ منصور	کابل	139/5/12 (3)
5	محترم روبينا جلالي	کابل	139/5/12 (3)	فوزيه ناصر يار ګلدره اي	کابل	139/5/12 (3)
6	محترم نثار احمد فيضي غورباني	هرات	1390/5/12(15)	احمد فرهاد مجيدي	هرات	1390/5/12(15)
7	محترم رحيمه جامي	هرات	1390/5/12(15)	سيمين بارکزي	هرات	1390/5/12(15)
8	محترم ناصر اعطائي	هرات	1390/5/12(15)	حاجي خليل احمد شيخ زاده	هرات	1390/5/12(15)
9	محترم احمد وحيد طاهري	هرات	1390/5/12(15)	الحاج انجنير منور شاه بهادري	هرات	1390/5/12(15)
10	محترم حاجي زرين	هرات	1390/5/12(15)	الحاج محمد رفيق شهير	هرات	1390/5/12(15)

(c) ketabton.com: The Digital Library

11	محترم معروف فضلي	سمنگان	1390/5/12(15)	جاجي محمد عارف طيب	سمنگان	1390/5/12(15)
12	محترم احمد خان سمنگاني	سمنگان	1390/5/12 (26)	الحاجمخدوم محب الله فرقاني	سمنگان	1390/5/12 (26)
13	محترم رئيس خير الله	سمنگان	1390/5/12 (26)	محمد طاهر زهير	سمنگان	1390/5/12 (26)
14	محترم محبوبه	سمنگان	1390/5/12 (26)	داكتر معصومه خاوري	سمنگان	1390/5/12 (26)
15	محترم نور الدين بيک	كندز	1390/5/12 (14)	شايسته باز ناصري	كندز	1390/5/12 (14)
16	محترم قضل كريم ايماق	كندز	1390/5/12 (14)	سيد داود نادري	كندز	1390/5/12 (14)
17	محترم رئيسه حسين خيل	كندز	1390/5/12 (14)	داكتر فاطمه عزيز	كندز	1390/5/12 (14)
18	محترم گل محمد پهلوان	فارياب	1390/5/12 (4)	انجنير محمد هاشم ارتاق	فارياب	1390/5/12 (4)
19	محترم نجيب الله سليمي	فارياب	1390/5/12 (4)	محمد شاكر كار گر	فارياب	1390/5/12 (4)
20	محترم سلطنت كوهي	فارياب	1390/5/12 (4)	آصفه شاداب	فارياب	1390/5/12 (4)
21	محترم حاجي پاينده	سرپل	1390/5/12 (18)	سيد انور سادات	سرپل	1390/5/12 (18)
22	محترم معلم مير ولي	هلمند	1390/5/12 (19)	مسعود خان نورزي	هلمند	1390/5/12 (19)
23	محترم حاجي ايوب	قندهار	1390/5/12 (27)	محمد نعيم لالي حميد زي	قندهار	1390/5/12 (27)
24	محترم حاجي محمود نور	قندهار	1390/5/12 (27)	حاجي محمد عمر ننگيالي	قندهار	1390/5/12 (27)
25	محترم نياز محمد امير لالي	قندهار	1390/5/12 (27)	داكتر محمود خان	قندهار	1390/5/12 (27)
26	محترم عبدالكريم اچكزي	قندهار	1390/5/12 (27)	عطا الله حبيب	قندهار	1390/5/12 (27)
27	محترم داود سلطان زوي	غزني	1390/5/12 (23)	محمد علي علي زاده	غزني	1390/5/12 (23)
28	محترم عبدالكريم دليلي	غزني	1390/5/12 (23)	استاد محمد عارف رحماني	غزني	1390/5/12 (23)
29	محترم مامور شلگري	غزني	1390/5/12 (23)	الحاج خداد عرفاني	غزني	1390/5/12 (23)
30	محترم نيازمحمد اميري	غزني	1390/5/12 (23)	چمن شاه اعتمادي	غزني	1390/5/12 (23)
31	محترم عاشق الله وفا	بغلان	1390/5/12 (2)	دلاور ايماق	بغلان	1390/5/12 (2)

(c) ketabton.com: The Digital Library

32	محترم محمد نسیم مدبر	بغلان	1390/5/12 (2)	محمد ظاهرغني زاده	بغلان	1390/5/12 (2)
33	محمد اسد الله فلا	لوګر	1390/5/12 (5)	انجنیر صاحب خان	لوګر	1390/5/12 (5)
34	محترم وحید الله کلیم زوي	میدان وردک	1390/5/12 (24)	حاجي عبدالمجید وردک	میدان وردک	1390/5/12 (24)
35	محترم روز محمد نور	جوزجان	1390/5/12 (10)	حاجي محمد اسماعیل	جوزجان	1390/5/12 (10)
36	محترم محمود خان سلیمان خیل	پکتیکا	1390/5/12 (20)	سید اسحاق ګیلاني	پکتیکا	1390/5/12 (20)
37	محترمه خدیجه	پکتیکا	1390/5/12 (20)	ناجیه	پکتیکا	1390/5/12 (20)
38	محترم دلاور طوطاخیل	پکتیکا	1390/5/12 (10)	محمد ابراهیم غشتلي	پکتیکا	1390/5/12 (10)
39	محترم حیات الله وزیري	خوست	1390/5/12 (16)	الحاج داکتر میربت خان منګل	خوست	1390/5/12 (16)
40	محترم ولي خان هیله من	خوست	1390/5/12 (16)	لیاقت الله بابکر خیل	خوست	1390/5/12 (16)
41	محترم نور الله معمار	نورستان	1390/5/12 (8)	مولوي احمد الله موحد	نورستان	1390/5/12 (8)
42	محترم حمید الله توخي	زابل	1390/5/12 (7)	عبدالقادر قلاتوال	زابل	1390/5/12 (7)
43	محترم اسماعیل زابلي	زابل	1390/5/12 (7)	عبد الحبیب اندیوال	زابل	1390/5/12 (7)
44	محترمه تورپیکي	زابل	1390/5/12 (7)	زاهرا توخي زابلي	زابل	1390/5/12 (7)
45	محترم رئیس محمد عمر	بادغیس	1390/5/12 (3)	سید محمد موسي جناب	بادغیس	1390/5/12 (3)
46	محترم حبیب الله	بادغیس	1390/5/12 (3)	حاجي غلام سرور فایض	بادغیس	1390/5/12 (3)
47	محترم عبدالطیف	بادغیس	1390/5/12 (3)	الحاج قاضي عبدالرحیم	بادغیس	1390/5/12 (3)
48	محترمه آزیتا رفعت	بادغیس	1390/5/12 (3)	صفیه ایماق	بادغیس	1390/5/12 (3)
49	محترم مولوي دین محمد عظیمي	غور	1390/5/12 (6)	حاجي قربان کوهستاني	غور	1390/5/12 (6)
50	محترم فضل احمد	غور	1390/5/12 (21)	اقاي بحر	غور	1390/5/12 (6)
51	محترم غضنفر	بلخ	1390/5/12 (11)	فرهاد عظیمي	بلخ	1390/5/12 (21)
52	قاري محمد هاشم هیکل زاده	تخار	1390/5/12 (12)	سید اکرام الدین معصومي	تخار	1390/5/12 (11)

(c) ketabton.com: The Digital Library

53	محترم حارنوال عبدالروف	بدخشان	(12) 1390/5/12	الحاجي صفي الله مسلم	بدخشان	(12) 1390/5/12
54	عبدالشکور واقف حکیمي	بدخشان	(1) 1390/5/12	عبدالولي نیازي	بدخشان	(12) 1390/5/12
55	محترمه قاضي منیره	بدخشان	(1) 1390/5/12	حاجي مامور موسي	فراه	(12) 1390/5/12
56	محترم مسعود بختور	فراه	(22) 1390/5/12	الحاج محمد سرور عثماني فراهي	فراه	(1) 1390/5/12
57	نامعلوم	فراه	(22) 1390/5/12	الحاج برید جنرال نقیب الله	لغماني	(1) 1390/5/12
58	محترم عبدالهادي واحدي	لغمان	(10) 1390/5/12	الحاج زیفونون صافي	لغمان	(22) 1390/5/12
59	محترم گل مري	لغمان	(10) 1390/5/12	حاجي پیر بخش گردیوال	ننگر هار	(22) 1390/5/12
60	محترم الحاج ملک نذیر	ننگرهار	(9) 1390/5/12	انجنیر سید اکرام	ننگرهار	(10) 1390/5/12
61	محترم شنواري	ننگرهار	(9) 1390/5/12	حاجي حیدر خان نعیم زوي	کوچي ها	(10) 1390/5/12
62	الحاج قادر کوچي	کوچي ها	(10) 1390/5/12			

چي له بده مرغه د محکمي نوموړي پریکړه چي واجب التنفیذ وه په عمل کي پلي نه شوه او دمحکمي دحکم خلاف هغه ۶۲ کسان په خړو ستورګو په غیر قانوني ،غیر عادلانه او غیراخلاقي ډول په شورا ورننوتل، او دحاجي ظاهر قدیر چي په باد او باران خوشحاله دي، ددي دپاره چي مرستیال وټاکل شي راټول شو، چي ۱۶ دوره له همدي کبله تر ټولو بدنامه دوره ؤ، او په همدي ډول خیانت یي لاس پوري کړ، چي دابتدائیه محکمي دا فیصله داستناف لخوا هم تائید شول ، مګر ځاي یي ونه نیوي .

حقیقت دادي ،ددي ۶۲ تنو رایه باطلي او دمعاش اخیستل یي حرام دي . او کوم قوانین چي تصویب شویدي هغه ټوله غیرقانوني دي ، چي باید لغوه شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۹)

د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرګندوني

ویسا ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د میاشتي په دریمه ګڼه کي ، د فدامحمد فایض له خوا لیکل شوي یو تحلیلي مضمون د " د ولسمشر پر ځاي ؛ خوناوخته څرګندوني " تر سرلیک لاندي خپور کړي، چي موږ یي لنډیز راا خلو : د ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د میاشتي لومړي نیټه ولسمشر ښاغلي کرزي ،د هیواد دري ګونو قواوو ته یوه منظمه او هر اړخیزه وینا وکړه .

هغه له ډیرو خبرو پرده پورته کړه او په پرخپلو او ددولت پر کمزوریو یي اعترافونه وکړل او دراتلونکي له پاره یي ولس ته هیلي ورکړي .

ولسمشر د فساد په شتون اعترافونه وکړل ، کورني او بهرني کړي یي دواړه په فساد کي ښکیلي وبللي.

دايي ومنله چي په دولتي دستګاه کي سمت پالنه ، قوم پالنه او ګوند پالنه وجود لري ،غصب موجود دي، د خلګو حقوق تري وړل شویدي او دي ته ورته، نوري ناخوالي او نیمګړتیا وي هم شته.

ولس مشر اکثره وخت اعتراف کړیدي چي دحکومت ستونزه پخپله دحکومتي چارواکو سره ده ، ولي چي دقومي مشارکت او ترکیب تر عنوان لاندي یو سها مي شرکت غوندي ؤ.

حقیقت دادي چي ولسمشر په ماضي کي هم ډیر ځله دغسي اعترافونه کړیدي ، خو مشکل دادي چي عملي ګام نه دی اخیستل شوي .

ملاحظات په نظر کي دیو ملي وحدت پر بنا نیول کیدل ، ولي دنور خطر احتمال کیدي ، دملي ګټو ساتل ، دقانون رعایت نه یوازي دولسمشر مکلفیت ؤ، هیواد دټولودی، باید هر وګړي دقانون او عدالت رعایت وکړي ، نه داچي (به ما چی) ؟؟.

هغه چاچي د مزار په جنګي کلا کي د لسګونو کسانو ویني تویي کړي ،په لیلي دښته کي یي د زرګونو انسانانو ویني یي تویي کړي . انتقالي عدالت تطبیق نشو.

د کارته نو او میوند جادي اوس هم دهغه د افرادو وحشتونو کیسي کوي، د هیواد یو زیات شمیر الوتکي یي چي ددي هیواد ملي پانګه وه ، څه یي ازبکستان ته بوتلي او څه یي له منځه یووړي ، دشیر پور مځکي چور شوي ، د پردیو په لمسه یي د هیواد د تجزیي په تو طیو کي لاس درلود، او په ډیره ښه موقع سره د قومي حسادتونو اوحساسیتونو د پاروني له لاریي ځان هدف ته رسوي. کابینه قومي ده ، ملي شورا قومي ده ، وزارتونه قومي دي او نوري اداري قومي دي .

خو تر اوسه هیچا یي پوښتنه ونه کړه . د جنګسالارانو په موجودیت کي د قانون حاکمیت ته زمینه مساعده نه ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۰)

دتښتوني يوه قضيه

دپاکستان درا ستنيدو سره د تښتوني پيښي او مخدره توکي هم زموږ په هيواد کي زور موندلي، دا په داسي حال کي چي مخ کي تر دي تښتونو په هيواد کي سابقه نه درلوده ، له بده مرغه دغه کرغيرنه پديده ددي سبب شويده، چي پانګوال په هيواد کي پانګوني ته زړه ښه نه کړي او خپلي پانګي او شته بهرنيو هيوادونو ته وباسي .

ديوي باخبري سرچيني په رپوټ کي ليکل شويدي : کله چي ۱۳۹۰ / ۱۰/ ۳۰ نيټه ډاکټر شعور نيازي د کابل له تايمنيو څخه تښتول کيږي، پوليس دهغه د پيداکولو له پاره په کار پيل کوي.

بالاخره په ۳/۴/۱۱/۱۳۹۰ نيټه داکتر شعور نيازي له تښتوونکو څخه په تيښته بريالي کيږي او سمدستي پوليسو ته خبر ورکوي .

پوليس زر تر زره هغه کورو چي داکتر نيازي په کي ساتل کيده هر يو عبدالصمد د عبدالمنان زوی، دکور خاوند خان اغا د عبدالغفار زوی، حميد درحمان زوی، عثمان د محمد زمان زوی او يو ميل سلا سره نيول کيږي او د تحقيق په جريان کي په خپل جرم اعتراف کوي ، او سربيره پر هغي په نورو جرمونو هم معترف کيږي .

۱ . د مهاجرينو دراستنولو د وزير زوی عبدالله انوري، د قضيي په اړوند هر يو نعمت الله او منيرګل دننګيالي زامن ونيول شول او په شل کاله بند محکوم شول .

۲ . حاجي ګلاب الدين چي په ۳/۱/۱۳۹۰ نيټه تښتول شوي و، چي وروسته تر غوږ پريکيدو او څلور سوه پنځه زره دالره اخيستني څخه خوشي کړاي شوي و .

۳ . د شعور نيازي د تښتوني په اړوند ګروپ کي ،چي يو څو تنه نور منير ګل او نعمت الله چي تير کال نيول شوي او يو شمير يي په تيښته بريالي شويدي ، د تښتوني په څو قضيو او ټيپي کيدونو او وسله والو غلاوو په قضيو اعتراف کړيدي .

کله چي عبدالصمد او ګډونوال يي نيول کيږي ، د سهار له شپږو بجو څخه تر اوو بجو د همغي ورځي فوزيه څمکنۍ دمشرانو جرګي غړي عبدالصمد ته تيليفون کوي.

په داسي حال کي چي تليفون يي له پوليسو سره و، او نوموړي له خپل نفوذ څخه ګټه اخلي تر څو هغه خوشي کړي. فوزيه تر اوسه د پارلمانی مصؤنيت له برکته محاکمه نشوه.

داکتر شعور نيازي په خپلو څرګندونو کي وايي : کله چي زه د هغوي په اسارت کي وم تښتوونکو ته د فوزيي څمکنۍ له خوا تيليفون راغي او له موضوع څخه يي ځان باخبر کړ .

ابتدائيه محکمي عبدالصمد ته برائت ورکړ ، استيناف ۲۰ کاله زندان.

دقضا داستقلاليت پر بنا دابتدائيه قضا ته څه ويل کيداي نشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۱)

د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ

1. کله چي په ۱۳۸۶ کال کي د کنترول او تفتیش د عالي اداري له خواو د غزني ولایت حسابي چاري تفتیش نه وروسته دي پایلي ته رسیږي، چي ۲۴۰۰۰۰ افغانی په داسي حال کي چي د مصرف په اړوند یي معلومات نشته، د مقرراتو پر خلاف د والي د معراج الدین پټان سکرتر په وجه کي حواله او وروسته بیا دغه پیسي ۰۲۴۰۰۰۰ افغانیو تصیح شویدي .
2. د کنترول او تفتیش د عالي اداري له رپوټ له مخي ۱۸۹۳۶۰۰۰ افغانی د سردستي له وجي د غزني والیانو لکه ډاکتر محمد عثمان ، شیر محمد خوستي، بیله اصولي اسنادو مصرف کړیدي.
3. د کنترول او تفتیش داداري د ۱۳۸۷ کال رپوټ کي راغلي دي، چي ۲۱۸۰۹۰۸ افغانی د اوپراتیفي د تیلو په نامه ،د والي غلام غوث ابوبکر له خوا حواله، چي هیڅ مصرفي اسناد وجود نه لري. دهمدي والي د ناوړو اجراتو په هکله د نیویارک ورځپاڼي هم یو لوی مضمون خپور کړیدي.
4. دافغانستان د اسلامي جمهوریت د مقام ۱۵/۱۱/۱۳۸۵ حکم له مخي، یو پلاوی گمارل شوي تر څو د هغو نومرو دتوزیع څرنگوالي وڅیړي، چي د ماستر پلان پرخلاف په بلخ ولایت کي ویشل شویدي.

په پایله کي څرگندیږي کله چي عبدالرشید دوستم په شمال کي دنظامي زون مشر و، له خپل صلاحیت څخه گټه اخیستي او ۱۰۶ نومري ځمکي د شني ساحي په سیمه کي ویشلي ، پرته له دي چي د جمهوري ریاست له مقام څخه یي حکم تر لاسه کړي وي .

5. د محمد بهادر مدافع د وژني قضیه ، چي تور یي پر بازمحمد احمدي د بدخشان په والي پوري شوي، دمحمد بهادرد ورور عریضه چي دچارو داداري د ۱۲۸۷—۱۳/۲/۱۳۸۸ لیک په ملتیا اړوندو ادارو ته لیږل شوي، خو زورواکی له امله نوموړي تر اوسه د تحقیق له پاره حاضر شوي نه دي .
6. د محمد حنیف اتمر له خوا د قذف ادعا د بلخ د والي عطامحمد نورپهنامه، چي دکورنیو چارو وزارت د ۹۰۱۸ ---- ۲/۸/۱۳۸۸ لیک په ملتیا د قانون د تنفیذ دارگانونو په نامه لیږل شوي دي.
7. د حیرتانو دبندر د نفتي موادو د اختلاس قضیه ، چي تور یي پر عطامحمد نور ،ښاغلي دوستم او حاجي محقق لگول شویدي.
8. د ناوړي گټي اخیستني قضیه ، چي د مزارشریف سینما په سیمه کي د عطامحمد نور له خوا وړباندي لوړ پوړي ودانی جوړي شویدي .
9. حاجي دین محمد دننگرهار والي ، گل اغا شیرزي دکندهار والي او تورن محمد اسمعیل خان په هرات کي چي څه یي په وس ؤ، صرفه یي ونکړه .

دهیڅ چا پوښتنه ونشول، نه تفتیش شول او نه کنترول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۲)

په ګمرکونو کي ددرغلۍ یوه بیلګه

ګمرکونه یواځنی اداري دي چي د وارداتي توکو د محصول له امله، د ملي عوایدو زیاتره برخه جوړوي. نو له همدي وجي څخه په ګمرکونو کي ددرغلیو پیښي زیاتي او عامه افکار تل د توکو په محصول کي جوړ جاړي کوي او کارکوونکي یي شخصي ګټي په ملي ګټو لوړي بولي.

نو داسي ګونګوسي تر غوږو کیږي کله چي یو کارمند یو څه موده په ګمرکونو کي کارکوي. نو په شخصي ژوند او شتمني کي یي ډیر ژر بدلون راځي، موږ دلته یوه ددرغلۍ قضیه چي په ګمرک کي رامنځته شوي د بیلګي په توګه وړاندي کوو.

دموز لمتد شرکت ۸۴۴۲ کارتنه د بنجارګي توکي واردوي او د ګمرګ په اووم هنګر کي تخلیه کیږي، خو بیا وروسته پرته له دي چي محصول ځیني واخیستل شي، له ګمرک څخه ایستل کیږي.

کله چي موضوع تر څیړني لاندي نیول کیږي داسي ادعا کیږي، چي نوموړي توکي د مالیي دمعین غلام جیلاني پوپل په امر له ګمرک څخه ،له محصول پرته ایستل کیږي او تور یي پرعبدالقیوم د محمد عمرزوی، چي دګمرک پخواني سرپرست رئیس و، دګمرک داووم هنګر امر عبدالکریم دعبدالحکیم زوی، ددروازي امر سید احمد د حاجي محمد زوی ،د وارداتو د مدیرت مرستیال سید مزمل د سید سکندر زوی پوري کیږي.

د اداري فساد پرضد د مبارزي ابتدائیه محکمي په خپله ۳۰ ــ ۵/۲/۱۳۹۰ فیصله کي هر یو عبدالقیوم ، عبدالکریم او سید احمد نومي، په پنځه کاله او یوه میاشت حبس او د ۵۸۱۸۴۹۵ افغانیو په ورکړي علي سویه غیاباً محکوم او دغه راز سید مزمل په دوو کلونو تنفیذي حبس محکو میږي .

مګر د ایستناف محکمي په خپله ۱۳۰ ــ ۱۹/۹/۱۳۹۰ پریکړه کي هر یو عبدالقیوم ، عبدالکریم او سیداحمد سربیره پر دي چي ۸۴۷۳۱۲ افغانیو ورکړي علي سویه په یوه یوه کال حبس محکوم او سید مزمل په لسو زور نغدي جریمي او د مزمل شرکت رئیس د ۸۴۴۲ کارتنو د مصادري حکم کیږي . او غلام جیلاني پوپل چي انکار کوي دهغه د تعقیب پانی په حفظ نظر ورکول کیږي .

بالاخره د ستري محکمي عالي دیوان په خپله ۸/۱۲/۱۳۹۰ نیتي قضایي غونده کي عبدالکریم ، عبدالقیوم او سید احمد په شپږ ،شپږ میاشتو بند او د ۸۴۷۳۱۳ افغانیو په ورکړي او غلام جیلاني پوپل د عدلي تعقیب وړ بللي دي . زموږ هیواد کي دقانون تطبیق تل پر کم زور او غریبانو تطبیق کیږي ، جیلاني پوپل ته چا څه ونه ویل .

کښته مامورینو باید لیکلی امر تر لاسه کړي واي او یا یي داغیر قانوني امر نه واي پرځاي کړي.

جیلاني پوپل ځان ته لارپیداکړه .

ګمرک هغه اداره ده چي کنترول یي ناممکن دي ، په ګټه کي مامورین او سوداګران شریک دي، دیو لک افغانیو مال په پنځوس زره محصول شي، چي هم دسوداګر ګټه ده او هم دمامور ، او پدي ډول غوږ تر غوږه نه خبریږي، ولي چي تفاهم موجود دي.

اوریدلي مي دي چي فرانسوي بوټان په پنسل قلم محصول شویدي . قیمت او جنس ته په اساني تغیر ورکوي، چي پرمحصول یي ډیر اغیز کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازي يوازي جدي كنترول او يا قوي وجدان يي مخنيوي كولاي شي. ځيني بيا دپيسو په مقابل کي مقرريږي .
كله چي په ګمرک کي دکميشن کارانو رول كلک شو، درغلي او بډي هم اوچت شوي. کميشن کاران لکه، ارباب او قريدار دمامورينو داعتماد وړ دي. تجربه لري ، داد او ګرفت يي ورځنی کار دی.
دمامورينو دپاره ، آن هغه احتمالي خطر راکمه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۳)

دحاجي اکبر دتښتوني قضیه

د یوي باوري خبرځاي په حواله، د اداري فساد سره دمبارزي دکابل داستیناف عامه امنیت محکمي د ۱۵ ـــ ۲۵/۲/۱۳۹۱ نظارتي قرار په دي ډول صادر شو،چي عبدالظاهر کوچي د بهادر خان زوی، دملي امنیت د ۹۰ اداري رئیس لخوا ، حاجي اکبر اختطاف او بالاخره د خوشي کیدو په مقابل کي تري (۵۰۰۰۰) دالر واخیستل.

حاجي اکبر چي کوچۍ او دده ساتونکو پیژندلي ؤ ، عرض وکړي . نو له دي امله په ډیر صراحت سره دده ساتونکو پر خپل امر شهادت ورکړ، کوچۍ وتښتید، چي څو کاله وروسته دامرالله صالح رئیس په لیرکیدو بیرته راغی ، مګر زنداني، محکمه شو.

جرم غلط وصف شو ، دایو اختطاف و ، نه سوي استفاده د وظیفو صلاحیت څخه، کوم چي محکمي په لمبر ۱۵ او نیټه ۹۱/ ۲/ ۲۵ کي پري حکم وکړ.

دده په امر د نوموړي دساتونکو او موټروان دڅرګندونو له امله تور ورباندي لګیدلي، چي دحاجي اکبر په تښتونه کي لاس لري او بډي یي اخیستي دي.

نوموړي بهر ته تښتي او کله چي راځي نیول کیږي او دپوښتني لاندي نیول کیږي او په پایله یي دنوموړي په اړوند یي مخکني پریکړه ، چي پکي ۷ میاشتي بند او اخیستل شوي پیسو په ورکړه حکم شوي، داستیناف د محکمي له خوا تایید شوه.

ایا په هغه هیواد کي چي پخپله دامنیت دماموریڼو نه امنیت خرابیږي، نوربه نو څه حال وي؟.

دا ګمان کیږي، چي په ځینو جنایاتو کي پخپله چارواکي لاس لري، لکه اختطافونه، قاچاق او کله کله په لوړو غلاوکي هم او یا دحمایي لاس پروت وي، لکه جنرال عبدالحکیم شجاعي د ارزګان ولایت د پښتنو په ډیرو قصدي وژنو تورن دي، مګر د مرستیال محمد کریم خلیلي په زور چا ونشوای کولای چي د قانون منګلو ته یي وسپاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۴)

ایراني جاسوسان

دارمان ملي ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال دغوايي دمیاشتي په ۱۶ گڼه کي یو مضمون د (دایران له خوا ولسي جرگي ۴۴ تنو ته مالي مرسته کیږي) تر سرلیک لاندي دډاکټر مرادیان له قوله لیکلي دي چي موږ یي لنډیز رااخلو :

یو سیاسي کارپوه دامنیتي سرچیونو له قوله په ډاګه کړه چي دولسي جرگي ۴۴ تنه دایران له خوا مرسته تر لاسه کوي.

د پوهنتون استاد ډاکټر مرادیان په یوه مرکه کي چي دتیري چهارشنبي په شپه خپره شوه ، امنیتي سرچیونو په ډاګه ویلي دي چي دولسي جرگي ۴۴ تنه په منظمه توگه له ایران څخه مرسته تر لاسه کوي ،دغه راز په همدي اړه فهیم کوهدامني ویلي دي په داسي حال کي ، چي دایران له خوا په ولسي جرگه کي ۴۴ تنه جاسوسان دي نو حتمي ده چي نور هیوادونه به هم جاسوسان ولري نو کیداي شي چي دغه تړون ردشي.

په همدي ډول یو بل سیاسي کارپوه احمد سعیدي په دغه اړه وویل: که چیري دپاکستان او ایران جاسوسان ستراتژیک تړون سره مخالفت وکړي، دهغوي هویت به معلو م شي او دجاسوسي مهر ورباندي ولگیږي .

له همدي امله ښایي چي هغوي مخالفت ونکړي . نو له دي امله نوموړي تړون دولسي جرگي له خوا تائید شو.

پداسي حال کي چي نماینده تا د پردو دگټو دپاره خرڅوي ، دبلي خوا داهم ویلي شو چي دولسي جرگي ۶۲ تنه یي ملت ندي ټاکلي ، بلکي د کمیسیون مشر ښاغلي فضل احمد معنوي ټاکلي دي، غیر شرعي او غیر قانوني ، په ډیره بي شرمی یي سترگي سپیني نیولي دي او پر څوکۍ ناست دي .

مطلب ریښتیا دی، ولي چي دایران سفیر و مسلیمیار ته چي دمشرانو دجرگي مشر دي هم ورغلی ؤ. او په ډیره سپین سترگي یي تري غوښتي وه، چی دامریکا سره ستراتژیک قرارداد باید لاس لیک نه شي.

پدي شورا کي ملي احساس په څرگند ډول کمزوری دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۵)

دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد

دباوري سرچينو په حواله يو عراده سراچه موټر ، چي پليټ يي ۵۵۸ فراه دي، دژيړي د ولسوالی د امنيتي موظفينو له خوا تر څارني لاندي نيول کيږي او تلاشي کيږي ، له هغه څخه ۲۱ کيلو گرامه ترياک تر لاسه او تورن يي جان محمد د الله نظر زوی نيول کيږي .

وروسته له څيړونو او تحقيقاتو نوموړي، د مخدرو توکو سره دمبارزي دابتدائيه محکمي له خوا د ۲۱۷ ـــ ۲۶/۸/۱۳۹۰ فيصلي له مخي په اتلس کاله بند او دري زره افغانۍ جريمه او دغه راز د موټر دمصادري په سزا محکو ميږي .

کله چي نوموړي دوسيه د استيناف محکمي ته ځي نو موړی د ۲۹۸ ـــ ۵/۹/۱۳۹۰ فيصلي په اساس د ابتدائيه محکمي حکم تائيدوي .

او دغه راز د ستري محکمي له خوا هم نوموړي فيصله تائيديږي .

دقاچاقبران تکتيک دادي، چي اصلی مالک پخپله انتقال کي برخه نه اخلي ، بلکي نفر او دريور استخداموي او ډېله اجوره ورکوي او تعهد ورکوي چي دده کورنۍ ته به خرڅ ورکوي او په خلاصون کي به يي هلي ځلي کوي .

پدي ډول ډريور او انتقال کونکي قرباني او انجام شوی عمل سره مخامخ شي .

نه يم پوه چي دي معامله کي به جان محمد څه رول لري ؟

قاچاق ديو مافيا په شکل او سازمان يافته خپل اجراات کوي.

هغه کسان نيول کيږی چي دمسؤلو مامورينو سره يي اړيکي نه وي ټينگي کړي او يا اصل کس نه نيول کيږي، بلکي استخدام شوي او اجير دپيښي قرباني کيږي.

اصلي قاچاقبران له دي کبله چي پوره عايد لري، نو ډيري پيسي ښندي. کوم څوک هم ونيول شي په زندان کي ښه ژوند او سم شرايط ورته تهيه کوي. درخصتي نه ګټه پورته کولای شي، يوځای او بل ځای ته، يو ولايت او بل ولايت ته په اساني تبديليږي.

دهغي ډلي نه روح الله خروټی به دمحبس مدير سره، دکابل نه بغلان او دبغلان نه سمنګان ته تبديل شو. د ۱۶ کالو نه يي يوازي دري کاله تير کړل، دکندهار حاجي لعل جان دشلو کلونه فقط يو نيم کال تير کړ، دګرشک دولسوالی قومندان عبدالرازق هم همدا ډول دراخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۶)

وزير صاحبان

دباوري رپوټونو په حواله دا شمیر وزیران تورن بلل کیږي، چي لنډيز يي د لوستونکو له پاره وړاندي کیږي.

وزیران او والیان یا کافي بي کفایته اویا لړلي ؤ، یا دواړه.

ريښتيا چي اوبه دسره خړي دي. مثالونه :

1. دحج او اوقافو د پخواني وزير نعمت الله شهراني:

په ۱۳۸۶ کال ګي دحاجیانو دليږد قضیه ، چي د کاسکو له شرکت سره يي تړون کړي و او له فساد سره د عالي اداري د ۱۳۸۶ کال دکب د میاشتي د پنځه ويشتمي نيټي د ۱۷۸۹ ليک له مخي ، د پنځه سوو زرو ډالرو دزيان په اړوند ، چي دولت ته يي اړولي دي ، پنځه سوه زره دالرو شرکت حواله او وحيدالله شهراني چي دمالیي معین ؤ په هغه ورځ اجرا شوه ،مګر حاجیان چا ونه لیږل .

2. دترانسپورټ پخواني وزير حميدالله قادري:

دترانسپورت پخواني وزير، چي په ۱۳۸۷ کال کي د حاجیانو دلیږدولو په اړوند چي دګلوبل او ناس شرکت سره تړون لاسلیک شوي و او يوولس مليونه دالره پيش پرداخت شوي، ګلوبل او ناس شرکت اصلاً يو ترانسپورتي هوايي شرکت نه ؤ. پیسي ولاړي او حاجیان ونه ليږدول شول ، مګر وزیريوازي برطرف او ممنوع الخروج شو.

3. جليل شمس:

داوبو اوبرېښنا وزارت د ۲۵ پايو ډيزل جنراتورونو قضيه ، چي په ۱۳۸۳ کال کي دايراني کالاي ناب شرکت څخه په ټوليزه توګه په ۴۸۸۸۸۰۰ امريکايي ډالرو پیرودل شوي و او نوموړي شرکت يي په رسولو ونه توانيد .

پکار وه چي دتړون د ځنډ له امله ۱۴۳۸۷۹ دالره جريمه ورکړي ، خو جليل شمس چي په هغه وخت کي داوبو او برېښنا وزارت مرستيال و، پرته له موجه دلايلو او دواک پرخلاف د ۵۰۰۰۰ دالرو د ورکړي امر يي دجريمي له سرجمع څخه يي نوموړي شرکت ته ببنلي وي او دفساد سره دمبارزي د ۳۷۱ ـــ ۲۹/۲/۱۳۸۶ ليک له مخي تورن ګڼل شوي او د ځانګړي محکمي دپريکړي انتظار باسي .

4. دترانسپورت پخواني وزيران عنايت الله قاسمي، بسم الله بسمل او غړي نور الله دلاوري ، چي دالمان هيواد داوو تنو اتباعو استخدام دورځي په دوه دوه زره ډالرو چي داداري فساد او بډو پرضد دمبارزي د ۶۴۱ ـــ ۱۰/۷/۱۳۸۵ له مخي مظنون معرفي شويدي .

دغه راز نادر اتش داريانا افغان هوايي شرکت رئيس چي تړون يي يوه مياشت او دولس ورځي تمديد کړي و چي له امله يي ۴۸۳۰۰۰ يورو يي عامه شتمنی ته زيان اړولي و. او بسم الله بسمل چي دافغانستان سفير په حيث په اندونيزيا کي دنده سرته رسوي تحقيق ته حاضر نه شو.

5. عنايت الله قاسمي : چي دافغانستان اسلامي دولت د ۱۸۱۶ ـــ ۱۵/۵/۱۳۸۴ حکم پرخلاف د څلورو بالوبوينک او دوو بالوچارتر طيارو دپيرودني له امله مظنون ګڼل شويدي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. سید حسین انوري : په دارالامان کي دسلو جريبو دفارم او ځنګل داجاري دتړون په اړوند، چي دافغان ديولوپمنت له کمپنۍ سره يي دېنځلسو کلونو له پاره لاسليک کړي او ځمکي والي د قانون ۶۹ مادي او دمدني قانون ۱۳۲۰ مادي له مخي ، چي ددري کلونو څخه زيات جواز نه ورکوي ، مګر انوري داقرار داد وکړ .
7. دکرني دچارو پخواني وزيران عبيدالله رامين او سيد حسين انوري، دکرني دوزارت معين محمد شريف او دننګرهار د پخواني والي حاجي دين محمد او نور....چي د ننګرهار دکانال ۱۷۵ جريبه ځمکي تړون ، چي د کمو پيسو د يو جريب ۱۳۴۰ او ۱۶۰۰ افغانۍ يي پنځلسو کلونو له پاره د قانون پرخلاف لاسليک کړي مظنون ګڼل شويدي .
8. مسعوده جلال :

دسينما زينب دبيارغاوني تړون د ښځو دچارو وزارت محترمه مسعوده جلال او IOM له موسيسي سره لاسليک شوي، دايراني فرش دري ځله رانيول په زياتو پيسو د ښځو چارو وزارت ددهليزونو دفرش له پاره ، دځلور غيرضروري کتابونو چاپ دښځو وزارت له بودجي څخه ، د قانون پرخلاف د ۱۰۵۰۰ دالرو مرستي مصرف ، چي د هالند سفارت له خوا دولايتونو د ښځو پريوځاي کولو له پاره مرسته شوي وه .

9. محمد امين فرهنګ :

دسوداګري وزارت دتفتيش رياست درپوټ له مخي ، چي د پارلماني چارو وزارت له لاري د ۲۲ تړونونو د تيلو د پيرودني په اړوند مظنون ګڼل شوي، چي د همدي تړونونو له امله يي ۱۹۴۷۴۵۵۶ امريکايي دالره دولت ته زيان اړولي دي.

10. د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزيران استاد اکبر اکبر او شير محمد اعتباري :

چي دچين دهيواد دوه سوو زرو دالرو مرسته شوي پيسي، چي يوازي د مهاجرينو له پاره وي او ديو شميريي په بهر کي د نوموړي وزارت د نماينده ګيو او په هيواد کي دننه دافرادو او اشخاصو له خوا لګول شويدي .

11. سيد مصطفي کاظمي د سوداګرۍ پخواني وزير :

نوموړي دپنځلسو شرکتونو ته ، چي ادرسونه يي معلوم نه دي، د خپلي دندي په وخت کي ۲۱۰۳۱۵۰۳۹ مليونه افغانۍ پرته د تضمين له اخيستلو څخه د سوداګري دخونو له بودجي څخه ويشلي، چي تر اوسه ښيړ شرکتونه پيړندل شوي او له دوو شرکتونو څخه اته سوه زره افغانۍ تحصيل شي مظنون بلل شوي دي ، قرضونه او کريدت د بانکونو دنده ده ، نه د اتاق تجارت، څرنګه چي همدا ډول د قانون خلاف کړنه وشوه ، همدا ډول هغه پيسي تر ننه ورکي او بيا لاس ته رانغلي . يو وزير محکمه نه شو او نه يي سزا وليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۷)

دارزګان والي

له والیانو څخه دشکایتونو په لړې کي دارزګان ولایت لسو شرکتونو استازو، ولسي جرګي ته خپلي عرض پاڼي وړاندي کړي او دوالي امیر محمد اخنذاده څخه دبډو اخیستلو له امله شکایت کړي.

دولسي جرګي دشکایتونو دکمیسیون ۱۳۹۲ کال دمرغومي د میاشتي دنهه ویشتمي نیټي د ۶۰۲ ګڼه لیک په ملتیا، لکه دقانون دتنفیذ اداره امور، دکورنیو چارو وزارت ته لیکی:

1. دارزګان والي له حاجي محمد دحاجي تاج محمد څخه دیوي ودانۍ دجوړولو له امله ۵۰۰۰ دالر بډي اخیستي او دغه راز دشاروال سکرتر عبدالواسع دیوه ګلدان دجوړولو له امله له نوموړي څخه ۳۵۰۰۰۰ افغانی بډي اخیستي دي.
2. دارزګان والي دارزګان ولایت مراباد په سرک دجغل اچولو کي له شریف الله دعزیز الله له زوی څخه ۵۰۰۰۰ امریکایي ډالر د بډي په توګه اخیستي دي .
3. دیخ جوړوني دفابریکي په اړوند والي او شاروال دارزګان له حاجي عبدالحلیم دمحمد یونس زوی څخه غوښتي چي ۱۰۰۰۰ ډالره بډي ورکړي .
4. دارزګان والي دیوي وداني له ټیکه دار حاجي ملا نعیم دابراهیم جان له زوی څخه ۲۰۰۰۰ دالره اخیستي او دنوموړي ټیکه دار د ۱۹ لکو افغانیو حواله یي بنده کړیده .
5. دارزګان والي دیوي بلي ودانی له ټیکه دار شریف الله دحاجي عزیز اغا له زوی څخه ۵۰۰۰۰ دالر اخیستي او نور ۵۰۰۰۰ دالر هم ورڅخه غواړي.
6. درحیم رحمت او اکمل شرکتونو استازي احمدالله د محمد قاسم زوی شکایت کړي، چي دوالي له خوا ګواښل کیږي او له نوموړي ۲۸۱۰۰۰ دالر او ۶۳۰۷۲۰۰ افغانی د بډو په توګه غواړي .
7. خان محمد دحاجي پاینده محمد زوی شکایت کوي ، چي په ۱۳۸۴ کال کي کله چي دیراود ولسوالي اړوند د شنغله او ځنګل کلیو ته سیلاو زیان واړاوه او دکرني وزارت له خوا هغوي ته دسرپنا جوړولو له پاره ۳۰۰ کورنیو ته ځمکي وویشل شوي او اسناد هم په لاس کي لري . اوس دارزګان دوالي له خوا غصب شوي او زورواکانو ته یي ویشلي دي .
8. عبدالقادر دامان الله زوی شکایت کوي ، چي ما یو شرکت دشهید اساس په نامه په ارزګان کي درلود، چي ددوو ترونونو په لاسته راوړلو دديراود او چوري ولسوالی کي بریالي شوي وم ،خو والي له ما څخه پنځلس لکه افغانی په ناحقه او په زور اخیستي دي.
9. نیاز محمد دحاجي سلطان محمد زوی شکایت کړي، چي ورزشي ستدیوم یي دیوي میاشتي له پاره په غیر قانوني توګه تړلي ، چي وروسته د ۳۰۰۰۰ دالرو بډو په بدل کي خلاص او دغه راز ۳۰۰۰ متر مکعبه ځمکه د سنګ کاري له پاره مي کندلي ده او خاوره مي لیږدولي ده ، چي دغه ټولي پیسي پر والي پاتي دي او نه یي راکوي .
10. حاجي عبدالله دحاجي عبدالوهاب زوی دمحمدي شرکت استازي شکایت کوي ،چي تل دوالي تر فشار لاندي دي او په دي وروستیو وختو کي له ماڅخه شپږ لکه افغانی بډي اخیستي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورتنی خلک دپوښتني دتوان نه عاجز راووتل، ولي چي يو ورور يي ملا شير محمد اخوند سناتور او بل يي ملا عبدالحي اخوند دولسي جرگي کي استازي دي . ملي شورا هم مرسته ورسره ونکړه.

يوچا کيسه کول، چي ملا شير محمد اخوند نه يي گيله وکړه چي " تا به په مړو او ژوندو باندي صوفه جوړه کړه" ده ورته وويل چي" يا دا زه نه وم، هغه بابک ؤ ". ملا امير اخوند تر ارزگان ښه ولايت نيمروز ته تبديل شو.

بابک دده پلار يو جهادي قومندان باندي شهرت درلود ، اه خدايه ته رحم وکړي.

زورواکي واليان هم لکه استاد عطامحمد نور،تورن اسمعيل خان، گلاب منگل، او گل اغا شيرزوی اونور هم لرو، چي دجهاد له برکته دهر جرم ، بي عدالتي او بي انصافي مرتکب دي. احتياط پکار دي که بل شکايت وشي ، ښايي وزير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۸)

دکابل دهوايي ډګر اختلاس

کله چي په هيواد کي دطالبانو حکومت ړنګ شو او بهرنيانو مرستي شروع شوي، نو هري اداري د خپل توان په اندازه د جيب ډکولو له پاره هلي ځلي شروع کړي، چي ددغو هلوځلو په لړ ی کي دترانسپورت وزارت هم متي راونغاړلي چي رپوټ يي وړاندي کيږي.

دترانسپورت وزارت دخپل ۳۴۲۴ ـــ ۵/ ۶/ ۱۳۸۵ ګڼه وړانديز په ترڅ کي، دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دکابل هوايي ډګر په نامناسب حالت کي قرار لري او دصفا شرکت چي يو پرمختيايي انجمن دي، دتوانيدو دډيرو زياتو هلوځلو له امله دوه مليونه او شپيته زره دالره دوزارت مالي په مرسته داروپاله اتحاديي څخه په لاس راوړي .

دجمهوري رياست محترم مقام هم دبين المللي ستندرد سره دهوايي ډګر حکم ورکوي. او سپارښتنه کوي چي داقتصاد، ماليي او ترانسپورت وزارتونه دي دکارڅارنه او وخت پر وخت خپل رپوټ وړاندي کړي.

او ددويم ځل له پاره په خپل ۶۲۷۵ ـ ۲۲/۱۰/۱۳۸۵ ګڼه وړانديز کي دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دهوايي ډګرپيسي داروپايي اتحاد څخه په لاس راغلي نو په کارده چي له بودجي څخه نوموړي کار شروع شي ، بالاخره د صفا شرکت دهوايي ډګر جوړونه په ۱۹۹۸۵۰۰ دالرو قرارداد کوي .

څرنګه چي نوموړي قرار داد دکار لومړني حجم معلوم نه دي په کار شروع کيږي او وروسته تر څيړنو داسي څرګنديږي، چي په نوموړي قرار داد کي پيسي حيف وميل شوي .

چي دابتدائيه محکمي د ۳۱ ـ ۱۴/ ۷/ ۱۳۹۲ دقضايي قرار له مخي ښکاري چي صفا شرکت يو تجارتي انجمن دي او نه يو ساختماني شرکت . دعوا طلبي او افرګشايي هم نده شوي، له همدي کبله دولت ته زيان ورسيد . ارومرو به دلوړو چارواکو لاس پکي وي .

داچي دعوا طلبي نه کيږي او افرګشايي معلومه نه ده، چارواکي دمسؤليت نه پروا نکوي، نو به ارومره (تر کاسي نيم کاسه هم وي).

نه پوهيږم چي دهغه وخت دماليي ، ترانسپورت او اقتصاد وزيران څوک وه، چي ددوي دعدم مراقبت او بي تفاوتي له مخي دا زيان ورسيد. يوازي څو ټنه واړه رتبه مامورين مسؤل وبلل شول، چي دا زموږ هيواد کي معلول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۹)

زاخیل وال تسلیم شو

دملي ارمان ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولی دمیاشتي په سلمه نیټه یو خبر خپور کړي ،چي موږ یي لنډيز رااخلو : دا باید ومنو چي دشورا له موجودیت نه ، نه موجودیت دملت په ګټه دي ،تر ګټه یي بد مرغي ډیره ده ، په هر صورت . شف شف نه شفتالو، وکیلان معاش لوړیدل غواړي، دبودیجي موضوع یوه فرعي کیسه ده.

دمالیي وزارت وایي: چي دروان کال په بودجه کي دملي شورا دهر غړي په تنخوا کي پنځوس زره زیاتي افغانۍ تر لاسه کوي.

دولسي جرګي دغړو هڅه په دغه برخه کي هغه وخت پایله وموندله، چي ولسي جرګي دتیر کال دکب دمیاشتي د ۱۳۹۱ کال مالي بودجه څو ځله رد کړه ، اما په پای کي دغبرګولي دمیاشتی په دویمه نیټه تصویب کړه. وکیل صاحبان تر ملت خپل غم ته لومړیتوب ورکوي.

دولسي جرګي غړو په دي ټینګار درلود، چي بودجه په متوازنه توګه نه ده جوړه شوي او ځیني ولایتونه دظرفیت دلوړولو له پاره بودجي ته اړتیا نه لري ، خو دمالیي وزارت دغه ادعا نه منله او ویل یي چي دولسي جرګي غړي دخپلو غوښتنو دپوره کولو له پاره بودجه رد وي ، ترڅو وزیر مالیه حضرت عمرزاخیلوال تسلیم شوو.

دمالیي وزارت مرستیال مصطفي مستور وویل: چي دولسي جرګي له هغوي غوښتني دي چي دهغو په امتیازونو او تنخواګاني دمیاشتي یو سلو نوي زرو افغانيو ته لوړي شي او هم دمالیي له ورکړي څخه معافیت پیداکړي، خو په هر صورت وکیل صاحبان بس نلري ، دمالیي وزیر ماتي وخوړله .

په پاي کي ولسي جرګي برى تر لاسه کړ او دمیاشتي پنځوس زره افغانی یي په تنخواګانو کي زیاتوالی راغي .

په اوس وخت کي دپارلمان هر غړی ته دمیاشتي پنځه ویشت زره افغانی دکور کرایه ،لس زره افغانی دموټر دتیلو له پاره ، لس زره د دسترخوان په نامه او پنځه زره دموبایل دکریدت په نامه اخلي.

که څه هم د حاضري پابندي نلري . دزړه سوي وړ پدي دي ، چي سهار او ماښام دادارو په دهلیزو کي سرګردانه منډي او رامنډي وهي . که ریښتیا ورته وویل شي او یا داجمله واوري نو به په دي پلمه چي دملت استازي توهین شول ، استیضاح به راوړاندي کړي . کمیشن کاران په خپل منځ کي هم چندان تفاهم نلري ، بوتل بازي او بوټ بازي نه هم کله کله کار اخلي . که حقیقت ته وکتل شي یو لوي شمیر یي په رایو ندي راغلي ، بلکي دمعنوي پواسطه راغلي ، څرنګه چي دافتتاح په ورځ خالد پښتون دتشکر په ډول معنوي صاحب ته وویل: که ته نه واي زه نشوای راتلای . نو ضرورت دي چي لګښت راپیداکړي او بلي دوري ته ځان پنډ او چمتو کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۰)

كه زما ځان غواړي تر تا به يې قربان كړم

دثريا بها په نامه يوي ښځي د فيسبوک له لاري يوه مقاله د " دا دعبدالكبير رنجبر له خوا لومړني جنسي تيري نه دي" ترسر ليک لاندي دجمعي ورځ په ۹ تير ۱۳۹۱ نيټه له يو تصوير سره خپره كړي چي مور يې لنډيز رااخلو :

زه ديوي فيمنستي په توګه ديوي له بدبختي څخه خبري كوم :

كبير رنجبر په ۱۳۴۷ او ۱۳۴۸ كلونو كي، چي د سياسي علومو په پوهنځي كي داسيستانت په توګه دنده تر سره كوله ، نو په دغه كلونو كي استاد مير اكبر خيبر دحزب پرچم دتفتيش كميسيون له خوا يوه اعلاميه خپره كړه، چي اكاديمسن كبير رنجبر ديوه جنسي تيري كوونكي او يوه ناروغه شهوتران په عنوان دپرچم دحزب څخه ايستل شوي، نو ټولو حوزو او دميرمنو د سازمان ټولنو ته ابلاغيږي تر څو دحزب نجوني دده په دام كي ونه لويږي داسي زياتوي .

دفخريي په نامه ديوي بينوا نجلۍ باندي دعبدالكبير له خوا جنسي تيرى، يوه غم انګيزه كيسه ده چي پلار او مور يې په وركتوب كي له لاسه وركړي وو او دخور په كور كي ژوند كاوه، چي دخور ميړه اذر مشهور خياط وو، فخريي هغه وخت دخپل ژوند كيسه وكړه كله چي د سپوږمۍ نه خبره شوه . سپوږمۍ دده د شهوت داقناع قرباني وه.

فخريه چي دجميلي پلوشي او نفيسي شيردل سازماني ملګري وه ، دامتحان په وخت كي له كبير رنجبر څخه مرسته غواړي او كبير رنجبر ورته وايي : فخريي كه زما ځان هم وغواړي تر تا يې جاروم ته زما سازماني ملګري يې .

فخريه چي كلونه كلونه دمور او پلار له محبت نه بې برخي او مظلومه نجلۍ وه دكبير رنجبر په خبرو باور كوي او دهغه كور ته، چي په شش درک كي وو ورځي .

كبير رنجبر چي كور كي يوازي و او كورني يې لغمان ته تللي وه ، لومړى ځل يې په اتشين عشق سره غواړي له فخريي څخه ناوړه ګټه واخلي كه زما ځان غواړي تر تا به يې قربان كړم، خو فخريه مقاومت كوي او ورته وايي چي زما خواستګاري وكړه، خو كبير رنجبر دشهوت امواج وخت نه وركوي او په بې شرمانه ډول په هغي جنسي تيرئ كوي ، فخريه ژاړي چي ژوند يې برباد شو او كبير رنجبر ورته وايي، چي له تا سره به واده كوم .

فخريه يې چي يوه اونۍ په كور كي ساتلي وه پريږدي او كله، چي څو ورځي تيريږي كبيررنجبر ځان پټوي او هغي سره دواده نه ځان ژغوري او ورته وايي، چي ته په خپله زما كورته راغلي وې، زه دشوروي دپوليس كانديد يم او واده كوونكي هم نه يم .

فخريه چي اوښكي تويوي او شكايت كوي او خپل دسر ويښته شكوي اناهيتا ته ورځي، خوهغه دكبير رنجبر جنايت دتفتيش كميسيون ته سپاري او دمير اكبر خيبر په امر رنجبر له ګوند څخه ايستل كيږي .

رنجبر له څو ورځو وروسته شوري ته ځي او هلته د كي جي بي غړيتوب تر لاسه كوي او ورسته له هغه دهغه ورور بصير رنجبر هم اوكراين ته ځي او كا جي بي ددستګاه جاسوس كيږي. او دواسيلي متروخين داسنادو پر بنا (صمدازهر) چي دميوندوال وژونكي دي هم دظاهر شاه په حكومت كي د كي جي بي اجنټ او اشعه دشبكي د فتح مستعار په نامه مسوول وه.

له يوولسم دسپتمبر وروسته رنجبر ديوه پلان له مخي، روسيي نه كابل ته راځي او د پارلمان غړيتوب تر لاسه كوي او په وروستي پړاو له سلطان زوى سره مظاهري په لار اچوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ځو میاشتي دمخه په یوه تلویزوني پروګرام کي وایي، چي زما ښځه دقفقاز له مسلمانانو څخه ده او وروسته دیوي نجلۍ داختطاف دافتضاح پیښي څخه ما دبي بي سي په سایت کي وویل، چي دحامد کرزی څخه حیثیت داعادي غوښتنه کووم . او د (دي .ان. اي) له علم څخه مننه کوو، چي دغه جنایت کار یي اړیوست چي دهغه دیوه اولاد، چي دجنسي تیری ثمره یي وه انکار ونه شو کړاي.

دملي باور ورځپاڼه ۱۳۹۲ کال او دوړي په میاشت کي د سپوږمی، عرض او داسي لیکلي دي چي دزوی عکس هم ورسره دي لیکي : چي سپوږمی هم دده دشهوت ښکار شویده.

اکادمیسن د هغه پخواني عادت او تکنیک پر بنا دهود خیلو سپوږمی نومي نجلۍ د ماهر لور اول اختطاف بیا (خانه امن) او بیا په میکرویان کي، د ډیوي امیل کره ساتلي او جنسي تجاوز پر وکړ او ددي تجاوز نه خدای ج یوګل موره ګک زوی هم ورکړ، چي نوم یي عبدالکریم پري ایښي دي.

اکادمیسن اول زنا بیا دده په ادعا نکاح سویده نوموړي وایي، چي داد سپوږمی تقاضا وه چي زما نه یو زوی ولري ، مګر تر اوسه ازاد ګرځي ، په محکمو کي برائت واخیست، چي دابه یوه بل داغ او ټکي دافغان پر قضا باندي وي . مګر دا حق او عدالت ګوند داوکړه چي دي یي دګوند نه وباسي ، کوم چي خیبر کړی ؤ.

ددغو رسوایي سره په مدور میز کي ناست وي. د سیاست او دټولني رهبري کوي، د سیاست مداره تر ټولو لوړی اخلاق غوښتل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۱۱)

پلنګ در لباس ملنګ

په هيواد کي ټبټوني ددي لامل شويدي، چي زياتره سوداګر خپلي شتمنی بهرنيو هيوادونو ته ليږدوي.

ټبټوني لکه ترور او اداري فساد ددي لامل شويدي، چي په هيواد کي پرمختيايي پروګرامونه له ننګونو سره مخ او يا په ټپه ودريږي. دا پديده دپاکستان نه راوړل شول، چي هلته ډاکو ورته وايي.

موږ دلته دبيلګي په توګه د IWPRU رپوټ خپروو .

نيازي حکايت کوي وروسته له هغه چي ټبټوونکو زه موټر ته دننه کړم، نو تور نقاب يي زما پر سر کړ او په يوه ودانۍ کي يي بندي کړم ، هره ورځ يي وهلم او ټکولم، ټبټوونکو دري مليونه دالره يي زما له کورنی څخه غوښتل، چي داعمل پر همايون اصفي هم راغلي ؤ.

نيازي وويل کله چي ټبټوونکو په دي پوه شول چي پيسي تر لاسه کولاي نه شي، نو غواړي ما ووژني ، نو ما دکوټي چت سوري کړ او وتښتيدم او پوليس مي خبر کړل .

پوليسانو هغوي ونيول .

دافغانستان دصنايعو او سوداګري خونه وايي، چي ۱۳۹۰ کال په ۱۱ مياشتو کي ۸۵ تنه غړي ټبټول شوي په داسي حال کي چي تير کال دغه شميره ۶۰ تنه وه.

دکابل د صنايعو او سوداګرۍ خوني مرستيال احمدشاه حکيمي وايي، چي دتير کال دجولاي دمياشتي زه اوزما ملګري چي دري مليونه دالر راسره و، دټبټوونکو تر حملي لاندي راغلو، چي پوليسانو په هغي کي برخه لرله. استاد عبدالکريم خليلي دمخدره موادو په کارو بار کي ددولتي چارواکو همکار ته په ډاګه اشاره کوي.

ټبنوونکو هڅه وکړه ترڅو حکيمي او ورور يي وټښتوي، نو دوه تنه ساتونکي يي ووژل شوه ، خو ټبټوونکي خپلي موخي ته ونه رسيدل او ويې کولاي شول چي يوازي پيسي وټښتوي.

هغه پوښتنه کوي که چيري دولتي مسوولين له ټبټوونکو ډلو څخه ملاتړ ونه کړي ،څرنګه کولاي شي دامنيتي پوستي تر څنګ زما دوه تنه ساتونکي ووژني او زما پيسي وټښتوي .

دتجارت او صنايعو دخوني مرستيال خان جان الکوزي وايي، چي دهيواد لوړپوړي مسوولان او دهغوي خپلوان په ټبټونو کي لاس لري، چي يو پوره شمير يي د پارلماني مسؤليت لري چي مځکه او اسمان يي پيژني ، چي هره ناروا راپورته کيږي ، دملت تش په نامه استاز به پکي لړلی وي، نو له همدي کبله دامنيت په برخه کي لږ پرمختګ شويدي ، اوس دي حالت کي راغلي يو چي غل هم وايي خدايه !، او کارواني هم وايي خدايه ! دفوايد عامي د وزارت معين وحيد الله خپل اختطاف چيان پيژني، مګر د ډاره يي معرفي کولای نشي.

هغه ادعا وکړه دغه کسان په دولت کي لوړي څوکي لري او له ټبټونکو څخه ملاتړ کوي.

الکوزي وايي: کله چي ټبټونکي نيول کيږي دفاسدو چارواکو له خوا سمدستي خوشي کيږي .

هغه داهم وويل چي داسي اسناد اوشواهد په لاس کي لري، چي يو شمير ټبټوونکي دهيواد دقضايي او قانوني چارواکو له خوا ازاد شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکوزي داهم وويل چي دلوګر،پکتيا او دلوي ننګرهار په ولايتونو کي چي د تښتوونکو دنيولو هڅي له ستونزو سره مخامخ شويدي .

او همدا دليل دي،چي په هيواد کي سرمايه ګذاري تر ۳۰ سلنو راټيټه شويده .

الکوزي زياته کړه همدا اوس پوليس تر فشار لاندي دي تر څو هغه افراد، چي تيره مياشت په تښتوونوکي د لاس لرلو په تور بندي شويدي خلاص کړي، هغه وويل دغه فشار د تورن دخور چي دسناومجلس غړي وه واردېږي. چي مطلب يي فوزيه سادات او صمد تښتوونکي خور ده .

جنرال ظاهر چي دجينايي تحقيقاتو رئيس دي دغه فشارونه تائيدوي.

له همدي کبله د استيناف محکمي صمد نومي ته برآت ورکړ. او د سناتوري پدي قضيه کي لاس درلودل ثابت دي، مګر مشرانو جرګي په غير کي ټينګه کړي. تحقيق ته حاضر نشول. محکمي هم پلمه راوړل، چي مصؤنيت يي بايد پورته شي، د محاکمي نه يي ډډه وکړه. پارلمان يي مصؤنيت نه پورته کوي.

پدي قضيه کي د پارلمان مصؤنيت او دقضا استقلاليت لاس سره ورکړ. داپيښي هم سته چي متعدد کسان خپل دوښمن پيژني، مګر آن اواز ايستلي نشي، چي دهغهي جملي نه ډاکتر چراغ علي دي، چي زوم يي اختطاف او بيا ووژل شو. پر جنرال عليشا پکتياوال د کابل جينايي امر او عبدالجبار ثابت لوی څارنوال ګمان وړي.

پر حاجي عبدالظاهر قدير هم د اختطافونو تور لګيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۲)

پردی لارښود

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولي دمیاشتي په پنځلسمه نیټه، دضیا زیرک له خوا لیکل شوي یو مطلب .
" دیوه سیاسي او نا مناسب مذهبي لارښود لمانځني " تر سرلیک لاندي خپور شوی مضمون ، چي دیو څو برخو ژباړه یي دګرانو لوستونکو له پاره خپروو .

دایران د حکومت پخواني لارښود ایت الله خمیني د مړیني لما نځنه دهغو له پاره ، چي دافغانستان دتاریخ او سیاست سره بلدیت لري یو واضع پیغام درلود .

دایران سفیر ښاغلي ظهره وند وروسته له څو میاشتو نیوکو، چي درسنیو او دپارلمان دغړو له خوا دغیر معقولو څرګندونو له امله ورباندي کیدلي، دهغه د ناوړو څرګندونو سربیره، دایران حکومت د افغاني طرف دارانو له خوا هم په جوماتونو کي دایران درژیم تاداو اینبودونکي لمانځنه وکړه، ترڅو وښیي چي ایران په څومره سرسختانه اوزړورتیا سره په افغانستان کي دخپل سیاسي او فرهنګي نفوذ شتون ته پراختیا ورکوي.

دافغانستان په وړاندي دپاکستان او ایران د جګړي دوام زموږد یو شمیر هیواد والو له خوا، چي دهغوي دچوپړ اسباب ګرزي دتاءسف ځاي دي .

زړه پوړنوونکي کړني او راګښونکي شعارونه :

یو جهادي رهبر او اوس دپارلمان غړي، دایت الله خمیني په لمانځن غونډي کي وایي چي هغه یوازي په ایران پوري اړوند نه و، دټولو مسلمانانو له پاره کیدلاي شي چي یو لارښودوي.

دغسي څرګندوني زموږ له پاره نوي نه دي، ځکه کله چي دهغوي ملاتړي رسنۍ او أن داچي ملي متحده جبهي ته نږدي رسنۍ دافغاني مهاجرو د را ایستني په اړوند او دهغوي دتوکم پالني کړني دافغانانو په وړاندي جګړه دګاونډیانو په ملاتړ دوام لري .

که چیري دغه ښاغلي دغسي ونه وایي ، که چیري دتلویزیون یک دایران دسفیر دپرو پاګند له پاره زمینه برابره نه کړي، نو هغوی ملاتړ له لاسه ورکوي .

دکابل په غرب کي ، چي زیاتره یي هزارګان او ایت الله خمیني ورته مذهبي لارښود دي.

له هیڅ اړخه خمیني دافغانانو له پاره رهبر کیدلاي نه شي. یو بل وخت افغاني کمونستانو هم تر احمد خان او محمود ، نه د لینن او ستالین پرستش کاوه ، بالاخره پښیمانه شول.

یو ملي شاعر وایي:

لمر دي راخیژي پر لویو غرونو | بیټ نیکه وایي زما زامنو
سړي چي مري خوړ يي پخوا وي | ولس چي مري نښه يي داوي
پر بل مین شي ځان ځیني هیرشي | خواري او ذلت يي ځکه پخوا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام خميني په افغانستان کي دافغاني شيعه ګانو لخوا د تقليد مرجع په توګه نيولي کيږي، دامذهبي نه بلکي يو سياسي پروګرام دي. په ايران کي هم اوس پوښتنه کوي ، وايي سني يي که مسلمان ؟

جالبه داده چي دغه مراسم دداسي چاله خوا تنظيم کيږي، چي په ايران کي هزاره ګان له ياده باسي .

افغاني شيعه ګان دصدام دجګړي په وخت کي هم دتوپ دخولي شومه شول او په اوس کي بيا دسوريي جنګ ته تشويقوي. د ثورد انقلاب په حمايه روسيی بر بنده تيری هم خميني په څرګنده ونه غندي.

د ښاغلي خميني خبري او شعارونه په پاريس کي، د تبعيد په زمانه کي او دغه راز په قم کي دهغه له عمل سره زيات توپير لري. ايراني سنيان هلته هم تر فشار لاندي دي.

په ظاهرآ به يي يو شي ويل خو په عمل ،تصميم او پروګرام کي نور څه وه ، دشيعه او سني ديووالي خبري به يي کولي خو په عمل کي به يي سنيان له منځه وړل .

زموږ باور دادي چي خميني ديوه مستبد حکومت تاداو ايښودونکي و، چي دباچا پرځاي يي ولي فقيه کيناوه ، که چيري دخميني ځاي ناستي ښاغلي خامنه يي اختياراتو ته توجه وشي هيڅ تفاوت دخميني، حسيني مبارک او معمرالقذافي له حکومت سره نه لري. دامام صاحب حرکات دنازي هيتلر ته ورته دي. هره ديکتاتوري بده ده، مګر مذهبي ديکتاتور تر ټولو زلند او بي زړه سويه وي.

که چيري افغانان ديوه عادل حکومت او خلکو دحکومت غوښتونکي وي، دمذهب تر عنوان لاندي داستبداد مخه ونيسي ، دايران او پاکستان افراطي ايديولوژي ګانو پرځاي دي ټولنيز عقلاني سياست ته پريږدي .

وايي : دمصر د الحرام د ورځپاني مدير (حسن الهيکل)، چي دامام خميني ليدو ته ورغلي په اخير کي، چي تري راووت خبريالانو ته يي وويل : ما فکر کاوه چي امام يو اسلامي انقلاب کړيدي ، مګر دا په حقيقت کي يو شيعه انقلاب دي .

لينن غوښتل چي دنړی دکاريګرانو تر عنوان لاندي په نړۍ حکومت وکړي. امام غواړي چي دشيعه ايزم تر عنوان لاندي هم پر اسلامي نړۍ حاکم شي او دشيعه اقليت پر ټوله سنيي نړۍ باندي راحاکم کړي. سمه به داوي چي هرډول تفوق صرف نظر شي پردي ، چي (خدای يو، کلام يو، کعبه يوه او رسول يي يو دي)، يو پر بل په صداقت باور راشي، کيدای شي چي سره راټول شي او دي اصل ته پام وکړي. کوم فقهيي توپير چي په څوارلس پيړيو کي ندي حل شوي، اوس يي په ما څه؟؟ دزغم نه کار واخلي او مذهب دسياست وسيله نکړي. اسلام يوه عقيده ده، نه سياسي ايډيولوژي.

متاسفانه اوس لا هم اسلامي نړۍ پدي اور کي سوځي، کله ارامه شي او کله بيرته راتاوده شي.

ايراني فرهنګي يرغل پدي کچه ډير شويدي چي ان زموږ په ادبياتو او اصلاحاتو را ګډ شويدي او ورځ په ورځ نور هم داخليږي، با په شعوري ډول او يا په غير شعوري ډول مثلاً : موږ ځيني نومونه عربي درلودل، اوس غوښتل کيږي چي په ايراني لفتونو او نمونو بدل شي لکه : ولد په فرزند، مامور په کارمند، وکيل په نماينده، خانم په بانو، شمسي په خورشيدي، مکتب په مدرسه، محکمه په دادګاه، متعلم په امرزګار، جاده په خيابان، سرحد په مرز، ليليه په خوابګاه، قوماندان په فرمانده، خوانده په اوازخوان او داسي نور ، دا يو فرهنګي يرغل دي، دا لغتونه او نمونه موږ ته پردي دي.

يا مثلاً په شعوري، له دي کبله چي ايرانيان د ميرويس نيکه د نامه سره حساسيت لري، هيڅ وخت (ميرويس ميدان) نه وايي، هغه کوټه سنګي بولي، نو په قصد سره ددي يادول قابل د مجازات دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۳)

دکانونو درایستلو مخنیوی

یوه لویه ستونزه او ننګونه چي داقتصادي، ملي لويو پروژو په عملي کولو کي ددولت په وړاندي شتون لري، هغه دځينو استخباراتي کړيو اوازي دي، چي دهيواد په ځينو برخو کي دزورواکانو او جنګسالارانو له خوا په لاره کي اچول کيږي او داقتصادي پروژو په استخراج او تړون کي خنډ او ځنډ رامنځته کوي. که چيري ددولت ارګانونو له خوا يي اغيزمني او پريکړوني کړني ونه شي نو هيڅکله به په هيواد کي لويي اقتصادي پروژي په کارونه لويږي.

ديوي باوري سرچيني په حواله دکانونو وزارت يو ليک دملي امنيت دشورا په نامه استولي، چي دهيواد په شمال کي دتيلو او کاني توکو داستخراج په مخکي دسيمه ييزو او زور واکانو له خوا يي مخه نيول .

وروسته له هغه چي دکانونو دسکتور دوامداره جامع پرمختيا ليد لوري رامنځته شو، نو په تقنيني چارو کي په زړه پوري اصلاحات دنړيوالو تجربو په رڼا کي او دکانونو دستراتژيک اهميت دهيواد دعوايدو په زياتوالي کي ديوي کليدي اداري په توګه داقتصادي پرمختيا او له بهرنيو سرمايه ګذاريو له پاره رامنځته شو.

لکه چي پدي وروستيو کي ليدل کيږي دسيمي استخباراتي سازمانونه، دخپلو بريڅو له لاري داقتصادي ملي لويو پروژو داختلال له پاره متي رابدوهلي او ديروپاګند په لاره اچولو سره يي ددي پروژي له خنډونو سره مخامخ کوي.

سره له دي چي دافغانستان حکومت او دکانونو وزارت دمشرتابه پلاوي، ددغو استخباراتي شبکو ديرو پاګند څخه خبر دي او هغو ته يي اخطار ورکړي ، که چيري په شعوري اويا هم په لا شعوري او يا دڅا خبره ددښمنانو په ژرنده داوبو اچوني سره زموږ ملي ګټو ته ، چي يواځني سرچيني دځان دبساينې او دهيواد دمالي استقلال شميرل کيږي خپله موخه وګرزوی، نو دافغانستان دخلکو او حکومت په وړاندي به ځواب ورکونکي وي.

او اوس چي ددوو لويو پروژو (دحاجيګګ پروژه او دامو دريا دنفتي حوزي پروژه) په دي عبارت سره چي ګواکي دپروژو په تړون کي سياسي کړني او دغه تړونونه دهيواد په زيان دي او .... دسيمي داستخبارتو دپايڅوړو له خوا پروپاګند کيږي .

دغه استخباراتي کړۍ دهغو تعلقاتو او مناسباتو له مخي، چي په دولتي ارګانونو کي دلوړپوړو چارواکو سره لري او هغه مطبوعات، چي له بهر څخه يي ملاتړ کيږي خپلي پروپاګند تنظيموي.

په همدي ډول دپارلمان يو شمير غړي، چي دنوموړو پروژو په تخريب لاس پوري کوي او دامنيت شورا ورڅخه خبره ده دکانونو پروژي، چي دافغانستان ملي ګټي بلل کيږي او ددولت عوايد ، دزيربناوو جوړول خلکو ته دوامداره کسب برابرول ، دچاپيريال ساتنه او دکليو خلکو ته دجامع پرمختيا پروګرام په جوړولو کي ارزښتمن رول لري هغه تخريب کړي.

دغه ډول ديادوني وړ ده ، چي دحکومت له پلان سره سم چي امنيتي کمپنۍ اوس فعاليت نشي کولاي او حکومت هم تر اوسه دامنيت له له پاره لازم ترتيبات نه دي نيولي، چي له دغه فرصت څخه دسيمه ييزي جنايي کړۍ او په حکومت کي دنفوذ خاوندان د متشبثنو دازار لامل ګرزي ، چي دحکومت او متشبث ترمنځ بي باوري رامنځته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي له پاره چي دهيواد په تاريخ کي لومړي ځل دي، چي افغانستان ته دغه طلايي فرصت په لاس ورغلي، تر څو خپلي کاني منابعو ته پراختيا ورکړي، له نيکه مرغه چي دتړونونو په برخه کي يي روڼ والي او دملي او دهيواد لوړي ګټي په کي په پام کي نيول شويدي.

هيله ده چي دامنيت ملي شورا دامنيتي تدبيرونو په برخه کي پورته ذکر شويو موضوعاتو په اړوند ددسيسه بازانو دتعقيب او دوزيرانو شورا په وړاندي دبي حرمتي، چي ملي ګټو ته زيان رسوي دقانون سره سم مخه ونيسي تر څو دهغو سبوتاژونو مخه چي يو تاريخي فرصت رامنځته شوي ونيسي.

اکثر ليدل کيږي يا اوريدل کيږي، ځيني چارواکي خپله ډيره جزوي ګټه په درلودلو سره دولت او عامه ګټي ته ډير درونډ او ستر تاوان سبب شي. هر تاوان چي رسي دکور دننه خوا وي، لکه چي وايي کلا د دننې خوا خلاصيږي.

پدي برخه کي تر هر چا د واليانو رول اغيزمن دی، چي والي صاحبان د (واجب الاقرم او غير مسؤل) موقف نه راوزي. د ملت او حکومت تر منځ د (پل) موقف نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۴)

دقروغ دغونډيو غصب

دباوري سرچينو په حواله چي دملاخيلو ، کاکړو، کوچيانو دقروغ دغره دببرک دکلا په سيمه کي استوګنه ۇ، دکورونو په جوړولو يي شروع کړي وه او د عيدوخيلو کوچيانو له خوا يي مخه نيول کيده .

په دغه ضمن کي دکابل دلويديزو برخو استوګنو خلکو په نوموړي سيمه ادعا درلوده چي دجمهوري فرمان په اساس نوموړي سيمه هديري ته بيله شويده .

په داسي حال کي چي په نوموړي سيمه کي دسيلاو او اوبو دوتللو او ريګريشن تاسسيات تر سترګو کيږي، چي دمحمديه ښارګوټي له خوا سازماندهي کيږي ، او له هغو رسمي معلوماتو له مخي چي څيرونکو ډلي تر لاسه کړيدي دغه سيمه دبيلا بيلو دولتي ادارو ملکيت دي.

که څه هم دکوچيانو او دکابل دلويديزو سيمو داوسيدونکو تر منځ دجوړجاړي هڅي کيږي ،خو څه پايلي ته نه رسيږي ، او دکورنو په جوړولو شروع کوي .

بالاخره په ۲۲/۵/۱۳۸۹ کال کي دکابل دلويديزو سيمو خلک د محمد هاني، حاجي نوروز او يو شمير نورو په هڅوني سره په بيلونو، کلندونو او چوني په اچولو سره خط اندازي کوي او د مسجد دځاي پر سر شخړه راپورته کيږي او پر دولتي مځکو جګړه راپورته کيږي.

ترڅو په پايله کي دنوموړي سيمي خلک دکوچيانو په خيمو او کورنو بريد کوي او دکوچيانو شته غارت کوي او اور ورته اچوي او هزاره ګان نور هم د ډير شدت نه کار اخلي.

وروسته له هغه امنيتي ځواکونه نوموړي سيمه نيسي او کوچيان د دارالامان قصر ته وړي. خو دلويديزو سيمو اشوبګر دځانګړي پروګرام له مخي د ۶،۵،۳ او ۱۳ مي ناحيو سيمه تر تخريب لاندي راولي او ديو زيات شمير دکانونه تاراج او ورانوي.

په پايله کي يو پلاوي دجمهوري رياست دمقام له خوا ګمارل کيږي او محمد هاني ، حاجي نوروز او ټول شريکان يي تر توقيف لاندي نيول کيږي، او داچي په پايله کي څه وشول مالومه نه شوه . غصب په سراسري ډول دود ومونډي، مثلاً د دارلامان سيمه کي مځکه اوغونډی دحاجي محمد نبي خليلي ، داستاد خليلي ورور لاندي کړه. قرغه مځکي او غونډي وکيل ملا غيرت، دکابل ښاروالانو ، محمد انور جګدلک او روح الله امان په مرسته نمري کړه. دچمتلي دښت امان الله ګذر خطونه پکي کړه، يو اندازه استاد عبدالرسول سياف او دده وراره ممتاز اغا لاس پر کيښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۵)

دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني

دکابل چاپ دورځپانو له ډلي څخه یوي ورځپاڼي د (دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني) تر سرلیک لاندي یو مضمون خپور کړي چي لنډیز یي دادي :

امریکا ددي پرځاي چي یو پیاوړي دولت درامنځته کیدو او ټینګښت او اغیزمنتیا له پاره یي په افغانستان کي کار کړي واي، او له هغي ډلي څخه یي لکه دملي دفاع ، کورنیو چارو ، مالیي ، پوهني، او دکلیو دپرمختیا وزارتونه یي ځواکمن کړي واي او دیو واحد ملي دولت په اړوند یي کارکړي واي، او یالا اقل د خلکو دلیدلو له پاره یي دکرزي حکومت ته یي باور او مشروعیت ورکړي واي ، برعکس هیڅ یو داسي بنیادي او اغیزمنه کړنه یي تر سره نه کړه .

دغه راز امریکا له شلو کلونو چي د روس حکومت ماته وخوړه څه شي زده نکړل ،چي څه یي باید کړي واي، دیوه دموکراتیک ځواکمن دولت درامنځته کیدو مفکوره یي د فرهنګي او په ټولنه د مسلطو عناصرو دبدلیدو د کرنیزو او اقتصادي بنیادونو په اړوند دامریکا یوه فانتیزي وه، چي هیڅ تحلیلي او پلاني برنامه یي وروسته دحکومت دبدلیدو له پاره ،چي په افغانستان او عراق کي څه کړي واي نه درلودله.

په ملیونونو ډالره دامریکا او مرسته کوونکو هیوادونو له خوا افغانستان ته رادننه شول، په دغه اړوند چي څومره دغه پیسي حیف او میل شوي او دیو شمیر صلاحیت لرونکو افغانانو او بهرنیانو جیبونو ته ولاړي او دغه راز، چي په خپله امریکا او مسوولینو یي څومره په دغه فساد کي ګډون درلود او څومره مسوولیت لري او یا یي ورباندي سترګي پټي کړیدي او یا نه لیدلي او نه انګیرلي دي .

له یوي لسیزي څخه زیاته موده کي ۳۴۱ کمپنۍ او نړیوال غیر دولتي یا (آن جي او ګاني) په افغانستان کي جوړي او په فعالیت یي پیل وکړ، چي ملیونونه افغانۍ یي افغانستان ته راوړي او ددغه مرسته شویو پیسو زیاتره برخه دمعاشونو ، دکورونو دکرایي چي دمیاشتي له پنځو زور تر شپږو زرو دالرو پوري رسیدي. دامنیتي افسرانو او سربازانو دمعاشونو، دلوکسو موټرونو، دمشاورینو اونورو کارکوونکو په معاشو ولګیدي، او یوازي له پنځلس سلني کمي پیسي له دغو مرستو شویو پیسو څخه دافغانستان په پروژو کي مصرف شوي، چي په پایله کي افغانستان داقتصاد له رویه په خپلو پښو ونه دریده چي داقتصاد اساسي شاهرګونو ته نوي سا وروبښي.

په همدي ډول یوه لویه تیروتنه داوه چي سپیني ماڼي دخپلو سرتیرو دوتلو نیټه اعلان کړه ،چي دغه موضوع دطالبانو دسیاسي او جګړه ییز مورال دلوړیدو لامل شوه.

دغه راز په افغانستان کي د جګړي بریالیتوب له پاره په کار وه ،چي دوه دولتونه یاني افغانستان او امریکا دواړه په کي ګډون وکړي، خو دیوه له فساد څخه ډک هیواد چي له امریکا سره یي لږزیدلي اړیکي درلودي، دویم داچي پاکستان دطالبانو دولت په خپله غیږ کي ونیو او څو ځله دناټو داکمالاتو دلاري دبندیدو لامل شو.

پورتنۍ وړاندیز یا اعتراض پر ځای دی، هر څوک باید خپل کور پخپله جوړ کړي، دبل نه هیله اشتباه ده، البته کومه مرسته چي دپردو نه کیږي یا کوم امکانات چي د نورو څخه چمتو کیږي، د خپله وسه د هغه نه ګټه پورته کړي، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنوبي کوريا، جاپان او المان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۶)

لیوني سپي

د کابل په ښارکي کوڅه ډبه سپي دومره زيات شويدي، چي وروسته له ماښام څخه يي کابل ښاريان له ګڼو ستونزو سره مخامخ کړيدي . او ددولت هيڅ يوه اړوند اداره لکه کابل ښآروالي، د عامي روغتيا او دکرهنې وزارتونه ورته پام نه اړوي.

مور د بيلګي په توګه يوه مرينه، چي د خوړ لو له امله را منځه شويده رپوټ يي خپروو.

سيد نور آغا د سيد شير آغا زوی ادعا کوي، چي ورور يي سيد علي شاه په ۱۳۹۱/۳/۱۳ نيټه هغه مهال چي له دندي څخه د خپل کور په موخه روان و، دليوني سپي تر حملي لاندي راغي او ټپي شوي.

کله چي موضوع د اړوندو ادارو لخوا څيړل کيږي، داسي پايلي ته رسيږي چي د کابل ښاروالي او د عامي روغتيا وزارت د لايحي او طرز العمل له مخي په خپله دنده کي تعلل او غفلت کوي، چي دغه شان پيښي رامنځته کيږي.

ادعا کيږي، چي د محيطي روغيتا رياست رئيس امان الله حسيني خپله دنده نده اجراکړي او ددغه رياست نور کارکوونکي هر يو محمد سليم د عمر ګل زوی او عبدالحکيم د غلام شاه زوی هم ملزم ګڼل کيږي.

همدعه راز د کابل ښاروالي د تنظيف رئيس نثار احمد حبيبي، چي خپله دنده نه ده سرته رسولي اوپه خپل سر پرته له دي چي د محيطي روغيتا پلاوي حاضر وي سمي مواد (سترکنين) او د خوړو توکي مصرفوي، چي د هغه خوړو نه ناوړه ګټه پورته کوي.

نو دهغه الزام له مخي چي دقانون سره سم ور باندي لګول کيږي، توقيف او د شاروالي دوه تنه کارکوونکي احمد شاه دحسن زوی او مير احمد د پاينده محمد زوی او د محيطي روغتيا دوه تنه کارکوونکي تر نظارت لاندي نيول کيږي. دا کافي نده، دايو قتل دي، په پوره دقت بايد مطرح شي.

د کابل آسيا روغتون چي د نوموړي شخص له مريني سره تړاولري هم تر پوښتني لاندي راځي،مګر په نورو داسي پيښو کي ملزوم نه محکوميږي.

دکوڅو ډبو سپو کيسه آن دخلګو دشکايت پر بنا د بين المللي مډيا ته هم رسيږي، مګر مسؤلو کسانو سرپه ونه ګرځاوه.

دميزان پر اتمه کال ۱۳۹۰ د سهار دپنځو بجو د امريکا ږغ راديو هم خبرخپور کړ. موضوع ادارو ترمنځ ورکه ده. ښاروالی وايي چي سهمی مواد بي کيفيته دي، دروغتيا وزارت وايي، چي دښاروالی مامورين کومي غوښي چي بايد دا زهرجن مواد ورسره ګډ شي، تر سپو دمخه دښاروالی مامورين خپل ديګ په ګرموي. دپورتنيو ادارو تر څنګ دکورنيو چارو وزارت هم دنده لري، چي دولس امنيت وساتي، مګر دلته بي تفاوته يو مؤثر کلتور دي، چي وايي (به ما چي ؟؟) . مسؤله اداره معلومه نشوه. د غريب څوک پوښتنه نه کوي، څوک چي په زرهي کروزين کي ناست وي، ددي ستونزي پروا نکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۷)

لمرپه دوو ګوتو

د یوه باوري رپوټ په حواله، د کابل افغان د سوداګرۍ شرکت رئیس ښاغلی فرهاد، چي د پوهني وزارت د مسلکي او تخنیکي معینیت سره د خوړو د موادو قرارداد لري، د یوي اطلاعیي په ترڅ کي کشفي ارګانونو ته خبر ورکړي، چي د نوموړي معینیت د مالي امریت سر پرست ورڅخه پنځه زره دالره بډي غواړي، چي داکار دقراردادیانو او مامورینو تر منځ یو منل شوی دود دي، پوه نه یم چي داخلي ولي شکایت پورته شو؟ چی ددي شرکت نه د وزارت مامور الماس نومي رشوت غواړي، چي نوموړي ته د یوه مختلطه پلاوي له خوا پیسي په نښه کیږي او د وزیر محمد اکبر خان په سیمه کي نوموړي ته ورکول کیږي او باالفعل نیول کیږي.

الماس ادعاکوي چي د کابل افغان سوداګري شرکت رئیس سره څوکاله کیږي چي روابط لري، نو ما ورڅخه د پور په ډول اووه زره ډالر غوښتني و، چي نن یي ماته زنګ وواهه او پنځه زره ډالریي راکړل. هر مجرم باید یوه پلمه ولري. داسي کسان نو بیا پوره تجربه لري او دفرار لار سنجوي.

دفساد ابتدائه محکمي د خپلي (145) 1391/11/30 فیصلي له مخي الماس نومي ته برائت ورکوي او مشهود جرم ته هم پلمه راوړي او دمجرم دپاره دفرار لار لټوي، لمر په دوو ګتو پټوي، نو بل وخت به څوک دا جرئت وکړي، چي دپولیسو سره مرسته او یا شکایت وکړي. دلته به ارومرو، زر او زور لوبیدلي وي.

د محاکمو دا بي تفاوتي او بي مسؤولیتي د فساد ډیرښت دي. د فساد د مخنیوی د پاره پولیس او یا مفتیشین او بیا محاکمه ډیر لوی رول لري، مګر په موږ کي دا خلا ډیره څرګنده ده، چي دا دواړي اداري لړلي دي.

په امنیت ملي کی هم د استخدام د پاره یو فرمول جوړ شوی ؤ، چي د همدي اداره د درو تنو په تصدیق او تضمین یو څوک مقرر کیدای شوای. څرګنده ده چي په دی اداره کی تنها دا یو قوم او یوه سیمه برلاسه وه، نورو ته چانس لږ ؤ.

ددي وړي سیمي تر منځ نژدیوالي یو فاشست حرکت مضبوطه کړی جوړه شوی وه، چي شکایت نه اوریدل اداکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۸)

زورواکان او په ملیاردونو ډالر زیان !

د بي بي سي راډیو د ۲۰۱۳ کال ډسامبر د میاشتي په اتلسمه په خپل رپورټ کي، د افغانستان دروڼ والي دڅارونکي سازمان له خولي چي افغانستان د زورواکانو تر تصرف لاندي دي او داکار ددي سبب شویدي چي عادي خلکو ته په کال ملیاردونه ډالر زیان واړوي.

په نوموړي رپوټ کي څرګنده شویده، چي یو شمیر وزیران ، د ملي شورا غړي، والیان د پولیسو قومندانان، معینان د زور واکانو له ډلي څخه دي، چي موږ ورته په عامه ژبه بدماشان وایو.

همدي رپوټ پر بنا دغو زورمندانو د هیواد اقتصادي سیستم تر ولکي لاندي راوستلي. او دغه سازمان موندلي ده، چي دغو افرادو لوړ ساختماني قرار دادونه، د نفتي مواد او غذایي توکو واردول په خپل انحصار کي راوستي دي. او له حکومت څخه یي غوښتي ، چي د هیواد اقتصاد د نوموړو زورواکانو له منګلو څخه خلاص کړي.

دغه رپورټ چي ۳۷ پاڼو کي لیکل شوي د سوداګرو، اقتصادي متخصیصینو ، سیاستوالو سره په مرکوکي چي په کابل هرات، بلخ ،بامیان ننګرهار کي سرته رسیدلي جوړشویدي.

یما ترابي چي د افغانستان درونوالي د څار سازمان رئیس دي، په یوه خبري غونډه کي څرګنده کړه ، دغه افراد چي موږ سیاسي تصمیم نیونکي ورته وایو، دهغوي کورنۍ په بانکونو او لویو شرکتونوکي برخه لري چي خلک یي شاهدان دي.

زورمندان د کالیو او نفتي توکو د بیي په ټاکلوکي اساسي ونډه لري او په دغه برخه کي ددخالت له امله په کال کي ملیاردونه دالر خلګو ته زیان اړوي. یوه ساختماني پروژه د زور واکانو د امتیاز او حقه نه پشپړ کیږي.

نوموړي سازمان وایي چي زورواکان د شتو د پیداکولو له پاره په قانوني او غیر قانوني توګه او د بیلابیلو سوداګریو ته مخه کړیده .کله چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه خپلسري او ناوړوګټو د څو مافیائي کړیو لاس ته ولیدي ، کوم نوم چي افغان ولس په جهاد کي ګټلي و په دي وسیله یي د فساد پواسطه برباد کړ.

زورواکان دا نه پریږدي، چي لوړي بیي ټرونو نه هغه چاته پریږدي چي کمي سرمایي لري، په دغه رپوټ کي همداراز راغلي دي چي دولت دلوړي بیي قراردادونه او ساختماني چاري نوموړو زورواکانو ته وسپاري څکه ددوي په اند هغوي د اجرا توان یي لري.

په رپوټ کي زیاته شویده، چي زورواکانو خپلي شتمنۍ د نورو خپلوانو په نامه ثبت کړیدي دغه سازمان پیداکړیدي چي په ملیونو دالر دداسي افرادو په نامه ثبت شویدي چي عمرونه یي له اووه لسو کلونوهم کم دي.

دغه سازمان داهم لیکلي دي چي دغه ډول کارونو، ددولت جوړوني پربهیر ناوړه اغیزه کړیده او ددي باعث شویدي چي د خلګو باورپر دولت راکم شي او اقتصادي وده په ټپه و دریږي او دشتمنۍ کچه د هیواد په دننه کي راکمي شي.

دغه سازمان په پاي کي لیکلي دي، چي د هیواد اقتصاد د مجرمینو په منګلو کي لویدلي او هغوي له سیستماتیک او سازمان یافته نظامي ځواک څخه په ګټي اخیستني سره دشتمنۍ د راټو لولو او زیاتو لو ته پام اړولي دي. یو کم خائین اقلیت یو لوی مظلوم اکثریت ګروګان نیولي دي.

ټوله پدي پوه دي چي خائین او مفسد څوک دي، مګر دمحاکمي مجال یي نشته. قانون موجود دی، تطبیق یي دچا د وسه ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۹)

ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یي په برائت سره تمامه شوه

له هغه راهیئي چي بهرني ځواکونه چي زموږ هیوادونه راننوتلي ددي ترڅنګ چي اداري فساد زور اخیستني او د ښځه یي توکو سرلیکه او قاچاق هم ورسره یو ځاي شوي. نو د شتمنو خلکو د اولادونو تښتونو چي مخکي له دغو کلونو څخه یي به افغانستان کي سابقه نه درلوده هم زور واخیست.

د یوي باوري سر چیني درپوټ په حواله نقیب الله د نصر الله زوی، ۱۶ کلن او د کندهار اوسیدونکي چي ددوماشومانو په تښتوني تورن او د 1383 کال غوایي د میاشتي په اتمه په جلال اباد کي نیول شوي و د تحقیقاتو دوسیه د لومړي حوزي ابتدائیه محکمي ته د حکم له پاره اشتول شوي وه نو د نوموړي محکمي د 71 — 1386/8/19 حکم له مخي په شپاړش کال بند محکوم او د استیناف محکمي (13) 1387/1/12 حکم پر بنا شپاړش کاله بند تائید، مګر د تمیز محکمي د الزام کاپي دلایل د نه شتون له کبله بري الزمه وباله .

د عدالت یوه نمونه چي تحتانی محاکمو باید دا دلایل مدنظر نیولي وای:

1) تښتونه یا اختطاف یو معینه انګیزه لري، یعني سیاسي، اقتصادي او یا انتقام.
2) مخکني روابط باید موجود وي او مختطف باید تر تعقیب لاندي نیول شوي وي، نه چي په یو ساعت او یوه ورځ کي دا کار پای ته ورسیږي.
3) نقیب الله تر اتهام لاندي ؤ، چي دا دوه ماشومان یي په ډک سرویس کي اختطاف کړیدي.
4) د اختطافچي او ماشومانو تر منځ د ژبي او کلتور توپیر ؤ، د نقیب الله فارسي نه وه زده اوسن یي هم لوړ ؤ.
5) ددغو دلایلو سره، سره محکمي په ۱۶ کاله بند حکوم وکړ. عالمه دا دي قضاوت او عدالت.
6) نقیب الله متهم و کابل او جلال اباد ته دا لومړی ځل تګ ؤ، پدي ښارو کي یي بلدیت نه درلود. شواهد موجود وه چي نقیب الله د خپل پخواني استاد په بلنه جلال اباد ته ورغوښتل شوی ؤ.
7) د نقیب الله تذکري ته چي تر پیښي پخوا اخیستل شوی وه، اعتبار ورنکړل شو او پر سن یي تجدید نظر وشو.

وایي ګناه کاره خوشي کیدل بد ندي، نه یو بیګناه بندي کیدل.

پدي ډول به ډیر بي ګناه کسان د امرالله صالح په وخت کي په کلونو په زندان کي پراته وه. ښاغلي صالح قاطع ؤ، د محکمو په فیصلو کي یي هم مداخله او اعتراض کاوه، ښه مدیریت او دسیپلین یي درلود، د ګناهکار او بي ګناه تر منځ یي توبیر نه کاوه، د عدالت پروا یي نه درلودل. دده د توطیي نه ډیر کسان په ډار کي وه، د چا عرض او دلایل نه اوریدل کیدل.

د پنچشیرانو او پښتنو تر منځ د جهاد او بیا د طالبانو د وخت نه یو خاص مخالفتونه او دوښمنی وي، چي عمده دلیل به ممکن د حکمتیار او احمدشاه مسعود او بیا د مسعود او ملا محمد عمر تر منځ انګیري وي. دده په وخت کی پر ولسمشر کرزی دوه ځلي حملي وشوي، لومړي د ۸ ثور د جشن په رسم ګذشت کي د ترور حمله وشوه ، چي تلفات یي هم درلودل، دوهم ځل د لوي جرګی پر خیمه د راکټ وار ؤ، چي ددي بي کفایتي پر بنا د ملي امنیت دریاست نه لیري کړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۰)

دکور غل

لکه چي وايي ، چي کلا دننه خلاصيږي.

د ستري محکمي د کورني او بهرني دجرايمو په وړاندي، د مبارزي ديوان چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د مياشتي په نهمه نيټه د 1098 قضايي قرار له مخي قاري شير محمد درختي ګل زوی او مولوي محمد عالم د قطب الدين زوی، هر يو په اعدام محکوم شوي، قضيه يي داسي شروع کيږي.

په 1398/9/28 نيټه د سهار په شپږو او دير شو د قيقو، د کابل د هود خېلو په سيمه کي د ملي اردو د منسوبينو د ليږد په يوه موټر ځانمرګي بريد کيږي، چي له امله يي نوموړي موټر له منخه ځي او د ملي اردو دري تنه شهيدان او يو ولس تنه نور ډير زيات ټپي کيږي او په سيمه کي د خلکو ودانيوته هم زيات زيان اوړي.

ددغي پيښي په اړوند د ملي امنيت د اداري له خوا دوه تنه، دکمال ناصرد محمد يوسف زوی د موسهي اوسيدونکي او عاشق الله د غلام صديق زوی، دده سبز د ولسوالی دتره خيلو د کلي اوسيدونکي نيول کيږي. قضيه چي ډير اوږد بهير لري موږ يي لنډيز راخلو.

ثابيتيږي، چي نوموړي قضيه دقاري شير محمد او مولوي محمد عالم په مرسته سرته رسيږي.

د تحقيق په بهير کي په ډاګه کيږي، چي انتحاري واسکټ له مولوي سميع الله څخه مهاجر نومي کابل ته ليږدوي او داسي کيسه کوي، چي له انتحاري حملي څخه وروسته کله چي په پلچرخي کي خپلي مدرسي ته ستنيږي، د حميدالله په نامه د مدرسي مهتمم ورته وايي، چي الله ګل چي دده سبز اصلي اوسيدونکي دي او اوس د پلچرخي د ريګريشن په سيمه کي اوسيږي ،د ده سبز ولسوالي په ولسي جرګه کي استازي دي، ما ته راغي او ويي ويل، چي قاري شير محمد خبر کړي چي مدرسي ته رانه شي ځکه دولت ورباندي خبر شويدي، چي قاري شير محمد په دغه حمله کي لاس لري او کوشش کوي چي هغه ونيسي، او ماوروسته خپل تګ اوراتګ مدرسي ته قطع کړ.

وګوري چي انتحاري حملي د چاله خوا په لاره اچول کيږي او د چاله خوايي حمايت کيږي ؟ نو په پايله کي دي نتيجي ته رسيږو، د خلکو هغه تبصري پرځاي دي چي وايي: تروريستان او انتحاريان دهغه چاله خوا کابل ته راوړل کيږي چي چاروکي او موټريي نه تلاشي کيږي. دکور غل نه نيول کيږي، دا دلستوني ماران دي، دطالبانو او ياغلو او بدماشانو ساتل ، دحريفانو د وړولو دپاره وي او يا ځان په ساتي. يوازي الله ګل، چي ځان ته مجاهد وايي ندي، بلکي بايد ووايو چي په اوسني ټولنه کي دخائين او خادم توپير چندان نکيږي. نور هم شته، چي داسي ترتيبات لري.

مطلب په حاجي الله ګل مجاهد د چا زور ونه رسيد، ولي چي مصؤنيت پارماني لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۱)

زور حق دئ

راشد دين دتاج الدين زوی د احمد شاه مسعود اخښی په دوبۍ کي افغانۍ جنرال قونسل اصلي د پنجشير او سيدونکي د رحماني سره په يوه معامله کي لانجه لري.

راشد دين دکوم څه چي دی يي خپل حق بولي، له دي کبله چي تراوسه هيڅ چا بازخواست ندی کړي په زور لاس پوري کوي، همدا ده چي وايي:

حق زورندی بلکه زور حق دی.

تزويري وکالت نامه چي دغلام حيدر در حمت بيګ د زوی په نامه، چي ددوبي د قونسلګرۍ د کارمندانو هريوه زړګي د داراب زوی او.... جوړه شويده او د بهرينو چارو وزارت په ۴۴۸۹۰ ۲۱/۱۲/۱۳۸۹ شميره کي ثبت شويده اوله امله يي د احمد فواد رحماني يوه حويلي او ۲۷۵ جريبه ځمکه يي د بلخ ولايت د تاشقرغان په سيمه کي غصب کړي او سربيره پرهغي يي په ۱۳۸۹ کال د روژي د مياشتي په ۲۶ مه نيټه دهغه پر کرايي کور، چي په وزير اکبر خان مينه کي موقعيت د رلود له خپلو وسله والو سړ وسره حمله او په زور واکي سره يي دري عرادي زرهي موټر د کور ټول شيان او ميرمني دزيوراتو په ګډون له ځان سره وړي او سربيره پرهغي غوښتل چي په چک بوک جعلي سره د نوموړي له حساب څخه څلور مليونه امريکايي هم دالر وباسي خو د بانک د کارکونکو دپيسو ايستلو نه ممانعت کوي.

دادهغي عرض پاني متن دی، چي احمد فواد رحماني د جمهوري رياست مقام ته وړاندي کړي وه.

نو اوس قضاوت لوستونکو ته پريږ دو چي په هيواد کي د زورواکي او فساد له امله څومره خلک د خپل حق د تر لاسته کولو له پاره لالهانده دي. درحماني بازخواست چا ونه کړ، راشد دين زور او زر لري، ولي چي دشهيد احمد شاه مسعود اخښی بلل کيږي. داؤ د سپيني ورځي د زور استعمال ، چي عدالت ورته عاجز دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۲)

وسیله او واسطه

ترهغه وخته چي د يوه قوم مشران او ځيني چارواکي د اختلاس کوونکو او غلو ترشا ولاړوي، نو ايا اختلاس کوونکو ته څوک سزا ورکولاي شي؟ آيا له هغو څخه د دولت پيسي ځوک اخيستلاي شي؟

ځواب روښانه دي، نه هيڅکله به هم څوک سزا ورنشي کړاي او نه به هم د فساد، بډو، درغليو او اختلاس مخه ونيول شي، موږ غواړو چي د خپلي ادعا له پاره يوه بيلګه وړاندي کړو.

حاجي نعيم کوچی اود کوچيانو وکيلان او د کوچيانو د چارو رئيس ښاغلي غورځنګ کوچي، له ولسمشر څخه غواړي چي د عبدالقدوس د عبدالصمد زوی چي د خوست ولايت د افغانستان بانک خزانه دار او ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی يي اختلاس کړيدي، د هغه نغدي جزا وبښي.

نوموړي خزانه دار دستري محکمي د عامه امنيت ديوان د 273-25/2/1391 له وروستي فيصلي سره سم ۵ کاله او يوه مياشت حبس او رد مال محکوم شو.

علي شا داکبر علي زوی چي محاسبي د مديرله مړيني څخه وروسته، د خوست بانک کي د محاسبي د مدير په توګه مقررېږي، وروسته له څيړني دي پايلي ته رسيږي او ولايت مقام ته خبر ورکوي، چي په بانک کي پيسي کمي دي .

وروسته څرګنديږي چي ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی ورکي شويدي. د هغه د معادلو پيسو دور کړي په سزا محکوميږي، چي وروسته بيا 57 ميليونه بانک ته سپاري.

روي او رويداري زموږ هيواد کي ډير رواج او دود دي او تردي عنوان لاندي (خيردي خيردي) . او که دي په خوله ونکړه بيا درسره مخالفت کوي او عقده اخلي. کوم کار دي، چي پدي کي به واسطه مداخله ونکړي ؟؟ واسطه او رشوت عين رول لري، چي قضيه د انحراف خوا ته وړي او واسطه يي قانوني ممانعت لري ،اما څوک دی چي مخه يي و نيسي؟.
داسي مثالونه ډير دي، چی واسطه پکي کاري واقع کيږي.

اما په هر صورت په قاچاق او اختلاس کی تر نورو جرمو نه واسطه ډير ليدل کيږي، ممکن علت يي هم دا وي چي پيسی پکی سته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۳)

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل

د کليو پرمختيا او بيا رغاوني وزارت د همبستګي برنامي لومړي GTZ موسسي او بيا وروسته له Maxwell Stamp موسسي سره د برنامي له پاره د مالي چارو د اجرا دپاره د سيد شفيق الله (سادات هوفياني) صرافي سر۲۰۰۹/۹/۱۴ دپکتيکا ولايت ته د همبستګي د برنامي د پيسو ليږد تړون لاسليک کړ.

په داسي حال کي چي دنوموړي پروګرام د پيسو ليږد، نورو ولايتونو ته د بانک لخوا تر سره کيده خو دناامني له امله چي عنوان کيدي نوموړي ولايت ته د صرافي لخوا ليږدول کيدي، د همبستګي برنامي د قرار دادي صرافي له لاري شوراګانو ته پيسي دورکړي امر صادر کيدي، ولي چي بانک لا فعاله نه ؤ.

قراردادي به پيسي د همکارو موسسو (برک واريب) په حضور کي، شوار اګانو ته ورکولي او د ولايتي شورا لخوا به يي تصديق کيدي.

وروسته به يي سند کابل ته راليږه او دهغه له رويه به د صراف په خرڅ معامله کيدي، چي ددغه تړون له مخي کابو ۱۴۷۳۳۷۹۶۷ افغانی د سيد شفيق الله (سادات هوفيايي) صرافي ته ورکړي وي، چي شوراګانو ته يي ورکړي، خو عملاً دغه پيسي شوراګانو ته ورکړل شوي نه دي.

وزارت د (۱۸۶۶۱) ليک ۱۳۹۱/۳/۲۴ پکتيکا ته خبر او هدايت ورکړي.

د کليو د پرمختيا وزارت وروسته له ډيرو بحثونو سره، صرافي ديته اړ ايستله چي ۳۶ ميليونه افغانی شوراګانو ته ورکړي خو صرافي شپږ مليونه شوراګانو ته ورکړي او د نورو پيسو له ورکړي يي انکار وکړ او د يوي عريضي په ترڅ کي (۶۰۵۲۱۲۴) افغانيو د پيسو غوښتنه کوي.

لنډه داچي تر اوسه دنوموړي تړون د ګدونوالو له خوا تيري او بيري شوي خدای ته به مالومي وي ، نو په پای کي وايو چي عجيب تړون ا و عجيبه ويشنه (هغي ګتي چي دسرمايي سر يي وخوړه)

اصلی مطلب دادي چي د کليو د پراختيا وزارت بي مسوليته او بي تضمينه ۳ مليونه دالر ه ونوموړي صراف ته ورکړي هغه وخوړي، نور څه پلاس رانه غلل، فقط احسان ضيا وزير پر بر طرف شو، چي اوس په جدي ډول د اپوزيستون په کتارکي ودريد.

هر څوک چي د مقام نه ليري شي ، پروپاګند، تخريب کوي او اپوزسيون شي.

دښاغلي محمد ياسين عثمانی کيسه کوم، چي د امريکا د سفارت په يو ميلمستيا کي د ډيرو پخوانيو لوړپوړو چارواکو د ولمشر کرزی نه شکايت او بد ويل. سفير زما نه و پوښتل ، چي ته ولي څه نه وايي: ما ورته وويل چي (زه هم کله چي برطرفه سم بيا به شکايت کوم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۴)

نورستان او د غنمو ویش

ټول په دې ټينګ باور لري، ترهغه وخته چې دولت د فساد له منځه وړلو له پاره ټينګ هوډ او پوره توان ونه لري ، نو هيواد به مو د فساد د نړيوال لړليک په سرکي ځاي ولري. او هيڅکله به هم د يادوني وړ لاسته راوړني ونه لري.

مرستيال صاحب عبدالکريم خليلي د ۶۵۵۰ ـــ ۱۷,۱۰,۹۲ په امر يو پلاوي نورستان ته حرکت وکړ.

نورستان چي يوه غرنۍ او ځنګلي سيمه ده، نو دولتي چارواکوپه ۱۳۹۲ کال کي وپتيله چي د نوموړي ولايت ته ۳۰۰۰ ټنه غنم واستوي، تر څو مستحقو کسانو ته وويشل شي .

وروسته له هغه چي د نوموړو د غنمو د نه ويشلو په اړوند ګو نګسي راپور ته شوي، نو د افغانستان د جمهور رئيس ددويم مرستيال له خوا يو لوړ رتبه پلاوی د کرني او مالدارۍ د اداري مرستيال په مشرۍ نورستان ته سفر وکړ، تر څو د نوموړو غنمود ويش څرنګوالی وڅيړي.

نوموړي پلاوی په نورستان کي د هغه ځاي والي محمد تميم نورستاني او دمشرتابه پلاوی سره غونډه کوي او له والي څخه غوښتنه کوي، چي د نوموړوغنمو د ويش په اړوند معلومات ورکړي، هغه ورته وويل: چي که نوموړي غنم کار د غذا په مقابل کي ورکړل شي دا به ښه وي.

له کابل څخه ورغلي پلاوي له والي څخه پوښتنه وکړه، چي دغه غنم څه وخت چيري او چاته توزيع شويدي او ويشل يي په کومه مرحله کي قرار لري؟

په دي اړه د نورستان د بيړنيو مرستو رئيس داسي مالومات ورکړل:

نوموړو غنمو يوه اندازه د کنړ، لغمان په ذخيره ځايونو کي ځای پرځای شوي ، وروسته به وليږدول شي. په داسي حال کي چي اندازه يي مالومه نه وه.

لنډه دا پرته له دي چي کوم پلاوي د نوموړو غنمو ذخيره کولو او يا ويشلو په برخه کي نظارت وکړي. ضد او نقيض خبري کوي.

وايي چي ۲۴۰ ټنه پارون ته ليږل شوي، چي ۱۴۰ ټنه يي ويشل شوي ، سل ټنه يي په ګدام کي دي ، ۲۰۳ ټنه يي د نورګرام ولسوالی ته رسيدلي ، ۳۹۰ ټنه وايګل دري ته ليږل شوي او ۸۴ ټنه نور يي هم وروليږل شي .

د محلي شورا رئيس انور خان ۲۲۲ ټنو ويشل تائيد کړل. لنډه دا چي ځينو خلکو د نوموړو غنمو د حيف وميل، چي په لغمان او کنړ کي پلورل شويدي ادعا وکړه او په پای کي داسي ارزونه وشوه ،چي په لغمان کي له ۱۲۶۲ ټنو څخه ۱۲۲۷ پاتي دي ، په کنړ کي له ۱۴۰۰ ټنو څخه ۵۳۱ ټنه ، په نورستان کي د ۶۰ ټنو څخه ۵۰ او په ننګرهار کي ۱۷۰ ټنه پاتي دي.

نور په هر ترتيب چي وه يو څه ويشل شوي او نور پلورل شوي او حيف وميل شويدي.

داوه د ۳۰۰۰ ټنو غنمو رپوټ چي ښکاره په کي دفساد حقايق څرګند دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعجب دادي ، هغه مرسته چي د منتها محتاجانو سره کيږي، دمحتجانو داحتياج او اسحقاق نه خورد او برد کيږي، نو خدای به پردي قوم څنگه ورحميږي ؟

زورواکان د زورور حق نه خوري او نه يي خوړه لای شي، يوازي غريبان د داسي اعمالو قرباني دي. دلته هم لکه په نورو ځايو کي حيف او ميل شول.

محمد عمر دشورای محلي غړی د غنمو د تسليمدو نه انکار کوي،عبدالغفور د ولايتي شورا غړی هم غنم حيف و ميل او خرڅ کړيدي، قاضي جمعه هم خپل حق غنم خرڅ او چور کړه، اداري رئيس هم بي برخي ندي پاته شوی. کوم ولسوالانو چي غنم اخيستي ؤ، هيڅ حساب ته حاضر نشول. پدي برخه کي محترم دايم کاکړ، دحوادثو دمبارزي رئيس هم بي کفايته دسم مديريت خاوند ندي.

حکومت او يا د حوادثو دمبارزي رياست هم دغنمو دانتقال تدبير نه ؤ نيولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۵)

دسردار محمد داؤد خان روغتون

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۰ کال دوړي دمياشتي ددرويشتمي نيټي په ګڼه کي دوال ستريت ژورنال دورځپاڼي له قوله : له داسي جدي اوټکان ورکوونکي موضوع څخه پرده پورته کړه ، چي سردار محمد داؤد په روغتون کي فساد او غفلت ددي لامل شويدي چي يو شمير ټپيان خپل ژوند له لاسه ورکړي.

اودغه کار دوسله والو ځواکو دسرقوماندانې ، دملي دفاع وزارت چارواکو او دغه راز ډاکټرانو او نرسانودروغتون دخجالت ځاي دي ، چي په دغه کار سره ددي هيواد له قهرمانانو سره کيږي

دسرقومندان اعلي په توګه جمهور رئيس ته ښايي، چي په دغه برخه کي څيړنه وکړي او هغه کسان چي دغه خيانت يي کړي سزا ورکړي.

امريکايي مامورينو چي په دغه روغتون کي کار کوي ميندلي وه، چي دورځي په لسهاوو ټپي سرتيري دساده عفو نت او آن داچي دلوږي له لاسه مري ، ځکه يو شمير بدي خوړونکي ډاکټران او نرسان دروغتيايي مراقبتونو او غذا له له پاره له هغوي څخه بډي غواړي .

ديوه امريکايي له قوله ويل شويدي، چي يوزيات شمير ناروغان خوار ځواکه شويدي او موږ خپلي لاسته راوړني دملي دفاع وزارت ته رپوټ ورکړي، خو هيڅ کړنه يي دکارونو دسمون له له پاره ونکړه، په ۲۰۰۸ کال دناټو روزنيزي برخي وليکل، چي يو شمير ډاکټران ادعا کوي چي دروغتون چارواکي ناروغانو ته تقلبي مورفين ورکوي او په ډاګه شوه چي امريکايي اصلي دوا بدليږي . دا هغه کسان دي چي د هيواد د امنيت او دفاع د پاره قرباني ورکوي.

ددغو کړونو په وړاندي جنرال احمد ضيا يفتلي، چي له لوړپوړو چارواکو سره تړاو لري ددي بدبختی لامل دي.

داسي رپوټونه هم ترلاسه شول چي دټپيانو ټپونه چنجي کړي ؤ او دهغو ټپيانو، چي بدن يو غړی يي پري شوي و نرسانو او ډاکټرانو هغه دلاس مينځلو ځاي ته دوړلو څخه ډډه کوله، چي له امله يي څلور تنه ناروغان هلاک شول .

کله چي امريکايي جنرال کالد له عبدالرحيم وردګ سره وليدل هغه يي اړ کړ چي ديفتلي په نيولو کي او دکار دڅرنګوالي په څيړنه کي شروع وکړي.

وايي جنرال وردګ ښه لايق او ډير پيڅ ؤ، مګر اداره يي کمزوري وه.

خو دبيا بيا ټينګار له امله يي ځواب ورنه کړ، يو تن امريکايي چي دنوموړي په پلټنو کي ګډون درلود ويلي دي چي جنرال وردګ اعتراف ورکړ، چي له يفتلي څخه پوښتني ستونزمني دي ځکه نوموړي ډيري سياسي اړيکي لري او د رباني بچه خوانده دی .

په دغه روغتون کي داسي رپوټونه تر لاسه شول چي يوه ناروغ دمسکن ټابليت غوښتنه کړي وه او دروغتون دمنتظم له خوا يي په مخ سوک خوړلي وو.

يو پوليس چي تاج الدين نوميده په څلويښتو ورځو کي شل کيلو وزن له لاسه ورکړي ؤ او دي ته ورته نوري کيسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملي دفاع وزارت ډير پرسيدلي تشکيل لري، داستخباراتو اوتفتيش په نامه لوی،لوی رياستونه لري، په سر کي يي جنرالان قرار لري، چي ډيری غټی،غټی خيټي لري، مگر همت يي کوچنی دي. پر خپلو افرادو او سربازانو زړه سوی نلري، خدايه رحم وکړی.

آن دغه افشا گري چي په ملي او بين المللي ورځپاڼو کي خپره شوه، چا جدي ونه نيول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۲۶)

لوړپوړي چارواکي به هيڅکله دعدالت ميز ته راکش نه شي

دسخن جديد ورځپاڼي په خپله د ۱۳۹۰ کال دتلي دمياشتي په اووه ويشتمه نيټه په يوه تحليلي مطلب کي، چي د ضيا دانش له خوا يي څيړنه شويده ليکلي چي موږ يي لنډيز را اخلو .

په دغه مقاله کي اداري فساد او هغه هم ددولت دلوړپوړو چارواکو له خوا په کي څيړل شويدي چي وايي له اداري فساد سره دمبارزي عالي اداري اعلان کړيدي، چي دغي اداري دلوړ پوړو اشخاصو چي په اداري فساد کي لاس لري يو لست جوړکړي او هغه به په ډاګه کړي.

په داسي حال کي چي دلوړ پوړو چارواکو دمحاکمي له پاره ځانګړي محکمه هم جوړه شوه ، خو په خواشينی سره، چي تراوسه هيڅ يو لوړپوړي چارواکي محاکمه نه شو . او يو شمير هغه چارواکي چي نومونه يي په رسنيو کي واخيستل شول اوس په بهر کي په هوسا ډول ژوند کوي .

په وروستي لسيزه کي کله چي علي احمد جلالي دکورنيو چارو وزير ؤ، ژمنه کړي وه چي دهغو لوړپوړو چارواکو نومونه په ډاګه کړي، چي دمخدرو په قاچاق کي لاس لري، خو کلونه تيرشول او دغه کار ونه شو .

دلوړ پوړو چارواکو دفساد په اړوند دمبارزي په لار کي دغه ستونزي شتون لري .

1. نه ژمن سياستوال : دجګړي په څو لسيزو کي سياستوالو دځواک اوسياست په بهير کي په بيلا بيلو ډولونو باندي اخلاقي پولي وراني کړي، شخصي ګټي يي له ملي ګټو او مصلحتونو څخه قربان کړي.

په هغه ټولنه کي چي سياست له اخلاق څخه پرته شکل نيسي نوپه اساني سره ليدل کيږي ، چي خلک دسياستوالو په نظر کي څه شي نه دي، پرته له رعيت څخه چي په بيلابيلو ډولونو سره دهغوي له حال شتو اوځان څخه يي دخپلي بقا له له پاره کار اخلي .

2. له فساد سره په مبارزه کي صداقت شتون نه لري: په اوس وخت کي ددولت تيرو کارناموته په کتلوسره هيڅوک باورنشي کولاي، چي له فساد سره دقوي مبارزي هوډ شته .

3. ددولت مصلحتي جوړښت : په دولت کي دننه بيلا بيل دواک کړۍ شتون ، چي په واقعي توګه دقدرت واګي په لاس کي لري ، خو ددولت تر سيوري لاندي خپل شتون ته دوام ورکوي، او مرکزي دولت دخپلي بقا له له پاره په ښکاره توګه باج ورکوي.

4. ناوړي ګټي اخيستل: همدارنګه جګړه د ځينو له پاره سياسي او مالي ګټه لري او اداري فساد هم دغو کسانو ته دناوړي ګټي زمينه برابروي، داسي کسان شتون لري چي دغي پديدي ته ديوي پروژي په سترګه ګوري، چي دغه موضوع دزيات سياسي او مالي شتو لامل ګرزي .

دفساد سوري او چيغي ټول وهي، اما نوم نه اخيستل کيږی او څوک محکمي ته نه راکشيږي، چي دنورو عبرت شي. داسوري او چيغي مفسدين جدي نه نيسي او خپل کار ته دوام ورکوي. آن هغه کسان چي پخپله تر ټولو لړلي دي، تر ټولو لوړي چيغي وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۷)

دبریښنا په ریاست کي ناوړه ګټه

دبریښنا ریاست په تصدي کي دواک څخه دناوړي ګټي اخیستني یوه قضیه چي تور یي پر:

1. محمد طاهر دامیر محمد زوی دبریښنا دتصدي ریاست مرستیال
2. امر الدین دشیرګل زوی دخدماتو مدیر
3. امرالله دسلطان عزیز زوی دتهیي مدیر
4. سید محمد دخلیل الرحمن زوی داوبو او انرژي دوزارت دتفتیش غړي
5. نجیب الله دغلام رباني زوی دبریښنا موسسي دتخنیک غړي
6. عبدالصبور دمیرزا احمد زوی د بریښنا موسسي دمحاسبي غړي
7. عبدالواسیع دعبدالمجید زوی دخدماتو دمدیریت غړي او دخریداري پلاوي
8. محمد علم دمحمد عالم زوی دبریښنا موسسي غړي او دخریداري پلاوي
9. محمد همایون دمحمد طاهر زوی دپلان غړي او دخریداري پلاوي
10. محمد اکبر بارک زي دغلام حیدر زوی داوبو او انرژي وزارت مرستیال
11. غلام رباني د محمد یوسف زوی دبریښنا موسسي رئیس.

په رپوټ کي راغلي، چي په ۱۳۸۵ کال کي څرګندیږي، چي دبریښنا دتجهیزاتو دپیرودلو په برخه کي د ۴۹ حوالو په ترخ کي د ۱۱۱۹۱۴۲۱۱۲۹ افغانیو په ارزښت پرته له اعلان او قرار داد پیرودني شویدي . د تدارکاتو قانون نه مراعات کیږي ، چي دااداري فساد داستیناف محکمي ته ځي په خپل ۵۴ ۱۱/ ۳/ ۱۳۹۰ فیصله کي دابتدائیه محکمه په برائت تائیدوي، مګر دخدای په فضل په پاي کي قضیه ستري محکمي عامه دیوان ته رجعت ورکول کیږي، چي هغه د ۲/ ۶/ ۱۳۹۰ قضایي غونډه کي دنوموړو محکمو حکم ردوي او د عادلانه پریکړه هیله کوي. وکتل شي، چي څه به وشي. که مفسد غرض نه وي، ولي د تدارکاتو قانون نه مراعاتیږي ؟

پدي خریداري کي په تعجب ډول کومه نرخ ګیري چي کیږي دبرق د سامان نرخ دیو قصاب نه هم اخیستل شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۸)

د یویشتمي پیرۍ په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلگه

دیویشتمي پیړي په لومړي لسیزه کي دنورو سازمان یافته جرمونو تر څنګ، زورواکانو او په لویو لارو کي دپرتو امنیتي پوستو له خوا په غیر قانوني او خپل سري سره دسوداګرۍ توکو او په ځانګړي ډول د خوراکي توکو دلیږدولو موټرو څخه په زور پیسي اخیستل یوه لویه ستونزه وه، چي لاهم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو لړي روانه ده . ددي نمونه په هر ولایت کي لیدل کیږي.

که څه هم په دغه اړوند دجمهوري ریاست په خپل ۷۶۲ ـــ ۲/۷/ ۱۳۸۷ حکم کي په لویو لارو کي دغیر قانوني پیسو داخیستلو دمخنیوي له پاره اړوندو ارگانونو ته سپارښتنه وشوه، خو بیا هم ددغو غیرقانوني پیسو اخیستلو مخه ونه نیول شوه، چي دغه کار ددي لامل شوي چي دخوراکي توکو دبیي په زیاتوالي کي خورا ناوړه اغیزه وکړي.

سربیره پردي چي څو ځله موټر چلونکو په دغه اړوند لاریونونه وکړل ، خو دمخنیوي په چاره کي کومه اغیزمنه کړنه ونه شوه ، او لاهم خپلسریو لړۍ روانه ده او داړوندو ادارو مسولینو ددي جوګه نه دي چي ددغو خپلسریو مخه ونیسي . ددي پاکټونه زغم کیږي، خساره بیچاره غریبان وړي. همدا سبب دي، چي گمرکات په تاوان کي دي. ولي چي شهر بي پرسان دي.

دمالو راوړونکي ډیر وخت دوه ځلي محصول ورکولو ته اړشوي وه. دا پیسي به کله د بازسازي په نامه او کله د اعاني په توګه ټولیدلي. دا کرني په سرحدي ولایاتو کي دود وي. په کندهار کي گل اغا شیرزی، په ننگرهار کي د حاجي قدیر کورنۍ ، عبدالکریم بهراوي په نیمروز او هرات کي جنرال محمد اسمعیل خان لخوا کړنه وه ، چي عملي کیدل.

د فساد بله نمونه په ساختماني قراردادو کي دا وه ، چي قرارداد یو پر بل په ټیټه بیه خرڅیدي. باالاخره به په وروسته کي یو بي کیفیته پروژه پاته شول. هر قراردادي به خپله مفت او هوایي گټه تر لاسه او ورک به شو. لار به ورکه شوه چي حکومت په چا پسي ورمنډي کړي. مثلاً که یو تعمیر پر معیارو برابر ، مسلکي او فني ارزښت په یو میلون دالره قرارداد وشو، بل ته به یي ۸ لکه ، هغه به وبل ته په ۵ لکه ، بالاخره د توان په اندازه به یو پر بل خرڅیدي. په اخر کي به اصل پروژه د هغه اخیري او کښته په ارزش بي کیفیته جوړه شوه، چي یو یا دوه کاله وروسته به خرابه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۹)

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب

که له یوي خوا دزوراکانو له خوا دولتي ځمکي او شخصي ځمکي غصب کیږي، خو کله ناکله دولتي ادانو له خوا هم دخلکو ملکیت ته ملا تړي چي د بیلګي رپوټ یي وړاندي کوو:

عبدالروف مقصودي خپله عرض پانه دجمهوري ریاست دلومړي مرسیتال حضور ته وړاندي کوي، چي د ۴۹۷ املاکي قبالي له مخي زما ۳۵ جریبه مځکه دبریښنا دتخنیکي اداري له خوا داساسي قانون د ۴۰ مي مادي پرخلاف غصب او تر اوسه یي ماته نه سپاري .

دجمهوري ریاست دمقام لومړي مرستیال داساسي قانون د ۴۰ مادي پربنا خپل حکم، دعدلیي وزارت په نامه صادروي او دعدلیي وزارت دمرستیال ښاغلي هاشمزي په خپل ۱۵/ ۱/ ۱۳۸۶ نیټه حکم کي ددولت دقضایاوو ریاست ته دموضوع سپیناوي حکم کوي، ولي بیا هم موضوع فیصلي ته نه رسیږي او ددولتي اړوندو ادارو دیوه اوږده بیروکراسي په لومو کي راښکیل کیږي.

او دڅو هیأتو دقرار له مخي دمقصودي د ملکیت حق تثبیت دي، مګر دا چي د بریښنا او اوبو وزارت مامورینو دیو قرارداد د غیر قانوني پر بنا یو چا ته په کرایه او اجاره ورکړیده، (اورمرو به شخصي ګټي) هم مطرح وي. واصلي مالک ته د تسلیمیدو نه ډډه کوي. هغه متل دي، چي وایي، دایي قباله په چا یي مني.

البته د وزیر صاحب محمد اسمعیل خان علاقه هم د نظره نشو اچولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۰)

دنفتو شرکت په نامه يوه جالبه درغلي

دکابل بانک دتصفيي اداري د ۱۳۹۳ کال دوري دمياشتي په پنځمه نيټه دخپل ۲۱ ،۱۴ ګڼه مکتوب کي چي دمالي منازعاتو دحل د کميسيون په نامه صادر شويدي، يو ريوټ په لاس راغلي دي چي لاندي يي خپروو:

دکابل بانک دتفصيي اداري په پورتني ليک کي ليکلي دي، چي دکابل دنفتو شرکت دکابل بانک دلويو پوروړو څخه شميرل کيږي.

هغه اسناد چي دکابل بانک له محاسبوي سيستم څخه په لاس راغلي دي په کي ليکل شوي، چي دکابل بانک دکريدت دفتر له مسوولينو له خوا ۲۱۴۵۹۱۹۹,۴۳ دالره د ۲۰۱۰ کال داګست مياشتي په ۳۱ مه دلسو حسابونو دپور خبر ورکړل شويدي .

چي له دغي جملي پيسو څخه ۱۱۵۸۰۵۸۹,۰۶ دالره اصلي پور او ۹۸۷۸۶۱۰,۳۷ دالره يي ټکټانه ده ، جالبه خو داده، چي هيڅ يوه شخصي ددغه شرکت مسووليت ته غاړه نه ږدي چي له همدي امله دکابل بانک نوموړي پور اداکول بي پايلي پاتي دي.

دکابل بانک دتصفيي اداري د موضوع دڅيړلو او مالومولو په اړوند په خپل ۱۲۸۶ ــ ۲۰۹۹ ـ ۷/ ۱/ ۱۳۹۱ شميري ليک کي د سوداګري او صنايعو وزارت ته ليکلي، چي د ۱۰۱۴۱ شميري جواز، چي دکابل نفت دشرکت پوري تړاو لري مالومات ورکړي چي داساسنامي له رويه يي محمد اسمعيل غضنفر ۳۰,۵ سلنه سهم ، خالد دنور محمد زوی چي دعطامحمد نور ورور دي ۲۵ سلنه سهم کمال الدين نبي زاده دغلام نبي زوی ۱۴ سلنه سهم، دسهمدارنو په نامه پيژندلي دي چي دغه موضوع دمالي منازعاتو دحل دکميسيون له خوا هم تعقيب شويده .

خو اکثريت دغه سهمداران وايي، چي لاسليک او دګوتي نښه يي دشرکت په اساسنامه کي شتون نه لري، نوموړي اساسنامه او جواز په درغلی سره جوړشويدي .

دمالي منازعاتو کميسيون په پايله کي پريکړه کړيده چي محمد اسمعيل غضنفر دي دوه مليونه دالره کابل بانک ته ورکړي.

دکابل نفت شرکت اساسنامي او جواز ته په کتو سره چي په درغلي توګه جوړشويدي.

کارپيژاندي په دي باور دي که چيري غضنفر دغه پيسي کابل بانک ته ورکړي، خو يو څه درد به يي دوا شي او که نه نو کابل بانک بله چاره نه لري پرته له دي چي نوموړي پيسي په زکات کي حساب کړي او يا دعوا و محکمي ته راجع کړي، چي کلونه به ونيسي. خو پيسي د بانکه وتلي، مګر پوره وړي معلوم ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۱)

دکرومایت د ډبرو استخراج

په هیواد کي دکانونو دغیر قانوني استخراج یوه هغه ستونزه ده، چي زورواکي له هغوي څخه ناوړه او شخصي ګټه پورته کوي ، ددغو کانونو په ډله کي هم دکرومایت دډبرو استخراج دي چي له قانون سره سم یي تړون نه دي شوي او له امله یي په غیر فني ډول ایستني دوام لري اود دولت عوایدو ته خورا زیات زیان اړوي.

دافغان کرومایت ګروپ کمپنۍ، چي ۱۲۰۰۵ جواز لرونکي ده دیوه لیک په ترڅ کي دقانون دتنفیذ ارګانونو ته دیوه لیک په ترڅ کي لیکلي دي، چي په ۳۱/۵/۱۳۸۷ نیټه یي دمیدان وردګو دبادام په سیمه کي دکرومایت دډبرو داوطلبي په غونډه کي ګډون کړي او خپل پروپوزل یي وړاندي کړیدي.

وروسته له لومړي بررسي څخه دکانونو وزارت له خوا (میتال ویکي مینک) کمپنۍ لومړي او (افغان کرومایت) کمپنۍ دداوطلبي دویم وړونکي و پیژندل شوه .

وروسته مالومه شوه چي دخوست دکرومایت کان، دعبدالکریم په نامه یو شخص په اختیار کي لري چي له دووکلونو راهیسي دکرومایت په استخراج او هغه هم په ډیره ټیټه بیه لاس پوري کوي.

چي تر اوسه په دغه برخه کي قانوني کړني نه دي شوي او نه یي هم دولت ته پیسي ورکړیدي او وایي چي امنیت نشته او ټولي را ایستني په غیر قانوني توګه او دولت ته له عوایدو پرته دوام لري.

اوس دغه کمپنۍ چي دده په قول په خوست کي بریالي نه ده ، مګر بیا هم غواړي په میدان وردګو کي دخوست غوندي په کړونو لاس پوري کړي او د دولت له دغو کانونو څخه په ناروا ډول ګټه پورته کړي.

داپه داسي حال کي چي دزورواکي له امله د پوښتني "ابۍ" مړه ده ، نو ولیدل شي چي په دغه برخه کي دکانونو وزارت له خوا به کومه قانوني کړنه وشي او که نه.؟

دبدخشان کانو باندي جګړي رامنځ ته کیږي، چي دمحلي زورواکانو لخوا د لاجوردو کانې را ایستل کیږي.

دپنچشیر غرونه هم تالا شول. دا ټوله په امنیت پوري اړه لري او امنیت دحکومت په کمزوري پوري تړلي دي. داخلي مفسدین او بهرني برخمن ددي ستر علت بلل کیږي.

که موضوع په پام کي ونیول شي، د هیواد لاجورد، کرومایت، رخام، سنګ مرمر، قالین، چهارتراش او زړي اوسپني (نظامي وسایطو) د کباړ سره پاکستان په ډیر حرص مارکیټ ورته جوړ کړي او د څو تنو ملي خائینانو او مفسدو مامورینو په مرسته د دوښمن په ژرنده اوبه ور اچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۳۲)

دتوطيي نمونه

واسع، عبدالحي، جيلاني دهرات امنيتي كاركونكي په كور كي د خپلو حساباتو دتصفيي په خاطر راټول او ناست دي، چي دفعتآ څو تنه دکنترول او تفتيش تر نامه څو تنو ښځو سره کور ته ورځي او د خپلو ورسره ښځو دا کسان د زنا په تور نيسي او پيسي هم تري اخلي .

دا کسان پيژندل كيږي چي رسميات نلري، نو د محكمي له خوا هر يو عبدالظاهر په ۱۴ كاله ، علي احمد په ۹ كاله ، عبدالخليل په لس كاله، عبدالله په ۴ كاله ، محمد علي ۳ كاله محكوميږي، مگر دتميز ديوان د ۱۲۱۰ نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲ قضايي قرار پواسطه په بطلان حكم كوي، چي دتحتاني دواړو محكمو د خپل صلاحيت نه بهر فيصله كړيده .

دعلاقي وړخبره داده چي ولي دا دوي محكمي په خطا تللي وي ؟

او دا بايد مجازات شي ، چي داسي اجرات دوخت ضايع او دخلگو سرگرداني سبب دي، نور به څومره غلطۍ شوي وي.

دمحكمو دفيصلوتر منځ معمولآ ډير توپيرونه موجود وي، چي د حيرانتيا سبب دي. معيار نشته، ولي قضا استقلاليت لري.

دمحكمي اشتباه دتوطيه گرانو دفرار لامل شي، چي وايي د عالم فساد د عالم فساد دي.

پدي ډول د تميز فيصله د مجرمينو د فرار سبب وگرځيدل او قضيه په اصلاح په نخود سيا پسي ولاړه.

داؤ دتميز د محكمي يو بي تميزه فيصله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۳)

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري

دا دوي موازي اداري د تفتیش او کنترول وزیرانو په نامه او بله له ارتشا او اداري فساد سره د مبارزي ریاست ددولت په تشکیل کي رامنځ ته شوي، چي دفساد او رشوت سره مبارزه وکړی ، دایو پاتک دی، په عوض ددي چي ګټه ورسوي تاوان یي ډیرؤ، مامورین ککړ خلک ؤ، مګر دا اداره هم تر ټولو ککړه وه. او دیو فرمان په ترڅ کي په لویو قراردادو کي دمراقبت تر عنوان لاندي دګډون چانس وموند، ددوي مامورین ،چي پدي ډول به یي په دعواطلبي کي ګډون کاوه ، هغه باران دیده ګرګان ؤ، چي توبه ، توبه .

ښاغلی ابوالفضل نوري یو مامور، چي د وزارت دفاع او دکورنیو چارو تکړه ، تکړه فیشني جنرالان به ورته پر ګونډو ؤ. چاچي به لودین صاحب ته شکایت وکړ، لودین صاحب به ځان تیرکړ،ثبوت به یي وغوښت.

هر تدبیر به چي ونیول شو، ضرر به یي نور هم ډیره شو ،ولي چي په ریښتیا سیاسي تعهد او اساسي چاره موجود نشول.

د داکټر محمد شریف شریفي، تفتیش او کنترول ریاست په کال کي دقطعي ګزارش تر نامه لاندي یو بي ګټي تشکیل ، او دسو استفادي دپاره یو دام ؤ. پدي لسو کالو یو مستند او په زړه پوري کومه دکشف موضوع کشف نکړه، چي رامیدان ته شي، ښه جمله بندي ، ښه لغات به یي کابیني ته ور اوروړل، کابینه به چکچکي بدرګه کړي ، په اصلاح کابینه به یي فتح کړه ، مګر نتجه به هیڅ ؤ. ددي تشکیل او مصارف په هغه نتجه نه ارزیدل . دا تفتیش چا نشواي کولاي چي تفتیش یي کړي . داکتر شریفي راضي او هم وزیران راضي.

عزیز الله لودین داداري رئیس هم اوازي او انګازي پورته کړي، هري خواته بي سنده او بي ثبوته د ځان په ګټه تبلیغات وکارول. حرکتونه یي عقده من ؤ، کله به داکتر زاخیلوال پسي راخیستي او کله جنرال محمد اسمعیل. د ځان په ګټه به یي کار کاوه، چي شهرت پیداکړي، اساسي کار یي ونکړ. کله به یي داکتر صبا د هرات والي راشکیل کړ.

تلویزون یي ډیر خوښ ؤ، لکه بچه فلم هر ه ورځ به په تلویزون کي ناست ؤ. وروسته کي معلوم شو، چي دي هم لکه عبدالجبار ثابت صاحب غوندي دشهرت په شوق دریاست جمهوري مقام ته کاندید شو، چا رایه ورنکړه، په ډیرو رایو ناکامه او دپروسي څخه راووت. غټي خبري یي متاسفانه پایله نه درلودي، او هغه ریاست یي هم له لاسه ووت .

دفساد او درشوت دمبارزي اداره بالاخره په جوزا میاشتي وروستیو ورځو کي کال ۹۳ ولسي جرګه دا یوه شپږمه ګوته وبلل او دانحلال فیصله یي تصویب کړل، اما غلطه ستراتیژي او بیکاره پلان دناکامي سره مخامخ کړل، ددي دواړو په څنګ کی د امنیت ملي په عمومي ریاست کي د فساد سره ۸۲ ریاست تر نامه لاندي هم ریاست موجود دي. دکورنیو چارو وزارت کی د جرایم سنګین ریاست هم موجود دی، مګر بیا هم نتیجه منفی ده او شکایت لوړ دی. قصابان چي ډیر شي دابه مو حال وي. مصرف لا لوړ ځی، هره اداره خپل حق غواړي.

فساد دپخوا په شان جاري دي. داکتر لودین ته به چي چا وویل، چي غواړي ځان ګاندید کړي، دده ځواب داؤ، چي نه ! زه نه غواړم ، مګر خلګ غواړي. بالاخره خلګو هم رایه ورنکړه.

معلومه شوه ،چي دي خلګو غولولی ؤ اوده ځان غولولي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکتر شریفي هم په وضعیت پوه ؤ، گزاره کول او دچا سره یي ځان نه مواجه کاوه. له همدي سببه تر اوسه بي دردي سرپاته دي، گر چه د تشکیل یي هیڅ گټه نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۴)

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب

دباوري رپوټونو په حواله عبدالمجید زابلي چي یو وطن دوست او معارف دوست شخصیت و، نو وصیت یي وکړ چي دده ملکیتونه دي دمعارف په برخه کي وکارول شي، چي له امله یوه خیریه ټولنه د (افغان رسانس فندیشن) په نامه رامنځته کړه، دغه خیریه موسسه دپلان په وزارت کي راجستر شویده، د (۳۰۴ ـــ ۱۲۳۲) مورخ ۱۷/۶/۱۳۸۲ وثیقي له رویه د ۴ مي ناحیي دمحکمي له خوا تائید شویده . دزابلی جایداد په کابل، ننګرهار او هرات کي ؤ.

په هیواد کي دکورنیو جګړو او ناخوالو له امله یو شمیر فرصت طلبه او دځمکي او ملکیتونو دمافیایي کړیو له خوا دنوموړي ملکیتونه چي په کابل ننګرهار او دهرات په ولایتونو کي غصب او اوس یي ورثه او خیریه ټولنه یي له ستونزو سره مخامخ کړیده . اوس چي دولتي اداري دیته متي رابډوهلي دي، چي نوموړي ملکیتونه تثبیت او څرنګه تاراج شوي هغه تثبیت او دقانوني او حیازت ارګانوته وسپارل شي دیو اوږد بهیر پراوونه وهي چي لا تر اوسه یي پاي معلوم ندي .

جایدادونه تثبیت شویدي دیو شمیر اسنادو او وقایقو په اړوند قضا شک څرګندوي .

دستري محکمي دعالي شورا د ۷۸۶ مصوبي له مخي بنایي چي دحقوقي ادارو له خوا وڅیړل شي .

دمرحوم زابلي وصیت له مخي چي باید دنوموړي له جایدادونو څخه دمعارف په برخه ګټه واخیستل شي او هغه بنیاد چي ددغي موخي له پاره رامنځته شوي، مګر محمد سلیم تره کي دهرات ښاروالي داجرا مخه یي نیسي . دمحمد سلیم تره کی حمایه ګر جنرال محمد اسمعیل خان دي. سلیم تره کي هغه څوک دي، چی خپل والي داکتر صبا استعفا ته اړکړ.

دغه راز هغه قباله چي ګڼه یي ۱بر ۱۴۷۹ مورخ ۱۰/۷/۱۳۸۱ چي دانجبل دولسوالي دابتدائیه محکمي له خوا دتزویري اسنادو له مخي جوړه شوي او فریبا نومي چي دحاجي غلام احمد لور ده پرته له دي چي د پلورني دقانوني وکیل له خوا هبه شي. هغه باطله او دمحکمي له خوا یي حکم صادر شي او نوموړي ملکیت چي عامه ملکیت ګڼل کیږي فریبا چي محمد اسمعیل خان داوبو اوبریښنا د وزیر ښځه ده وایستل شي او ددولت تر تصرف باید لاندي راشي . دزابلی دملکیت دتثبیت دپاره دده خانم ، فریده نومي هري خواته هلي ځلي کوي، چي د زابلی وصیت پرځای او داجایداد دښووني او روزني وزات ته وسپاري.

له دي کبله چي دزابلي ورثه په امریکا کي ده، دمرحوم دهرات ملکیت سلیم تره کي نیولی دي.

دکابل جایداد اکثره ددفاع وزات غصب کړیدی، دکام دفانتا او کولا شرکت، پارتمانونه، دوکانونه او سرایونه هم دهر چاچي وس شویدي، دهغو په لاس کي دی. دپغمان جایداد او چاراسیا هم خلکو نیولی دي.

جنرال محمد اسمعیل خان ، چی قباله یي دخدیجي د عبدالمجید زابلی د شیخ فاني لور څخه داخیستلو دعوا لري، مګرعزیز الله لودین دفساد اداری رئیس ډیر سوری او چیغي ووهلی. او دامعامله شفافه نه بولي.

ثرایا د عبدالرحیم ولد زابلي خانم د خدیجي لخوا دا معامله رد وي.

ثریا دعبدالرحیم زابلي میرمن دعبدالمجید زابلي مرور د خدیجي نومي لخوا معامله په کلکه ردوي، چي دمحمد اسمعیل خان دخرید ادعا یوه پلمه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۵)

ناوړه ګټه اخیستنه

دحج او اوقافو دمامورینو په هکله ، دباوري رپوټ په حواله ددندي له صلاحیت څخه ناوړه ګټه د حج په عملیاتو کي،چي دهر یوه عطاالرحمن سلیم دملک محمد زوی، سید جمال دعصمت الله زوی، سید ابراهیم حکمت دسید محمد ناصر زوی، مولوي عبدالمعبود دحاجي عبدالروف زوی، شمس الحق دمحمد هاشم زوی، محمد قسیم دشزاد ګل زوی، محمد مسعود دګلزار زوی، میرواعظ دمیر احمد زوی په تور، چي قضیه دتحقیق له تکمیلیدو وروسته دکابل ولایت دعامه امنیت دمرافعي محکمي ته راجع او دنومړي محکمي د ۱۳۸۴ کال د ۲۲۳۰ فیصلي له مخي، هر یو په یوه کال او دوو کلونو بند او دخساري د پریکولو په حکم محکوم شول ،چي بیا دغه فیصله دایستناف دمحکمي له خوا تائید شوه .

تورن کسان وروسته د ۱۲۶ ــ ۲۰/۱/۱۳۸۴ او ۱۲۷ــ ۲۶/۱/۱۳۷۴ ګڼه فرمان له مخي ددي سزا نه معاف شول.

کیسه داسي ده، چي نهه ملیونه افغانی د وخت د وزیر له خوا د بعڅه پلاوي له پاره په سعودي عربستان کي د روح الله نام معتمد په وجه کي حواله او بیا وروسته مسعود نومي موقتي خزانه دار ته ورکړل شوي وي.

پیسي ورکي او مجرمینو سزا ونه لیدل.

کوم اصل چي وایي دسزا د مجرم د زجر او دنورو دعبرت سبب شي، مګر که دا ډول د مجازات معافیت وی، خود به نورهم خیانت تشویق شي، داهم باید وویل شي، د عفوی فرمان په ساده ډول نه دی صادرشوي، زورمندانو به ارومرو پکي رول درلود، پدي موضوع کي دمحترم مارشال فهیم صاحب د نفوذ نه کار واخیست، آن مقاومت یي کاوه. کله چي به یي خبره ونه منل شول، جهاد به یي مخ ته کړ او دا اعتراض به یي کاوه ، چي (مجاهدین به اشه وکنار تیله ګردیده است). داچي عدالت او یا قانون خدشه داره کیږي، نومړی مارشال یي څه پروا نکوي.

هغه متل دي چي دلته : « په هر چیز بازي حتی به ریش بابا هم بازي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۶)

دستري محكمي تجارت

ډير کلونه پخوا دعبدالرحيم هاتف چي د ډاکتر نجيب مرستيال ؤ، دکمونستانو په وخت کي د ډير ضرورت پر بنا دمخابراتو د وزارت يو دري منزله تعمير د مخابراتو د وزارت مربوط د ۱۲۸۷ ــ ۷۰/۱۱/۱۹ فرمان په ترڅ کي ستري محکمي داستناف محکمي ته فقط دګټي دپاره ورکړ، چي صفايي او نور مصارف يي تر اوسه دمخابراتو د وزارت لخوا تاديه کيږي. مګر پدي ورځو کي داتعمير دموقيعت دارزش په خاطر چي شاهزاده سراي او منډيي منطقي ته نژدي او فوق العاده تجارتي ارزښت لري، ستري محکمي دمخابراتو وزارت داجازي او موافقي نه پرته څو تنو صرافانو باندي خرڅ کړيدي، چي هغه کسان به دلته ۱۷ منزله تعمير جوړوي .

تبصيري ډيري اوريدل کيږي، صرافانو سره معامله هم ساده نه وي ، پدي موضوع دلکو دالرو بحث دي .دنوي تعمير ابادي د نجيب الله اختري ، فريدون،شيرشاه او نور اجرا او په کار پيل شو.

هغه متل دي چي وايي : (اگر نباشد چيزيکي ، مردم نگويد چيزها) . منطقي استدلال هم داحکم کوي ، که احياناً دا ملکيت دستري محکمي وي ، ايا ستره محکمه داحق لري ، چي دولتي ملکيت په شخصي ډول بيله دعوا طلبي خرڅ او يا اجاره کړي ؟

بهرني تبصيري همدا دي ، چي معامله کي دستري محکمي د اداري امر عبدالمالک کاموي لوي نقش درلود ، مګر پوهاند عظيمي هم په ګټه ښه پوه دي. بالاخره دمخابراتو وزير انجنير اميرزي سنګين دخپل حق دپاره سر ډبري ته ونيوي . انجنير هم پدي ګناه ونيول شو چي قاضي القضات يي په رسمي ليک لمبر ۳۰۵ ،نيټه ۹۱/۱/۱۷ مافيا خطاب کړي ؤ، معامله ورسوايي ته ورسيدل، پوهاند صاحب عظيمي بيا هم دپيسو دخوړلو په فکر کي شو . صرافان خو دومره خواره شومه نه وه ، دستري محکمي اداري رئيس حاجي محمد يعقوب د پوهاند قاضي القضات وراره يي په دي تهديد کړ چي مطبوعاتي کنفرانس غواړي ترتيب کړي ،چي بيچاره صرافان دوپه شويدي ، دبل مځکه پر خرڅه شويده ، حاجي محمد يعقوب دستي لاس په کار شو، يوڅه پيسي مسترد شوي ، مګر يوڅه لړ هم پاته دي . وزير دخپل مافيايي خطاب چي قاضي القضات ته يي کړي ؤ ، ددي اعتراض نه ونه ډاريدي .

دابايد ووايم چي دي وطن کي هرڅه ممکن دي، ستره محکمه هم غواړي چي تجارت وکړي .

دابه وايو چي: " اگر کفر از کعبه خيزد کجا ماند مسلماني ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۷)

د پنجشیریانو په نامه یو لیک

د ډاکتر عبدالله عبدالله د ټاکنیزه دفتر د پنجشیرو خلکو په نامه یو لیک رسولي، چي له ورایه د پنجشیریانو دځان غوښتني مفکوره له ورایه په کي ځل وهي او پنجشیر یانوته په ډاګه سپارښت کوي، چي خپل اتفاق وساتي اویا دونه کوي، چي باید په حکومت او دولت کي خپله ۳۵ سلنه ونډه وساتي.

موږ ددغه لیک ژباړه خپروو، تر څو افغان وربا ندي قضاوت وکړي. ایا دا به ریښتیا وي که نه ؟ اما په خپل منځ کي یو څه لري.

د پنجشیر مسلمانو خلکو:

اسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته:

لکه چي موږ د لوي سپه سالار احمدشاه مسعود د فکر او آرمان لارویان و او په دي کي هیڅ شک نشته ، کله چي سپه سالار احمد شاه مسعود د جهاد او مقاومت لارښوونه په غاړه لرله ، موږ د هیواد او استقلال له پاره له هغه سره په یوه سنګر کي وو او لاهم دهغه غوښتنو او ارمانونو ته پا بند یو.

تاسو شاهدان یي، چي په دي ورځو کي ځیني د سپه سالار شهید له نامه او نیږ د یوالي څخه په ګټي اخیستني سره غواړي، چي د جهاد او مقاومت د سنګر والو په وړاندي د سیسه او توطیه وکړي.

احمد ضیا مسعود چي د احمد شاه مسعود ورور دي دا یوه ربښتیا خبره ده ،خو ورور ګلوي په دي مانا نه ده ،چي کولاي شي دهغه لوړ آرمانونو استازي تو ب وکړاي شي.

د سپه سالار د قیادت او لارښوني له امله د پنجشیر ولسوالي ولایت ته پورته شوه، د ۳۵ سلني په شاوخواکي د حکومت لوړ پوړي چارواکي پنجشیر یان دي، نن ورځ پنجشیر د ولایت له کچي پوري تللي دي او لکه قندهار ددولت په تصمیم ګیري کي شریک دي .

پرون داسي تصور کیده ، چي که د کندهار خلک له چا سره نه وي هغه حکومت کو لاي نه شي ،نن ورځ د غسي تصور په پنجشیرکي دي، پنجشیر د لارښوني په کچه د افغانستان د لوړو قومونو په کتار کي را ځي. تا سو ویني چي نن ورځ د افغانستان تاجکان د پنجشیر له هویته پرته په هیڅ کي وي. پنجشیرنن په یوه داعیه بدل شوي، دغه داعیه او لارښونه د افغانستان د یوه شریف قوم ده، د افغانستان ټول مجاهدینو او د مقاومت ځواک کي د پنجشیر لارښونه قبوله کړیده.

خو په دغسي یو وضعیت کي ځیني د جهاد او مقاومت دبي بدیل رهبر له نامه څخه په ګټي اخیستني سره د پنجشیر د خلکوپه وړاندي درېږي.

هغه چا چي د احمد ضیا او جنرال جرئت په سپارښتني زلمي رسول ته رایه ورکړه څه فایده یي وکړه، پرته د احمد شاه مسعود د سنګردارانو له بي اتفاقي.

دغه ډله لاهم د کدورت او نفرت په فضا کي له موږ سره ژوند کوي ،غواړي چي داځل ستاسو رایي د اشرف غني احمدزي په لمن کي واچوي. هغوي د جهاد او مقاومت داعیه په زړه کي نه لري، یوازي د قدرت له پاره مبارزه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه له تاسو غواړو چي له هغوي سره يو ځاي نشي او پنجشير چي د نيم افغانستان لاربښونه په غاړه لري ټوټه ټوټه نه کړي.

مړه دي وي د جهاد او مقاومت دښمنان

ژوندي دي وي پنجشير د شهيد سپسالار زيږن ځاى . نيټه ٢٠١۴/۵/٢٠

دډاکټر عبدالله عبدالله ټاکنيز دفتر

چي په پاى کي د ولايت د مرستيال له خوا داسي ليکل شوي.

وکتل شو: د ولايت مقام د شفاهي لارښوني سره سم د حج او اوقافو رياست دي ددغه ليک متن د ټولو جومانونو د جمعي ورځي خطيبا نوته وليږي تر څو هغوي دغه ليک تبليغ کړي.

د امنيه قومانداني دي ددغه متن کاپي دغو خلک ته خپور کړي.

لاسليک

نو اوس قضاوت خلکو ته پريږدو چي چا جهاد وکړاو ګټه يي څوک وړي ؟ دداسي نيت نه څه نه جوړيږي. که دا ډول خودخواهي اوسيمه ييزي ګټى مدنظر وي، دوطن وضعه به څنګه سمه شي ؟ نوره کړه خوله په سوک سميږي. کشر بايد لجاجت ونکړى،اومشر ورور خپله لمن همدا ډول پراخه وساتي. وحدت ملي يوازي د صداقت او باور دلاري راتلاى شي او دراتلونکي تضمين به کوي، نه دا ډول ليکونه، که ريښتيا وي.

دجنرال ګروموف سره پرتوکونه هم د تاريخ سره ثبت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۸)

د ایران فرهنګي یرغل

زموږ پر هیواد کلتوري یرغل او لاسوهني کومه نوي خبره نه ده، بلکی دغه یرغل له کلونو کلونو راهیسي ایران زموږ په فرهنګي برخو کي دخپل یرغل لړي د خپلو بریځو له لاري، ساتلي او په دي ډول غواړي چي خپل عمال او امیال زموږ په هیواد وتپي.

دپیژواک خبري آژانس د ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په نهمه په یوه رپوټ کي ولیکل، چي د افغانستان په علومو اکادمي کي د ایران حکومت نفوذ کړي او په زیاترو برخو کي مداخله کوي.

د افغانستان د علومو اکادمي، چي د ۱۳۵۷ کال دکمونستانو په وخت کي د پښتو ټولني او د تاریخ ټولني آریانا دایرت المعارف او د پښتو د پراختیا او تقویي درپاستونو د یو ځاي کیدوله امله رامنځته شوه.

د علومو اکادمي په اډانه کي د ټولنیز ژوند علمي ځانګي وجود لري، چي ځلور علمي رتبي ورته په پام کي نیول شویدي.

د علومو اکادمي بشپړي دندي د هیواد د ملي اقتصاد دځواکمن کیدو د فرهنګي پرمختیا او رغاوني د علمي ځیرنوپه لاراچول، د اوبود سرچینو، خاوري، د هوا د ګرموالي ، انرژي، منرالي توکو او دطبعي نور موادو په اړوند دعلمي تحقیقاتو په لاره اچول یي نوري دندي جوړوي.

یوه تن هیواد وال چي ونه یي غوښتل چي خپل نوم واخلي، د پژواک خبري آژآنس ته وویل : په تیر کال کي کله چي استاد رباني دسولي د عالي شورا پخواني رئیس د(اخوت اسلامي) کنفرانس کي د ګډون په موخه ایران ته تللي و،نوموړي سره په سفرکي سرمحقق عبدالباري راشد ملتیا کوله، خپلي فرهنګي اړیکي یي د ایران له کلتوري اتحاد یو سره ټینګي کړي او وروسته له هغه د ایران مداخله په علومو اکادمي کي زور واخیست.

هغه زیاته کړه ،چي اوس د ایران حکومت د علومو اکادمي یو زیات شمیر غړوته ځانګړي معاشونه ټاکلي او سربیره پرهغي کله ناکله نغدي مرستي هم ورسره کوي.

دغي سرچیني وویل: چي د تیر کال دزمري په میاشت کي د(سهم ایثار وجانفشاني در استقلال) تر نامه لاندي سمینار کي چي د ایران په مالي مرسته د علومو اکادمي د ځینو غړو له خوا په لاره اچول شوي و، د (در سهاي از تاریخ) په نوم کتاب په کي وویل شو، چي په ټولنیزه توګه د افغانستان له هویت او تاریخ پر ضد لیکل شویدي.

دغه راز یو زیات شمیر تلویزیونونه او راډیوګاني هم د پردوپه مالي مرسته چلیږي .

امریکا او انګلستان هم معاش خوړونکي لري او یو ناماهم ځیني کسانو ته لکه ګلاب زوی، احمد سعیدی، یونس فکور، سلیمان لایق، وغیر..... مستمري معاش ورکوي.

ځیني ورځپاڼي او جریدي د خمیني عکسونه او ایراني خپروني کوي.

د علومو اکادمي نو موړي غړي زیاته کړه، چي په یاد سمینار کي د خامنه یي عکسونه نمایش ته ایښودل شوي و، چي زموږ په هیواد کي د ایران د مداخلي ښکاره بیلګي دي.

د تیر کال په جریان کي دري سمینارونه د ایران په مالي مرسته جوړ شوي ، چي یوه یي هم قانوني صبغه نه درلودل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړي وويل د قانون له مخي هيڅ يوه اداره صلاحيت نه لري، چي د بهرنيو چارو وزارت له لاري پرته بهرني ډيلوماتان دعوت کړي او يا له هغوي څخه مرستي تر لاسته کړي.

نوموړي داهم وويل (درسهاي از تاريخ) ، چي په نوموړي سمينار کي وويشل شو، د افغانستان تاريخ په کي مسخ شوي او د افغانستان پنځه زره کلن تاريخ يي جعلي بللي دي او افغانستان يي د ايران د خاوري يوه برخه بللي ده.

د علومو د اکادمي دغه غړي وړانديز کوي ، چي د علومو اکادمي مشر تابه پلاوي بايد بدل شي او هغه اشخاص يي په ځاي وګمارل شي ، چي وطن دوست او د بهرنيو له کړيو څخه آزادوي، که چيري داکار ونشي، لري نه ده، چي د هيواد د اصيل تاريخ کتابونه ورک او ياوسوځول شي او پرځاي يي د ايران کتابونه په علمي مرکزونو او پوهنتونونوکي د استفادي وړوګرزي.

د اکادمي يوه بل غړي چي خپل نوم يي ونه ښود پژواک آژانس ته وويل : چي د ايران فرهنګي اتشه په او ونی کي دري څلور ځله اکادمي ته راځي او له مشرانو سره خبري کوي او په سمينارونوکي يي د امريکا پرضد شعارونه ورکول.

او احمدي نژاد ايراني جمهور رئيس هم دډوډي خوړلو د ميز پرسر په ډيري بي حيايي سره زموږ هيواد اشغال شوي هيواد وباله. خو افغان ولسمشر په خپل بزرګواري او افغاني کلتور پربنا له زغم څخه کارو اخيست .د علومو اکادمي د نوموړي غړي له وينا سره سم په ؛ کتاب درسهاي از تاريخ ؛ نومي کتاب کي هڅه شوي، چي افغانستان د ايران يوه برخه معرفي کړي او د آريانا او خراسان نومونه يي دروغ او يوه افسانه بللي ده.

ددغه کتاب يوجلد د پژواک نماينده ته هم ورغلي ، چي داسي ليکني په کي شته چي د هيواد د ملي يووالي ته زيان اړوي.

ددغه کتاب له موضوعاتو څخه يوه يي هم د نوموړي کتاب ۴۱ مه پاڼه ده ، چي په کي ليکل شوي(نام افغانستان براي نفوس بخش اين کشور قابل قبول نيست و يک ګروه مردم به خاطر زمامداري قومي خود انرا برديګران تحميل ميکند که اينکار هويت ملي افغانستان را مغشوش نموده است).

نوموړي زياته کړه ، چي په علومو اکادمي کي د افغانستان د هويت د مسخ کيدو په کار کي په چټکه توګه هلي ځلي کيږي، چي په دغه اړوند غونډي او دسيسي رواني دي.

نوموړي زياته کړي، چي څومياشتي د مخه د اهل تشيع يو ملا د يوه کال په ترڅ کي ورته دماستري فوق العاده سند ورکړل شو، چي د ايران سفارت له خوا علومو اکادمي ته وربيژندل شوي و، چي اوس د علومو اکادمي د څيړنو په برخه کي غړيتوب لري .

په دي ډول د ايران کلتور واردات لغتونه لکه دانشګاه ، دانشکده، دادګاه ، دادستان دوام لري او آن دا چي مياشتي لکه خرداد، اردي ،بهشت او نور کرار کرار را رواج کيږي، خو عبدالباري راشد دغه ډول څرګندولي ردوي.

کوم مهاجر افغانان چي په ايران کي ميشته دي، يوازی اهل تشيع افغانانو سره دتعليم په برخه کي مرسته کيږي، اونور افغانان دتحصيل چانس نلری. او وخت چي دضرورت شي، افغانان دعراق جګړي ته استوي. حتی زموږ په سياسي تصميم ګيری کي ددوی (پيرسوخته) سفير ظهره وند مداخله کوی، لکه څه وخت مخکي دمشرانو جرګي مسلميار مشر ته دامريکا دستراتيژي قرارداد په هکله په ډير بي حيايي سپارش کاوه.

دطالبانو په وخت کي هم ددوی ۱۲ تنه جاسوسان دديپلوماتو تر نامه لاندي بلخ کي فعاليت کاوه، چي طالب يی په داد ورسيدل. دهغو په نامه استاد عطانور غوښتل چي يو واټ ددوی په نامه ونموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل په جنوب کي د (توانمندي) په نامه یو کلینیک د دولتي امنیتي ادارو د اجازي پرته جوړ کړي ؤ، چي دایران سفیر به یي لیدو ته په منظم ډول تګ او راتګ کاوه، چي دیو (لانه جاسوسي) ډول یي کاوه. دهغه د منځ په وړلو کي دایران سفیر ډیر ممانعت کاوه.

دافغان ولس دپاره ډیر دقت او احتیاط په کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۹)

انور دېنگر :

محمد انور دنگر دشمالي دشگر دري يو شجاع او دلاور جهادي قومندان ؤ، چي دهيواد استقلال او جهاد کي مخ کش قومندانيکړيده.

کله چي دکورني او بهرني کمونستان او ملحدينو ماتي وخوړل، قومندانانو دخود خواهي، جاه طلبي او شخصي اغراضو او شخصي ګټو پر بنا يو دبل سره ومښتل او يو پر بل يي هيڅ ډول ترحم نه درلود . د ولس په قضاوت د بدبختی په راوړلو کي دڅور اتمه ، دڅور داومي چندان کمي نه درلوده. په زرو کسان بي عزته او ووژل شول، ډير خرابي او ناخوالي راغلل ، او عمده علت په کي همدا دقومندانانو بي علمي او پر پردو مينتوب ؤ، جهاد بي ارزش او سپک شو .

قومندان محمد انور دېنگر ، هم لکه نور قومندانان دجهاد په وخت کي به هم ممکن مخالفت کړي وي او يا دخپلو قومندانانو سره په مخالفت کي مخامخ ؤ. دامخالفتونو چي دجهاد په ختم کي داستاد برهان الدين رباني په دوران کي اوج ته ورسيدل ، چي عمده علت داستاد بي کفايتي،حرص او خودخواهي ؤ ، چي د ليکني تفصيل يي دلته دحوصلي نه وتلي کار دي، کتابونه په ډک شول . که طالبان نه واي هغه حالت به تر اوسه دوام درلود، طالبانو دا دور (شر او فساد) وباله، او افغانستان يي دتجزيي نه وژغوري او هر يو يي پرځاي کښينوي، عزت او ناموس دارای يي اعاده کړه، البته چي طالبانو بيا نوري ستونزي لرلي.

ما چي کوم څه اوريدلي دي ، محمد انور دېنگر به ګرم وي او يا نه ، دهغه سره دناروا کارو ته دلوستونکو پام را اړوم .

دافغان قوم بيچاره پوښتنه هم بيله هغه څوک نکوي، البته افغانان په خپل منځ کي يو پر بل باندي دريغ نه کوي، چي پدي لړي کي دېنگر هم په پيشاور کي ترور شو، او تر شا يي شتمني او مراث (کور، باغونه) پاته شول.

درژيم لومړي ورځي وي چي امان الله ګذر دشمالي تلوالي قومندان په حق او نا حق بيله سنده دقرض دعوا وکړه، چي دمارشال فهيم ددولت موقت مرستيال لخوا تائيد او دټولو ملي او بين المللي او نورنمونو خلاف ۳۶۰ ـــ نيټه ۸۱/۲/۱۵ د دېنگر دټوله دارايي او جايداد دصادري او ضبط فرمان دمحکمي پرعنوان صادر کړ. د دېنگر اوه قلمه ملکيت په جمله کي د دشهرارا دباغ زنانه څنګ ته تعمير او پارتمان هم شامل ؤ، محکمي خپل استقلاليت دنظر وغورځول او دحق او عدالت نه پرته فرمان ديو قرار قضايي په ترڅ کي ومانه او حکم صادر کړ. دقضاوت پوهانو سراج الدين، عبدالرحيم ګلبهاري او مولوي عبدالبصير فيضي لاندي لاسليک کړ. دارايي او جايداد امان الله ته تسليم ورکړه شو.

مارشال صاحب دقانون ، شرعيت ، عدالت، او بشريت خيال نساتي. دېنگر ممکن ددي ميراث دپاره وژل شوي وي. مګر اصلي اوازي دادي، چي دېنگر د طالبانو خوا ونيول. او امان الله ګذر ورور يي دخبرو پلمه دعوت او طالبانو ته په لاس ورکړ. دده ترور او دجايداد ضبتيدل دګذر د ورور دپيښي سره تړاو ورکول شوي وي، البته چي داعمل يو نامردانه عمل ؤ.

اما دولت او حقوقي نظام او د قانوني تګ لاري له نظره غورځيدلي ده.هرڅه چي کيدل، بايد د قانون په چوکاټ کي عملي شوی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴۰)

د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه

عبدالقیوم په ارباب سره مشهور ، اختر محمد، عبدالرحمن دسیم بکس په نصبولو سره دابرار الله مراد دننګرهار د ولایتي شورا د وکیل په شخصي کور کي متهیم شول، چي د پردو دمبایلونو څخه ناوړه ګټه پورته کوي .

لومړي دري کسان دکابل دښار دلمړي حوزي له محکمي په ۲۸ ـــ لمبر او ۹۱/۲/۳ نیټه په پنځه، پنځه میاشتي حبس محکوم شول ، ولي چي غریب ؤ.

مګر د ولایتي شورا وکیل ښاغلي اربرار الله مراد له دي کبله چي نفوذ درلود چا بازخواست ونکړاي شواي. او تر اوسه دپولیسو لخوا مراعتاً دستګیر نه شؤ. دکورنیو چارو وزارت هم پدي هکله کوم علاقه ښکاره نکړه، البته پدي پوه یوو، چي دقانون تطبیق یوازی د غریبانو دپاره دي.

ناوړه ګټه په بله ګټه بدله شي. دځینو کسانو جلب دپولیسو دپاره یو دوامداره ګټه ده، چي په هر مراجعه کي پیسي اخلي او اداري ته پلمه کوي، چي پیدا یي نکړ. که یي راولي او که یي نیسي، اوامر اجراکړي. څرګنده ده ، چي دعایداتو چینه په ټپه و دریږي.

حاجی ابرار د حاجی ظاهر قدیر ملګری دي. په ۱۳۸۹ کال کي د کابل په خوشحال مینه کي همداسي دمبایل قضیه ؤ، چي انجنیر یي پاکستاني ؤ، دکانادا څخه راغوښتل شوي ؤ، دي قضیه کي هم حاجي ظاهر قدیر علاقه ښکاره کول. دا دحاجي ابرار دجلال اباد قضیه هم ممکن د کابل دقضیي دوام وي، ولي چي مجرمین هم په هغه یو جرم کي تخصص او تجربه لري او تل هغه تکتیک عملي کوي.

مثلاً کیسه بر هیڅ وخت قطاع العریق نه وي او یا برعکس قطاع العریق کیسه بري زده نه وي.

غریبان زندانیان شول، معتبره او واسطه لرونکي ازاد ګرځي.

زموږ هیواد د هر ډول جرم ابتکار ته زمینه برابره ده او نوي، نوي جرمونه منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۱)

گندم نما جو فروش

شریکه او ګډه ګټه سړي سره نژدي کوي او يو پر بل يي اعتماد هم ډيريږي ، تکراري موضوعات نور هم باور را ډيره وي.

دروغتيا وزارت په ۱۳۹۱ کال کي د ۱۲۷۱۹۶۴ افغانۍ په بيه ۱۳ قلمه کالي داحسان عمران خيل سره درانيولو قرارداد وکړ. مامورين يو خاص مهارت لري، هرڅه ته لار موندلای شي . مثال

درابعه بلخي او استقلال روغتونونو ډاکټران د مواد دبي کيفيتي نه شکايت کوي، اما څوک دي چي دبيچاره داکترانو عرض او شکايت ته غوږ ونيسي .

دفساد دپاره دګمرګ او د کرسي دسر قلفي په څنګ کي تر ټولو مهم دفساد سرچينه قرار دادونه ؤ، چي کشف او ثبوت به يي مشکل ؤ ، دهر قرارداد شاته په لوي لاسونه متنفذان او زورګويان او لوړ پوړي چارواکي ه ولاړؤ، البته چي ګټه به سره شريکه وه ، مثلاً : دکابل ښاروالي دښار د څلور دروازو قرارداد دحاجي کاتب سره ، چي بايد ښاروالی ته ۴۰ په سلو کي ورکړي . دعايداتو يي ۴۰ په سلو کي د حاجي کاتب په لاس کي ؤ ، البته ديو سلو عايداتو ۴۰ په سلو کي يو مبلغ دي او د دوه سو، پنځه سوه ، ۴۰ په سلو کي بل مبلغ دي.

دا دوامداره عايد ؤ ، حاجي کاتب پنجشيري د مارشال فهيم دترور زوی او يا کوم بله خپلوي لري.

حاجي کاتب حساب او کتاب چا ونشوای کولای، چي برسی کړي ، يا داچي پنجشيری دي، کافي بلل کيږی، ولي هر پنجشيری شورای نظار دي ، او هر شورای نظار مجاهد او دمقاومت غړی او دامرصاحب شهيد اوتوماتيک دوست دی، څوک تر سترګو پورته ورته نشي کتلای.

طالبانو به داکسان (شر او فساد) بلل، همدا کسان دجهاد له برکته هم قدرت وموند او هم ثروت.

کوم مارکيټونه چي حاجي کاتب ښاروالی سره د قرارداد پر بنا پخپل مصرف جوړکړي او بيا د هغه مارکيت څخه ښاروالی ته هغه ۴۰ سلنه ګټه ورکوي، بي حسابه او بي کتابه د عايداتو چينه ده، چي څوک پوښتنه نشي کولای.

حاجي کاتب هغه کس دي چي هم زور لري او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۲)

دجهاد اعلان

عبدالجبار ثابت د رایو اخیستلو په منظوري دفساد پر ضد د جهاد اعلان وکړ، بیله دي چي وخت ضایع کړي د ګټي وټي منظور د وحشت او دهشت فضا رامنځ ته کړه . تر ټولو د عزت په کسانو پسي ګرځیدي .

همدا وجه وه چي دعزت دساتلو په خاطر نور ماله رشوت څو چنده لوړ پورته شو، دده ژوند هم ژر تغیر وموند ، د دریم مکرویان د ۶ منزلي پارتمان کرایه د ۳۰۰ دالرو کرایه په وزیر اکبرخان شنه سیمه کي په مجلل کور بدل شو.

د کابل ښاروال روح الله امان ورته چاره سازي وکړه ، نوموړي ثابت په خپل کار کي ډیر ماهر بي لحاظه و سور سترګي ؤ، ولایاتو ته يي لشکر کشي طرحي کړي، هر ولایت کي يي کارنامي جوړي کړي ، دهغه زمري کیسه يي کوله ، لومړي به يي وژي او بیا به يي حساب کاوه ، ده به لومړی زندان ته اچول او بیا يي تصفیه حساب او تحقیق کاوه او هرات ولایت ته به د ۳۰ یا ۴۰ کسیزه لشکر په سرکي حرکت وکړ او مطبوعات د پاره به يي مواد تهیه کول، ولس دفساد په مقابل کي د اجراتو تنده لري، مګر تر یو وخت پوري باور راتلو. دده مرستیال نادر په چور مشهوره ؤ، چي دده ملګري به يي کول.

د مثال په توګه دنوموړي لشکر کشي دده مرستیال جنرال نادر کیسه را اخلم ، چه دده دلشکر کي مخ پر جلال اباد وخوځید . جنرال نادر چور د سروبي نه تر تور خم پوري ټوله د تیلو پمپونه پدي پلمه چي اوبه يي د نفتو سره ګډ کړیدي مهرولاک کړل ، نه ثبوت شته او نه بازخواست ، په ښار او ولایت کي یوه لویه غوغا پورته شوه، خلک په تنګ شول، عاجل اجراتو ته اړه لیدل کیږي . ثابت خپل داجراتو مرکز او قرارګاه د حاجي ظاهر قدیر په کور کي ونیول . تر څو چنده ټوله او پیسي د دالرو په حساب راجمع شوي، هر پمپ والا خپله برخه ادا کړه ، وساطت وشول، پیسي تاوبالا شوي، موضوع په خیر او خیرت سره حل شول ، مګر دا پیسي دجنرال نادر چور سر وخوړ. په فیصدو کي بي اتفاقي رامنځته شوله، نادر باندي بي اعتمادي راغلل او برطرفه شو، چور پوره ۵۰ فیصده غوښتل، مګر ثابت صاحب ودي ته چمتووالی نه درلود.

ثابت صاحب دخپلو اهدافو دپاره یو معتبره مافیایي ګروپ چي ده غوندي شخصیتونه پکي وه جوړ کړ، چي عبارت وه د داکتر عبدالله لغماني دامنیت ملي مرستیال، دکابل د قومنداني جنایي مدیر جنرال علیشاه پکتیا وال، محمد حلیم حلیمي دستري محکمي دتفتیش رئیس، د اداره امور مرستیال رویدار، داکبر بای هلک او ښکلي زوی ، ندا کیان ، د لسمي حوزي امر ډګروال محمد قسیم، وکیل بیدار ځاځي ، پدي کړۍ کي هر یوه خپله دنده درلوده. ثابت صاحب دکندهار دوالي اسدالله خالد، کله چي هلته په لشکر کشي ولاړ، څلور سوه زره دالره، د صرافانو راجمع شوي پیسي جیب ته کړی، لیکل شوي سوالونه بیرته واخیستل، داؤ جهاد.

دا مصیبت تر څو میاشتو دوام وکړ، تر څو نوموړي ایشتیا نور هم چاغه شول او جمهوري ریاست ته کاندید شو او دحقاني دګروپ لخوا اختطاف شو، مګر دي هلته څه مات شو چي جناب جرئت تر ګنډو لاندي کړ، تر څو څه اصلاح سو. په لږ وخت کي د ډیرو پیسو خاوند شو. دامریکایانو کاندید ؤ. ډیري نکاحوي يي کړیدي، یو د بربریت دوره يي راوستل، چي څه نشوای ورته ویلای، قانون ده پخپله تر پښو لاندي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۳)

ابتکار په خیانت کي

دحاجي ذبیح الله شرکت دنور اغا دریور پواسطه د ۹۲/ ۲/ ۸ نیټه (۲۸) ټنه تیل دکابل نه بار او دکندهار پر لور حرکت کوي.

بالاخره په یوه پلمه او بله پلمه ، کله په میدان وردګ کي او کله په غزني کي ځان د محافطت عامه د قطار شاته کوي، ترڅو په یو مناسب فرصت خپل دتیلو ټانکر د چسپکي ماین پواسطه اور ور اچوي.

کوم تیل چي یي لا پخوا د میدان وردګ په تور بازار کي په خرڅ رسولي دي.

کله غواړي چي جوړجاړي وکړي، کله دشرکت مالک دموضوع د تصفیي نه ځان پټ کړي.

اجراات معلوم ندي، چي مسؤل کسان مجازات شي او دریور ځان ګوښه کړیدي.

داسي پیښی او یا توطیي ډیري اوریدل کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۴)

غصب په ۱۱ راکت لواکي

غصب یوه سراسري پدیده ده، چي تر اوسه يي مخنیوی ندي شوي.

غصب د زورواکانو (بدماشانو) لخوا په انفرادي ډول د فرد شخصي مځکو، دولتي مځکو، کله ، کله دولت هم دخلګو دمځکوپه غصب اقدام کوي، چي شمیر يي میلونو هکتارو ته رسیږي.

دلته زه د ۱۱ راکتي لوا د مځکو د غصب جریان عرض کوم. ددي لوا مځکي څرنګه چي دود دي، دافسرانو او دافسرانو دخپلوانو لخوا ددي لوا مځکي تالا شویدي.

دا کسان یا غاصبین پیژندل شویدي. او پدي هکله د ریاست جمهوري دمقام ۵۷۰۵ ـــ ۸۵/ ۴/ ۶ لمبر فرمان هم صادر شویدي.

څوک دي چي دا افسران دحق او یا بازخواست دپاره را حاضر کړي. آن درياست جمهوري مقام ته مجدداَ شکایت هم شویدي، د چا زور برابر ندي، چي دحق پوښتنه وکړي.

جرم ثابت دی او مجرم معلوم دی، مګر افسران به د قطعي نه څوک راکش کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۵)

په بريښنا رياست کې فساد

د وري په ۲۸ نيټه کال ۹۳ ، دخاصې خبرونو بولتن د څارني او ارزوني ګډه کميټه ، چي سيګار هم نوميږي د مشر ښاغلي (دراګوکاش) دخولي داسي ليکي : زورواکان په اندازه د (۹،۱) مليارده افغانی د بريښنا له درکه پوره وړي دي، چی تراوسه دپور ورکولو ته چمتو ندي او په ډيره سپين سترګي مقامت کوي.

ددي د پاره چي دلست له مخي د زور واکانو نومونه مالوم شي، دبريښنا شرکت اداره وډاريدل، دمهمو چارواکو نومونه يي دلست نه وايستل، چي پدي ډول لست ناقص شو، چي ددي عمل نه ددي موسسي د ګډ هيأت مشر ښاغلی ترابي نور هم خپه شو.

د ۲۰۰۹ ــ ۲۰۱۲ پوري ۳۴ ميلونه دالره په هوا کي پاتي دي، ولي چي زورواکان سپين سترګي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۶)

دولتي بي عدالتي

دعبدالروف مقصودي او محمد یوسف یعقوب مځکه په بگرامي ولسوالۍ کي د اوبو او برېښنا وزارت لخوا غصب او په اجاره ورکړه شویده، چي دمځکي اجاره دار تسلیمی او مستردي ته حاضر ندي. د وزارت دمامورینو هم څه گټه او وټه پکي شته او خپل د اجاري قرار داد پلمه کوي .

موضوع ستري محکمي ته ورسیدل، چي ستري محکمي عالی شورا د لمبر ۱۴۴۹ نیټه ۹۰ / ۹/ ۸ داسي تصویب وکړ، « چي لومړی مځکه دسند لرونکي وخاوند ته مسترد او مقابل خوا کولای شي دعوا وکړي »، مگر ددي لوړ مقام مصوبه چا عملي نه کړه، ولي چي داوبو او برېښنا وزیر جنرال محمد اسمعیل خان یي شاته ولاړ ؤ . همدا متل دی ، چي وایي دایي قباله په چا یی مني، ولي چي اسمعیل خان هم شخصي زور لري او هم دولتي. او دوزارت مامورینو به دا مځکه ارومرو دیو بډو په مقابل کي اجاره کړي وي او دا اجاره باید بشپړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۷)

په نفتو کی درغلي

بي پروايي، بي تفاوتي، بي بازخواستي د هيواد د بربادی او دبد شهرت سبب وګرځيدي، چي دلته په لنډ ډول يوه نمونه رانقل کيږي.

1) د تجارت وزير داکتر امين فرهنګ لخوا په نيټه ۸۶/ ۵/ ۲۱ ، د (۵۱۹۱۶) ټنه تيل قرارداد د ۸۶۹۳۷۰۰۰ دالرو په مقابل کی، بيله دي چي نرخګيري او دعواطلبي وشي، ۴ ميلونه دالره تحويل ، مګر تيل تراوسه رانغلل، ولي چي دکمپنۍ ادرس معلوم نه ؤ، څلور ميلونه ډالرو هوا وکړه.

2) دجنرال ترنګ د ازبکستان کمپنی سره في ټن ۵۴۰ دالره قرارداد شويدی، مګر په عين نيټه قرارداد ۶۲۰ دالر او ۸۳۸ دالر امضا شويدی.

3) د ۵۰۰۰ ټنه تيل د Active petroleum سره په نيټه ۴/۲۰۰۸ /۲۳ قرارداد وشو، قرارداد ارزش پيدانکړ، چي کمپنۍ قيمت لوړ کړ او دي نه دولت (۶۶۶۶۶۶) دالره متضرر شو.

4) د تجارت وزير داکتر فرهنګ د ۳۰۰۰ ټنو پيچنو تيل د جمهوري رياست نه منظوري اخلي، مګر (۵۰۰۰) ټنه واردوي. پدي هکله محکمه په خپل لمبر ۵۳ ــ نيټه ۹۳/ ۴/ ۷ حکم د هيأت په مسؤليت حکم کوي او د وزير امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب عدلي حکم صادروي، مګر څوک دی، چي وزيرصاحب د دومره درندي ضرر په مقابل کي وکولای شي چي حاضر يي کړي ؟ نوموړی فقط خپل سياسي نظرونه او تحليلونه کوي.

دمحکمي په ۵۳ لمبر، نيټه ۹۳/ ۴/ ۷ قرار د امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب حکم صادر کړ.

ښاغلي محمد امين فرهنګ چي ځان ته اقتصاددان او درسنيو په ګردي ميزونو کي ښکاره کيږي او په اقتصادي ټولنيزو او سياسي برخو کي ددولت مهم منتقد بلل کيږي ، ددولتي ادارو په کړو وړو نيوکي کوي ، يو متل دي چي وايي " خپل عيب د ولو منځ او د بل چا عيب د کلي منځي " نو ددغه ښاغلي برخه کي پوره صدق کوي.

وګوري چي نوموړی ښاغلي نورو ته د قانون پر لار دتللو سپارښتنه کوي، خو خپله له قانون څخه سرغړونه کوي او په کارونو کي دخپلي ذاتي ګټي له پاره له قانون څخه پښه اړوي، چي د خبرو او عمل واټن يي څومره دي، موږ يي داختلاس يوه قضيه يي راسپړو.

کله چي نوموړی دسوداګری او صنايعو وزيرو، نو د ۱۹ مليونو ډالرو په اختلاس چي سلو زرو ټنو تيلو ترون په اړوند پرته له دي چي دتدارکاتو دقانون حکم په پام کي ونيسي قرار داد لاسليک کړي .

په رپوټ کي راغلي دي کله چي د وزيرانو شورا د نفتي توکو د بيو د زياتوالي د مخنيوي له پاره د سوداګري وزارت ته دنده وسپارله ترڅو چي د نفتي توکو په پيرودنه اقدام وکړي.

د همدي حکم له مخي خپل ۱۷۵ ـــ ۱۹/۵/۱۳۸۶ شميره وړانديز د وزيرانو شورا ته وړندي کوي او حکم تر لاسه کوي.

د همدي حکم له مخي د سلو زرو ټنو نفتي توکو د نرخګيری له پاره يو پلاوي د اسيا ميانه هيوادو نو ته استوي او پلاوي له راتګ وروسته د ۱۹ مليونو ډالرو په ارزښت له بهرنيو کمپنيو او شرکتونو سره لاسليکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قراردادنه د تدارکاتو د قانون ۳۰ او ۳۴ مادو پر خلاف په بیلا بیلو بیو د ښاغلي فرهنګ او اداري رئیس عزیز الله روزي له خوا داسي قرار داد کیږي، چي پیسي یي باید پیشکي ورکړل شي.
او سربیره پردي پرته له دي چي کمپنو اعتبار په پام کي ونیسي، مخکي له مخکي بیه ورکړل کیږي او هغه هم یوازي د ښاغلي فرهنګ له خوا دغه کار شویدي .
او دریم داچي نوموړی پرته له دي چي د نورم او ستندرد یعني لیتر اف کردیت په نظر کي ونیسي او هغه دا چي کله واګونو نه بارګیري شي نو باید وروسته پیسي ورکړل شي ، خو د ښاغلي فرهنګ له خوا پیشکي پیسي ورکړل شوي دي .
دهیواد پیسي ولاړي او نفت راو نه رسیدل، او قراردادي کمپنۍ ورکي او ادرسونه یي بدل شول.
کمپنۍ چا پیدا نکړي، څوک دي چي فرهنګ سره حساب وکړي.
دده منتخب رئیس عزیزالله روزي فرار وکړ ، پنځه کاله حبس ، مګر پر تطبیق نشو، وایي چي په بل نامه پاسپورت په لاس کي لري، په ازبکي پوهیږي ، ازبکستان او ترکمنستان ته تګ راتګ کوي .
پولیس ضرورت نه ویني، چي شخصي دښمني پرغاړه واخلي او روزي ونیسي، او کوم میاشتني حق چي ورکول کیږي، دهغه په نیولو کي به دمنځه لاړشي .

قراردادونه:

په قراردادونو کي فساد هغه موضوع ده، چي د هر افغان ذهن ځوروي.
دیوي باوري سرچيني په رپوټ کي راغلي دي، چي دنفتي او اوبلن ګاز ریاست د ۲۰۰۷ کال دلومړي میاشتي د ۳ ګڼه قرارداد له مخي، چي ایروپارتي کمپنۍ سره د ۲۰۰۰ ټنو ګاز چي بیه یي (۱۴۰۰۰۰۰) دالرو ته رسیده تړون کړي و.
نوموړي شرکت ۶۵۰/۱۰۲۹ ټنه د هرات دنفتو او ګاز ریاست ته سپارلي ، داپه داسي حال کي چي یو کیلو ګاز یي په ۴۸ افغانۍ رانیولي ؤ ، خو نوموړي ریاست یوه کیلو په ۱۷ افغانیو پلورلی دي.
دقانون دتنفیذ دارګانونو له څیړنو وروسته مالومه شوه، چي هر یو فیض احمد، عبدالغفار، جلیل او عبدالشکور دنوموړي اداري کارکوونکي مسوولیت لري او اتهام نامه یي دیصلاح محکمي ته راجع شوه ددي له پاره، چي په څیړونو کي نیمګړتیاوي پلمه راوړي، نو دا د تورنانو حمایه لار ده . قضیه په (نخود سیاه) پسي ولاړه شي.
وروسته مالومه شوه چي دنوموړو اشخاصو ترڅنګ عزیز الله روزي دنفتي موادو رئیس، دوکتور میر محمد امین فرهنګ دسوداګرۍ او صنایعو پخوانی وزیر یکي مسؤول و ګڼل شول. خو زموږ هیواد کي معافیت دود دي. با الخصوص لوړ پوړي لکه ښاغلي فرهنګ ته به هیڅوک څه ونه وایي .
ناوړه ګټه په هره برخه کي لیدل کیږي. نو د خدای دکور په اجرااتو کي هم ناوړه ګټه تر ټولو ناوړه ده.
د سوداګري وزارت د تفتیش ریاست په خپل(۱۳۸۷) کال د وري د میاشتي په څلورمه نیټه د ۶۳۱ ګڼه لیک په ترڅ کي، چي د نفتو او ګاز د تصدي په نامه یي استولي او د نوموړي ریاست قراردادونه یي څیړلي دي، داسي لیکي هغه ۱۵ قراردادونه چي د نفتو او ګاز د تصدي له خوا شویدي، ټول یو جانبه او دبین المللي حقوقي معاهداتو او دنړیوال سوداګری، نورمونو پرخلاف لاسلیک شوید. چي دتصدي دمسوولینو داهمال او وظیفوي غفلت ثابتوي، چي هیواد ته دزیات زیان لامل ګرزیدلي دي.

1. داوي ګروپ ۱۱۹۰۰۰ دالره، ۱۷۱۰۰ دالره او نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کمپنی انترپرایس ۲۵۰۰۰ دالره
3. تخار متصریان
4. عبدالرؤوف متصدي
5. او نوري، نوري کمپنۍ

دتجارت وزارت دیو سازش له مخي دخپلو پیسو دتحصیل علاقه نه ښکاره کوي.

او دسید قاسم خزانه دار یو ملیون افغانۍ قرضداري هم څرګنده شویده.

تفتیش په خپل ګزارش کي داهم علاوه کوي، چي دقراردادیانو سره قرارداد بیله دي چي مالیه واخیستل شي، قرارداد شویدي. دي لیک کي ډیر ظالمانه او ناوړه اجرا ت په ګوته شویدي، چي دهغي جملی نه یو هم دانترپرایس سره پنځه زورو ټنو ډیزل، في ټن ۹۰۰ دالره قرارداد شویدي، چي په اخیر کي کمپنی في ټن نرخ د (۹۰۰) دالرو نه (۱۲۰۰) دالرو ته جګ کړي او خلاف د قرار دتجارت وزارت ۶۶۶۶۶ دالره تاوان ورسره ومانه ،چي دټولو نورونو خلاف عمل دي. همدا ډول چي دافغان د سر قیمت نلري، مال یي هم مباح دي.

هرڅه چي به کمپنی غوښتل، د تجارت وزارت بي زړه سوی ورسره منل، د ولس دزیان پروا یي نه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۸)

په فساد کي تخصص

په حيواناتو کي باز يو ډول حمله دلوري څخه خپل ښکار کوي، زمری بل ډول، شغال بل ډول او موږک بل ډول دي. مامور همدا ډول خپل ورته حاضر امکاناتو نه ګټه اخلي. دګمرګ مامورين دمحصول څخه ګټه پورته کوي، په نرخ او محصول کي پوره بلد دي، دقرارداد څانګي بل ډول ، د ترافيک مامورين بل ډول، ښوونکي او سرښوونکي سه پارچه او نمرو ورکول هم دخپلي تجربي نه کار اخلي، ښکار کوي او پيسي په لاس راوړي.

دلته د يوي اطلاع او راپور چي دهلمند د ولايت نه دی بحث کوو:

دلشکرګاه ښاروال محمد داؤد د والي ګلاب منګل په مرسته مځکه نمره کوي او هره مځکه د خپل جلا قيمت له مخي په تور بازار کي خرڅيږي، چي پيسي يي خپل جيب ته لويږي، مثلاً د بست دتصدي حق نمري د انجنير حبيب الله پواسطه په تور بازار کي فروش لري او د ښاروال ورور سميع الله او پلار يي نور الله دجلات زوی او د تره زوی ته علايده علايده نمري رسيږي. او پر عبدالصبور هم لس نمري خرڅيږي.

ښاروال د BU په برخه کي په ۸ ميلونه کلدارو کور رانيولي دی. او يو بلاک د CU په برخه کي په دری لکه ډالره وکيل عبدالله بارکزي خرڅ کړ.

همدا ډول پر حاجي طاوس اسحق زی دری لکه دالره ، دناوي پر ملاشريف او پر حاجي شراف الدين ۲۰ جريبه مځکه په بدل کي ۴۵ نمري ورکړی.

دغنمو مرسته چي دمامورينو دپاره ؤ، خپل مصرف ورسولي. د۵۵۱ پلان کي ۲۷۵ نمري خپل ځان ته په شخصي ډول مصرف کړي. ښاروال د قدرت الله شرافت نه د ناقيليونو په نامه تري رشوت واخيست او دښاروالی دوه عرادي کاماز موټران پخپله ګټه خرڅ کړل. دمامورينو داضافه کاري نه هم خپل حق اخلي.

داسي تور اوسور فساد په څرګند ډول نه يوازي په هلمند کي ، بلکي په هرات، بلخ، ننګرهار، بغلان او نورو سيمو کي ليدل کيږي. ولس ناتوانه ؤ، د زورګويانو مخ چا نشوای نيولای. ناوړي ګټي پورته کول دود شوي او چا يي بازخواست نه کاوه. ډول ، ډول زورګويانو او چارواکو لاس سره ورکړي او دفساد او شر سبب ګرځيدلي دی.

ټولنه دومره فاسده شويده، چی هيڅ شی عيب نه بلل کيږي. رشوت او قاچاق په څرګند ډول دی او دخلګو نه پټ نه وي، هرڅوک ، هرڅوک پيژني، چی داشتمني او لوکس ژوند يي د کومي خوا پيداکړ، آن ورسره تګ او راتګ کوي، آن جاسوسي او دبهرنيو غلامي عيب ندي، ډير بي وسي ده، اکثريت خاموش د خائين قدرت ته په رونو سترګو ګوري.

همدا ډول دهرات دښاروالی د ناوړو اجرااتو او چور او چپاول د ۸ صبح ورځپانی د وړي پر څلورم کال ۱۳۹۳ يو ډير لوی مضمون د (پارک صنعتي هرات درچنګ زمين خواران) خپورشويدی، چی د ښاغلی اکبر رستمي په قلم دي، دا مضمون داسي ليکي:

دري زره جريبه مځکه د هوايي ميدان ته ورځيرمه د ملي تجارانو تر عنوان لاندي د صنعتي پارک په منظور تجارانو ته ورکړه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر متاسفانه هغه ټوله یا تعمیرونه شول او یا باغونه،۸ صبح لیکي چي دا تجاران ، چي ټوله زورمندان ، وکیلان او یا جهادي قوماندانانو ته تړلي ؤ.

د جنرال محمد اسمعیل خان زوی محمد یاسر نومي هم ۸ نمري تر لاسه کړیدي. محمد سلیم تره کی ښاروال څلور نمري، ښاغلو فهیم، غلام صدیق، الیاس، سید ګل اغا، میراعظم ، عزیز احمد احمدي، حفیظ الله ، محمد علي او نورو ته نمري رسیدلي دي.

د شورای ولایتي رئیس پدي هکله ډیر سرټکوی او دموضوع کنترول او یا مراقبت په برخه کي هر والي ناکامه شو. محمد داؤد صبا والي هم څه دلاسه پوره نشول، محمد ظاهر عنبر دفساد دمبارزي رئیس په غټو ، غټو سترګو ورته ګوري، ښاغلي جامي د ولایت مرستیال هم لاس تر زنه ناست ، یوازي دا وایي چي مځکو د مځکو مافیا وخوړل او نور یي څه دلاسه نه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۹)

د Anham کمپنۍ

د Anham امریکایي کمپنی لکه سپریم په امریکایي لوړپوړو چارواکو پوري تړلي او دناتو او ایساف سره جوخت ، د لوژیستیکي احتیاجاتو د پوره کولو د پاره زموږ هیواد ته تر ځینو شرایطو لاندي رانټول. دا دواړي کمپنی چي نړیوال شهرت لري په هر ډول فساد ککړ دي.

کورنۍ کمیشن کار هم پدي برخه کي بی برخي پاته ندي او لاس يي ورسره یو دي. د ډیرو افغانانو سره یي ناروا هم وکړل، پیسي یي تري وګرځولي او فریب او چل او ول یي ورسره وکړ، چي په بدحالت کي په ادارو کي سرګردانه ګرځی.

کوم احترام چي افغان د میلمه پالني تر کلتور لاندي لري مرعات او باور وکړ، مګر ددي کمپنیانو مشران او چارواکي پوره مفسدان دي او غلط قراردادونه یي په کار اچولي دي.

زه دلته د انهم کمپنۍ یو ګزارش دمثال په توګه را اخلم. انهم ۵۱۵ زره موتران پدي پلمه چي دناتو او ایساف د پاره دي او د ګمرګ او محصول نه یي ډډه وکړه، د MTN قرارداد یي پلمه کړ. کیسه داسي ده ، چي ټوله واریدات باید محصول شي، مګر کوم ضروریات چي دایساف او ناټو د پاره دي، منطقاً باید معاف شي. مګر ښه منطق او دلسوزي په چوکاټ کي باید تفکیک وشي، نه داچي شخصي شرکتونه ، چي ددوي د پاره کارکوي او خپله ګټه د ځان د پاره کوي، هم باید معاف شي.

د مالیي وزارت د ګمرکاتو د عایدو ریاست په ۳۲۹۶ لمبر نیټه ۳/۱۲/۹۲ لیک کي د عراده جاتو لید لیکي، مګر محصول او مالیه پدي (شهر بي پرسان) کي ونشوای کولای چي تحصیل کړي او د مامورینو هم چندان علاقه نشته. ځیني افغانان هم ددوي په یوه لب خند هرڅه ته حاضر دي. بهرنیان هم پوهیږي چي څنګه افغانان د افغانانو په مقابل کي استعمال کړي.

نو لدي کبله د بهرنیو چاروپخوانی مرستیال جاوید لودین، په کانادا کي افغاني سفیر ښاغلی برنا او د واشنګټن پخواني سفیر طیب جواد په لوړ معاش استخدام کړل، چي ددوي داړیکو او نفوذ نه ګټه پورته کړي.

سپریم هم عین تکتیک لري، په ظاهره د هیڅ دپاره او دهیڅ په مقابل کي پخوانی وزیر محمد حنیف اتمر دي، چي د سپریم لخوا د میاشتي ۲۴ زره دالر مفت ورته ورکول کیږي، البته چي مفت به نه وي، یو څه خوبه ورته کوي، یا داسي پیښي نه وي، چي نه غواړي وپیژندل شي.

محمد حنیف اتمر چي په هر وزارت کي وي، د میاشتي ۴۰ زره دالره فوق العاده د انګریزانو لخوا ورته حواله وي، چي دهغو پواسطه خپل نفوذ ډیر کړي، تر څو شهرت ومومي. هغه به ځینو کسانو ته داپیسي ورویشلي، چي دده به خوښه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۰)

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه

دکابل دقمبر د څلور لاري د رحمت اباد په پروژه کي په ۱۳۷۲ کال کي ۲۹ نمري رهايشي کورنونه بناري پلان شوه او پدي ترڅ کي عامه النفعه تاسيسات لکه مسجد، کلينيک، پارک، وړکتون هم په نظر کي نيول شويوه، مګر دا عام النفعه محُکه بالاخره دعام النفعه تاسيساتو پر ځای د ملي دفاع د وزارت د تاسيساتو د رياست لخوا نمره بندي او خط اندازي او په توزيع يي پيل شوه، چي بالاخره د سيمي خلګو ددي عام النفعه محُکي دنمره بندي په مقابل کي مظاهره وکړه، چي دا مظاهره د ۵ حوزي د پوليسو لخوا تر کنترول او مراقبت لاندي ؤ، مګر (۱۱۱) فرقي مداخله وکړه، پوليس يي دقانوني مظاهري له کتاره ليري او نظامي بريد وکړ، دفرقي د قومندان بناغلی قدم شاه او دتاسيساتو رئيس جنرال عبدالمنان په قومنده مظاهره وټکول، ګلداد نومي زخمي او محمد صديق نومي يي په قتل ورساوه، آن محل واقعه يي تر څو ساعتو پوري محاصره نيولي. او زخمي او مړي ته يي څوک نه ورپريښول. بالاخره مړي يي په غلط نامه (امام علي) د سردار داؤد خان روغتون ته تسليم کړ. دپيښي دنيټي د ۹۳/ ۴/ ۵ راهيسي جنرالان تحقيق ته حاضر نشول، نه دزخمي بازخواست چا وکړ او نه دمړي. دقانون څرګنده سرکشي او دقدرت ننداره ده او يو دبل شا ته دريدل دي او زورواکي حاکمه ده، چي کله،کله صلح اميزه مظاهره هم سرکوبه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۱)

دفوايد عامي د وزارت بي كفايتي

پدي بي خاونده وطن په تيره چي بي كفايتي ، بي مسؤليتي او ناوړه ګټه چي سره يوځاى شي دا غريب وطن به په تدريجي ډول كرار،كرار د بدبختى په لور نورهم ورټيل باسي، داسي ډير مثالو نه لرو، چي زموږ دهيواد وينه نه يوازي كورني خائينان ځبيښي، بلكي بهرنيان هم تر دوي كومه كمي نلري او دخيانت په تطبيق كي لايو څه نور هم وړاندي دي، مثال يي دادي:

په ۲۰۱۱ كال ۳۱ دسمبر مياشتي كي دفوايد عامي وزارت د ECCI امريكايي او بيا شريكي كمپنى (METAG JV) سره دقيصار ـــ لامان سرک د جوړولو قرارداد ۳۲۷ ميلونو دالرو په مقابل كي لاس ليک كړ، چي سرک ۲۳۳ كيلو متره اوږدوالى لري. ددي جملي نه دا لاندي مبالغ اجراشوي:

1. ۱۴۹,۴ ميلونه دالره تحويل وركړه شول
2. ۱۰۷ ميلونه پيش پرداخت
3. ۵۰ ميلونه دالر دامنيت په خاطر دكورنيو چارو وزارت ته.

قرار دادي بهرني شركتونه ، چي يو انچ سرک ته اقدام ونكړ.

په تيښته بريالي شول، ولي چي ضامن او تضمين تري اخيستل شوي نه ؤ، ممكن ادرس يي هم پوره څرګند نه وي.
كومي ۴۲ ميلونه دالره دتجهيزاتو او ماشين الاتو دخريداري په خاطر مخ كي وركړه شويدي. او داخريداري نده شوي، بايد لومړى الات راغلي او يا د چک په مقابل كي پخپله د فوايد عامي وزارت د رسيدو وروسته وركړي واى.
اوس ټوله حكومت او دولت لاس تر زنه ناست دي. اوسنى وزير ښاغلى اوژن دا پر پخواني وزير عبدالقدوس وراړوي، ګټه يي څه ده ؟ افغان ولس ګرچه يو دالر ته حيران پاته شي. دا دومره پيسي په هوا شوي. ستا پر حال بايد زار، زار وژاړم. كه دا په بل هيواد كي واى، مسؤل كسان بايد اقلاً بنديان واى او يا په اعدام محكوم. كه په كوريا شمالي كي واى، نو به يي دباغ وحش دليوانو شومه تري جوړه كړيواى.
زار- زار ، بايد ګريست.
بي پروايي هم اندازه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۲)

استاد او فساد

پخوا په فرهنګي او روزنيزو موسسو کي دفساد هيڅ څرک نه لګيده ، له بده مرغه اوس دا فساد هلته هم رواج موندلي.

ماندګار ورځپاڼي د ۱۳۷۸ کال دلړم دمياشتي په يوه ګڼه کي د " بازداشت استادان دانشګاه" مشتي بردهان ازادي بيان تر نامه لاندي خپور کړي چي په کي ويل شويدي، چي مضمون ممکن دالبيروني د پوهنتون د استاد وي.

د البيروني دپوهنتون استاد محب الله بارش چي په بيګناه ډول زنداني شويدي مطلب ؤ، مګر حقيقت بل ډول ؤ، چي دپوهنتون دا مبارک استاد په څو ډولونو فساد او تقلب ککړ ؤ، چي دهغي جملي څخه دمحمد زبير محصل نه ۱۵۰۰ دالره دلندن بورس دورکولو او دلندن دسيتي کالج ته ليږلو په مقابل کي اخيستي اوپه خپل خط او کتابت يي رسيد ورکړيدي، چي دمحصلينو بهر ته ليږل دده د وسه نده پوره.

چي بالاخره په ۳ کاله بند محکوم مګر دواسطي په زور دا حکم تطبيق نشو.

ښاغلی بارش چي دالبيروني د پوهنتون رئيس ؤ، هرڅه چي ورته رسيدل، هغه يي کول. دپوهنتون د تعمير د قراردادي نه يي هم د قرارداد په مقابل کي څو زره دالره واخيستل. پدي هريو پوهيږي، چي دمحصلينو بورسونه او قرارداد پده پوري اړه نلري، بلکي دتحصيلاتو د وزارت دمقام صلاحيت دی، چي ځان ته جلا طرزالعمل لري، چي د تدارکاتو دقانون په چوکات کي دي، اجراکيږي، مګر استاد د ډير ټګي او کلا برداري نه کاروا‌خيست ، پيسي يي په لاس راوړي.

دپوهنتون د مرستي په نامه دښاغلی محمد يونس قانوني نه هم پنځه زره ډالره جيب ته کړه. شاګرد نه يوازی داستاد نه څه زده کړه کوي، بلکي پر ده هم زده کړه کوي، چي څه کرکتر او اخلاق لري.

ای افغانه ! حال دي زور وينم ، چي استاد دا ډول ککړ وي د توپکسالارانو به څه حال وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۳)

قدم په قدم مفسد اجراات

سید جان د هلمند اوسیدونکي دیو ملګری سره دننګرهار څخه په کال ۱۳۸۵ ۵۰ کیلو هیروئین هلمند ته د نقلولو له پاره بار بندي کړه، چي هدف ته نارسیده د کابل او جلال اباد په لویه لار کي تلاشي او ونیول شو. بالاخره د محکمو لخوا په ۱۶ کاله بند دواړه ملګري محکوم او دکابل په پلچرخي کي زندانیان شول.

دڅو مودي د تیریدو نه وروسته د عدلي وزارت مقام وطن ته د تبدیلیدو عرضه وکړه. معمولاً قاچاقبران له دي کبله چي خپل وطن کي نفوذ لري او یا نور شرایط ورته مهیا دي. خپل وطن غواړي او یا اکثراً د جرمي ډله د لاعلاجه او یا صعب العلاجه ناروغي پلمه راوړي.

په هر صورت سید جان هم د وزارت د مقام نه (د قانون سره سم د اجراااتو حکم په لاس راوړ)، نو دسید جان تبدیلي دیو نفر محافظ سره د هلمند په لوري حرکت وشو. په ده افغانانو کي مسؤل مامور سره ملاقات او په رستورانت کي کباب وخوړل شو او مسؤل مامور ۸۰ زره دالره نقدي واخیستي. دهلمند په لوري حرکت شو. کله چي هلمند ته ورسیدل، څرنګه چي ناوخته ؤ، محبس ته تسلیم نشوه . څارنوال عبدالستار په یو کمزوري ضامن په اخیستلو دا ۱۶ کلن زنداني ته تر سبا رخصت ورکړ،دمحبس مدیر ته چا څه ونه ویل، چي ددي لسو کالو راپدي خوا یی تر اوسه رخصت لا پای ته نه دي رسیدلي.

نوموړي زنداني د خپل ضامن سره وتښتید،ګرچه عبدالستار څارنوال دري کاله بندي شوو.

دا ډول کړنی زموږ په هیواد کي ډیري شوي وي، چي ممکن څوک یي پوښتنه نکوي او عیب یي نه بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵۴)

شیر پور چورشو

دشیرپور تاریخي کلا چي اوس دشیرچور نوم یي ځانته غوره کړ او دافغانانو ویاړلي تاریخي کارنامي قهره مانی، شهکاریو او شهادتونو تاریخ په کي پروت وو، له بده مرغه چي دځان غوښتنکو کړیو له خوا ویجاړ او دنابودۍ کندي ته وسپارل شو.

ددي پرځاي چي ددغي تاریخي کلا، چي دانګلیسانو او یرغلګرو دماتي او دافغانانو دغزا اوبریاوودسمبول په نامه پاتي او په هغي کي داسي بناوي جوړي شوي واي، چي یي هم ددغي کلا تاریخي عظمت په کي ساتل شوي واي او هم دملي مبارزو کارنامي په کي ثبت او ضبط شوي واي.

وایي چي میګناتن همدلته دځوان سردار غازي محمد اکبر خان په چاړه ووژل شو. او دمیګناتن پر را ایستلي تفنګچه یي تري واخیستله. وایي چي هغه تفنګچه بیا جناب حضرت صاحب مجددي دخپل جمهوري ریاست په وخت کي پاکستاني جنرال حمید ګل ته سوغات کړل.

خو دریغه چي هغه د اجانبو په اشاره دملي دفاع وزارت چارواکو له لاري داسي خلکو ته داوسیدلو دکورنو دجوړولو له پاره وویشل شوي، چي حاکمه او زورواکو کړیو پوري یي تړاو درلود .

دغه تاریخي سیمه چي اوس دافغانانو له خوا د شیرچور په نامه یادیږي، ددي پرځاي چي د کابل ښاروالی له خوا چي یوازني دنده یي خلګو ته دکورنو او استو ګنو نومري ویشلي دي . یو معقول تصمیم نیول شوي واي برعکس د مارشال محمد قسیم فهیم له خوا، چي هغه وخت دملي دفاع وزیراو دجمهوري رئیس مرستیال ؤ خپلو خپلوانو او غیرمستحقو لاندي کسانو ته وویشل شوه ، ولي چي دشیرپور کلا په ملي دفاع وزارت پوري تړلي وه.

نوموړی سیمه چي زیات ارزښت درلودونکي ده په دومره پیسو ووشل شوه، چي دهغي سیمي لس سلنه ارزښت لري،چي موږ یي نوم لړ دګرانو لوستونکو د خبرولو او داچي دغه تاریخي موضوع دتاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نشي خپروو یي. او په پایله کي هغه نوم لړ هم خبروو چي تراوسه یي ددغه جایداد قیمت هم نه دي ورکړي .

د ښاروال محمدانور جګدلک لخوا نمره بندي په خلګو ، بسوه په ۱۰۰۰ دالره پداسي حال کي چي همدلته بسوه دسلوزرو په شاوخوا کي قیمت لري خرڅه شول . بالاخره دشکایاتو په صورت کي دوزیرانو لخوا چي همدا وزیرانو ته هم په حق رسیدلي ؤ، بالاخره بسوه ۱۱ زرو دالرو ته پورته شول ، چي بیا هم همدا قیمت هم تحویل نکړ.

زورواکان خپلي حرامي پیسي په ډیر بي پروایي مصرف کړي. څرنګه چي اوس اینجوګاني هم ولاړي ،خارجیان هم لړ شول ، هغه ټوله مصرف عبث ؤ او کورنه بیکاره پاته دي . هغه کسان چي مخکي وررسیدلي دي دلته په لست کي دوي یوازي له دي کبله چي ونه پیژندل شي دتخلص نه صرف نظر کړیدي، یوازي علي احمد جلالي اتمر او استاد حاجي محمد محقق خپل تخلص ورکړیدي او ځینو کسانو نمره د زوی او یا ښځي په نامه اخیستي ده، چي ونه پیژندل شي.

شیرپور هم لکه د ۸ فرقي مځکي چي د اردو افسرانو لخوا غصب او کورونه پکي جوړشول، چي دهغي جملي نه یوازي یوسف احمد نورستاني دملي دفاع دوزارت مرستیال ۴ نمري واخیستي .

دشیر چور د ناحیي د نمرو د اخیستونکو نمونه دادي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لست افراد و اشخاص در رابطه به نمرات توزیع شده ساحه شیرپور

شماره	شهرت		نمبر زمین	واقع	قیمت فی بسوه زمین
	اسم	ولد			
1	عبدالمومن	عطا محمد	1108	پروژه شیر پور	11250 دالرامریکائی
2	حاجی قیوم	باشی حکیم	1180	//	//
3	کرام الدین	محمد کریم	1150	//	//
4	محمد شعیب	محمد یونس	1044	//	//
5	محمد کریم	سرفراز	1180	//	//
6	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
7	محمد سعید	فیض محمد	1100		
8	عبدالمحمود	عبدالرازق	4610	//	//
9	محمد مهدی	محمد اکرم	1046A	//	//
10	عتیق الله	محمد عثمالن	1050	//	//
10	صدیق الله	عبدالمعروف	1140	//	//
21	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
31	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
41	احمد جمشید	محد ایوب	1015	//	//
51	محمد واصل	محمد حسین	1003	//	//
61	سلطان محمد	عبدالودو	1135	//	//
71	انجنیر علی "عاصم"	محمد حیم	1142	//	//
18	عبدالرحیم	ولد عبدالغنی	1147	//	//
19	دین محمد	رجب علی	1250	//	//
20	اقیر	عبدالحفیظ	1166	//	//
21	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
22	احمد صابر	محمد نعیم	1057	//	//
23	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
24	محمد عیسی	محمد واصل	1241	//	//
25	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
26	تاج محمد	شمشیر خان	1089	//	//
27	امان الله	مومن خان	1164	//	//
28	حاجی محمد الماس	حاجی محمد اکبر	1088	//	//
29	نجیم	دین محمد	1010	//	//
30	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

31	داکتر حسام الدین		1275	//	//
32	خالد ا حمد	دکتور محمد حسین	866	//	//
33	نجیبه	خدا بخش	1277	//	//
34	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866	//	//
35	سمیع الله	امین الله	1133	//	//
36	محمد شریف	محمد یوسف	1048	//	//
37	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
38	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
39	عبدالواحد	عبدالرزاق		//	//
40	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
41	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
42	سید مصطفی "کاظمی"	حاجی ملکی	1082	//	//
43	قره بیک	محمد هاشم	859	//	//
44	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
45	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
46	محمد قسیم	قلعه داد	1085	//	//
47	سمیع الله	عبدالطیف	1219	//	//
48	حاجی قدیر	محد عثمان	1097	//	//
49	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//
50	زلمی "هیواد وال"	محد امین	858	//	//
51	گلستان	حاجی محمود	1069	//	//
52	محمد امرار	خیر محمد	1279	//	//
53	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
54	بصیر "سالنگی"		1272	//	//
55	نجیب ا لله	محمد یعقوب	1136	//	//
56	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
57	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
58	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
59	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
60	میر حیدر	میر اکبر	1228	//	//
61	عبدالصمد	محمد نادر	858	//	//
62	محمد ایوب	محمد اسمائیل	1263	//	//
63	عبدالمالک	عبدالعلی	1116	//	//
64	محمد فاضل	محمد طاهر	1174	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1235	سربندل	محمد آصف	65
//	//	1091	بسم الله	هدایت الله	66
//	//	1262	عبدالغیاث	محمد نعیم	67
//	//	1092	بسم الله	عنایت الله	68
//	//	1115	عبدالمجید	محمد عثمان	69
//	//	1116	محمد طاهر	محمد ریحان	70
//	//	1035	عظیم الله	موجود	71
//	//	1017	محد انور	محمد اکبر	72
//	//	1031	عظیم الله	مقبول	73
//	//	1144	حاجی بیدل	قاری محمد علم	74
//	//	1148	قطب الدین	محمد طیب	75
//	//	1056	میر محمد علم	شاه علم	76
//	//	1165	عبدالطیف	عبدالشفیق	77
//	//	859	عبدالاحد	احمد ولی	78
//	//	1041	حاجی عبدالطیف	حمید صدیق	79
//	//	1049	محمد ابراهیم	غلام یحیی	80
//	//		صالح محمد	محمد سرور	81
//	//	1175	گل ملک	گل زرگ	82
//	//	1142	رئیس میر	دولت میر	83
//	//	1106	محمد حکیم	محمد قسیم	84
//	//	166A1	سید علی اکبر	سید فضل اکبر	85
//	//	1161A	سید احمد شاه	سید محمد حسن	86
//	//	1168	سید حکیم شاه	سید ظاهر	87
//	//	1102	فضل الدین	عظیم الدین	88
//	//	1227	امیر محمد	عبدالحیمد	90
//	//	1093	غوث الدین	بسم الله	91
//	//	1125	عبدالطیف	محمد رفیق	92
//	//	1121	غلام بهاوالدین	محد امین	93
//	//	1120	عبدالحکیم	عبدالحدود	94
//	//	1234	نصر الله	عبدالله" توحیدی	95
//	//	1086	مومن خان	ذبیح الله	96
//	//	1075	محمد نعیم	احمد صابر	97
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	98
//	//	1059	محمد ایوب	داکتر احمد مشاهد	99

(c) ketabton.com: The Digital Library

100	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
101	حاجی خالق	عبدالرازق	1045	//	//
102	محمد سرور	کاکو خان	1322	//	//
103	څارنوال میرجان	توره میر	1149	//	//
104	مولوی فضل هادی"شینواری"	سید جمال	1163A	//	//
105	جاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
106	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1021A	//	//
107	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
108	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
109	اسد الله	غلام محبت الله	1099	//	//
110	باز محمد "احمدی"	احمد جان	1052	//	//
111	حبیب الله	عباد الله	1083	//	//
112	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
113	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
114	سید مخدم"رحین"	میر محمد شریف	1161	//	//
115	حکیم الله	مومن خان	1145	//	//
116	محمد جلیل	محمد حکیم	1143	//	//
117	عبدالقدیم	قلعه داد	1030	//	//
118	محمد ابراهیم	ناصر علی	1220	//	//
119	محمد آصف	دلاور خان	1110	//	//
120	عبدالخالق	فضل احمد	1113	//	//
121	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
122	عبدامعروف	پروان خان	1177	//	//
123	عدالواسع	محمد غوث	866YC	//	//
124	محمدعیسی	محمد غنی	1051A	//	//
125	عبدالعلیم	محمد عظیم	1060	//	//
126	هلال الدین	محمد علی	1271	//	//
127	عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
128	عنایت الله	نظر محمد	1265	//	//
129	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
130	افضل امان	عبدالامان	1166B	//	//
131	محمد هارون"رسولی"	محمد اشرف	1274	//	//
132	حاجی قربان	شاه افغان	1269	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

133	عبدالله	گلدین	1263	//	//
134	حنیف الله	نظر محمد	1204	//	//
135	گلبا الدین	محمد عالم	1072	//	//
136	عبدالمتین	محمد یعقوب	1090	//	//
137	سلطان محمد	عبدالودود	1135	//	//
138	عتیق الله "حبیبی"	عبدالروف	1165	//	//
139	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
140	محمد نعیم	عبدالعنایت	1162	//	//
141	حاجی عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
142	جاجی عبدالقیوم	باشی حکیم	1180	//	//
143	محمد کریم	میر نواز	1180	//	//
144	صالح محمد	حاجی قیاد	1182A	//	//
145	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
146	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
147	عبدالمعروف	پروان خان	1177	//	//
148	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	//	//
149	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
150	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
151	محمد شفیق	عبدالطیف	1165	//	//
152	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//
153	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
154	محمد امین	غلام موالدین	1121	//	//
155	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
156	نجیب الله	محمد....	1135	//	//
157	سید ممتاز	حاجی محمد خان	1109	//	//
158	محمد آصف	دلاور خان	1115	//	//
159	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
160	مرزا رحیم	مرزا محمد	1103	//	//
161	سید ظاهر	سید حکیم شاه	1168	//	//
162	عبدالمالک	عبدالحلیم	1112	//	//
163	محمد عیسی	محمد علی	1115	//	//
164	محمد شفیق	عبدالطیف	1113	//	//
165	عبالودود	عبدالحیکم	1125	//	//
166	انجنیر علی عالم	محمد رحیم	1142	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

167	نجیب الله	محمد عثمان	1166	//	//
168	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144A	//	//
169	امان الله	مومن خان	1146	//	//
170	حکیم	مومن خان	1145	//	//
171	غلام یحیی	محمد ابراهیم	1149	//	//
172	محمد طیب	قطب الدین	1148	//	//
173	رقیه	عبالحفیظ	1166	//	//
174	کرام الدین	محمد کریم	1105	//	//
175	حاجی محمد الماس	محمد اکبر	1088	//	//
176	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
177	عظیم الدین	فضل الدین	1102	//	//
178	څارنوال میرجان	توره میر	1147	//	//
179	مولوی فضل هادی شینواری	سید جمال	1163A	//	//
180	دکتور حسام الدین	حاجی تاج الدین	1166B	//	//
181	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
182	محمد سرور	صالح محمد	1025	//	//
183	سید فضل اکبر	سید علی اکبر	1166A	//	//
184	محمد واصل	محمد حسن	1003	//	//
185	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
186	نجیم	دین محمد	1010	//	//
187	محب الله	رحمت الله	1058	//	//
188	قدم شاه	عبدالروف	1044	//	//
189	عنایت الله	بسم الله	1092	//	//
190	هدایت الله	بسم الله	1086	//	//
191	بسم الله	غوث الدین	1041	//	//
192	تاج محمد	حاجی شمشیر خان	1043	//	//
193	حاجی خالد	حاجی عبدالرزاق	1089	//	//
194	مقبول	عظیم الله	1045	//	//
195	عبدالقدیم	قلعه داد	1031	//	//
196	عبدالصمد	محمد نادر	1030	//	//
197	عبدالکریم	محمد امین	1051	//	//
198	فضل الدین	تاج محمد	1016	//	//
199	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

200	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
201	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
202	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
203	محمد شریف	محمدیوسف	1048	//	//
204	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
205	عبدالمحمود	عبدالرازق	1046	//	//
206	باز محمد احمدی	احمدجان	1052	//	//
207	عتیق الله	محمد عثمان	1050	//	//
208	موجود	عظیم الله	1035	//	//
209	حمید صدیق	حاجی عبداللطیف	1041	//	//
210	محمد مجیدی	محمد اکرم	1046A	//	//
211	عبدالقدیم	قلعه داد	1084	//	//
212	شهاب الدین	محمد عالم	1072	//	//
213	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
214	عبدالعلیم	محمد عظیم	1061	//	//
215	حبیب الله	عبدالله	1083	//	//
216	شاه علم	میر محمد علم	1056A	//	//
217	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
218	حاجی قدیر	محمد عثمان	1047	//	//
219	اسد الله	غلام جمت الله	1099	//	//
220	احمد صابر	محمد نعیم	1075	//	//
221	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	//	//
222	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
223	عبدالواسیع	حاجی محمد غوث	866G	//	//
224	عبدالواجد	حاجی عبدالرزاق	866K	//	//
225	دولت میر	وقیش میر	1142	//	//
226	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
227	گلستان	حاجی محمود	1064	//	//
228	سید مصطفی کاظمی	حاجی ملک سید گل	1082	//	//
229	محمد قسیم	محمد حکیم	1106	//	//
230	عبدالادیب	عبدالمقیم	1084	//	//
231	محمد سرور	کاکو خان	1222	//	//
232	سمیع الله	عبدالطیف	1214	//	//
233	محمد ابراهیم	محمد علی	1220	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

234	عبدالله توحیدی	نصر الله	1234	//	//
235	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
236	مسیح الله	امین الله	1233	//	//
237	عبدالحمید	امیر محمد	1227	//	//
238	عبدالخالق	فضل محمد	1216	//	//
239	باطور	عبدالرشید	1215	//	//
240	فیض الله	محمد ابراهیم	1216A	//	//
241	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
242	عبدالکریم	حاجی محمد امیر	1236	//	//
243	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	//	//
244	محمد عیسی	محمد وصال	1241	//	//
245	داد محمد	میر محمد عثمان	1251	//	//
246	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
247	عبدالله	گلدین	1243	//	//
248	میر حیدر	میر اکبر	1231	//	//
249	عبدالطیف	عبد العزیز	1228	//	//
250	سید ا حمد	میر عالم	1229	//	//
251	صفت الله	نظر محمد	858	//	//
252	عبدالولی	عبدالاحد	859B	//	//
253	گل محمد	عبدالقیوم	1150	//	//
254	افضل امان	عبدالامان	1154	//	//
255	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
256	سید حسین	سید آقا	1155	//	//
257	سید محد حسین	سید احمد شاه	1161	//	//
258	دین محمد		1241	//	//
259	داکتر حسام الدین		1275	//	//
260	محمد نعیم	عبدالغیاث	1262	//	//
261	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
262	نقیب الله	نظر محمد	1276	//	//
263	محمد حرار	خیر محمد	1274	//	//
264	سید مخدوم رحین	میر محمد شریف	1161	//	//
265	حاجی قربان	شاه افغان	1262	//	//
266	زلمی هیواد مل	محمد امین	758A	//	//
267	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866C	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

268	محمد معصوم	مقصود خان	866F	//	//
269	احمد صدیق	عبدالطیف	1120	//	//
270	سید ابراهیم	سید نور الله	1199	//	//
271	محمد عظیم	محمد غوث	1128	//	//
272	محمد قسیم	محمد حکیم	1166	//	//
273	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
274	نورمحمد	محمد قل	1047	//	//
275	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
276	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
277	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//
278	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
279	محمد ایوب	محمد اسمعیل	1263	//	//
280	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
281	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
282	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144B	//	//
283	محمد معصوم	مقصود خان	F866	//	//
284	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
285	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
286	هدایت الله	بسم الله	1043	//	//
287	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند.

شماره	شهرت		نمبر زمین	مبلغ تحصیل شده قسط اول
	اسم	ولد		
1	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	928125
2	حبیب الله	عبدالله	1083	1278482
3	محمد کریم	سرفراز	1180	436324
4	افضل امان	عبدالامان	1154	619882
5	خانم گل	غلام سخی	1065	695819

(c) ketabton.com: The Digital Library

6	ذبیح الله	مومن خان	1086	1362826
7	عتیق الله	مومن خان	1019	767879
8	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1230	504883
9	زینب انوری	محمد علی	A1021	103850
10	داکتر احمد مشاهر	محمد ایوب	1081	675221
11	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	876227
12	عبدالصمد	محمد نادر	1015	662313
13	سید احمد	میر عالم	858	671041
14	محمد شاکر کارگر	عبدالرسول	1005	1426597
15	باطور	عبدالرشید	1170	554625
16	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	554625
17	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	582806
18	عبدالخالق	فضل محمد	1216	840823
19	محمد عیسی	محمد علی	1113	336593
20	عزیز الله شفق	خادم حسین	1022	874641
21	نور احمد	همت خان	1247	507314
22	محمد هارون رسولی	محمد اشرف	180/42	1092792
23	عبدالعلیم	محمد عظیم	122/3	970017

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند

شماره	شهرت		نمبر زمین	مساحت	موقعیت	قیمت متفاوت زمین های شیر پور
	اسم	ولد				
1	شیر احمد	نصر الله	1223	230	شیر پور	1817651
2	محمد امین	ناصر خان	1053	484	شیر پور	2629802
3	انور الحق	عبدالحق	1153	440	شیر پور	2436687
4	لطف الله	مومن خان	1253	375	شیر پور	2076422
5	محمد ابراهیم	عبدالحکیم	1021	621	شیر پور	3435649
6	حلیمه	عبدالغفور	1249	344	شیر پور	1902853
7	ابراهیم	عبدالرحمن	1178	319	شیر پور	1688601
8	دین محمد	محمدرمان	1172	315	شیر پور	1603442
9	بابه جان	قلندر	1152	440	شیر پور	2439687

(c) ketabton.com: The Digital Library

2068022	شیر پور	480	1234	نور محمد	عطامحمد	10
2680357	شیر پور	484	1056	عبدالروف	ماهره	11
5182888	شیر پور	936	1029	محمداسلم	محمد کریم	12
2730911	شیر پور	393	1052	محمدطوره	محمدامین	13
1909823	شیر پور	340	1016	سیداقاگل	سیدیحی	14
1661138	شیر پور	300	1014	محمدکبیر	عبدالحمید	15
3991478	شیر پور	630	1026	عبدالحسین	نورالله	16
2436335	شیر پور	440	1064	سیدقربان	سیدنجیب الله	17
2027170	شیر پور	600	1156	محمدیعقوب	محمدیونس	18
3475283	شیر پور	628	1032	محمدعثمان	بی بی سنبل	19
34191112	شیر پور	618	1038	محمدعثمان	بی بی ثریا	20
1992165	شیر پور	360	1240	ملاعصیت الله	بی بی زیاده	21
2581498	شیر پور	464	10514	عبدالرسول	نورحبیب	22
3006091	شیر پور	543	A1143	محمدعثمان	محمدیحی معروفی	23
3006748	شیر پور	484	1066	محمد عارف	عمر	24
3542688	شیر پور	640	1047	محمد اسماعیل	احمد کمال	25
2928298	شیر پور	471	1061	امیر محمد	عبدالرحیم	26
3986666	شیر پور	643	1034	قلعه دار	عبدالامین	27
3911172	شیر پور	630	1039	قعله دار	عبدالحسین	28
3006269	شیر پور	484	1009	حاجی محمد	حاجی شیر علم	29
3665816	شیر پور	591	1037	قعله دار	عبدالمقیم	30
2236025	شیر پور	360	1031A	مولوی متین	حاجی مبین	31
2165914	شیر پور	350	1224	خواجه شیر احمد	خواجه نبی	32
6215399	شیر پور	990	1087	محمد موسی	محمد یاسین	33
1920171	شیر پور	310	1179	عبدالکریم	محمد سعید	34
3997410	شیر پور	650	1148	قطب الدین	محمد طیب	35
1719440	شیر پور	402،46	1177A	عبدالقیوم	گل محمد	36
6817411	شیر پور	1096	1070	محمد یوسف	احمد عبیر	37
3278539	شیر پور	522	1040	محمد خان	جلال	38
4345740	شیر پور	700	1018	محمد موسی	محمد امان	39
3014591	شیر پور	485	1075	محمد قسیم	فاطمه	40
310868	شیر پور		1012	محمد حسین	محمد داود	41
5862512	شیر پور	880	8866	غلام جیلانی	علی احمد جلالی	42

(c) ketabton.com: The Digital Library

2487120	شیر پور	300	1151	محمد امین	کبرا نامه	43
3910877	شیر پور		1024	محمد اسحق	محمد یوسف واعظی	44
1932869	شیر پور	360	A 1172	محمد اصف	محمد حنیف اتمر	45
2863292	شیر پور	461	866F	محمود خان	محمد معصوم	46
4097412	شیر پور		A1036	حمایت الله	حیات الله	47
4096884	شیر پور		1111	محمود خان	تمیز خان	48
2283476	شیر پور		1036A	امرالدین	جلال الدین	49
4050918	شیر پور	728	1125	حاجت میر	امرالدین	50
1030867	شیر پور		1055	غلام صحبت الله	فضل عظیم	51
3048667	شیر پور		1098	محمد حضرت	بی بی شکریه	52
3735288	شیر پور	672	1028	محمد سرور	حاجی محمد محقق	53
2782605	شیر پور	500	1095	شمشیر خان	نصیر احمد	54
3987792	شیر پور	640	1043	عیار الله	نعمت الله شهرانی	55
1750194	شیر پور	1029	1220	نور محمد	می الدین	56
3374175	شیر پور		1038	عظیم الله	مقصود	57
5562011	شیر پور			محمد سرور	عبدالاحد	58

دهغي ډلي نه چي د خپل تخلص نه يي په لست کي مخ اړولی دی، یو هم استاد محمد کریم خلیلی دی، چي د (خلیلي) د نامه يي مخ اړولي او ۱۰۲۹ نمبر دده ته ورکړه شویدي، که دا کار عادلانه او انصاف ندي ، نو ولي تخلص نه لیکي؟ او که بد دي، باید نه يي وای کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۵)

چور لمان

د ولس قضاوت، هغه اصلي او حقيقي قضاوت وي، گرچه ولس ډير ناتوانه هم وي ، يو (اکثريت خاموش) جوړه وي او ديو اقليت خائين دزورواکي په لاس برمته شوی وي.

دا اقليت معمولاً د قاچاق، غصب، بډي او اختطاف د لاري د قدرت او ثروت خاوندان شوي وي.

يوه مافيايي کړی يي جوړه کړي وي، ددي خائين کړي شاته يو دولتي چارواکي ولاړ او خپل حق اخلي، دی حمايه او روزي او دقانون دتطبيق مخنيوي ورباندي کوي.

ولي کله چي موږ زورواکي وايو، دهغو د (زور) سرچينه دري منبع دي، يا دولتي چارواکي لکه حکومتي لوړ پوړي او يا پارلمانست او دکام په نامه يو مشر وي.

د زورواکانو يوه مهمه ډله ، دپارلمان غړي دي، چي ولس پارلمان ته (چورلمان) وايي، چي ددوي زورواکي ، لوچکي حکومت پر گنډو کړي او د حکومت د مشروع اجرااتو مخ نيسي.

بحث او يا اعتراض چي پر وکړي، يو هم ځان ته گوته نه نيسي، وايي زه نه وم، پداسي حال کي چي تر ټولو هغه لوی خائين به (دی) وي.

دنارينو په څنگ ښځي وکيلاني لکه (.......) دوپښته (دوسره) کار کوي، هم يي کميشن کاري او هم يي فزيکي فروشات درلودل او پردو ته د خوند د پاره ځان په اختيار کي ورکاوه، اداره په اداره ، ديره په ديره به گرځيدل او په ډيره بي عزتي په هره دروازي کي ولاړول.

يو امتياز يي داؤ، چي په لږ يي قناعت درلود. ننگ دي وي پردي ملي نهاد او مرگ دي وي پردي نهاد.

که دا پوښتنه وشي، چي ولي ولس رايه ورکول ؟؟ ، يا په درغلي راغلي او يا په زور، آن پر ډيرو د وطن فروشي شک راتلي، چي د پردو لخوا اجاره او استخدام شويدي.

که ملي (گټه) په پام کي ونيول شي همدا سمه ده، چي هيڅ پارلمان ونلرو، ولي چي پارلمان ته هغه کسان راغلي ؤ ، چي سرمايه تر لاسه کړي. او هغه کسان چي سرمايه لري هغه وساتل شي. داخلاقو دسرحد سره ليکه دوی نه پيژندل، تل يي هڅه داوه ، چي حکومت کمزوری کړي، وزيران او واليان تابع کړي. او په غير دهغه ستونزي ورته جوړي کړي. کومه شخصي موضوع او يا لويه ملي موضوع به وي، چي ددي لړلي نهاد څو کسان پکي چنگاو نه وي.

داهم بايد ووايم، چي دافغان نجيب او مجاهد ولس ټيټ کسان په پارلمان کي انتخاب شوي وه، لکه گارگان د ولس پر غوښو اخته ؤ، شيخ پلمه يي درلوده، (دولس استازی) چي دي جملي هيڅ حقيقت نه درلود. هرڅه د ځان دپاره ؤ، که به يي لنډه او شيخه گټه په موقتي ډول نه ليدل کيده، دکريديت او راتلونکي اعتبار به يي په پام کي ؤ. په علمي سويه کي د حکومت تر غړو او پارلمان تر منځ ډير تفاوت ؤ.

په هره ټولنه کي ښه او بد شته. دپارلمان غړو دبډو اخيستونکو، قاچاقبر،غله او وژونکي استازيتوب کاوه، دهغه په دفاع به يي هر ډول ذلت ته ځان ورکاوه او چني به يي وهلي(مرگ پر چورلمان او اعضاو باندي).

اساسي قانون کي بايد تغير او تبديل راشي، متهم يي عدالت ته وسپارل شي او دانحلال د پاره يي هم پام وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

كومه مقرري به وي ، چي د وكيل صاحب لاس په كي نه وي؟ او په ډيرو اداروكي سم خپل سهم لري. هغه قران (مجيد) دي دوي ووهي ، چي دوى لاس پر ايښي دي.

كه زندانونه وكتل شي، هلته يو غل ،يو قاچاقبر او بل قاتل دي. او داكسان طبعآ كله ، كله شريک د جرم هم لري. قاچاقبر غل نه وي او كيسه بر قاتل نه وي، مگر زموږ وكيلان دهرجاني شريک او شاته ولاړ وي، كه قاچاق بر وي او كه بډي خوړونكي.

پدي بايد اعتراف وكړو، چي كمزوري حكومت او قوي پارلمان مو په دواړو دورو (۱۵-۱۶) دوره كي درلود. قوي پارلمان پدي مانا ، چي خودسره،سركښه ، بداخلاقه او قانون شكفه ؤ. كوم څوک چي لار نه نيول لكه ، داكتر رنگين دادفراسپنتا، مجتبى پتنگ، عبدالرحيم وردگ، بسم الله محمدي، محمد اسحق الكو او داسي نور. كوم وزير چي به چمتوالى درلود، دپيژندني په لومړى ورځ به تسليم او خپل جيب ته لاس او په ټوله ماموريت دوره كي به يي خپل تعهدات پر ځاى كوله. او كه كوم څوک چي ناتوان او د عزت خاوند به ؤ، هغه به يي د كمپاين په لومړي ورځ كورته رخصت كړ.

ددوي يو صفت داؤ، چي نه يي عزت درلود اونه شرم.

ددوي په هكله تشخيص ؤ، مگر دارو او درمل يي چا اقدام ونكړ.

تر هر چا ولسمشر د چورلمان لخوا فوچوق ؤ، آن هغه ورسره مدا دركول، بي بندو باره كسان پكي راغلي ؤ. حاجي ظاهر قدير، حاجي لالى حميدزي، احمد بيهزاد، داكتر مهدي، اقبال صافى، ميرا داد نجرابي، الله گل مجاهد، ديو خوا به يي هر حق او ناحقه خوله خلاصول، په بودجه كي يي ستونزي رامنځ ته كولي، قراردادونه او پرتوكولونه يي نه منل او وزيرانو په ډير مسؤوليته د رايو په وخت كي برخورد كاوه.

په پارلمان كي هر چا چي ډير نفوذ او شهرت درلود، لكه عبدالرسول سياف، برهان الدين رباني، او حاجي محمد محقق ډير ناوړي گټي اخيستي. گرچه حاجي محقق د رباني او سياف په كچه په ناوړو گټو كي ډير لاس نه درلود، يوازي د عبدالعلي مزاري دلاري لاروى ؤ. مزاري هغه څوک ؤ ، چي (رقص مرگ) يي اختراع كړ او دخلكو په سرو كي يى ميخونه وهل او دښځو سيني يي ورپري كړي. گرچه په حقيقت كي به يي ويل ، چي د تاجكانو مي بد راځي، مگر داستاد عطا نور ائتلاف يي خپله گټه باله.

حامد كرزى ولي ونشواى كولاى، چي عدالت تآمين او قانوني حاكميت راولي ؟ او يا نه يي غوښتل او كه يي نشواى كولاى؟ ستر دليل يي داؤ، چي دامريكا حمايه د شمالي ټلوالو سره ديو تعهد پر بنا د طالبانو په ټكولو كي لوى رول درلود او دهمدي حالت نه شمالي ټالوال او يا په بل عبارت د طالبانو ټكول شمالي تالوال په ځان پوري تړلي ؤ، بالخصوص د شوراى نظار غړو، شوراى نظار اصلآ د پنجشير بل نوم ؤ.

هردم د بي امنيتي د خطر احساس كيدي. كرزي به هم ويل ، چي (ماته كاسه) يي په لاس كي نيولي ده، كه وكولاى شي چى دا بدماشان، سياسي مبارزي ته راسوق كړي ، نه جنگي مبارزه ، حالت نازک ؤ، بهرني دوښمنان هم كمين كي ناست ؤ.

هيواد يوازي د كرزى نه ؤ، بلكي هر وگړى دا ملي احساس ولري، چي قانون تطبيق شي.

په ورستيو كي د كرزي ملي احساس او ملي غوښتني او بالاخره د ولس دفاع د امريكائيانو نه وغوښته ، دي نور هم په يو نامناسبه حالت كي قرار ونيوي، همداؤ ، چي قانون حاكم نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزی ونشوای کولای او یا چا نه پرینبودي ، چي یو قوي او سپيڅلي کاري ټيم جوړ کړي. هر يو شاته بل موازي ځواک موجود ؤ، چي د کرزی د هغه ليري کيدو او يا مجازات توان نه درلود. مثلأ محمد سليم تره کی دهرات ښاروال، چي دمحمد اسمعيل استازيتوب کاوه او دګټو حمايه يي کوله، څو تنه واليان ددندي ترک ته مجبور کړل. څرګنده ده چي د کرزی په محمد اسمعيل زور نه رسيدي، اسمعيل خان پرسونل جهادي درلود او زور او زر ورسره ؤ، خلک داهم وايي چي ايران يي هم شاته ولاړؤ.

استاد عطامحمد نور هم همدا ډول، لکه چي وايي، خرسکي دموړي په زور غورځي . استاد عطاهم د روسانو حمايه اوهم د پنچشيرانو حمايه ورسره وه. کرزی دحالت درک درلود. نور هم ؤ ، مګر تر ټولو شورای نظار ،چی مطلب د پنچشيرانو څخه دي، هر اړخيزه فعاليت درلود او مافيايي ډول حرکت کاوه او همدا ډول تشکيلات يي درلودل، چي يو بل سره تړلي ، اقتصادي مافيا، غصب، قراردادونه، نامشروع تجارت، قاچاق او وغيره. دغله ، قطاع الطريق، اختطاف چيان او دولتي لوړپوړي، همدا ډلي يو دبل په خدمت کي ولاړ ؤ.

په دولت کي دمقاوت په نامه د پنچشيرانو نفوذ تر دي اندازي پوري ؤ، چي آن استاد تري ډار درلود.

کله چي د شهيد د اونی تر نامه لاندي ځيني مراسم تر سره کيږي، اما په اصل کي د احمدشاه مسعود د تجليل نه مطلب دي او دا نور يو ضمني ياد ديږي.

په بسم تجليل کي استاد په ډير صراحت دا وويل، چي بي پلاره (بي پدره شوی یم ، يو چي اصلي پلار مي مړ شو او بل چي امر صاحب شهيد شو).

ممکن داهم کومه اخفا وي، چي پرده دهغو دو عربانو سره ، چي احمد شامسعود يي ترور کړي، دده راهنمايي ورسره ؤ، چي افشاګيري، دانجنير عارف سروري لخوا کله کله پټه او کله ښکاره ډول ويل کيږي.

جمعيت اسلامي او استاد رباني هم په نامه ؤ، چي په اصل کي د پنچشيرانو په انحصار کي قرار لري.

زموږ دا هيوادوال لکه د يهودانو غوندي، هرڅه خپل منځي مخالفت چي ولري ، سور، زرغون، او توريي د شپي د خوا د پنجشير په نامه د قانوني او مارشال په کور کي سره يو وي، پرچم او مجاهد پر دسترخوان ناست وي.

ګټه دهر چا خوښه ده، داستادانو ډيره خوښه وه، مګر په لږ تفاوت. استاد رباني سياسي نفوذ خوښ ؤ، چی مالي ګټه په لاس راوړي، تر سياست يي ګټي، مالي منفعت ډير خوښ ؤ او دا هدف ته هم ورسيد، مګر د استاد سياف برعکس ګټه خوښه وه ، چی سياسي نفوذ ته ورسيږي. په هرصورت ولس ته بي تفاوته ده، ولي چي جهاد په خاورو ګډ او په اوبو کي لاهو شو، خواري د در پدر ولس په برخه شول.

ددي غلا او اختطاف قطاع الطريقي په هکله کوم وخت کي عبدالبصير سالنکي د کابل امنيتي قوماندان ؤ، ولسمشر تري پوښتنه وکړه، چي په کابل کي غلا څوک کوي؟ ده في البديعه وويل، چي د خوست او کنړ خلک نه راځي، دغه يوه طبقه ده چي دشمالي نه چي په راس کي يي پنچشيران دي ، دا کار کوي. د همدي غلو شاته د پنجشير لوړپوړي شاته ولاړ دي. دا بايد ووايم چي دلته نود (لوی ملا) ځای دي، چي احمدشا مسعود کولاک ته، جنرال اسمعيل خان مشهد، جنرال عبدالرشيد دوستم استانبول ته او حاجي قدير پيښاور ته ځانونه په سلامتي ورسول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد مخنیوي

دفساد دمخنیوي د پاره لومړی سیاسي اداره او توان پکار دی.

د شتنمي تپوس وشي ، د کومه راغلي او چیرته ځي؟

ددي دپاره:

1. مستند اطلاعات د استخباراتي ادارو لخوا.
2. دقیق تفتیش او تحقیق د څارنوالی لخوا.
3. عادلانه قضاوت د محکمي لخوا.
4. بشپړ تنفیذ حکم د حکومت لخوا.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library